NOTULEN

VAN DE

ALGEMEENE EN DIRECTIEVERGADERINGEN

VAN HET

BATAVIAASCH GENOOTSCHAP

VAN

KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN.

OPGERICHT 1778.

DEEL XLIII — 1905

BATAVIA
G. KOLFF & Co.

's-GRAVENHAGE
M. NIJHOFF.

1906.

Brieven, enz. voor de Directie bestemd, zijn te adresseeren aan den Secretaris van het Genootschap, zonder vermelding van diens naam.

Behalve van de oudere jaargangen, zijn er ook van de laatstverschenen edita enkele uitgeput; H. H. Leden, die daarvan waarlooze exemplaren mochten bezitten, zullen de Directie met toezending daarvan bijzonder verplichten. Het zijn de volgende: Verhandelingen deel XLIX 2e stuk, deel L 2e stuk, Notulen deel XXXIV afl. 3, Ned. Ind. Plakaatboek deel XVI.

Inzonderheid op het XVI deel van het Nederlandsch-Indisch Plakaatboek ~~wordt prijs gesteld, en wordt dit deel voor rekening~~ van het Genootschap door den Secretaris opgekocht voor f 2.50 per exemplaar.

INHOUD.

Notulen der eerste Directievergadering, gehouden op Maandag den 16en Januari 1905.

Tegenwoordig de Heeren: Dr. C. SNOUCK HURGRONJE, President, Dr. Ph. S. VAN RONKEL, Dr. G. A. J. HAZEU, Ds. A. S. CARPENTIER ALTING, C. DEN HAMER, V. ZIMMERMANN, E. A. C. F. VON ESSEN en H. N. STUART, Secretaris.

Afwezig de Heeren: Mr. J. H. ABENDANON, Mr. J. A. VAN DER CHIJS en Dr. J. L. A. BRANDES.

De Notulen der vorige vergadering, zijnde die van 14 December a.p. worden goedgekeurd en gearresteerd.

De Voorzitter

I. Brengt ter tafel de navolgende uit de rondlezing terug ontvangen stukken:

a. De door den thesaurier ingediende rekening en verantwoording over 1904 en de begrooting voor het jaar 1905.

De Rek. en Ver. toont aan dat in het jaar 1904 de uitgaven *f* 5281.59½ meer hebben bedragen dan de ontvangsten, terwijl de begrooting voor het nu ingetreden jaar wederom sluit met een vermoedelijk nadeelig saldo van *f* 5883.—

Dientengevolge wordt besloten:

1°. de begrooting nog niet vast te stellen, doch aan te houden tot de volgende vergadering;

2°. in commissie te benoemen tot het nazien van het door den Thesaurier gevoerd beheer de Heeren VAN RONKEL en ZIMMERMANN, met uitnoodiging tevens om ten opzichte van de nieuwe begrooting zoo mogelijk middelen te beramen om de voorgestelde uitgaven meer in overeenstemming te brengen met de vermoedelijke ontvangsten.

b. Schrijven van het Koninklijk Instituut voor de Taal-, Land- en Volkenkunde van N. I. te 's Gravenhage, dd°. 22 November j.l. van den volgenden inhoud:

„Door onzen adjunct-Secretaris, den Heer G. P. ROUFFAER, werd dezer dagen onze aandacht gevestigd op het groote nut, dat voor de kennis van land en volk in Indië, in ruimen zin genomen, zoude kunnen worden getrokken van de amateur-fotografie. Indien den amateur-fotografen werd aangewezen, wààrop zij, ten bate der wetenschap — oudheden en plaatselijke bijzonderheden, kleeding, huisbouw, inlandsche vervoermiddelen te water en te land, poesaka's, bedrijven, feesten enz. enz.— hunne aandacht zouden kunnen vestigen, en zij werden uitgenoodigd steeds van hunne clichés een (onopgeplakten) afdruk met de noodige korte omschrijving af te staan aan onze fotografieverzameling, dan zou wellicht, zonder noemenswaarde kosten, veel kunnen worden verkregen.

Het geopperd denkbeeld lacht ons zeer toe, maar nu Uw Genootschap en ons Instituut hier juist dezelfde belangen hebben, scheen het ons noodig, allereerst met Uwe directie in overleg te treden. Indien zij met het denkbeeld instemt, achten wij het om voor de hand liggende redenen verkieslijk dat zij de leiding neemt, en de amateur-fotografen verzoekt, haar steeds *twee* afdrukken te zenden; door tusschenkomst van onze Commissarissen kunnen wij daarvan dan een exemplaar ontvangen. Met dit laatste zullen zij geriefd worden, op wier medewerking een beroep wordt gedaan.

Beleefdelijk noodigen wij Uwe Directie uit, de zaak in overweging te nemen en ons den uitslag Uwer overwegingen te willen mededeelen".

Alhoewel enkele Directieleden de vrees uiten dat deze zaak niet voor verwezenlijking vatbaar zal blijken te zijn, dan wel, zoo in den beginne ook al medewerking mocht worden ondervonden, deze spoedig zal verflauwen, vindt niettemin het denkbeeld om eene poging te doen ten einde deze, zeer zeker hoogst nuttige samenwerking tot het vastleggen in beeld van veel dat omtrent Indië in het geheel niet, dan

wel onvoldoende bekend is, te doen slagen algemeen bijval en wordt besloten: 1° van onze instemming met het voorstel aan het Koninkl. Instituut mededeeling te doen; 2° de door den Heer ROUFFAER opgestelde Concept Circulaire (welke door tusschenkomst van Dr. BRANDES in afschrift bij het bovengenoemd schrijven is overgelegd) op de meest doeltreffende wijze onder de aandacht te brengen van Heeren amateur-fotografen; 3° instemming te verleenen met het aanbod van den Heer ZIMMERMANN om het beheer van de reeds bestaande en eerlang aangroeiende fotografieën-collectie op zich te nemen.

c. Schrijven van den Heer E. F. JOCHIM van 20 Dec. j.l., ten geleide van eenige „Aanteekeningen naar aanleiding van een bezoek aan den Boroboedoer" met verzoek die in het Tijdschrift te willen opnemen.

Wordt besloten tot plaatsing.

II. Neemt in behandeling de navolgende ingekomen stukken:

a. Gouv. Besluit dd°. 11 December a.p. N°. 11, houdende de bepaling dat ter Landsdrukkerij zullen worden gedrukt de door Dr. N. ADRIANI uit aanteekeningen van den gewezen hulpprediker J. A. T. SCHWARZ bewerkte geschriften:

1°. Tontemboansche Teksten;

2°. Tontemboansch-Nederlandsch Woordenboek.

Informatie.

b. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 28 December a.p. N°. 21960, mededeelende dat de Regeering van het aanbod van Mevrouw ADRIANI om zich te belasten met het corrigeeren der drukproeven (van de werken hierboven onder *a* genoemd) geen gebruik zal maken, aangezien de correctie te Posso kan geschieden, al zal daardoor ook de uitgifte van de door Dr. ADRIANI bewerkte geschriften aanmerkelijk worden vertraagd; tevens dat aan Mevrouw ADRIANI de verzekering is gegeven van de waardeering

van haar aanbod door den Landvoogd (zie Not. October '04 II *k*).

Informatie.

c. Missive van denzelfden dd°. 30 Dec. a.p. N°. 22137, houdende verzoek om eene gespecificeerde opgave van de waarde der voorwerpen, bedoeld bij Gouv. Besluit dd°. 24 Sept. a.p. N°. 37 (zie Not. Oct. '04 II *b* en Maart '04 III *d*).

Secretaris hieraan voldoen.

d. Missive van denzelfden dd°. 31 Dec. a.p. N°. 22162, houdende verzoek om mededeeling welke waarde door 's Genootschaps taxateur is toegekend geworden aan het voorwerp bedoeld bij Notulen December j.l. II *n*.

Secretaris het noodige.

e. Renvooi van denzelfden dd°. 9 Dec. a.p. N°. 32875, ten geleide der missive van den assistent-resident van Malang, dd°. 29 Nov. '04 N°. 911/44, met een vijftal exemplaren eener grootere hoeveelheid chineesche munten, gevonden door den Inlander Saderie van de dessa *Djoenggo*, distr. *Penanggoengan*, bij het bewerken van zijn erf.

Mededeelen dat op de toezending der munten geen prijs wordt gesteld.

f. Renvooi van denzelfden dd°. 9 Dec. a.p. N°. 32888, ten geleide der missive van den Resident van Besoeki, dd°. 29 November '04 N°. 13554, met zes zilveren rijders, zes halve d° en twee gesnoeide muntstukken, te Banjoewangi in den grond gevonden.

De Numism. verz. reeds in het bezit zijnde van al die muntstukken, wordt besloten tot terugzending daarvan.

g. Renvooi van denzelfden dd°. 16 Dec. a.p. N°. 33291, ten geleide van een afschrift der aan genoemden Departementschef gerichte missive van den Directeur van 's Rijks Ethnographisch Museum te Leiden, dd°. 4 November '04

N°. 200, houdende mededeeling dat, ingevolge beschikking van Z. E. den Minister van Binnenlandsche Zaken, alle ethnographische oudheden uit Ned.-Indië, Azië, Afrika en Amerika, tot nog toe in het Rijksmuseum van oudheden bewaard sedert October 1903 bij de instelling onder zijn beheer zijn ingelijfd.

Voor informatie, onder aanteekening dat niet blijkt wat onder ethnographische oudheden dient verstaan te worden.

h. Renvooi van denzelfden dd°. 14 Januari j.l. N°. 670, ten geleide der missive van den Resident van Kedoe, dd°. 22 December '04 N°. 12792/10, met eenige steenen potten, een bronzen bel en andere bronzen defecte voorwerpen, door den Inlander TOKRONO van de dessa *Djogonagan*, distr. *Grabak*, afd. *Magelang* uit den grond opgedolven.

Wordt besloten de voorwerpen voor de Archaeol. verz. aan te houden tot de getaxeerde waarde van *f* 4.85½.

i. Missive van den Resident van Soerabaia, dd°. 13 December a.p. N°. 22409/37, met een gouden oorhanger door den Inlander WONGSOKERTO van de dessa *Djelopo*, distr. *Bareng*, afd. *Djombang* in den grond gevonden.

Te behouden voor de Archaeol. verz. tegen de getaxeerde waarde van *f* 10.—

j. Missive van den Resident der Zuider en Oosterafd. van Borneo, dd°. 16 December a.p. N°. C8, houdende verzoek om mededeeling welke voorwerpen en rijkssieraden in het Museum te Batavia aanwezig zijn, afkomstig van het Bandjarmasinsche Sultanaat.

Aan het verzoek voldoen door opzending van een ex. van den Catalogus der Ethnologische Verzameling.

k. Missive van den Controleur van Seloema, gedagteekend Tais, 13 December 1904 N°. 985/20, waarbij wordt aangeboden eene woordenlijst en eenige zinnen van de in die afdeeling gesproken Serawajsche taal.

Onder dankbetuiging in de verzameling woordenlijsten.

l. Schrijven van het Bestuur der Kon. Natuurk. Vereeniging in N. I. dd°. 12 December a.p. N°. 162, houdende dankbetuiging voor den afstand in bruikleen van de werken bedoeld bij Notulen October '04 I *c*.

Informatie.

m. Schrijven van de Commissie van Bijstand voor het Oudheidk. Onderzoek op Java en Madoera te 's Gravenhage, dd°. 28 November 1904, met cognossement en polis van assurantie over twee kisten bevattende 100 ex. van het werk Tjandi Djago, onder mededeeling dat de handelsprijs is gesteld op *f* 12.— per exemplaar, terwijl een 25 presentexemplaren zijn aangeboden aan verschillende personen en instellingen met namen genoemd en een 26ste aan H. M. de Koningin.

Wordt besloten der Commissie vd de goede ontvangst van bedoelde werken te berichten; tevens om bekend te stellen dat de Directie, zich geheel kunnende vereenigen met den voor Europa vastgestelden prijs van *f* 12.— per ex., niettemin besloten heeft dien voor den verkoop in Indië te stellen op *f* 15.—

n. Schrijven van den Heer O. J. H. Graaf van Limburg Stirum te 's Gravenhage van 30 Nov. '04, ten geleide van een overdruk van diens opstel, gewijd aan de nagedachtenis van Jhr. Mr. J. K. W. Quarles van Ufford, voor de bibliotheek aangeboden.

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

o. Bericht van den Heer Mr. J. A. van der Chijs, dd°. 28 Dec. a.p. dat hij omtrent de afkomst van de bewuste vertaling der Javaansche Babad niets met zekerheid kan zeggen, omdat het te lang geleden is dat het stuk werd gevonden; voor zoovere hij zich herinnert lag het tusschen stukken afkomstig uit den Oosthoek. (Zie Not. Dec. '04 VIII).

Informatie.

p. Schrijven van den Heer BOSBOOM te 's Gravenhage, dd°. 20 December 1904 van den volgenden inhoud:

„Met belangstelling las ik het schrijven Uwer Directie van 20 October j.l. N°. 345 en nam ik kennis van de daarbij overgezonden platte gronden en frontaanzichten van de gebouwen der Weeskamer, der Javasche Bank en van het geweermakersatelier te Semarang.

Tot mijn spijt, doch volmondig, moet ik de meening Uwer Directie bevestigen, dat die gebouwen, geen of zeer weinig architectonische waarde schijnen te hebben. Moge ook de voorgevel van het geweermakersatelier (de vroegere woning van Ds. MONTANUS) daarop in zooverre eene uitzondering maken, dat deze althans een zeer typische moet worden geacht, waarvan het behoud dan ook uit geschied- en bouwkundig oogpunt stellig aanbeveling verdient, het inwendige van die werkplaats schijnt door verbouwing en wijziging niets opmerkelijks meer aan te bieden; zelfs „de vroegere toestand", blijkende uit den platten grond, schijnt niet af te wijken van dien welken thans nog vele huizen in de Indische steden vertoonen. De vorm der vensters, de bekroning daarvan met de 18de eeuwsche schelp als motief, de paneelen der deur en zelfs der luiken, de draagbalkjes van het vooruitspringende dak, de geheele bouw van den gevel, schijnen toch wel kenmerkend ouderwetsch.

Indien het inwendige der beide andere gebouwen geen bizonder stuc- of houtsnijwerk bevat, hetgeen uit de plattegronden en doorsnede niet ten volle blijkt, maar uit Uwe mededeeling wordt afgeleid, dan hebben deze gebouwen uit een geschied- en bouwkundig oogpunt weinig waarde.

Intusschen betuig ik Uwe Directie mijn erkentelijken dank voor de genomen moeite en voor de toezending der bescheiden, waarvan de photographische afbeelding van den voorgevel der voormalige woning van Ds. MONTANUS voor mij van veel waarde is".

Informatie.

q. Schrijven van den Heer ROUFFAER te 's Gravenhage

van 20 Dec. a.p., aanbiedende eene beschrijving van een waarschijnlijk nog onbeschreven tjaṇḍi te Menampoe bij Poegĕr (Bĕsoeki), vergezeld van een plattegrond, beide vervaardigd door den Heer J. Bienfait te Soerabaia, onder mededeeling dat genoemde Heer is uitgenoodigd aan het Genootschap te willen doen toekomen een afdruk van de mooie foto door hem in den oostmoesson van 1904 naar deze tempelruïne gemaakt en welke foto de beschrijving en den plattegrond completeert. Tevens wordt daarbij het verzoek gedaan aan den Heer Bienfait ten geschenke te willen zenden 1 ex. van Brumund's „Bijdragen tot de kennis van het Hindoeisme op Java" en 1 ex. van Verbeek's „Oudheden van Java" met bijbehoorende Archaeol. Kaart.

Wordt besloten onder dankbetuiging aan den Heer Rouffaer 1° de beschrijving te stellen in handen van Dr. Brandes en daarna als bijlage achter de Notulen te plaatsen; 2° op ontvangst der foto aan het verzoek van den Heer Rouffaer te voldoen.

r. Schrijven van den Heer H. K. Manupassa te Indrapoera, dd°. 3 Januari j.l. naar aanleiding van Notulen Nov. '04 I *c*, houdende de mededeeling dat de bedoelde manuscripten op geitehoorn en bamboe en de lontarfragmenten aan het Genootschap in eigendom zijn afgestaan; voorts dat de overige op de lijst N°. 1 genoemde voorwerpen met de eerstvolgende scheepsgelegenheid zullen worden opgezonden, waarbij nog gevoegd zullen worden afschriften van de in zijn schrijven van 8 Oct. a.p. genoemde Korintjische piagems.

Aanhouden in afwachting van de ontvangst der voorwerpen.

s. Bericht van den Luit. Kol. van den Generalen Staf te Bandjermasin G. C. E. van Daalen van 10 Januari j.l. van de aanvaarding van het aangeboden eere-lidmaatschap.

Informatie.

III. Doet voorlezing van een door hem ontvangen schrijven van den Heer G. P. Rouffaer te 's Gravenhage, dd°. 20

December a.p., behelzende enkele belangrijke mededeelingen naar aanleiding van de in het Tijdschrift, Deel 47, afl. 5 voorkomende artikelen van Dr. SNOUCK HURGRONJE „Iets over koedjang en badi" en van Dr. HAZEU „Iets over koedi en tjoendrik" en stelt voor de daarop betrekking hebbende passages in dit schrijven op te nemen als bijlage achter de Notulen.

Conform.

IV. Biedt ten geschenke aan

a. namens den Heer H. J. M. BAUMANN een steenen kop, afkomstig van een Boroboedoer-beeld;

b. namens den Heer J. DAHLMANN een zestal werken op het gebied van Indische oudheidkunde;

c. namens Sejjid OESMAN BIN ABDALLAH BIN AKIEL BIN JAHJA ALAWI opus N°. 107, handelende over het gebruik van alcohol.

Onder dankbetuiging in de verschillende verzamelingen.

V. Stelt ter bezichting een nummer van de „Warta Malayu" ya-itoe-lah akhbar yang di-kĕluarkan dĕngan kĕhĕndak Kĕrajaan-Kĕrajaan Mĕlayu yang bĕrsakutu, en stelt de aanschaffing van dat blad voor de bibliotheek voor.

Conform.

VI. Overgaande tot de samenstelling van de Commissies ter jaarlijksche opneming van de verschillende verzamelingen, noodigt daartoe uit:

voor de Bibliotheek de Heeren CARPENTIER ALTING en VAN RONKEL;

voor de handschriften-verzameling de Heeren CARPENTIER ALTING en HAZEU;

voor de Ethnogr. en Archaeol. verzamelingen de Heeren VON ESSEN en ZIMMERMANN;

voor de Numismatische verzameling de Heeren VON ESSEN en HAZEU.

VII. De Heer ZIMMERMANN

deelt mede dat in overleg met den Heer DEN HAMER besloten is de tentoonstelling van de voorwerpen afkomstig uit de Gajō- en Alaslanden te doen plaats hebben in de Compagnieskamer in de eerste helft van de maand Februari a.s. en vraagt machtiging om over enkele fondsen ter bestrijding van noodzakelijke onkosten te mogen beschikken (zie Not. December '04 IV).

Conform.

VIII. De Heer DEN HAMER

biedt ter plaatsing in het Tijdschrift aan een artikel naar aanleiding van de van Djambi ontvangen rijkssieraden „Si Gindjé" en „Sĕndja Mĕrdjajo", met bijbehoorende teekeningen. (Zie Not. Juli '04 II *e*, pag. 70).

In rondlezing.

IX. De Heer HAZEU

1°. deelt mede door den Heer E. F. JOCHIM er op attent te zijn gemaakt, dat in diens artikel „Beschrijving van den Sapoedi Archipel" (Tijdschrift, Deel 36) ook reeds gesproken wordt over de „Koedi" als gevaarafwendend middel.

2°. bericht de ontvangst, door bemiddeling van den Heer L. TIP, Controleur B. B. te Kalianda, van een koperen plaat uit de Lampongs met javaansche inscriptie. Vroeger is van deze plaat door MEINSMA reeds een afschrift gepubliceerd in de Bijdrage van het Koninkl. Instituut, doch aangezien daarin enkele fouten voorkomen, neemt hij zich voor daarvan op nieuw eene vertaling te maken.

3°. brengt ter kennis dat de foto's bedoeld bij Notulen December 1904 III *b*, thans alle opgeplakt en van het betrekkelijk onderschrift voorzien zijn, zoodat zij tegelijk met de collectie ethnografica uit de Gajō- en Alaslanden kunnen tentoongesteld worden.

Informatie.

X. De Secretaris
bericht dat onder de ethnografica uit de Gajōlanden een gordel of beurs voorkomt, waarin zich twintig spaansche matten bevinden en stelt voor deze daaruit te verwijderen en afzonderlijk in het munten-kabinet te doen opnemen.
Conform.

XI. Worden afgevoerd van de ledenlijst op verzoek de Heeren: W. F. Breijer, A. K. L. M. Seubert, C. J. W. van Arcken, P. M. L. de Bruijn Prince, Ds. D. Fregeres, J. J. Frölich en E. A. T. Weber;
Wegens overlijden de Heer: W. P. D. de Wolff van Westerrode.

Worden wederom op de ledenlijst gebracht de Heeren: D. van Hinloopen Labberton, leeraar afd. B Gymnasium Willem III, Mr. J. G. Pott, Hoofdambtenaar voor de mijnwetgeving in N. I. en C. J. de Jaager, lid van den Raad van N. I.
Worden benoemd tot lid de Heeren: Dr. C. Winkler, Inspecteur v. d. burgerl. geneesk. dienst en Ds. C. J. Mulder, predikant te Batavia.

Niets meer te behandelen zijnde wordt de Vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de Vergadering van den 9en Februari 1905.

C. SNOUCK HURGRONJE,
President.

H. N. STUART,
Secretaris.

Notulen der tweede Directievergadering, gehouden op Donderdag den 9en Februari 1905.

Tegenwoordig de Heeren: Dr. C. SNOUCK HURGRONJE, President, Mr. J. H. ABENDANON, Dr. Ph. S. VAN RONKEL, Dr. G. A. J. HAZEU, V. ZIMMERMANN, E. A. C. F. VON ESSEN en H. N. STUART, Secretaris.

Afwezig de Heeren: Dr. J. L. A. BRANDES, Ds. A. S. CARPENTIER ALTING en C. DEN HAMER.

De vergadering wordt mede bijgewoond door het eerelid Dr. J. G. F. RIEDEL.

De Notulen der vorige vergadering, zijnde die van 16 Januari j.l. worden goedgekeurd en gearresteerd.

De President

I. Brengt ter tafel de navolgende uit de rondlezing terug ontvangen stukken:

a. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 16 Januari '05, houdende aanbieding van het 13° driemaandelijksch rapport der Oudheidkundige Commissie, met bijlagen: 1° twee nota's en eene mededeeling, 2° elf calques, 3° Honderd en elf foto's.

Onder dankbetuiging terug.

b. Het opstel van C. DEN HAMER „Beschrijving van twee krissen van Djambi „Si Gindjé" en „Sĕndja Mĕrdjaja". (Zie Not. Januari '04 VIII).

Plaatsen in het Tijdschrift.

II. Neemt in behandeling de navolgende ingekomen stukken:

a. Renvooi van den 1en Gouv. Secretaris ddo. 19 Jan. '05, met een ex. van deel VIII, 1ste stuk van het werk van Prof. K. MARTIN getiteld „Beiträge zur Geologie Ost-Asiens und Australiens".

Bibliotheek.

b. Missive van den Directeur van O., E. en N. ddo. 17 Januari j.l. No. 882, aanbiedende de missive van den Resident van Soerabaia, van 6 dezer No. 471/75a-37 en bijlagen, betreffende in diens gewest aanwezige voorwerpen van vermoedelijk oudheidkundige waarde.

In handen der Commissie voor oudheidkundig onderzoek.

c. Missive van denzelfden ddo. 26 Januari '05 No. 1617, met verzoek om nadere toelichting omtrent de taxatie der voorwerpen bedoeld bij Notulen Januari j.l. II *c*.

Secretaris hieraan voldoen.

d. Missive van denzelfden ddo. 26 Januari j.l. No. 1620, aanbiedende een door den apostolischen missionaris te Djeniloe (Timor en Onderhoorigheden) A. A. J. MATHYSEN in de taal gesproken in de afdeeling Belo, door de Inlanders genoemd Tettum, door de Hollandsche ambtenaren ook genoemd „Beloneesche taal" ingevulde blanco woordenlijst.

In de verzameling woordenlijsten.

e. Missive van denzelfden ddo. 27 Januari j.l. No. 1685, houdende verzoek om vroegtijdige ontvangst der gebruikelijke gegevens en mededeelingen ten behoeve van het Koloniaal Verslag van 1905.

Secretaris het noodige.

f. Missive van denzelfden ddo. 30 Januari j.l. No. 1835, waarin, onder aanbieding van de missive van den 1en Gouv. Secretaris van 23 dezer No. 314 en bijlagen wordt verzocht,

nopens de daarin bedoelde aangelegenheid het gevoelen der Directie te mogen vernemen.

Aanleiding tot dit schrijven is een verzoek van den Hoogleeraar in de Land- en Volkenkunde van den Ind. Archipel A. W. NIEUWENHUIS en den Directeur van 's Rijks Ethnographisch Museum J. D. E. SCHMELTZ, om afstand voor bedoeld Musenm van eene verzameling ethnographica, bijeengebracht door den Controleur E. W. F. VAN WALCHREN op een tocht gedurende negen maanden van uit de onderafdeeling Beraoe naar de Kĕnja-stammen in het brongebied van de Kajan-rivier.

De Resident der Z. en O. afd. van Borneo omtrent dit verzoek door de Regeering geraadpleegd, stelt voor die collectie aan het Museum te Batavia af te staan, dan wel de lijst der ethnografica naar Leiden op te zenden, opdat daar een keuze uit de verzameling kan worden gedaan, kunnende het resteerende, in ieder geval de duplicaten, te Batavia blijven.

Aangezien het niet mogelijk is uit de mede aangeboden lijst dier ethnographica uit te maken, welke voorwerpen wel, welke niet in het bezit zijn van het Museum, wordt besloten in overweging te geven de geheele verzameling naar hier te doen opzenden, waarna alsdan zal kunnen nagegaan worden wat in ons Museum ontbreekt; dat ontbrekende dient voor het Genootschap te worden aangevraagd, terwijl het overige en de duplicaten naar Leiden behooren gezonden te worden.

g. Missive van denzelfden dd°. 31 Januari j.l. N°. 1860, aanbiedende het Gouvernements renvooi van 4 dezer N°. 109ᵃ met de daaraan gehechte ministerieele depêche van 15 November 1904 Lett. A¹ N°. 61/3284 en de daarbij ontvangen 696 ex. van het „Daghregister gehouden int Casteel Batavia. Anno 1656-1657".

Wordt besloten het Daghregister te distribueeren en de bijlagen der missive aan de Alg. Secretarie terug te zenden.

h. Renvooi van denzelfden dd°. 7 Februari j.l. N°. 3305, ten geleide der missive van den Resident der Preanger Regentschappen van 28 Januari N°. 1795/34, met een gebroken steenen pot en 814 koperen duiten, gevonden door den Inlander MADSOEKRI in de kampong *Tjibeureum*, desa *Soekarendih*, distr. *Indihiang*, afd. *Soekapoera*.

In handen van de betrokken Conservatoren.

i. Missive van den Directeur der B. O. W. van 21 Jan. j.l. N°. 1073/S.S. met een ex. „Statistiek van het vervoer op de spoor- en tramwegen in Nederlandsch-Indië over 1903".

Bibliotheek.

j. Missive van den Resident der Lampongsche Districten, dd°. 21 Januari j.l. N°. 3337, met vier ingevulde blanco-woordenlijsten.

Wordt besloten den Resident voorn^d^. nadere inlichtingen te verzoeken omtrent de samenstellers en de streken waar de behandelde talen gesproken worden.

k. Missive van den Controleur van Mokko-Mokko, dd°. 9 Januari '05 N°. 726/20, houdende aanbieding van een ingevulde blanco-woordenlijst voor de onder-afdeeling Mokko-Mokko.

Onder dankbetuiging in de verzameling woordenlijsten.

l. Missive van den voorzitter der Oudheidkundige Commissie van 25 Januari j.l. met eenige chineesche en hollandsche munten bij het ontblooten van den voet van Tjandi Singosari, hier en daar verspreid, aangetroffen.

In de numismatische verzameling.

m. Schrijven van de K. en K. Universiteits-Bibliotheek te Weenen van 21 December a.p. N°. 322, houdende verzoek om toezending van enkele afleveringen en titels van de Notulen.

Aan dit verzoek voldoen onder mededeeling, dat, aangezien

het Genootschap met bedoelde Bibliotheek niet in ruil-verhouding staat aan aanvragen tot aanvulling der edita verder niet kan voldaan worden, doch dat onze werken te verkrijgen zijn bij de firma M. NIJHOFF te 's Gravenhage.

n. Schrijven van den Directeur van 's Rijks Ethnographisch Museum te Leiden van 2 Januari '05 N°. 253, aanbiedende een ex. van het, met steun der Regeering uitgegeven, werk „Crania Ethnica Philippinica".

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

o. Schrijven van den Consul der Nederlanden voor Japan te Kobe, dd°. 10 Januari j.l. N°. 32, waarbij, onder overlegging van een open schrijven van den Heer C. PFOUNDES te Kobe, eene verzameling interessante boeken, historieprenten, caricaturen enz. ten verkoop wordt aangeboden.

Den consul v^d^ mededeelen dat het aanleggen van japansche verzamelingen geheel buiten den werkkring van het Genootschap liggende, niet in het voorstel tot aankoop kan worden getreden.

p. Schrijven van Dr. R. HANITSCH, Curator en Bibliothecaris van het Raffles Museum te Singapore van 11 Jan. j.l., waarin met verwijzing naar het van onze zijde gedaan verzoek van 17 Nov. 1903, wordt medegedeeld, dat thans eenige tinnen munten van Malacca te onzer beschikking zijn, met verzoek om bericht of op de toezending daarvan thans nog prijs wordt gesteld (zie Not. Nov. '03, II *s*, pag. 123 en Dec. '03, I *o*, pag. 134).

Spoedshalve is op dit schrijven geantwoord, dat bedoelde munten nog altijd niet in onze verzameling vertegenwoordigd zijn en derhalve de toezending daarvan gaarne wordt tegemoet gezien, waarop bij schrijven van genoemden Curator van 1 Februari j.l. zes soorten van bovenomschreven munten zijn aangeboden, het aan de beleefdheid van het Genootschap overlatende of hiervoor iets in ruil zal worden verstrekt, onder mededeeling evenwel dat eenige, daarbij aangegeven

munten, aan de verzameling van het Raffles Museum ontbreken.

Wordt besloten de toegezonden munten onder dankbetuiging te aanvaarden; tevens indien van de laatst aangegeven munten in ons kabinet doubletten bestaan, deze aan den Heer HANITSCH aan te bieden.

III. Biedt ten geschenke aan twee boekwerkjes, van den Chef van het onderwijs, den Heer R. J. WILKINSON in de geconfedereerde Maleische Staten, ontvangen.

Romanised Malay *Spelling*. Being the rapport of a committee appointed by the Federated Malay states to discuss the subject of writing Malay in the roman character, together with a list of Malay words spelt according to the system recommanded. Published by authority. Kuala Lumpur 1904. 8°.

Federated Malay States. *Code* for grant-in-aid schools and departmental instructions to inspecting officers. Published by authority. Kuala Lumpur 1905. 8°.

Bibliotheek.

IV. De Heer Mr. ABENDANON

a. Geeft, met het oog op het nut dat daarvan door de studeerende inlandsche jongelingschap kan getrokken worden, in overweging om in den vervolge een ex. van het Tijdschrift toe te zenden aan de school tot opleiding van inlandsche artsen te Weltevreden en de drie scholen tot opleiding van inlandsche ambtenaren te Bandoeng, Magelang en Probolinggo.

Conform.

b. Zich verplicht ziende wegens zijn aanstaand aftreden als Directeur van O., E. en N. en daarop volgend vertrek naar Europa zijn mandaat als Directielid neder te leggen, spreekt de hoop uit, dat het Genootschap steeds in bloei moge vooruit gaan en geeft de verzekering dat hij zich in Holland steeds gaarne voor de belangen van het Genootschap beschikbaar zal stellen.

V. De Heer Dr. Riedel

stelt ter bezichtiging verschillende „moestika's" gevonden in klappers, rijst en melati's en legt daarbij over een ex. der Monatliche Mittheilungen aus dem Gesammtgebiete der Naturwissenschaften (5 Jahrgang N°. 7), waarin in een artikel van Dr. E. Huth „Ueber die Einwirkung der Organismen auf die Bildung der Mineralien" o. a. op pag. 147 het volgende voorkomt: „Leider geht aus keiner der mir bekannt gewordenen Aufzeichnungen über die Kokosnussperlen hervor, of dieselben ihrer Krystallinischen Fügung nach als Kalkspath, Arragonit oder als amorpher kohlensaurer Kalk zu betrachten sind. Noch in der letzten Nummer der „Nature", vom 15 September d. J., macht Herr J. G. F. Riedel in Utrecht Mittheilungen über dieselben, die besonders durch den Hinweis interessant werden, dass solche Perlen auch von anderen Pflanzen abgesondert werden. Derselbe hat eine Sammlung von vierzehn Kokosperlen, von denen er selbst eine 1866 in *Holontalo*, Nord-Celebes, im Endosperm des Samens der Kokosnuss fand; eine derselben hat eine birnähnliche Gestalt und eine Länge von 28 mm. Der Vulgärname dieser Perlen bei den Eingeborenen ist „Mustika". Ferner besitzt der genannte Herr zwei „Melati-perlen" von Jasminum Sambac und eine „Tschampakaperle" angeblich in der Blüthe von Michelia longifolia gefunden.

Met belangstelling hiervan kennis genomen.

VI. De Heer Dr. Hazeu

a. Bericht dat in de handschriften-kamer is aangetroffen eene verzameling van oude ijzeren messen en landbouwgereedschappen, bronzen spiegels en belletjes, waarvan de herkomst niet met zekerheid bekend is, doch welke verondersteld wordt afkomstig te zijn van Madioen. Deze collectie is thans in den Inventaris der Arch. verzameling opgenomen.

Informatie.

b. Stelt voor van sommige der thans ten toon gestelde voorwerpen uit de Gajō- en Alaslanden foto's te doen ver-

vaardigen en die op eene of andere wijze, zoo mogelijk met eene korte beschrijving, wereldkundig te maken.

Het voorstel vindt algemeene instemming, mits de uitvoering daarvan op zulk eene wijze geschiedt, dat deze geene kosten met zich slepe, aangezien de kas van het Genootschap geene buitengewone uitgaven gedoogt.

c. Biedt voor de Notulen aan eene opgave van de jaarlijksche aanwinsten der onder zijn beheer staande verzameling.

Conform.

VII. De Heer ZIMMERMANN

deelt mede dat bij de voorbereiding voor de thans (van 5 tot 12 Februari) geopende tentoonstelling van voorwerpen, afkomstig uit de Gajō- en Alaslanden een zeer werkdadig aandeel is genomen door den Heer I. Z. VAN DIJCK, die door zijnen artistieken aanleg er veel toe heeft bijgedragen om de rangschikking en uitstalling dier voorwerpen voor het oog van den bezoeker een bizonder aangenamen indruk te geven, en stelt voor genoemden Heer daarvoor den bizonderen dank der Directie te betuigen.

Conform.

VIII. Naar aanleiding van art. 10 van het Reglement van Orde worden de navolgende verslagen uitgebracht:

De commissie in de Januari-vergadering aangewezen om verslag uit te brengen over den toestand der bibliotheek heeft zich den 7 Februari van hare taak gekweten. Zij constateerde dat het drukken van den catalogus geregeld voortgaat, doch niet zoo spoedig als gewenscht ware kan vorderen, aangezien slechts één werkman voor dezen arbeid beschikbaar is.

In de bibliotheek zelve is men begonnen met al het niet ingebondene te doen inbinden; ook dit werk vordert langzaam daar plaatsgebrek het aan het werk stellen van meer dan twee binders onmogelijk maakt, èn omdat telkens loopend bindwerk, als inbinden van tijdschriften e. d. den snellen voortgang van het bovenbedoelde inbinden tegenhoudt.

Het contrôleeren van de bibliotheek met den catalogus is afgeloopen. Thans worden de slips van den staanden catalogus vergeleken met den legger, waarmede men reeds over de helft is.

De werkzaamheden verbonden aan het terugzenden der aan de Koninklijke Natuurkundige Vereeniging ter leen gegevene werken zijn bijna bëeindigd. Wanneer alles teruggezonden zal zijn, zal eene belangrijke ruimte in de kasten zijn verkregen. Tot verdere opmerkingen vond de commissie geene aanleiding.

De Handschriftenverzameling werd in 't afgeloopen jaar 1904 uitgebreid met de volgende aanwinsten:

8 Javaansche HSS.,

2 Nederlandsche HSS., waaronder de merkwaardige Hollandsche vertaling van een Babad (Javaansche kroniek) uit den tijd vóór Raffles, waarover Dr. BRANDES binnenkort eenige mededeelingen zal doen,

enkele Arabische HSS.

en 64 Maleische HSS.

Vermelding verdient dat Dr. VAN RONKEL sedert eenigen tijd bezig is aan de bewerking van een Catalogus der in ons Museum aanwezig Maleische Handschriften. Aangezien onze collectie de grootste is der bestaande verzamelingen van Maleische manuscripten, zal deze omvangrijke arbeid, eenmaal voltooid, ongetwijfeld een zeer gewenschte bijdrage vormen tot de kennis der Maleische literatuur.

Tot verdere opmerkingen vond de commissie geen aanleiding.

De commissie, in de Januari-vergadering j.l. aangewezen tot het nazien der numismatische verzameling, had Zaterdag den 21sten in het numismatisch kabinet een samenkomst met Mevrouw FRASER — VAN DER CHIJS, die namens haren Vader, wiens toestand reeds toen uiterst zorgwekkend was, eenige inlichtingen verschafte. 't Bleek dat Mevrouw FRASER reeds gedurende geruimen tijd den inventaris bijgehouden en de loopende zaken geregeld heeft; een lijst van de aanwinsten

over het jaar 1904 zou zij weldra aan de directie aanbieden. In de gegeven omstandigheden vond de commissie geen aanleiding tot nadere opmerkingen; slechts een woord van dank aan Mevrouw FRASER voor de zoo welwillend genomen moeite vinde hier een plaats.

IX. De commissie in de Januari-vergadering aangewezen om verslag uit te brengen over het beheer van den penningmeester in het afgeloopen jaar heeft zich den 8[en] dezer van hare taak gekweten. Zij heeft door vergelijking van het kasboek met de quitanttiën en de depositobewijzen geconstateerd, dat het finantieel beheer alleszins nauwkeurig en getrouw is gevoerd, weshalve zij voorstelt den penningmeester, met dankbetuiging voor zijne toewijding, acquit en décharge te verleenen voor zijn beheer van de gelden des genootschap in 1904.

Conform.

Tevens deelt deze commissie bij monde van den Heer Dr. VAN RONKEL mede, dat zij nog geen verslag kan uitbrengen omtrent de verder aan haar verstrekte opdracht, aangaande de beraming van middelen om de uitgaven meer in overeenstemming met de inkomsten te brengen en verzoekt daarmede tot de volgende vergadering te mogen wachten.

Conform.

X. Naar aanleiding van het overlijden op 22 Januari j.l. van 's Genootschaps Eerelid, tevens oudste Directielid Mr. J. A. VAN DER CHIJS, wordt besloten tot Mevrouw M. P. VAN DER CHIJS, geb. VAN KOOTEN een brief van rouwbeklag te richten.

De Heer ZIMMERMANN, die wordt uitgenoodigd het opengevallen conservatorschap van de Numismatische verzameling op zich te nemen, verklaart zich hiertoe welwillend bereid.

Ter vervulling van de ontstane vacature in de Directie wordt voorgesteld daartoe te benoemen den Heer C. M. PLEIJTE, leeraar in de land- en volkenkunde aan de afd. B van het Gymnasium Willem III.

Wordt besloten: den Heer C. M. PLEIJTE te benoemen tot lid van de Directie, onder bepaling dat zijne werkzaamheid op ethnographisch gebied zich voorloopig zal beperken tot de in ontvangst neming en catalogiseering van de nieuw in te komen voorwerpen.

XI. De Secretaris

bericht dat de gouden Oostenrijksche medaille van verdiensten, vereerd aan wijlen Prof. P. O. VAN DER CHIJS en aan het Genootschap door wijlen Mr. J. A. VAN DER CHIJS voor de loan-collection afgestaan (zie Not. December 1878, III *b*, pag. 117) op verzoek wederom is teruggegeven aan Mevrouw de Wed. M. P. VAN DER CHIJS, geb. VAN KOOTEN.

Informatie.

XII. De Voorzitter

zich thans richtende tot den Heer ABENDANON, die voor de laatste maal de Vergadering bijwoont, brengt in het kort in herinnering de vele verdiensten van den Heer ABENDANON ten opzichte van het Genootschap. In April 1888 tot lid van de Directie benoemd, aanvaardde hij reeds in Augustus d. a. v. het Secretariaat. Gedurende $6^{1}/_{2}$ jaar werd deze functie, waaraan wel het leeuwendeel der werkzaamheden verbonden is, met den meesten ijver en tot ieders tevredenheid vervuld, tot een vertrek naar Europa zijn aftreden noodzakelijk maakte. Na terugkomst van verlof werd de Heer ABENDANON in Juni 1896 wederom als bestuurslid uitgenoodigd zitting te nemen, terwijl hij in December 1897 het mede-redactuurschap van het Tijdschrift aanvaardde, welke functie hij eerst nederlegde, toen zijne benoeming tot Directeur van O., E. en N. het hem onmogelijk maakte den daartoe benoodigden tijd er voor beschikbaar te stellen. In Aug. 1900 eindelijk volgde zijne benoeming tot vice-president van de Directie. In alle genoemde functies mocht het Genootschap steeds de grootste belangstelling en steun van den Heer ABENDANON ondervinden; geen wonder dan ook dat het aller wensch was hem bij zijn aftreden tot Eerelid te benoemen.

Dit Eerelidmaatschap wordt den Heer ABENDANON dan ook hierbij aangeboden, waarbij nog wordt gevoegd dat aller beste wenschen hem op de reis naar het vaderland vergezellen, en de overtuiging wordt uitgedrukt dat de innige belangstelling in kunst, wetenschap en alles wat Indië betreft, ook aldaar bij hem zal blijven voortleven.

De Heer ABENDANON dank zeggende voor de hem verleende onderscheiding, welke hij zich in de toekomst hoopt waardig te maken, geeft nogmaals de verzekering dat zijne belangstelling in den bloei van het Genootschap steeds onverflauwd zal voortduren.

XIII. Worden op verzoek afgevoerd van de ledenlijst de Heeren: Mr. I. A. NEDERBURGH, L. C. A. FONTEIJN, L. C. A. F. LANGE, V. C. COSTER VAN VOORHOUT, K. W. L. E. HARBORD, L. H. C. COSTER VAN VRIJENHOEVEN en Mr. G. ANDRÉ DE LA PORTE.

Worden benoemd tot lid de Heeren: H. HISSINK, Chef der firma DAENDELS & Co., J. F. H. KOOPMAN, leeraar aan de Koningin Wilhelminaschool, B. VLIELANDER HEIN, makelaar te Batavia, F. R. MONTEIRO, Controleur B. B. en Dr. W. VAN BEMMELEN, onder-directeur van het Magn. en Meteor. Observatorium.

Wordt wederom op de ledenlijst gebracht de Heer N. J. STRUICK DU MOULIN, Inspecteur van finantiën.

Niets meer te behandelen zijnde wordt de Vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de Vergadering van den 20sten Maart 1905.

C. SNOUCK HURGRONJE,
President.

H. N. STUART,
Secretaris.

Notulen der derde Directievergadering, gehouden op Maandag den 20 Maart 1905.

Tegenwoordig de Heeren: Dr. C. SNOUCK HURGRONJE, President, Dr. J. L. A. BRANDES, Dr. G. A. J. HAZEU, C. DEN HAMER, V. ZIMMERMANN, E. A. C. F. VON ESSEN, C. M. PLEIJTE en H. N. STUART, Secretaris.

Afwezig de Heeren: Dr. Ph. S. VAN RONKEL en Ds. A. S. CARPENTIER ALTING.

De Notulen der vorige Vergadering worden goedgekeurd en gearresteerd.

De President

I. Opent de vergadering met een woord van welkom tot den Heer PLEIJTE, die de benoeming tot directielid welwillend heeft aanvaard en spreekt de hoop uit dat zijne bemoeiingen, vooral op ethnographisch gebied, voor het Genootschap rijke vruchten mogen dragen.

II. Neemt in behandeling de volgende uit de rondlezing terug ontvangen stukken.

1°. De in de Januari-vergadering aangehouden begrooting voor het loopende jaar met het rapport, bedoeld bij Notulen Februari j.l. IX, van de volgende strekking:

„De commissie, in de Januari-vergadering aangewezen om voorstellen tot verbetering van den financieelen toestand des Genootschaps te doen, heeft de eer de volgende beschouwingen onder de aandacht van de leden der Directie te brengen.

Daar van stijging der inkomsten geen sprake kan zijn, moet verbetering van den financieelen toestand gezocht wor-

den in vermindering der uitgaven. De uitgaven nu zijn in de laatste jaren zeer toegenomen.

Enkele daarvan, zooals die voor de reorganisatie der ethnologische verzameling, en voor de uitgave van het werk over de geschiedenis van den Java-oorlog zullen in afzienbaren tijd van de begrooting verdwijnen.

De overige posten van uitgaven, die jaarlijks voorkomen, zouden als volgt gereduceerd kunnen worden:

de post voor de numismatische verzameling van *f* 450.— tot *f* 50.—;

de post voor de archaeologische verzameling van *f* 675.— tot *f* 275.—;

de post voor de ethnologische verzameling van *f* 600.— tot *f* 100.—;

de post voor de handschriftenverzameling van *f* 300.— tot *f* 100.—;

Door deze reducties zoude eene besparing van *f* 1500.— kunnen verkregen worden.

Eene in de laatste jaren belangrijke vermeerderde post van uitgaven is die welke behoort tot de rubriek edita, en wel in tweeërlei afdeelingen.

1°. het Tijdschrift, niet wegens grooteren omvang dan gewoonlijk, maar wegens de vele illustraties, welker onkosten niet gering zijn. De vraag doet zich voor of in het afgeloopen jaar voor archaeologische artikelen niet een al te ruim gebruik is gemaakt van illustratie, of het in den tekst behandelde werkelijk onbegrijpelijk zoude zijn indien de illustraties minder in aantal geweest waren. In elk geval zal in den vervolge groote matigheid in het verrijken van het Tijdschrift en de Notulen met illustraties betracht moeten worden. De teekeningen en photo's behoorende bij de nog te drukken opstellen van den heer Brandes zijn reeds gereproduceerd, zoodat eventueele bezuiniging op dit punt de in de eerstvolgende aflevering van het Tijdschrift te publiceeren opstellen van den heer Brandes niet zal kunnen treffen, maar op het onlangs aangeboden opstel van den

heer DEN HAMER zoude zij van toepassing moeten verklaard worden.

2°. de Rapporten van de Commissie voor oudheidkundig onderzoek. De uitgaven voor die uit den aard der zaak overvloedig geillustreerde rapporten en werken stelt aan de financiën des Genootschaps zeer zware eischen, waaraan op den duur bezwaarlijk zal kunnen voldaan worden. Aangezien bedoelde commissie van Gouvernementswege ingesteld is, ligt het voor de hand dat hare rapporten ook van Gouvernementswege worden uitgegeven, of althans bekostigd.

Daarom zoude het aanbeveling verdienen in dien geest een voorstel aan de Regeering te richten; zoolang de kosten der archaeologische publicaties op het Genootschap blijven drukken, zal het tekort niet te elimineeren zijn, ook niet indien de boven aangeduide bezuiniging met *f* 1500.— een feit werd.

Geene andere middelen tot vermindering der uitgaven kan de commissie aanwijzen; de bovengenoemde geeft zij den leden der Directie in ernstige overweging".

Bij deze voorstellen kan nog gevoegd worden dat Mevrouw SERRURIER door een gewijzigd werkplan de vermoedelijke uitgaven voor de restauratie van het Museum heeft weten terug te brengen tot ± *f* 1000.—, terwijl de heer CARPENTIER ALTING schriftelijk in overweging heeft gegeven om de uitgaven van het Daghregister en het Vervolg-Plakaatboek achterwege te laten, of alleen dàt te publiceeren wat werkelijk historische waarde heeft, aangezien de wetenschappelijke waarde daarvan z. i. niet in evenredigheid is met de daarvoor te besteden kosten. Wenscht de Regeering dat haar archief geheel gepubliceerd wordt, dan kan 't Genootschap de uitgave ervan bevorderen, maar behoort daarvoor voldoende subsidie te worden verleend. Wat het Vervolg-Plakaatboek betreft, dit is op verzoek van het Genootschap door Dr. DE HAAN in bewerking genomen, zoodat het bezwaarlijk aangaat zich thans aan eene eventueele uitgave te onttrekken. Ten opzichte van het Daghregister dient overleg met den nieuw-opgetreden Landsarchivaris Dr. F. DE HAAN gepleegd

te worden, omtrent hetgeen hij zich voorneemt ter zake te verrichten, voor en alvorens eene eindbeslissing dienaangaande genomen kan worden.

Wordt besloten:

a. de begrooting in overeenstemming te brengen met de voorstellen der Commissie;

b. het bedrag van *f* 1400.— uitgetrokken voor de reorganisatie van het Museum terug te brengen op *f* 1000.—;

c. der regeering in overweging te geven, in verband met de beschouwingen van de Commissie v^d^, om voor den vervolge de uitgave van de rapporten der Commissie voor oudheidkundig onderzoek van Java en Madoera, te beginnen met dat over het jaar 1904, voor hare rekening te willen nemen.

2°. Schrijven van Dr. DE HAAN, alhier, van 13 Feb. j.l., houdende aanbieding, hetzij voor het Tijdschrift, dan wel voor de Handschriften-verzameling van een historisch document, dat hoewel niet geheel betrouwbaar, eigenaardig genoeg is om de aandacht te verdienen.

Wordt besloten onder dankbetuiging aan Dr. DE HAAN tot plaatsing in de Handschriften-verzameling.

3°. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 22 Februari j.l. N°. 3189, waarbij advies verzocht wordt op een bijgevoegd rekest van den Heer A. TJ. VAN DER MEULEN te Djombang, dd°. 9 Februari 1905, gericht aan Z. E. den Gouverneur-Generaal en houdende het verzoek om eenige voorwerpen van archaeologische waarde naar Nederland te mogen uitvoeren.

Overwegende dat het de voorkeur verdient, zich te houden aan de gedragslijn, indertijd gevolgd bij een zelfde verzoek gedaan door den Heer DE ROOY te Blitar, in verband met het nieuwe Concept voor de Ordonnantie op de Oudheden (zie hieronder 4°), waarbij de uitvoer kortweg, zonder meer, verboden is, wordt besloten te adviseeren het bovenbedoeld verzoek van de hand te wijzen.

4°. Missive van denzelfden dd°. 1 Maart j.l. N°. 3804, ten geleide van een Concept voor eene Ordonnantie op de Oudheden, met verzoek te mogen vernemen of de Directie zich met dat Concept kan vereenigen, zoo neen, welke wijzigingen of weglatingen wenschelijk worden geacht.

Na ampele bespreking wordt besloten de volgende opmerkingen onder de aandacht van den Directeur v^d te brengen:

ad art. 1. Deze bepaling schijnt niet voldoende om *alle* voorwerpen van oudheidkundige waarde te omvatten. Gewezen behoeft slechts te worden op de in het oude rijk van Pasei in Atjeh (zie Not. Dec. 1904, V, pag. 128) zich bevindende mohammedaansche graven, welke in een schromelijken staat van verwaarloozing verkeeren en waarvan niet kan gezegd worden, dat zij afkomstig zijn uit den vóór-mohammedaanschen tijd of zich daaraan onmiddellijk aansluiten.

ad art. 8. Het komt voor dat deze bepaling niet strookt met de richting der tegenwoordige regeering op het punt van decentralisatie. In alle geval ware het wenschelijk dat in urgente gevallen aan het hoofd van gewestelijk of plaatselijk bestuur de bevoegheid werd verleend tot het nemen van het daarin bedoeld besluit.

ad art. 9. Dit artikel is in strijd met de art. 2 en 7. In die artikelen toch wordt vermeld, dat in register A slechts worden ingeschreven de onroerende goederen, toebehoorende aan den lande, terwijl art. 9, al. 2 spreekt van „de in register A ingeschreven onroerende zaken, niet toebehoorende aan het Land".

ad art. 19 al. 1. De termijn binnen welke kennis moet worden gegeven aan het hoofd van plaatselijk bestuur schijnt te kort. Het is toch niet te eischen dat de vinder voor elke kleinigheid zich onverwijld op weg begeve naar dien ambtenaar, terwijl het omgekeerd kan voorkomen, dat het hoofd van plaatselijk bestuur zich in tijden niet ter plaatse van de gedane vondst bevindt, om daarvan kennis te nemen ter voorgeschreven tijd.

al. 4. Hier mist men maatregelen ter voorkoming dat voorwerpen meer dan eens als „gevonden" worden aangeboden.

Wat mag voorts de vinder doen met voorwerpen die „niet wegens hun oudheidkundige waarde voor aankoop in aanmerking komen"?

ad art. 20. Dit artikel laat geen ruimte voor den uitvoer van voorwerpen van oudheidkundige waarde, afkomstig van landen buiten Nederlandsch-Indië, welke zich thans in handen van ingezetenen mochten bevinden.

Tevens dient de vraag gesteld te worden of deze ordonnantie ook van toepassing zal zijn op de particuliere landerijen.

5°. Eenige opmerkingen op de Maleische taalstudiën van den Heer C. A. van Ophuijsen, door A. F. von Dewall.

Plaatsing in het Tijdschrift.

6°. Schrijven van de N. I. Maatschappij van Nijverheid en Landbouw van 24 Februari j.l., waarin onder mededeeling dat in de Februari-aflevering van het Tijdschrift voor Nijverheid en Landbouw eene levensschets met portret van het eerelid Mr. J. A. van der Chijs zal voorkomen, de vraag wordt gedaan of het Genootschap prijs stelt op een aantal exemplaren van gemeld portret, met verzoek in het bevestigend geval te kennen te willen geven, welk aantal gewenscht wordt.

Uit een nader onderhoud met den president van bovengenoemde Maatschappij is gebleken dat de bedoeling van de aanbieding was om het portret te doen dienen ter verluchting eener eventueele levensbeschrijving in het Tijdschrift.

Aangezien het publiceeren van een levensbericht zijner Directieleden niet bepaaldelijk tot het door het Genootschap beoogde doel behoort en zulks dan ook slechts hoogst zelden heeft plaats gevonden, wordt besloten der Maatschappij v^d, onder dankbetuiging voor haar welwillend aanbod, mede te deelen, dat daarvan geen gebruik zal worden gemaakt.

III. Worden ter tafel gebracht de navolgende ingekomen stukken:

1°. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 14

Februari j.l. N°. 2769, houdende aanbieding van een door den Heer W. L. Jennissen te Tandjong Sakti, in het Passemasch dialect (Passemah Oeloe Manna, residentie Benkoelen) ingevulde woordenlijst.

In de betrekkelijke verzameling.

2°. Missive van denzelfden dd°. 25 Februari j.l. N°. 3445, ten geleide der missive van den Resident der Lampongsche districten dd°. 18 Januari j.l. N°. 202, betrekking hebbende op de aanwezigheid in die residentie van voorwerpen van oudheidkundige waarde.

In handen der Commissie voor oudheidkundig onderzoek van Java en Madoera.

3°. Mededeeling van den Directeur van O., E. en N. dd°. 4 Maart j.l. N°. 3982, dat de Heer Mr. J. H. Abendanon als zoodanig op gemelden datum is afgetreden.

Informatie.

4°. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 6 Maart '05 N°. 4029, houdende mededeeling dat de Gouverneur-Generaal zich met de zienswijze der Directie geheel kan vereenigen en den Directeur v^d heeft opgedragen bij de ontwerpbegrooting voor 1906 ook te rekenen op de voor de restauratie van den Mendoettempel benoodigde som van *f* 28.467.— (zie Not. Juli 1904, I *a*, pag. 64 en Not. Oct. 1904, II *o*, pag. 95).

Informatie.

5°. Missive van denzelfden dd°. 11 Maart j.l. N°. 4375, aanbiedende een door den Heer Th. Korndörffer te Maumerie, in het dialect van Sikka (Midden Flores) ingevulde woordenlijst.

In de betrekkelijke verzameling.

6°. Renvooi van denzelfden dd°. 7 Februari j.l. N°. 3305, ten geleide der missive van den Resident der Preanger Regentschappen van 28 Januari t. v. N°. 1795/34, met een

gebroken steenen pot (zonder waarde) en 814 koperen duiten (getaxeerd op eene waarde van *f* 6.78½), gevonden door den Inlander MADSOEKRI in de kampoeng *Tjibeureum*, desa *Soekarendih*, district *Indihiang*, afdeeling *Soekapoera*.

Wordt besloten de duiten terug te zenden en den pot voor de Arch. verzameling te behouden.

7°. Renvooi van denzelfden dd°. 10 Februari j.l. N°. 2574, houdende aanbieding van een ex. „Handleiding tot de beoefening der Bataksche Taal" door J. H. MEERWALDT.

Bibliotheek.

8°. Renvooi van denzelfden dd°. 15 Maart j.l. N°. 710/05, ten geleide van een aan den Landvoogd gericht schrijven van den Minister van Koloniën dd°. 2 December a.p. Litt. A[I], N°. 20/3481, houdende mededeeling dat na het overlijden van Dr. W. PLEIJTE, de hoogleeraar Dr. J. S. SPEIJER zitting heeft genomen in de Commissie van bijstand voor het oudheidkundig onderzoek op Java en Madoera.

Informatie.

9°. Missive van den Resident van Riouw en Onderhoorigheden van 4 Februari '05 N°. 403, met zes ingevulde blanco-woordenlijsten n.l.

drie van de afdeeling Tandjong-Pinang betreffende het Riouwsch-Maleisch;

twee van de afdeeling Batam:

één betreffende de afwijkingen van het dialect der z. g. „Orang-Tamboes" op het eiland Sanglar met het Riouwsch-Maleisch en één van de taal der orang oetan of orang darat, zich zelf noemende „wong darat" op het eiland Batam;

één van de afdeeling Karimon, betreffende de afwijkingen van het Mantang dialect met het Riouwsch-Maleisch.

In de betrekkelijke verzameling.

10°. Missive van den Resident van Ternate dd°. 8 Feb. j.l. N°. 445, berichtende dat de wederom teruggaande woorden-

lijst is ingevuld door den Heer J. L. VAN HASSELT, zendeling-leeraar te Mansinam (Noord-Nieuw Guinea) (zie Notulen December '04, II *t*, pag. 126).

In de verzameling woordenlijsten.

11°. Missive van den Resident van Soerabaia, dd°. 16 Maart '05 N°. 5920/37, met een ouden bronzen penning, welke de assistent-wedono van Trosobo aan het Genootschap ten geschenke aanbiedt.

Onder dankbetuiging in de numismatische verzameling, tevens met verzoek om zoo mogelijk de herkomst daarvan te willen mededeelen.

12°. Schrijven van den Heer Mr. J. H. ABENDANON, dd°. 28 Februari j.l., houdende aanbieding van eene kleine verzameling voorwerpen, betrekking hebbende op de inlandsche nijverheid op Java.

Onder dankbetuiging in de Ethnographische verzameling.

13°. Schrijven van den Consul van Groot Britannië en Ierland van 20 Februari j.l. N°. 61, houdende aanbieding van een ex. „Bengal Code, 3rd edition, Volume I".

Bibliotheek.

14°. Schrijven van de Kamer van Koophandel en Nijverheid te Soerabaia van 25 Februari j.l. N°. 33, houdende aanbieding van het verslag der werkzaamheden dier Kamer over 1904.

Bibliotheek.

15°. Aanbieding door de „Bandoengsche Kunstkring", bij schrijven van 28 Februari j.l., van een ex. der Statuten en Huishoudelijk reglement dier vereeniging.

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

16°. Schrijven van den Directeur van het Museum voor Land- en Volkenkunde en Maritiem Museum „Prins Hendrik"

te Rotterdam van 16 Januari j.l., waarin onder toezending van een ex. van de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* van 4 November 1904, met een feuilleton over „Tjandi Djago" wordt medegedeeld, dat de platen, teekeningen en kaarten van bedoeld werk in het Museum zijn tentoongesteld.

In de Bibl. en voor informatie.

17°. Schrijven van den Heer H. BOSBOOM te 's Gravenhage, van 19 Januari j.l., aanbiedende een ex. zijner vertaling van het werk „The policy and administration of the Dutch in Java" door CLIVE DAY, welke vertaling onder den titel „Nederlandsch beheer over Java gedurende drie eeuwen" onlangs bij de uitgevers VAN STOCKUM en zoon verschenen is.

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

18°. Schrijven van den Heer C. M. PLEIJTE van 17 Februari j.l., houdende mededeeling dat hij gaarne het lidmaatschap der directie zal aanvaarden (zie Not. Feb. '05 X).

Informatie.

19°. Schrijven van het Kon. Inst. voor de Taal-, Land- en Volkenk. te 's Gravenhage van 25 Januari j.l. met eene slotrekening over de uitgave van Tjandi Djago, waaruit blijkt dat het Genootschap nog *f* 35.— te betalen heeft (zie Not. December 1904, I *d*, pag. 118).

Door den thesaurier is het nog verschuldigde bedrag bereids overgemaakt.

20°. Schrijven van Mevrouw de Wed. M. VAN DER CHIJS-VAN KOOTEN van 27 Februari j.l., houdende dankbetuiging voor het bewijs van deelneming der Directie bij gelegenheid van het overlijden van haren echtgenoot Mr. J. A. VAN DER CHIJS (zie Notulen Februari 1905 X).

Informatie.

21°. Schrijven van Dr. F. DE HAAN van 1 Maart j.l., waarbij ten geschenke worden aangeboden twee schilden van

boden van den Officier van Justitie te Ambon, welke jaren lang onder berusting van den landsarchivaris zijn geweest.

Onder dankbetuiging in de historische verzameling.

22°. Briefkaart van den Heer H. SUNDERMANN te Moers a. Rhein van 23 Januari j.l., berichtende dat het geheele manuscript van het Niassisch-deutsches Wörterbuch hem thans bereikt heeft (zie Notulen 1904, p.p. 62, 78 en 111).

Informatie.

23°. Schrijven van den Heer H. K. MANUPASSA te Indrapoera, van 27 Februari j.l., aanbiedende cognossement over drie kisten, inhoudende de Korintjische voorwerpen bedoeld bij Notulen November '04, I *c*, pag. 107.

Onder dankbetuiging in de ethnographische verzameling.

24°. Schrijven van den Heer G. P. ROUFFAER te 's Gravenhage, dd°. 14 Februari j.l., houdende mededeeling dat thans nog 88 aan het Genootschap toebehoorende exemplaren van „Tjandi Djago" bij het Kon. Inst. v. d. T., L. en V. van N. I. te 's Gravenhage in bewaring zijn.

Informatie.

25°. Schrijven van den Heer J. OLBERTZ te Bârâ Boedoer van 2 Maart j.l., berichtende dat de 25 ex. van het werk „Tjandi Mendoet vóór de restauratie" door hem ontvangen zijn en dat hij aan vervoerkosten van Moentilan naar zijne woonplaats nog *f* 1.10 heeft voorgeschoten (zie Not. Jan. '04, X 2°, pag. 16).

Thesaurier het noodige.

26°. Schrijven van den Heer P. R. T. GURDON, Superintendant of Ethnography, Assam, dd°. Shillong 23 Jan. '05, houdende dankbetuiging voor de toezending der door Dr. HAZEU samengestelde Nota, met verzoek om nadere gegevens (zie Not. December '04, I *a*, pag. 117).

De Heer Dr. HAZEU wordt uitgenoodigd en verklaart zich bereid zoo mogelijk aan het verzoek te voldoen.

27°. Schrijven van den Heer A. L. WAWO-RUNTU te Menado, van 14 Februari j.l., houdende aanbieding ten geschenke van een verguld en eeresabel, indertijd aan zijnen overgrootvader als aanvoerder der Minahasa-hulptroepen in den Java-Oorlog door het Gouvernement van N. I. geschonken; voorts van vier in een ouden doek gewikkelde steenen, door denzelfden persoon in dien oorlog als talisman gedragen. Volgens familie-overleveringen moeten deze talismans reeds zeer oud zijn.
Onder dankbetuiging in de historische verzameling.

IV. Brengt ter tafel eene „Toelichting bij eenige Koeḍi's, Kĕtopraks (Korakans) en Goloks uit Poerwokĕrto (Banjoemas).
Wordt besloten tot plaatsing als bijlage achter de Notulen, tevens om den Resident van Kedoe te vragen of in de buurt van Pringtoetoel nog fijn besneden dragers van Koeḍi's voorkomen, zoo ja, of het Genootschap van enkele daarvan in het bezit zou gesteld kunnen worden.

V. Biedt ten geschenke aan namens Sejjid OESMAN BIN ABDALLAH BIN AKIEL BIN JAHJA ALAWI, adviseur-honorair voor Arabische zaken eene in het maleisch geschreven brochure omtrent de verplichtingen ten opzichte van den doode, getiteld „Ilmoe Kamistian dipĕrihal Kamatian".
Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

VI. De Heer ZIMMERMANN
bericht dat bij de overname van het numismatisch kabinet verschillende zaken zijn aan den dag gekomen, waarvan het bestaan niet bekend was, zoo o. a. verscheidene medailles geslagen op Mr. N. P. VAN DEN BERG, tal van ex. eener medaille in brons en zilver, geslagen op het behoud van Menado, 26 Aug. 1875 (zie Not. 1896 p.p. 13, 76 en Not. 1897, p.p. 55, 82, 132), voorts een aantal chineesche amuletten, welke nog niet in de verzameling zijn opgenomen en eindelijk eenige waarlooze sleutels, behoorende op verschillende der uitstalkasten. Aangezien de mogelijkheid bestaat, dat ook nog andere sleutels in het bezit van daartoe onbevoegden

zijn, wordt voorgesteld om alle sloten door nieuwe te vervangen en daartoe een crediet beschikbaar te stellen.

Ofschoon de finantieele toestand van het Genootschap juist thans het minst gedoogt een dergelijke onkosten-post te dragen, wordt niettemin conform het voorstel besloten, in het oog houdende, dat de conservator zonder de zekerheid van het niet bestaan van waarlooze sleutels, de verantwoordelijkheid voor het behoud der verzameling bezwaarlijk op zich nemen kan.

VII. De Heer DEN HAMER verzoekt machtiging om een 8 tal ex. van den „Inventaris van voorwerpen afkomstig van de Gajō-, Alas- en Bataklanden" te verstrekken aan eenige personen in de residentie Oostkust van Sumatra.

Conform.

VIII. De Heer Dr. BRANDES vermeent, ofschoon het geen gewoonte is om melding te maken van ingekomen boekwerken, de aandacht te moeten vestigen op het pas ontvangen werk „Archaeological Survey of India, Vol. I, Annual report 1902-3", aangezien daarmede een geregelde nieuwe serie geopend is in den trant van de onlangs door het Genootschap gepubliceerde Rapporten der Commissie voor oudheidkundig onderzoek over de jaren 1901 en 1902.

Notificatie.

IX. De Heer Dr. HAZEU

a. Legt over een schrijven van den Heer M. JOUSTRA, zendeling-leeraar te Boeloeh Awar van 9 Maart j.l., naar aanleiding van twee hem door Mev. M. SERRURIER toegezonden cliché's van een houten masker en een paar houten handen, met verzoek omtrent doel en toepassing daarvan, zoo mogelijk eenige inlichting te willen verschaffen.

In dat schrijven komt het volgende voor:

„De afgebeelde zaken (masker en handen) worden inderdaad bij de Karo's gebruikt, veelvuldiger evenwel naar men mij mededeelde bij de Timoer-Bataks. Bij de Karo's zóó

zelden, dat ik bijv. in de ruim 10 jaar dat ik hier ben, nooit het geluk gehad heb ze werkelijk gebezigd te zien. Hoofdzakelijk dienen ze bij zekere plechtigheid, *noeroen-noeroen* genaamd, d. i. het gezamenlijk uitgeleide doen van de beenderen van een doode, naar het vrije veld, om verbrand te worden. Evenwel volstrekt niet bij *elk* noeroen-noeroen, doch bij dat van groote radja's bijv.

't Geheel der „plechtigheid" waarbij masker en handen eene rol spelen heet „ngkoeda-koedaï" d. i. eeren door een *koeda-koeda*. Deze *koeda-koeda* is ook een soort vermomming nl. een soort van open kist of mand van bamboe latjes, met dun kain overtrokken, die iemand over zijn hoofd draagt.

Aan 't eene einde steekt er de kop van een ĕnggang (neushoornvogel) uit, aan 't andere een „staart" van rood doek (kasĕmba).

De kop zit op een stok, die de persoon, welke het heele toestel over zijn hoofd draagt, in de hand houdt, zoodat hij den kop kan laten bewegen.

De tegenstander nu van dezen koeda-koeda is een persoon, *pĕrtĕmboet* geheeten, naar het *masker* (tĕmboet-tĕmboet) dat deze draagt. Deze *pĕrtĕmboet* houdt ook in zijn handen, de op de negatieven afgebeelde handen van hout. De *pĕrtĕmboet* en de *koeda-koeda* houden een soort tweegevecht, waarbij de laatste, die door het met doek omwonden tooisel om zijn hoofd niet al te best zien kan, geholpen wordt door een persoon, de si pĕngĕrangin geheeten, die hem nu en dan met een palmblad aanraakt, hem daardoor aanwijzingen gevende, waar hij zijn tegenstander vinden kan. De pĕrtĕmboet tracht de staart van den *koeda-koeda* te grijpen. Lukt hem dit, dan laat deze persoon zich als dood neervallen, een bewijs dat hij overwonnen is.

De eigenlijke beteekenis van deze vertooning is mij nog niet duidelijk.

Volgens si TAMBAT, den pĕngoeloe van Boeloeh Awar, een intelligenten Batak zou dit „spelletje" ook soms bij het ngĕrĕntjĕt roemah (huis inwijding) plaats vinden". (Zie verder

en uitvoeriger het Rapport van Dr. B. HAGEN in Tijdschrift B. G. v. K. W. deel XXXI, pag. 349).

Informatie.

b. Stelt ter bezichtiging eenige kokers van bamboe met fijn snijwerk, door bemiddeling van den Heer D. A. RINKES van iemand te Buitenzorg ontvangen, met de mededeeling dat deze zaken op aanvraag wellicht aan het Genootschap zullen worden afgestaan.

Wordt besloten bedoelde kokers voor de ethnogr. verzameling aan te vragen, tevens te verzoeken daaromtrent, zoo mogelijk, meerdere gegevens te verstrekken.

c. Bericht de ontvangst van een schrijven van den Heer J. D. E. SCHMELTZ, directeur van het ethnographisch museum te Leiden, naar aanleiding van het toegezonden stel foto's van de Keteltrom, bedoeld bij Notulen Dec. '04 X, pag. 135, waarin de belangrijkheid van bedoelde trom wordt gereleveerd, doch tevens wordt opgemerkt dat uit de foto's enkele bizonderheden omtrent het ornament niet met juistheid zijn op te maken, weshalve het verzoek wordt gedaan om toezending van was-afdrukken of teekeningen, waarvan de kosten door genoemden Heer zelven vergoed zullen worden.

Conform.

d. Bericht dat de inlandsche schrijver Woekir bezwaar heeft gemaakt tegen de hem door den mandoor verstrekte lastgeving, om des Zondags het muntenkabinet te helpen bewaken en stelt voor dien geëmployeerde des Zondags werkzaam te stellen in de bibliotheek, ter vervanging van den bediende SAHARI, welke laatste alsdan op dien dag bij de algemeene bewaking kan ingedeeld worden.

Conform.

X. De Heer PLEIJTE

stelt de vraag aan de orde, waar de eventueele duplicaten van de ethnographische verzameling dienen opbewaard te

worden, aangezien daarvoor nergens plaats beschikbaar is en de goedang tijdelijk ook bijna geheel gevuld is.

Wordt in overweging gegeven om bedoelde ethnographica, voorloopig in kisten verpakt, een plaatsje in de goedang te geven tot tijd en wijle meer bergruimte beschikbaar zal zijn.

XI. De Heer von Essen

brengt, ook namens den Heer Zimmermann, verslag uit van de opneming der Ethnologische en Archaeologische verzamelingen, als volgt:

De toestand der Ethnologische verzameling, waaraan Mevrouw de Wed. Serrurier hare goede zorgen bleef wijden, werd als volgt bevonden:

In den noordervleugel is de voorzaal, op enkele kleinigheden na, geheel gerangschikt en in orde gemaakt.

Met de middenzaal is dit gedeeltelijk het geval; de étalages in de kasten zijn nog niet gerangschikt.

In de achterzaal zijn de kasten in het midden, die sieraden en vlechtwerk bevatten, geheel gerangschikt; het overige gedeelte nog niet.

De uitstalling in de open galerij achter den genoemden vleugel, was nog in den vroegeren toestand.

Vele daartoe behoorende poppen en strafwerktuigen zijn in vervallen toestand, en sterk door houtworm aangetast.

Dit, gepaard aan de omstandigheid, dat de juistheid van verscheidene dier voorstellingen twijfelachtig is, wijst op het wenschelijke, om wanneer tot nadere rangschikking van dit gedeelte wordt overgegaan, althans die voorwerpen, welke geheel waardeloos zijn, voor goed te verwijderen. De Commissie stelt voor, om dit in beginsel aan te nemen.

In den zuidervleugel zijn de voorwerpen wel zooveel mogelijk geborgen in de kasten, waarin zij definitief zullen worden ten toon gesteld, doch tot eene rangschikking is men nog niet gekomen, zoodat dit gedeelte voor het publiek afgesloten moet blijven.

De Compagnie's Kamer was, tijdens de opname, ontruimd ten behoeve van de tentoonstelling van voorwerpen uit de Gajö- en Alaslanden, die door den Luitenant-Kolonel C. G. E. van Daalen aan het Genootschap zijn afgestaan.

Hoofdzakelijk ten gevolge van deze belangrijke aanwinst is de ethnologische verzameling met 640 nummers vermeerderd.

De archeologische verzameling, was bij de opname in goede orde. Er valt slechts op te merken, dat de ruimte in de rotonde nauwelijks en die in de bronzen zaal niet voldoende is. Voorloopig zal evenwel in dien toestand moeten worden berust.

In den loop van het verslagjaar werd deze verzameling verrijkt met 135 nummers, waaronder zich verscheidene gouden voorwerpen bevinden, die vrij belangrijke uitgaven vorderden. Hoewel de Regeering voor den inkoop dezer voorwerpen ± *f* 3700.— ter beschikking stelde, bedroegen de uitgaven van het Genootschap te dezer zake nog ongeveer *f* 1000.—

Informatie en conform het voorstel.

XII. De Secretaris

deelt mede dat aan het besluit genomen in de Januari Vergadering (Not. Januari '05 I *b*, 2°) nog geene uitvoering is gegeven, aangezien besprekingen, gehouden met den Heer Pleijte, die zelf amateur-photograaf is, het vermoeden hebben gewekt, dat verwezenlijking van het denkbeeld tamelijk veel kosten met zich zal slepen, daar toch hoogstwaarschijnlijk de liefhebbers der photographie niet genegen bevonden zullen worden om kosteloos afdrukken hunner cliché's ter beschikking van de beide instellingen te stellen, te meer zoo, daar de boekhandel zich gaarne tegen betaling in het bezit stelt van clichés ten einde die voor de vervaardiging van prentbriefkaarten te bezigen.

Na eenige discussie wordt besloten om niettemin pogingen in het werk te stellen ter verwezenlijking van het door den

Heer ROUFFAER gedaan voorstel en wel door de vroeger besproken circulaire in den daartoe meest geschikten vorm aan te bieden aan de redactieën van verschillende tijdschriften, terwijl de Heer PLEIJTE, op een daartoe gedaan voorstel, welwillend op zich neemt, zich met de uitvoering daarvan te belasten.

XIII. Worden op verzoek afgevoerd van de Ledenlijst de Heeren: O. P. BESSELING, A. F. MIESEGAES, Mr. N. DIRKZWAGER, T. M. HARTHOORN en W. BOETJE.

Wordt wederom op de ledenlijst gebracht de Heer J. P. MOQUETTE, ambtenaar bij het Dep[t]. van Landbouw te Buitenzorg.

Wordt benoemd tot lid de Heer P. F. J. KARTHAUS, Controleur B. B. te Laboean Roekoe.

Niets meer te behandelen zijnde wordt de Vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de Vergadering van den 1[en] Mei 1905.

C. SNOUCK HURGRONJE,
President.

H. N. STUART,
Secretaris.

BIJLAGE I.

EENIGE AANTEEKENINGEN OVER OUDHEDEN IN „POEGER" — GELEGEN IN DE RESIDENTIE BESOEKI AAN HET ZUIDERSTRAND.

(Zie Not. Jan. '05 II *q*; verder Not. Mei 1900 I *c*, pag. 54 en Oct. 1900 I *c*, pag. 96).

Tempel bij Menampoe hoog ± 5 M. Deze tempel is helaas in zeer vervallen staat, en geeft de photo te zien wat er nog van is blijven staan. De tempel is opgebouwd van roode gebakken steenen, die netjes opgestapeld zijn, zonder gebruik van specie. Dit lijkt ten minste zoo, daar er geen specie in de voegen te zien was. Tevens viel mij op dat de steenen niet gelijk in lengte waren doch van verschillende afmeting, zoogenaamd Vlaamsch verband zooals o. a. ook bij de bouwwerken te Mendoet is aangetroffen waarbij de kortere steenen geharceerd zijn. Zeker *ben* ik echter niet of dit de juiste opstapeling is, doch viel het mij op dat door de langere en kortere steenen een eigenaardig verband was verkregen. Jammer ik niet dadelijk dit verband opschetste, doch hoopte ik dat de photo dit voldoende zou laten zien, wat helaas niet het geval is.

Verder merkte ik op dat aan de buitenzijde van den tempel versieringen in den gebakken steen waren aangebracht, doch kon ik niet uitmaken of deze er in gebakken of gehouwen waren. Op de photo zijn deze versieringen te zien op den Z. W. hoek. Tevens zijn boven de nis eenige versieringen te zien, die op de photo met een loupe flauw te onderscheiden zijn. De twee vogelfiguren rechts van het dekstuk van den nis waren nog flauw zichtbaar en vielen pas op bij aandachtige beschouwing. De dekstukken van nissen en ingang waren van harden kalksteen, in het Poegersche veel voor-

komende, doch waren de vogelfiguren in den rooden baksteen aangebracht. Verder werden nog aangetroffen twee kalksteenen voetstukken (in den vorm van joni's). De eene lag aan den Noord Oosthoek zooals op den plattegrond is aangegeven, doch werd door mij op den Noord Westhoek geplaatst, om deze mede te kunnen photographeeren. Het photographietoestel werd op den plattegrond aangegeven. Op den Zuid Oosthoek van den gephotographeerden tempel vonden wij een ander voetstuk of joni (op plattegrond aangegeven), geheel in den grond bedolven, doch werd dit met behulp van inlanders te voorschijn gebracht. De moeite werd echter in zoover niet beloond doordat het voetstuk geheel onbewerkt was. De afmetingen (hoogte, lengte en breedte) waren ± 60 cM. Aan de zuidzijde was de joni beschadigd zooals op teekening aangegeven.

Volgens den heer W. D. van der Wielen, die ons op onzen tocht vergezelde, werd deze tempel ± 3 jaar geleden ontdekt en zag hij toen dat in den nog bestaanden tempel een put was van ± 8 M. diep en ± 1 M. in het vierkant. Tevens was er ten Noorden van de nog staande ruïne op ± 10 M. afstand, hart op hart, een groote steenhoop die nog aanwezig is en doet denken aan een ingestort gebouw. Tevens waren er nog toen ter tijde de restes van twee muren, die op den plattegrond zijn aangegeven en die vermoeden deden volgens den heer van der Wielen dat beide gebouwen een geheel gevormd hadden. Deze restes van muren waren echter bij ons bezoek opgeruimd, en wel om het gat in den nog staanden tempel op te vullen, ten einde — „het een beetje netjes te maken!!" voor het bezoek van een gewezen Ass.-Resident die dezen tempel kwam bezichtigen en opnemen. Dit is althans het verhaal dat wij kregen.

De tempel met bouwval staat op een klein heuveltje en vond men in den omtrek van dat heuveltje hier en daar steenhoopen van dezelfde soort gebakken steen, die echter niets bijzonders vertoonden.

Naar de verhalen onder het volk moet er nog een zeer

groote tempel bestaan in het oerbosch ten Oosten van Poeger. Deze tempel zoude ontdekt zijn door rottansnijders die verdwaald waren, doch hebben die menschen dien tempel later niet weder terug kunnen vinden.

Dat in het Poegersche vele oudheden waren, blijkt wel uit het feit dat men vlak bij Poeger (*Poegĕr Wetan* bij Verbeek) een goetji met gouden hindoebeeldjes heeft opgegraven bij het maken van een waterleiding. Deze beeldjes bevinden zich nu in het museum te Batavia. Enkelen schijnen echter achtergehouden te zijn, doch is het mij niet gelukt, ondanks alle moeite er een machtig te worden.

Verder bevindt zich in het Westen van Poegĕr, bij Kentjong (*Koeta Bara* bij Verbeek), het overblijfsel van een steenen muur, die ± 500 M. lang is, en aangegeven staat op de topographische kaart. Volgens de verhalen zou daar vroeger een oude hindoestad geweest zijn. Ik ben echter niet zelf ter plaatse geweest.

Ten Noorden van Poegĕr op ± 2 paal afstands heeft men een zich steil verheffende kalkrots „Sadeng" genaamd, waarin zich tal van grotten bevinden. Volgens de verhalen deed een dezer grotten dienst als schuilplaats van „Ario Blater" en bestond er van deze grot een onderaardsche gang, die een heel eind verder uitkwam en dienst deed om langs te ontvluchten in tijd van nood.

Een feit, dat ik zelf constateerde, is dat de ingang van die grot voorzien is van eenige opgestapelde borstweringen met kleine doorgangen, en kwam men afdalende van het eene terras naar het andere, langs met menschenhanden uitgekapte treden. Volgens den heer van der Wielen waren de doorgangen in de borstweringen vroeger voorzien van opgestapelde bogen poorten, doch waren deze sedert weder afgebroken om — „den weg mede te verharden".

JOHN BIENFAIT.

MEDEDEELINGEN NAAR AANLEIDING VAN „OVER KOEDJANG EN BADI" VAN DR. C. SNOUCK HURGRONJE EN „OVER KOEDI EN TJOENDRIK" VAN DR. G. A. J. HAZEU IN TIJDSCHRIFT, DEEL 47 AFL. 5.

(Zie Not. Jan. '05, III).

Eenige dagen na de ontvangst der opstellen van Dr. C. SNOUCK HURGRONJE over Koedjang en Badi en van Dr. G. A. J. HAZEU over Koeḍi en Tjoendrik (Tijdschrift Deel 47, afl. 5) wilde het toeval dat ik een allerinteressantste afbeelding vond van een *Bantammer uit 1596*, *werkende met een Koedjang* (of Koeḍi).

Dit laatste vind ik, als gevende een vast historisch feit, zoo merkwaardig, dat ik niet kan nalaten daarvan een doortrek op calqueer-papier in te sluiten, daar ik wel vermoed dat bedoeld boekwerk in 1598 te Amsterdam gedrukt, niet te Batavia zal zijn.

Het bedoelde boek is: „D'Eerste Boeck. Historie van Indien (waer inne verhaelt is de avontueren die de Hollandtsche Schepen bejeghent zijn: Oock...... enz. Door *G*[uillia] *M* *A*[lias] *W*[illem] *L*[odewycksz]", zooals deze initialen, naar ik meen volkomen juist, door mij gelezen werden in mijn bijdrage tot het Album-Prof. KERN. En „Ghedruckt t'Amstelredam by Cornelis Claesz. opt Water, int Schrijf-boeck, A° 1598" (langw. 4° verg. Tiele's Ned. Bibliogr. v. T. en Vkkunde, 1884, p. 115 — 116).

Hier vindt men als 4° plaat achter fol. 45 een voorstelling van 3 figuren, allen natuurlijk speciaal *Bantammers*, en wel (achtergrond) een man die een bamboe op zijn rechterschouder draagt, dan (voorgrond, links van den beschouwer)

een man die met een echten Jav. dissel een kano uitholt, en (voorgrond, rechts) *een man die met een Koedjang-Koeḍi in een bamboe hakt, en daar al een flinken jaap in heeft gegeven.* De gecalqueerde figuur zegt het overige.

Maar interessant is ook het bovenschrift boven deze plaat, te belangrijker omdat deze kopergravuren wèl later ten deele nogmaals herdrukt zijn voor Begin ende Voortgangh van 1645, of (2° ed.) 1646,[1]) doch zonder die bovenschriften. Het bovenschrift van deze plaat nu luidt:

De afbeeldinghe der Bouwlieden ên Slaven in *Java*, hoe zij in haer handtwerck besich zijn / haer cleedinghe zijnde een doeck van cattoenen lijnwaet ‖ om haer lijf ghegort / gaende voorts naeckt / en bloot hoofts / hare ghereetschap om te timmeren / de groote rieden in *Java* wassende / daar van zij meest ‖ alle haer Timmeragie maken / 't zij deckinghe van huysen / afschutselen van huysen oft panneelen / waer deur zij met een cleynen cost connen bouwen / ‖ ende hare huysinghe oprechten / oock hoe zij hare schuytgens (die zij *Paraos* noemen) uytholen ende branden.

Met het teeken ‖ is hier aangegeven waar de regel in een nieuwen overgaat; de / zijn de „Duitsche Komma's, zooals ze hier bij de drukkers heeten.

Hier is dus een *Bantĕn'sch timmerman uit 1596 voorgesteld als hakkende met een Koedjang in bamboe!* Dat het bamboe is en geen houten stam waarin hij hakt — zooals de afbeelding eigenlijk zou doen vermoeden — is *zeker* door dat „groote rieden in *Java* wassende" van het bovenschrift, en wordt nog bevestigd door den grooten bamboestoel op den achtergrond der plaat voorgesteld, met bladen en 2 groote bamboe's die omhooggaan.

Geheel in aansluiting met Dr. Snouck Hurgronje's en Dr. Hazeu's stuk durf ik dan ook zeggen: *de Koedjang-Koeḍi is het specifieke bamboekapmes indertijd geweest op*

1) In de 2 door mij nageziene exx. van Begin ende Voortgangh kan ik in elk geval deze plaat *niet* terugvinden onder de »Eerste Schipvaert" van dl. I (2° stuk).

Java; en wel een *kapmes-schilmes*, waarvan — geheel zooals Dr. Hazeu op p. 399 reeds aangaf — de hak bij het heft voor 't eerste en de kromming bij de punt daarna voor het tweede diende. Juist de hak, de keep, de jaap, met het *pĕțel*-gedeelte van de Koedjang gemaakt in de bamboe, is zoo mooi op de plaat van 1598 te zien! Hiermede wordt dan ook geheel duidelijk, dat de Koedjang-Koeḍi in haar ouden vorm wel degelijk *een volkomen-praktisch werktuig* is geweest.

Alleen miste ik den synoniem *loeke* voor *Koeḍi* in het stuk van Dr. Hazeu. En wat het *trantang* of *trantjang* daar aangaat (p. 403, noot 1) zoo durf ik zeker zeggen dat de eerste daar gegeven verklaring de juiste, de *tweede fout* is. *Trantjang* is inderdaad *opengewerkt, à jour bewerkt.* De typische hekken voor de Kraton's te Solo en Jogja, vroeger van djatihout, thans met denzelfden vorm in steen nagedaan, heeten, zooals ik te Solo verscheiden malen hoorde, *trantjangan.* Het oude type uit 1622 vindt men beschreven in de Hofreize van Dr. de Haen naar Mataram, De Jonge's opkomst, IV, p. 312:

„Zijn hoff [n.l. des Pangeran Ingalaga Panĕmbahan's hof]... twelck binnen 't pleyn [*aloen-aloen*] is, *rontomme met houten beseth in forme gelyck ruytwerck, de balcken also met gaten door malkanderen gewrocht*",

en verg. korter nog in 1623 van denzelfden de Haen, De Jonge V, p. 35: „een groote viercante pleyn [*de aloen-aloen*] *rontom met swalpen ruytwerck bepaelt*".

Bovendien heb ik al lange jaren, reeds sinds ik in de Vorstenlanden (1888-89) geweest ben, altijd geloofd, en geloof het nog steeds, dat dit oudere Javaansche *trantjangan*-motief, hetgeen men b.v. ook op ouderwetsche plaatsen als Cheribon weer terugvindt, *rechtstreeks afkomt van het schitterende X-steenmotief* [1]) *aan de bovenste dagobs van den Boroboedoer,*

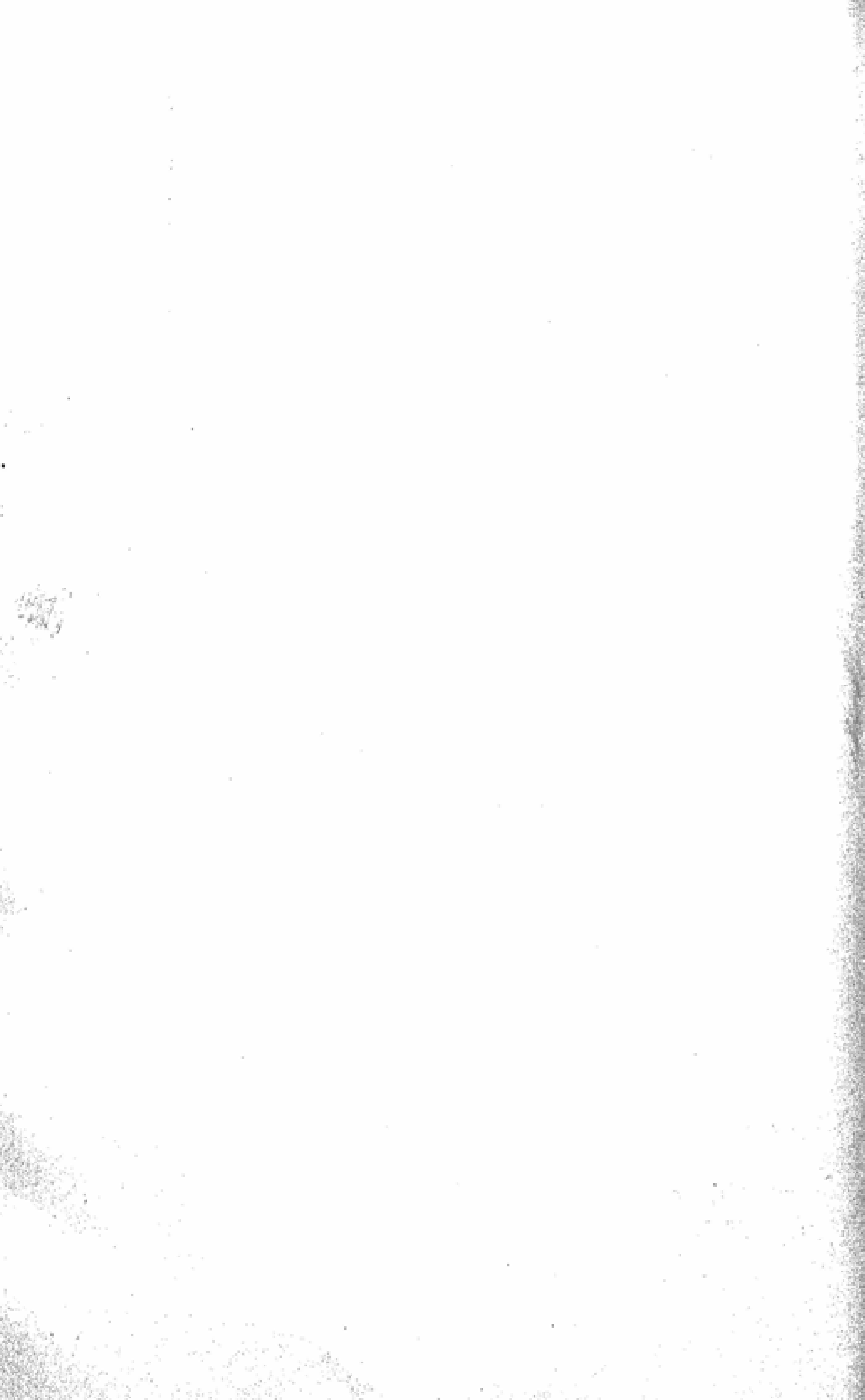
---

1) Zelf is dit motief aan Bor. duidelijkerwijs een *hout motief, in steen nagevolgd.*

waarvoor ik mijne bewondering heb trachten uit te drukken in Gids van Mei 1904 (p. 248), en dat mij reeds bij mijn eerste bezoek aan B. diep trof als een groote architectonische vondst.

Zou de *tjoendrik* niet juist als *snymes plus hakmes* zijn gebruikt, terwijl de *Koeḍi* oorspronkelijk *hakmes plus schilmes* was? Het door Dr. Hazeu op p. 408 gezegde geeft dit m. i. aan de hand.

G. P. ROUFFAER.

TOELICHTING BIJ EENIGE KOEDI'S, KETOPRAKS (KORAKANS) EN GOLOKS UIT POERWOKERTO (BANJOEMAS).

(Zie Not. Maart '05, IV).

In de residentie Banjoemas is de *koeḍi* nog het gewone werktuig voor de ruwe bewerking van hout, bamboe enz.; ook worden andere kapmessen dan die van het traditioneele model met den naam koeḍi bestempeld. De oudtijds gebruikelijke *koeḍi arit* (een arit met den voor koeḍi's karakteristieken „buik" = *wĕtĕng*, welke laatste de functie van kap- of hakmes vervult), is buiten zwang geraakt; N°. 1 is een der zeldzame, nog in Poerwokĕrto aanwezige exemplaren, maar de „buik" is er nagenoeg afgeslepen.

Men gebruikt echter nog dagelijks de gewone koeḍi, d. i. die met „buik" en de iets minder gewone, in het bijzonder bij het maken van pagĕrs gewilde *koeḍi mèlĕm*, die heelemaal kapmes is en zoo genoemd wordt omdat men in den vorm eenige overeenkomst wil zien met dien van den kop van den mèlĕm-visch. N°. 2 is een gewone *koeḍi*, N°. 3 een *koeḍi mèlĕm*, beide uit Poerwokĕrto en gemaakt in de aan smeden rijke, groote vierdeelige desa Pasir. Zulke koeḍi's zijn steeds op de pasar te koop.

Koeḍi's, die om haren ouderdom of eigenaardigen vorm als djimats gelden of die men van den aanvang af alleen voor djimat-gebruik bestemde, kent men hier bijna alleen van naam. Ik kreeg er één te zien, toebehoorende aan den mantri kaboepatèn te Poerwokĕrto, een oud familiestuk, waarvan deze niet wilde scheiden. Zulke koeḍi's schijnen hier niet inheemsch, maar bij uitzondering van West-Java ingevoerd te zijn. Het bewuste exemplaar vertoonde den dierkop,

dien wij (Tijdschr. Batav. Gen. XLVII, blzz. 389, 394, 402-3) van andere soortgelijke voorwerpen kennen, met een koperen oog, ééne opening door de kuif of kruin van den kop, en verder eene figuur in koper, ruw de Arabische letters الله weergevende bovenin den kop. De rug is gekarteld, en *dáárom*, zoo zegt men hier, heet dit djimatwerktuig *koeḍi trantjang* (vergelijk ROUFFAER in *Notulen* Bat. Gen. 1905 pag. VI), evenals andere gekarteld of ruitvormig geornamenteerde zaken; het zijn echter onder de wapens en gereedschappen in den regel alleen djimat-wapens of -werktuigen, die men aldus versiert.

In dit gewest geeft men voor djimat-wapens de voorkeur aan krissen, zwaarden, lansen of goloks, hetzij echte oude, of practisch onbruikbare van uitsluitend geheimzinnige kracht; die geheime eigenschap van zulke voorwerpen duidt men aan met de woorden *wĕsiat* (uit Arab. *waçijjat*) of *poesaka*, beiden adjectief.

De *golok* is hier een wapen, in vorm gelijkende op Soendasche badi en speciaal door santri's en hadji's van zekeren leeftijd gedragen, op de wijze als en ter plaatse waar prijaji's de kris in den gordel steken. N°. 4 is zulk een golok, met hoornen heft (*garang*), dat met een zilveren „*karah*" bekleed is, gelijk eene zilveren „*blongsong*" de scheede omhult, van onderen eindigend in de *boentar*. Het motief der versiering van dit zilveren bekleedsel heet *kĕmbang tĕmoe*.

Volgens de overlevering plachten in den vóór-mohammedaanschen tijd de *tjantriks*, die als volgelingen eenen *adjar* omgaven, ook hun eigenaardig wapen, een min of meer slangvormige koeḍi (*koeḍi sangoet*) te dragen. Bekend zijn zulke voorwerpen hier eigenlijk niet, maar het exemplaar (N°. 5), dat ik te Poerwokĕrto verkreeg, werd door den vorigen panghoeloe dier plaats gekocht, van eenen uit Tjirĕbon afkomstigen santri, die dit instrument bij wijze van djimat bij zich droeg, maar door geldnood genoopt werd, het van de hand te doen.

De Soendasche naam voor het met de koeḍi meest over-

eenkomende werktuig: *koedjang* is in het Javaansch van dit gewest in algemeen gebruik als krâmâwoord voor *koeḍi*.

De werkman, die zich met zijn koeḍi op weg begeeft, steekt deze in een meestal van hout, zelden van bamboe vervaardigden drager, die aan een om zijn middel bevestigd touw op zijnen rug hangt. Evenals in Bantĕnsch Soendaasch (zie Tijdschr. Batav. Gen. XLVII blz. 394) ontleent ook in het Javaansch van Banjoemas deze drager zijnen naam aan het geluid, dat de koeḍi onder het loopen tegen de wanden van den drager schuddend te weeg brengt. De Soendaneezen, dien geluidindruk door *tjlong-tjlong* weergevend, noemen den drager *kĕntjlong*; de lieden van Banjoemas hooren er *prak-prak* of *korak-korak* uit en geven aan het ding de namen *kĕṭoprak* (vergel. *koprak* in Bantĕn als naam eener soort van koedjangscheede) of *korakan*. N°. 6 is een oud en klein, N°. 7 een grooter, nieuw exemplaar eener *kĕṭoprak* of *korakan*; de vorm, dien N°. 8 vertegenwoordigt, wordt ook wel voor koeḍi's, maar meer eigenaardig voor arits gebruikt en dan ook wel *kĕṭoprak arit* genoemd. Ieder maakt zulke voorwerpen voor zichzelf; in den handel zijn zij niet. Wie over de noodige kunstvaardigheid en vrijen tijd beschikt, voorziet zijn kĕṭoprak wel van eenige versiering in snijwerk.

Terwijl ik deze aanteekeningen nederschrijf, ontvang ik van den Heer G. P. ROUFFAER eene mededeeling, die het best hier hare plaats vindt. Genoemde geleerde vestigt de aandacht op eene passage in *Verhandelingen Batav. Gen.* VIII (1816), 6e stuk, p. 16-17, blijkens welke HORSFIELD in 1814 in de buurt van Pring toetoel (Z. W. Bagĕlen) de Inlanders nog algemeen karoengkleederen zag dragen en verder van hen zegt: „They have a particular method of „carrying their common iron utensils or hatchets [blijkbaar „koeḍi's, zegt de Heer ROUFFAER terecht] used in cutting „trees and for various domestic purposes; these they place „in a square wooden sheath or rather box, suspended by a „girth at the lower part of their backs, which produces a

„rattling noise in walking and moving; on the sculpture of „this box they display the utmost of their skill; in several „instances the fragments of a broken looking glass were „employed to increase its beauty".

Goloks worden, evenals krissen, alleen op bestelling door wapensmeden, ĕmpoe's gemaakt. Zekere Empoe Bisoe in het onderdistrict Banteran (Poerwokĕrto), zoo genoemd wijl hij stom geboren is, geniet zekere vermaardheid als goloksmid.

C. SNOUCK HURGRONJE.

Bijlage IV.

LIJST

van ingekomen boekwerken gedurende het 1e kwartaal 1905.

Andreæ (*J. P. Fockema*), Tien jaren rechtspraak van den Hoogen Raad. Bijdrage tot de leer der wetsuitlegging. Academisch proefschrift. Leiden 1904. 8°.

Arkan hadj. Arabisch met Maleische interliniaire vertaling. Z. pl. 1288 H. 4°.

Bakker (*R. V.*), De bevoegdheid der politie in het Nederlandsche recht. Academisch proefschrift. 's Gravenhage 1904. 8°.

Beekhuis (*C. H.*), De bezitswil bij de Romeinen. Academisch proefschrift. Leiden 1904. 8°.

Boekhoudt (*W.*), Zie W. F. Haase.

Boers (*K. H.*), Reglementen op de pensioenen, verloven, vrije overtocht, wachtgelden, non-activiteits-traktementen enz. voor Europeesche Oost-Indische ambtenaren. Bijgewerkt tot ult. Juni 1904 en van aanteekeningen voorzien. Leiden (1904). 8°.

Bosboom (*H. D. H.*), Zie Clive Day.

Brockelmann (*Karl*), Zie Socin.

Caland (*W.*), Ueber Todtenverehrung bei einigen der Indo-Germanischen Völker. (Overg. uit de Letterk. Verhand. der Kon. Akademie van Wetenschappen deel XVII, 1888.) 4°.

Capper (*J.*), The three presidencies of India: a history of the rise and progress of the British Indian possessions, from the earliest records to the present time. With

an account of their government, religion, manners, customs, education etc., etc. London 1853. 8°.

Charante (*J. Moll van*), Het sulfonisoboterzuur en eenige zijner derivaten. Academisch proefschrift. Leiden 1904. 8°.

Federated Malay States. *Code* for grant-in-aid schools and departmental instructions to inspecting officers. Published by authority. Kuala Lumpur 1905. 8°.

Daniels (*A. J.*), Kasussyntax zu den (echten und unechten) Predigten Wulfstans. Academisch proefschrift. Leiden 1904. 8°.

Iḍâḥ al bâb limoerîd al nikâḥ biççawâb, karangan *Da'oed bin ʿAbdallâh al Paṭani.* Mekkah 1317 H. 8°.

Day (*Clive*), Nederlandsch beheer over Java gedurende drie eeuwen. Vertaling van H. D. H. Bosboom. 's Gravenhage 1905. 8°.

Delden (*A. J. W. van*), Uit mijn dagboek. I. Van Batavia naar Hongkong. II. Hongkong. Batavia 1887. 8°.

Deventer (*W. van*), Verslag over de proeftuinen van het proefstation Kagok 1903-1904. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1905.) Soerabaia. 8°.

Dorp (*G. C. A. van*), Over nitreeringsproducten van tetrahydrochinoline derivaten. Academisch proefschrift. Leiden 1904. 8°.

Endepols (*H. J. E.*), Het decoratief en de opvoering van het Middelnederlandsche drama volgens de Middelnederlandsche tooneelstukken. Academisch proefschrift. Amsterdam 1903. 8°.

Erman (*A.*), Aegyptische Chrestomathie zum Gebrauch auf Universitäten und zum Selbstunterricht. Berlin 1904. 8°.

Fokker (*M.*), Proeve van eene lijst bevattende de vroegere namen der huizen te Middelburg. Uitgegeven door het Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen uit het fonds-Verbrugge. Middelburg 1904. 8°.

Franke (*O.*), Pâli und Sanskrit in ihrem historischen und

geographischen Verhältnis auf Grund der Inschriften und Münzen dargestellt. Strassburg 1902. 8°.

Geerligs (H. C. Prinsen), De onderlinge fabricatie-contrôle. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1905.) Soerabaia. 8°.

Geerligs (H. C. Prinsen) en H. Tervooren, Afzetsels in verdamplichamen. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1905.) Soerabaia. 8°.

Grabowsky (F.), Ueber Aeusserungen geistigen Lebens bei den Olo Ngadju in Süd-Ost-Borneo. (Overg. uit de Bijdragen tot de Ind. taal-, land- en volkenk. 5e volgr. deel IV.) 8°.

Groneman (I.), Pamor-loewoe en nog wat. (Overg. uit het Weekblad voor Indië N°. 42, 1904.) 4°.

Haas (K.), Die Mathematik der Inder. Vortrag gehalten im Vereine „Mittelschule in Wien". (Aus Oesterreichische Mittelschule XVIII. Jahrgang 1904.) 8°.

Haase (W. F.) en W. Boekhoudt, Boekoe penoentoen akan dipakai oleh priaji² dalam pemeriksaän „voorloopig onderzoek". Amsterdam — Betawi 1904. 8°.

Hazeu (G. A. J.), Eenige mensch-dierverhalen uit Java. (Overdruk). 8°.

Heering (P.), Indische schetsen. Leiden 1886. 8°.

Hoorn (S. C. Keller van), De labang Mesĕm te Tandjoeng-Anjar op het eiland Madoera (Bangkalan). (Overg. uit het Tijdschr. voor Ind. taal-, land- en volkenk. deel XXXII.) Batavia 1889. 8°.

Houwelingen (P. van), Over hygroscopiciteit van den bodem. (Overg. uit het Archief van de Java-Suikerindustrie 1905.) Soerabaia. 8°.

Soerat periengettan darie perkara tanam kapas die poelo-poelo bielangan tanah *India*. Die traken darie pada beja Goevernement. Batawie 1860. 4°.

Jansz (P. A.), De taalvormen van het Javaansch, beschouwd in verband met evangelieprediking en bijbelvertaling. Referaat ter 11de Zendingconferentie.

(Overdr. uit het „Overzicht'' dier conferentie.) Batavia 1903. 8°.

The Civil Code of *Japan*. Translated by J. Harington Gubbins. Tokio, Yokohama enz. 1897. 8°.

Hetzelfde werk, Japansche tekst.

Handboek ten dienste van de suikerriet-cultuur en de rietsuiker-fabricage op *Java*.

Eerste deel. Methoden van onderzoek der bij de Java rietsuiker-industrie voorkomende producten, afvalproducten, brandstoffen, meststoffen, chemicaliën, water, smeeroliën, enz. door H. A. P. M. Tervooren. Uitgegeven door de vereenigde proefstations voor Suikerriet in West- en Oost-Java. Amsterdam 1904. 8°.

Archaeologisch onderzoek op *Java* en *Madura*, door de Commissie ingesteld bij Gouvernementsbesluit van 18 Mei 1904 N°. 4. (Uitgegeven door het Koninklijk Instituut voor de taal-, land- en volkenkunde van Ned.-Indië, en het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, met ondersteuning van het Departement van Koloniën.

I. Beschrijving van de ruïne bij de desa Toempang, genaamd Tjandi Djago, in de residentie Pasoeroean. Samengesteld naar de gegevens verstrekt door H. L. Leydie Melville en J. Knebel, onder leiding van Dr. J. L. A. Brandes. 's Gravenhage — Batavia 1904. fol.

Kobus (*J. D.*) en J. A. van Haastert, Vergelijkende cultuurproef met verschillende zaadrietvariëteiten. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1905.) Soerabaia. 8°.

Lange (*R.*), Uebungs- und Lesebuch zum Studium der Japanischen Schrift. Berlin 1904. 8°. (Lehrbücher des Seminars für Orientalische Sprachen zu Berlin, Band XIX.)

Locher (*J. C. S.*), De leer van Luther over Gods woord. Academisch proefschrift. Amsterdam 1903. 8°.

Marr (Th.), Assimileerbare kalk in onzen bouwgrond. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1905.) Soerabaia. 8°.

Meerwaldt (J. H.), Handleiding tot de beoefening der Bataksche taal. Leiden 1904. 8°.

Meij (R. van der), Een studie over de grondslagen der zoogenaamde „nieuwe richting" in de Strafrechtswetenschap. Academisch proefschrift. Leiden 1904. 8°.

Mohamat Tahir, Sair Njai Isah. Batavia 1904. 12°.

Oesman bin Abdullah bin Agil bin Jahja, Ini kitab bernama perkataän adil. Batawi 1903. 8°.

Oorthuijs (C.), Onderzoekingen over basophiele granula in roode bloedlichaampjes. Academisch proefschrift. Leiden 1904. 8°.

Piepers (G.), Quæstiones anathematicæ. Specimen litterarium inaugurale. Lugduni-Batavorum 1903. 8°.

Pizzi (I.), L'Islamismo. Milano 1903. 12°.

Poensen (C.), Amăngku Boewånå II (Sĕpuh), Ngajogyåkartå's tweede sultan. (Naar aanleiding van een Javaansch Handschrift.) (Overg. uit de Bijdragen tot de taal-, land- en volkenk. van Ned. Indië, 7° volgr. deel IV.) 's Gravenhage. 8°.

Pott (J. G.), Uitvoering van de Indische mijnwet. — Vergunningen tot het doen van mijnbouwkundige opsporingen.

Ontwerp eener ordonnantie tot uitvoering van de artikelen 7 en 12 der Indische mijnwet (Indisch Staatsblad 1899 N°. 214) met memorie van toelichting, samengesteld door —.

Eerste deel. Ontwerp. Bijlagen.

Tweede deel. Memorie van Toelichting. Algemeen gedeelte.

Derde deel. Memorie van toelichting. Bijzonder gedeelte. Toelichting op de artikelen van het ontwerp.

Uitgegeven met machtiging der Regeering. Batavia 1905. 8°.

Regeling nopens de maximum-uitgestrektheid van de terreinen, waarvoor vergunningen tot het doen van mijnbouwkundige opsporingen worden verleend en nopens den duur dier vergunningen met toelichting (Vastgesteld bij art. 1 van het besluit van 24 Januari 1905 N°. 5.) Batavia 1905. 8°.

Ronkel (Ph. S. van), Het Maleische schrift. Weltevreden 1904. 4°.

Rouffaer (*G. P.*), Vragen over de Zuid-Dekhan'sche (Tamiel'sche) Was-teekenkunst en verfkunst; vooral in verband met en in tegenstelling tot de op Java inheemsche. (Den Haag 1899.) fol.

Rouffaer (*G. P.*), Bibliografie. (Van de batikkunst.) (Den Haag 1899.) fol.

Safînah (kitâb as—) met interliniaire Maleische vertaling. Z. pl. en j. 4°.

Schalkwijk (*F. G.*), Art. 757 B. R.: beslag op door publiekrechtelijke lichamen verschuldigde bezoldigingen en pensioenen. Academisch proefschrift. Leiden 1904. 8°.

Socin's (*A.*), Arabische Grammatik. Paradigmen, Literatur, Uebungsstücke und Glossar. Fünfte verbesserte Auflage bearbeitet von Karl Brockelmann. Berlin 1904. 8°.

Romanised Malay *Spelling*. Being the rapport of a committee appointed by the Government of the Federated Malay states to discuss the subject of writing Malay in the roman character, together with a list of Malay words spelt according to the system recommanded. Published by authority. Kuala Lumpur 1904. 8°.

Stead (*A.*), Japan by the Japanese. A survey by its highest authorities. Edited by —. London 1904. 8°.

Steindorff (*G.*), Koptische Grammatik mit Chrestomathie, Wörterverzeichniss und Literatur. Zweite gänzlich umgearbeitete Auflage. Berlin 1904. 8°.

Stockum (*A. J. van*), Verslag van de Saramacca-expeditie. (Overg. uit het Tijdschr. van het Kon. Ned. Aardrijksk. Genootschap 1904.) Leiden 1904. 8°.

Tanbîh al grâfilîn (kitab), Maleische parafrase. Z. p. 1302 H. 8°.

Tervooren (*H. A. P. M.*), Zie Java.

Tiddens (*P. G.*), Beschouwingen over den loop der lichtstralen en de beeldvorming in optische stelsels. Academisch proefschrift. Breda 1904. 8°.

Trip (*J. Sibenius*), De particuliere landerijen bewesten de Tjimanoek. Het gevoelen van den oud-president der beide gerechtshoven Mr. — over de „Geschiedenis der particuliere landerijen bewesten de Tjimanoek" van den oud-resident J. Faes. Batavia 1901. 8°.

Water (*A. van de*), De volkstaal in het Oosten van de Bommelerwaard. Academisch proefschrift. Utrecht 1904. 8°.

Woesthoff (*P. F.*), De locale verordeningen in het Nederlandsch-Indisch Staatsrecht. Academisch proefschrift. Leiden 1904. 8°.

Kasjf al grajbijjak pada mĕnjatakĕn jang gra'ib-gra'ib daripada bĕbĕrapa aḥâdîth jang ᶜadjîbah, karangan *Zajn al ᶜAbidîn bin Moehammad al Paṭani.* Mekkah 1303 H. 8°.

Zeeman (*C. F.*), Een en ander over de Duitsche Koloniaal politiek en over de bezittingen van het Duitsche Rijk buiten Europa, bizonderlijk die in Melanesië en Micronezië. Amsterdam 1904. 8°.

Notulen der vierde Directievergadering, gehouden op Maandag den 1 Mei 1905.

Tegenwoordig de Heeren: Dr. C. Snouck Hurgronje, President, Dr. J. L. A. Brandes, Dr. Ph. S. van Ronkel, Dr. G. A. J. Hazeu, Ds. A. S. Carpentier Alting, V. Zimmermann, E. A. C. F. von Essen en H. N. Stuart, Secretaris.

Afwezig de Heeren: C. den Hamer en C. M. Pleijte.

De Notulen der vorige Vergadering, zijnde die van 20 Maart j.l., worden goedgekeurd en gearresteerd.

De Voorzitter

I. Brengt ter tafel de navolgende uit de rondlezing terug ontvangen stukken:

a. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 21 Maart j.l. N°. 4942, waarbij ter kennisneming wordt toegezonden het 14e driemaandelijksch rapport der Commissie voor oudheidkundig onderzoek, met als bijlagen drie paketten foto's.

Na rondlezing terug aan den Directeur vd.

b. Een miskende palataal, door Dr. C. Snouck Hurgronje.

In het Tijdschrift.

II. Neemt in behandeling de volgende tusschentijds ingekomen stukken:

a. „Lijst van woorden behoorende tot het Halifoersch" en „Samenspraken in het Halifoersch", na aanbrenging van de gevraagde verbeteringen terugontvangen van den Controleur J. Seijne Kok (zie Not. Oct. '04, I *b*, pag. 89).

Alsnu in handen te stellen van den redacteur der Verhandelingen.

b. Besluit van den G. G. van N. I. dd°. 28 April '05 N°. 23, houdende kennisgeving aan den Heer A. Tj. van der Meulen te Djombang, dat zijn verzoek tot den uitvoer van Hindoebeelden eerst in overweging kan worden genomen, wanneer hij nauwkeurige teekeningen of photographische afbeeldingen van de uit te voeren beelden indient, dan wel den Directeur van O., E. en N. in de gelegenheid stelt om die voorwerpen te Batavia door een deskundige te doen onderzoeken (zie Not. Maart, II 3°).

Informatie.

c. Missive van den 1en Gouv. Secretaris, dd°. 27 Maart '05 N°. 1294, waarin, onder mededeeling dat de Resident van Palembang is uitgenoodigd eenige rijkssieraden en waardigheidsteekenen aan de Directie toe te zenden, wordt verzocht te willen dienen van consideratie en advies nopens de aan bedoelde voorwerpen te geven bestemming.

Die voorwerpen bij missive van den Resident van Palembang, respectievelijk van 4 April j.l. N°. 114/D en 13 April j.l. N°. 126/D, ontvangen bestaan uit:

1. de Kris „Modjopahit" rijkssieraad van het Koeboe gebied *Ketalo*;
2. de Kris „Sarang Lang" en
3. een Kris pandjang, beide rijkssieraden van den Soekoe „Radja Ampat Poeloeh," waarvan de hoofdtak gevestigd was in *Pemoesiran* (*Koempeh*);
4. een lilla „Bedil Dewo" gevonden bij den Pangeran Ratoe;
5. een vlag, waardigheidsteeken van den „Radja Sahari" bij het installeeren van een nieuwen Sultan;
6. een geel zijden pajoeng, waardigheidsteeken van den Pangeran Ratoe;
7. een idem, waardigheidsteeken van idem;
8. een geel zijden pajoeng, met gouden rand, waardigheidsteeken van idem (geschenk van de Regeering);
9. een papieren pajoeng met wit zijden overtrek, waardigheidsteeken van den Sultan;

10. een gele vlag;
11. het rijkssieraad „tjalakati goembaq mas" van de federatie Batin V (*Boven-Tambesi*).

Wordt besloten: 1° der Regeering in overweging te geven bedoelde voorwerpen aan het Genootschap in bewaring af te staan; 2° den Resident van Palembang, onder mededeeling van de goede ontvangst van bovengenoemde zaken, te vragen wie de personen zijn aan welke de zaken onder N°s. 1, 2, 3, 10 en 11 toekwamen en werk gebruik daarvan gemaakt werd.

d. Renvooi van den Directeur van O., E. en N. dd°. 29 Maart j.l. N°. 8803/05, ten geleide der missive van den Resident van Kedoe, dd°. 20 Maart j.l. N°. 2355/10, met de loopen van twee bronzen kanonnetjes, opgedolven door Troenosentiko van de desa *Kagoengan*, distr. *Kaliwiro*, afd. *Wonosobo*, bij het bewerken van zijn tegalveld.

De loopen te samen op *f* 0.50 getaxeerd zijnde, wordt besloten ze te behouden voor de Ethnogr. verzameling.

e. Renvooi van denzelfden dd°. 6 April j.l. N°. 9735, ten geleide der missive van den Resident van Kedoe, dd°. 30 Maart '05 N°. 2696/10, met vijf presenteerbladen, door den inlander Setrowidjojo op de sawah van *Kertamenek*, desa *Gedegan*, distr. *Paraän*, afd. *Temanggoeng* gevonden.

Aangezien de bladen gedeeltelijk geene, gedeeltelijk slechts onbeduidende ornamenteering hebben, wordt tot terugzending besloten.

f. Renvooi van denzelfden dd°. 12 April j.l. N°. 10239, ten geleide der missive van den Resident der Preanger Regentschappen van 5 April '05 N°. 5952/34, met een in tweeën gebroken gouden ring, gevonden op de weideplaats der desa *Tjikadoe*, distr. en afd. *Soemedang* door den inlandschen knaap *Samdji*.

De ring voor de archaeol. verzameling van geen waarde zijnde, wordt besloten tot terugzending.

g. Renvooi van denzelfden dd°. 13 April j.l. N°. 10535, ten geleide van de missive van den Resident van Kedoe, dd°. 6 April '05 N°. 2884/10, houdende mededeeling, dat volgens bericht van den Regent van Magelang, door den inlander Resosentono, Kebajan-doekoeh van *Paingan*, desa *Klateron* (*Grabag*) bij het graven op zijn erf vijf steenen beelden zijn gevonden, met verzoek om mededeeling of opzending dier beelden wenschelijk wordt geacht.

In bevestigenden zin beantwoorden.

h. Schrijven van den w^d^. assistent-resident van Noord Nieuw-Guinea, dd°. 12 Januari j.l., houdende terugaanbieding der verbeterde „Aanteekeningen omtrent land en volk in het bereisde gedeelte", behoorende bij diens verslag omtrent eene reis in het binnenland van Noord Nieuw-Guinea, van 14 — 30 April 1904, onder mededeeling dat dit opstel inmiddels in de November-aflevering van het Tijdschrift van het Kon. Aardrijkskundig Genootschap in gepubliceerd (zie Not. Oct. '04, I *f*, pag. 90).

Aangezien door de opneming in het Tijdschrift van het Kon. Aardr. Genootschap eene uitgave door het Batav. Genootschap thans achterwege dient te blijven, wordt besloten der Regeering onder mededeeling van het bovenstaande in overweging te geven, maatregelen te willen beramen om te voorkomen dat aan instellingen in Nederland gelegenheid worde gegeven om officieele stukken in het licht te doen verschijnen, welke bereids aan het Genootschap ter publicatie zijn aangeboden (zie Not. Nov. 1904, VI *d*, pag. 115).

i. Missive van den Resident der Lampongsche districten, dd°. 22 Maart j.l. N°. 1084, waarbij, nadere inlichtingen worden verstrekt omtrent de drie ingevulde woordenlijsten, bedoeld bij Not. Februari j.l. II *j*, pag. 15.

Wordt besloten van de inlichtingen op de genoemde woordenlijsten aanteekening te houden.

j. Missive van den Resident van Soerabaja, dd°. 11

April j.l. N°. 7699/37, ten geleide van een afschrift der missive van den assistent-wedono van *Trosobo*, dd°. 9 Maart '05 N°. 47/1, waaruit blijkt dat de oorsprong van de bewuste penning niet is na te gaan (zie Not. Maart j.l. III 11°, pag. 32).

Informatie.

k. Missive van den Resident van Jogjakarta, dd°. 15 April j.l. N°. 197/33, ten geleide van het boek met teekeningen, bedoeld bij Notulen December '04 IX, pag. 134, onder mededeeling dat tegen de reproductie dier teekeningen geen bezwaar bestaat en met verzoek om, zoo mogelijk, spoedige terugzending, aangezien het boek slechts in bruikleen is afgestaan door PANGERAN ADIPATI MANGKOE BOEMI.

In handen van den Heer DEN HAMER.

l. Missive van den Resident der Lampongsche districten, dd°. 15 April j.l. N°. 1382, houdende aanbieding van een door den Controleur van *Sepoetih*, J. L. DE HOOG ingevulde woordenlijst, vergezeld van een afschrift van zijne missive van 7 dezer N°. 300, waarin o. a. voorkomt:

De Lampongers worden verdeeld in:

1°. Lampong pasisir (Kalianda, Semangka, Waij Lima, Marga Ratai, Poenggoek);

2°. Lampong Pabejan van Penengahan, Kedatan, Kedamajan, Adji Mena, Pemanggilan, Natar, Merak Batin, Marga Tegineneng (Manda Boemi, Agoeng, Boeloeng Telok, Hadoejang en Gedong Soemanti), Marga Wai Semak (Negara Saba, Negeri Sipin, Halangan Ratoe, Negeri Katon, Kagoengan Ratoe, Kasoegihan, Gedang Tataän), Padang Ratoe, Poegoeng van Tandjong Herae naar Tandjong Karang, met uitzondering van Langkapoera, de bewoners waarvan behooren tot de Aboengers.

3°. Lampong Aboeng in Sepoetih, Radja Basa, Gedong Meneng, Laboehan Ratoe, Djaga baja en Langkapoera.

4°. Lampong Toelang Bawang.

De taal zooals die in Sepoetih wordt gesproken wordt verdeeld in 2 dialecten n. l. dat van Sepoetih en de Aboengstreek en dat van de Soengkei- en Pabean-streek.

Zooals de Lampongers verdeeld zijn, zoo is ook de taal verdeeld.

De woorden in het Lampongsch zijn geschreven volgens de spreekwijze en hier en daar is nog voor de duidelijkheid, waar zulks noodzakelijk voorkwam, van enkele teekens gebruik gemaakt; de juiste uitspraak wordt echter het gemakkelijkst aangeleerd uit de praktijk.

Informatie.

m. Schrijven van den Heer R. C. L. Bosch, Controleur B. B. te Banding-Agoeng van 7 Maart j.l., met eene schetsteekening van het Makakausche huis (zie Not. Nov. '04, II *l*, pag. 110).

In handen van den Heer Pleijte.

n. Schrijven van den Heer D. A. Rinkes te Buitenzorg van 7 April j.l., houdende mededeeling dat de bamboekokers met snijwerk waarschijnlijk uit de Redjang-streken afkomstig zijn; tevens dat die kokers aan het Genootschap ten geschenke worden aangeboden (zie Notulen Maart '05, IX *b*, pag. 38).

Onder dankbetuiging aan den gever aanvaarden.

o. Schrijven van den Heer H. J. E. F. Schwartz te Singaradja van 15 April j.l., houdende bericht van afzending van een gedeelte der wajangpoppen bedoeld bij Not. Jan. '04, III 16°, pag. 11, onder mededeeling dat nog drie poppen zijn aangemaakt, niet vermeld in de gedrukte lijst N°. 3 (zie Bijlage I der Notulen van 1904) te weten:

Bĕgawan Bisma,

Dewi Soebrada, echtgenoote van Djanaka en

Sang Prĕtiwindija, zoon van Ratoe Indrawiprasta,

welke poppen door den wajangmaker in de onafhankelijke rijken van Bali waren gezien en waarvan de kosten *f* 18.75

bedragen, met verzoek om de oorspronkelijk vastgestelde som voor den aanmaak met dat bedrag te verhoogen en alzoo te brengen op *f* 513.75. Bij dit schrijven is tevens gevoegd eene lijst der thans afgezonden poppen, terwijl de overige over ongeveer 1½ maand gereed zullen zijn, houdende schrijver zich tevens aanbevolen om bovengenoemd bedrag reeds nu te mogen ontvangen.

Wordt besloten goedkeuring te verleenen op den aanmaak der drie meerdere wajangpoppen en den thesaurier op te dragen het bedrag van *f* 513.75 over te maken; voorts om op deze zaak terug te komen zoodra de overige poppen ontvangen zullen zijn.

p. Schrijven van den Hoofdambtenaar voor de mijnwetgeving in N. I. van 22 Maart j.l. N°. 13, ten geleide van een ex. van het ontwerp der voorschriften tot uitvoering van de artikelen 7 en 12 ter Indische mijnwet, voor 's Genootschaps boekerij ten geschenke aangeboden.

Bibliotheek.

q. Schrijven van den Consul van Groot-Britannië en Ierland van 24 Maart j.l. N°. 103, houdende aanbieding van een ex. „Acts, 1904" met bijbehoorende corrigenda, door de Britsch-Indische Regeering ter aanbieding aan het Genootschap toegezonden.

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

r. Bericht van Mevrouw EMMY STOLPE van het overlijden te Stockholm op 27 Januari j.l. van haren echtgenoot Prof. HJALMAR STOLPE, Correspondeerend lid van het Genootschap.

Wordt besloten een brief van rouwbeklag aan de weduwe te zenden.

s. Enz.

t. Missives van de K. K. Geographische Gesellschaft in Wien van 29 Maart j.l. en van de Museo Nacional, Monte-

video van Januari j.l. met verzoek om aanvulling der edita, waarvan de toezending sedert eenige jaren gestaakt is.

Uit een ingesteld onderzoek is gebleken: ten opzichte van de Geogr. Gesellschaft dat van hare zijde de toezending harer publicaties bij schrijven dd°. 16 Maart 1902 is gestaakt, terwijl met de „Museo Nacional", voor zooverre kan nagegaan worden, nimmer ruilverhouding heeft bestaan.

Besloten wordt aan het verzoek der eerstgenoemde instelling te voldoen en tevens aanvulling der ons ontbrekende edita te vragen, terwijl aan de Museo Nacional te Montevideo zal medegedeeld worden dat ten gevolge van het niet bestaan van ruilverhouding het verzoek niet voor inwilliging vatbaar is.

III. Biedt ten geschenke aan

1°. Namens den Heer Mr. J. J. C. Enschedé te Wonokromo, Soerabaia: een ex. „Report of the Indian Irrigation Commission, 1901-1903".

2°. Namens den Heer J. Ph. van Driest assistent-resident, laatstelijk van Lematang Oeloe en Ilir, Kikim en de Pasoemahlanden: een bataksch boek met transcriptie. Volgens mededeeling van den Heer M. C. Pleijte is dit boek een *Poestaha*, of tooverboek op *alim*-bast geschreven en voorzien van twee houten schutbladen; veertien *lompit* (dubbele beschreven en opgevouwen bladen); op de tegen het onderschutblad aangeplakte zijde een wicheltabel, (naar het schrift te oordeelen van een Timor-batak). De titel luidt: *Poda ni hata-hata ni imaniman ni simanoehan ma inon*".

Het handschrift gaat vergezeld van een maleisch translaat benevens transcriptie, aanvangende bij de tweede *lompit* van de *poestaha: Soeroeng ma ko botara pangoe(loe) balangkoe, pangoeloe-balang ni na goeroengkoe, pangoeloe-balang ni pagar Si-landjoewang di langit*, enz. Weest krachtig in uw werkkring gij god mijns afweermiddels, het afweermiddel van die mijn leermeester is, het afweermiddel van het amulet Silandjoehang di langit, enz.

Vertaald in het maleisch met:

Boleh akoe betara neneq moejang pang koeloe hantoe goeroekoe pagar lampoejang di langit, enz.

Het handschrift is vervaardigd door een geislamiseerden Batak die onkwetsbaarheid voor zich zelf en nimmer falende kracht voor zijn wapenen tracht te verkrijgen door citroensap op eigen lijf en zijn wapenen aan te wenden, hetwelk hij door daarover de zegen van Moehamad, Djabraïl, Ibrahim, enz. af te smeeken, heeft gewijd.

3°. Namens den Heer Dr. I. GRONEMAN een overdruk van diens opstel in: „Internationales Archiv für Ethnographie", Bd. XVII, 1904, getiteld: „Het Njirami of de jaarlijksche reiniging van de erfwapens en andere poesâkâ's in Midden-Java".

4°. Namens den adviseur-honorair voor Arabische zaken SEJJID OESMAN BIN ABDALLAH BIN AKIEL BIN JAHJA ALAWI, diens laatste brochure, handelende over de mate van eerbied die de geloovigen verschuldigd zijn aan de afstammelingen van den Profeet.

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

IV. De Heer ZIMMERMANN

bericht dat alle kasten in het numismatisch kabinet thans voorzien zijn van nieuwe sloten, waarvan de aankoop *f* 45.— heeft bedragen, terwijl het werkloon later zal worden opgegeven.

Informatie.

V. De Heer Dr. BRANDES

a. Biedt ten geschenke aan namens de Commissie voor Oudheidkundig onderzoek van Java en Madoera drie wajangpoppen, met verzoek ze in het Museum te willen opnemen. Deze poppen werden vervaardigd voor bedoelde Commissie, ten einde er gebruik van te kunnen maken bij eene studie

over het ornament. De groote pop van leder is een *Batara Goeroe* met aureool; deze werd verkregen door tusschenkomst van den Regent van Bangil. De twee anderen zijn van bordpapier en stellen voor *Rama* den zoon van Dasarata, en zijn gemalin *Sinta* of *Sita*, verkregen door den Regent van Demak.

In de ethnogr. verzameling.

b. Bericht dat de werken en tijdschriften op natuurwetenschappelijk gebied thans alle aan de Koninkl. Natuurkundige Vereeniging zijn toegezonden (zie Not. Oct. '04, I *c*, pag. 89).

Informatie.

c. Stelt voor een tiental exemplaren van de Tjandi Djago te zijner beschikking te stellen, ten einde die namens het Genootschap te doen toekomen aan enkele personen, die voor een present exemplaar in aanmerking komen.

Conform.

VI. De Heer Dr. HAZEU

a. Bericht de ontvangst van een schrijven van den Heer W. M. PALM, asp. Controleur te Bonthain, waarin, onder mededeeling dat schrijver een onderzoek instelt naar Kraeng Loé, het verzoek wordt gedaan om eenige boekwerken daaromtrent in bruikleen te mogen ontvangen; tevens dat hij over eenige maanden zich hoopt aan te melden voor het lidmaatschap van het Genootschap.

Informatie.

b. Wijst er op dat de boekwerken door den Heer PLEIJTE opgegeven in zake het verzoek van Majoor GURDON (zie Not. Maart 1905, III 26°, p. 34) voor een vreemdeling te weinig aanwijzing in deze materie verschaffen, terwijl het hem onmogelijk toeschijnt aan het verzoek van den Heer GURDON te voldoen, aangezien zulks eene speciale studie zou vereischen, waarvoor althans op dit oogenblik geen tijd beschikbaar is.

Wordt besloten de behandeling van deze zaak verder aan den Heer PLEIJTE op te dragen.

VII. De Heer Dr. VAN RONKEL

biedt voor het Tijdschrift aan een opstel van den Heer J. H. I. LE COCQ D'ARMANDVILLE getiteld: De zeden en gewoonten der voornaamste volkeren van Celebes, voor zoover deze in verband staan met hunne wijze van Oorlogvoeren.

In rondlezing.

VIII. De Secretaris

a. Bericht dat de Kropak bedoeld bij Notulen Feb. '04, X *b*, pag. 31, aan den Heer MAURENBRECHER is terug gezonden, nadat daarvan een afschrift is genomen.

Informatie.

b. Brengt ter tafel alle stukken betrekking hebbende op de uitgave van het werk: „de Tjandi Mendoet vóór de restauratie" en stelt voor die bij deze Notulen op te bergen.

Conform.

IX. Op verzoek worden afgevoerd van de ledenlijst de Heeren: Th. B. A. FAUBEL, W. A. BERKHOLST, A. P. TADEMA, R. W. BOISSEVAIN, H. D. A. OBERTOP, H. J. M. BAUMANN, Mr. W. BIRNIE, F. L. K. STORM VAN 's GRAVESANDE, J. F. H. VAN RAADSHOVEN en J. A. VAN ARCKEN.

Worden wederom op de ledenlijst gebracht de Heeren: A. J. N. ENGELENBERG, ass.-resident-titulair van Midden-Celebes, H. C. DOUWES DEKKER, Controleur B. B. te Menado, E. F. JANSSEN VAN RAAIJ, Controleur B. B. te Toeal (Key), L. KREISCHER, ass.-resident van Batavia en W. VAN HEUSDEN, Koopman te Batavia.

Worden benoemd tot lid de Heeren: F. G. NETSCHER, Inspecteur van financiën te Pasoeroean, J. A. VAN ARCKEN, referendaris bij het Dept. van B. B., S. W. BAINTS, chef van de Intercommunale Telefoon-Mij. te Batavia, G. J. BOS,

onderwijzer te Batavia, L. A. MARTENS, president van de Alg. Rekenkamer, O. STILL, Koopman te Batavia, P. A. M. VERMEULEN, hoofdinspectuur van de Recherche te Batavia, L. P. J. VERMEULEN, Leeraar aan het Gymnasium Willem III, en Dr. H. C. VAN DEN VRIJHOEF, geneesheer te Batavia.

Niets meer te behandelen zijnde wordt de Vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de Vergadering van den 3en Juli 1905.

C. SNOUCK HURGRONJE,
President.

H. N. STUART,
Secretaris.

Notulen der vijfde Directievergadering, gehouden op Maandag den 3 Juli 1905.

Tegenwoordig de Heeren: Dr. C. SNOUCK HURGRONJE, President, Dr. Ph. S. VAN RONKEL, Dr. G. A. J. HAZEU, Ds. A. S. CARPENTIER ALTING, C. DEN HAMER, V. ZIMMERMANN, C. M. PLEIJTE en H. N. STUART, Secretaris.

De Vergadering wordt mede bijgewoond door het eerelid Dr. J. G. F. RIEDEL.

De Notulen der vorige Vergadering, zijnde die van den 1en Mei j.l. worden goedgekeurd en gearresteerd.

De Voorzitter

I. Releveert dat deze vergadering om de ons allen bekende redenen veel langer dan wenschelijk is uitgesteld geworden: eerst werd zij verlaat, in de hoop dat Dr. BRANDES, die ernstig ongesteld was, haar spoedig wederom zou kunnen bijwonen, de laatste maal toen zij was vastgesteld op 26 Juni j.l. kon zij wederom niet doorgaan, omdat wij te veel onder den indruk waren van het verscheiden op dien dag van Dr. BRANDES, dien wij gezamenlijk des namiddags hadden ten grave gebracht. Gij allen, mijne Heeren, waart bij die plechtigheid tegenwoordig en wat bij die gelegenheid aan het graf gesproken is behoeft derhalve op deze plaats niet herhaald te worden; ik vlei mij met de hoop dat toenmaals erkenning in het algemeen van zijn veelzijdige en groote verdiensten heeft plaats gehad.

Doch ik zou in mijn plicht als president te kort schieten, indien ik niet in herinnering bracht wat het Genootschap in BRANDES verliest; te meer daar ik het langst met hem

in de Directie heb zitting gehad en ook uit anderen hoofde veelvuldig met hem in aanraking kwam, is eene kleine persoonlijke herinnering hier voorzeker niet misplaatst.

Toen ik zestien jaren geleden voor het eerst als gast eene vergadering der Directie bijwoonde, viel het dadelijk op dat Brandes, die eerst ruim vier jaar in Indië was, het leeuwendeel van de wetenschappelijke werkzaamheden het zijne mocht noemen; hoewel de jongste in leeftijd en anciënniteit was hij toen ook reeds bibliothecaris.

Zelf ten volle overtuigd, dat het beheer onzer bibliotheek eigenlijk meer tijd en technische ervaring eischt dan een lid onzer directie in den regel tot zijne beschikking heeft, wist Brandes onze boekerij vooral in tweeërlei opzicht aan zich te verplichten: en wel 1° wat betreft de aanvulling: zijne bibliographische kennis deed met een oogopslag zien wat de bibliotheek gebruiken kon en hij zorgde er voor dat met de beperkte middelen, welke te zijner beschikking stonden, gewoekerd werd om haar de gewenschte uitbreiding te doen ondergaan; 2° is zij hem dank verschuldigd dat hij zijne omvangrijke kennis tot ieders beschikking stelde, want zijne morgenuren hier doorbrengende en voor zich zelve arbeidende, stond hij niettemin een elk te woord, die hem over een bepaald onderwerp wenschte te raadplegen en wist hij onmiddellijk aan te geven wat over dat onderwerp in de bibliotheek te vinden was, dan wel waar elders de verlangde bronnen verkrijgbaar zouden zijn.

Later, met verlof in Europa zijnde, getroostte hij zich de moeite om in verschillende bibliotheken de inrichting van den Catalogus te bestudeeren, met het doel onzen Catalogus zooveel mogelijk te verbeteren, een doel waaraan hij na terugkeer in Indië ijverig gewerkt heeft. Ook het beheer van de handschriften verzameling werd in zijne handen gesteld en van die verzameling maakte hij zelf voor zijne taalkundige studien wel het meest gebruik, waardoor hij wederom in staat gesteld werd op veel, dat tot verrijking er van kon dienen, de hand te leggen. Daarbij komt dat hij als ambte-

naar voor de beoefening van Indische talen beschikte over middelen om handschriften te doen afschrijven of aan te koopen, zoodat langzamerhand eene kostbare collectie door hem werd bijeengebracht, welke als „Gouvernements eigendom" gestempeld is, en later waarschijnlijk aan het Genootschap ten goede zal kunnen komen.

Ten opzichte van de Archaeologische verzameling heeft hij zich verdienstelijk gemaakt door de medewerking aan den Catalogus GROENEVELDT, terwijl zijne studie van het Oud-Javaansch hem voortdurend in betrekking hield met de monumenten uit het Hindoe-tijdperk.

In de laatste jaren kon hij door ander hem opgedragen werk niet meer zooveel tijd besteden aan de behartiging der belangen van het Genootschap als hem wel gewenscht toescheen; hij bleef niettemin op het door hem betreden terrein steeds de leider en een vraagbaak voor iedereen.

Eindelijk heeft hij ook aan de uitgave der wetenschappelijke werken van het Genootschap een actief aandeel gehad; hij trad n.l. indertijd op als redacteur van het Tijdschrift en bezorgde tot het laatste de uitgave der Verhandelingen. Te dien opzichte is het een nog grooter verdienste van hem geweest dat bijna al zijne eigen geschriften in onze edita te vinden zijn.

Het zal voor de Directie een geduchte taak zijn om zijne plaats eenigszins te doen vervullen, of liever om zijn arbeid zooveel mogelijk onder de overige directieleden te verdeelen; wij zullen, naar ik vermeen, zijne nagedachtenis hier het best eeren, door ieder van ons op zich te nemen, wat op zijn weg ligt te doen en dat de wil daartoe bij de leden der Directie bestaat, hiervan ben ik ten volle overtuigd.

Wordt besloten tot Mevrouw de Weduwe H. S. BRANDES, geb. Nieman een brief van rouwbeklag te richten.

Ten opzichte van de verdeeling der opengevallen werkzaamheden verklaart de Heer VAN RONKEL, daartoe uitgenoodigd, zich bereid om als bibliothecaris op te treden, terwijl

de Heer HAZEU het beheer der handschriften-verzameling, met den Heer VAN RONKEL zal deelen en de uitgave der Verhandelingen zal bezorgen.

II. Neemt in behandeling de navolgende uit de rondlezing terug ontvangen stukken:

a. „Historische aanteekeningen over Soemba" door J. K. H. DE ROO VAN ALDERWERELT.

Wordt besloten tot plaatsing in het Tijdschrift, doch aangezien bij de bewerking van dit artikel is gebruik gemaakt van officieele bescheiden, is vooraf de goedkeuring der regeering op de uitgave gevraagd gevonden. Zoodra deze verleend is, zal tot de openbaarmaking worden overgegaan.

b. „Poging tot nadere toelichting van eene zinsnede uit den Pararaton" door RADEN MAS SOETÅPÅ.

Dit stukje minder geschikt voor het Tijdschrift zijnde, wordt besloten het wederom ter beschikking van den schrijver te stellen.

c. „De zeden en gewoonten der voornaamste volkeren van Celebes, voor zoover deze in verband staan met hunne wijze van oorlogvoeren", door J. H. I. LE COCQ D'ARMANDVILLE (zie Not. Mei '04 VII pag. 53).

Ook dit artikel is, door de wijze waarop het is samengesteld, ongeschikt om in het Tijdschrift geplaatst te worden, weshalve wordt besloten tot terugzending.

d. Schrijven van den Secrétaire Général du Congres International d'Expansion Economique, te houden te Mons in September a. s. waarin tot adhesie, deelneming en afvaardigen van een gedelegeerde wordt aangespoord.

Wordt besloten te antwoorden dat het Genootschap niet in staat is aan de werkzaamheden deel te nemen, omdat het zich beweegt uitsluitend op het gebied van wetenschappelijk onderzoek, zonder te doen aan civilisatiewerk.

e. Schrijven van Dr. F. DE HAAN, van 12 Mei j.l., betrekking hebbende op de uitgave van het Plakaatboek ge-

durende het engelsche tusschen bestuur, waarin wordt voorgesteld:

1° goedkeuring te hechten aan de voortzetting en voltooiing der verzameling en bewerking van een serie officieele stukken uit den engelschen tijd;

2° toe te staan voor den tijd van zes maanden een bedrag van *f* 40.— 's maands, ter bezoldiging van een persoon belast met copieerwerk;

3° opening van een crediet van *f* 50.— voor het aankoopen van eenige boekwerken (zie laatstelijk Notulen Feb. 1904, VI pag. 29).

Na uitvoerige bespreking wordt besloten aan Dr. DE HAAN te antwoorden: ad 1° dat het van zelf spreekt dat de eertijds door de Directie gedane uitnoodiging gehandhaafd blijft; ad 2° dat, indien Dr. DE HAAN nauwkeurig berekend zal hebben dat de gestelde termijn van zes maanden voldoende is, aan het verzoek voldaan zal worden; ad 3° dat naar de meening der Directie geene aanleiding bestaat om speciale boekwerken voor het beoogde doel aan te schaffen.

f. „Ein Heldensang der Niasser" vertaald door H. LAGEMANN.

Wordt besloten tot plaatsing, mits de auteur eene inleiding geve, waarin uiteengezet wordt, waar, wanneer en door wie deze of dergelijke zangen gereciteerd worden, of er begeleiding met muziekinstrumenten plaats heeft, enz. Voorts om nadere toelichting te verschaffen omtrent eenige daarin voorkomende zaken, welke voor den oningewijde geheel onbegrijpelijk zijn. Ten slotte zij aangemerkt dat bij de uitgave het opschrift in kapitaal zal dienen te vervallen, aangezien het gedicht niets van een epos heeft.

III. Brengt ter tafel de navolgende ingekomen stukken:

a. Gouv. Besluit dd°. 12 Mei '05 N°. 17, waarbij wordt bepaald, dat de voorwerpen afkomstig uit het Sultanaat Djambi aan het Genootschap in bewaring worden afgestaan (zie Notulen Mei 1905 II *c*).

Informatie.

b. Gouv. Besluit dd°. 19 Juni '05 N°. 24, waarbij is goedgevonden en verstaan aan den Minister van Koloniën, naar aanleiding van het feit dat aan instellingen in Nederland gelegenheid is gegeven tot publicatie van stukken, welke bereids aan het Genootschap ter uitgeving waren aangeboden, te schrijven, dat voortaan bij de aanbieding aan het Departement van Koloniën van dergelijke stukken zal worden aangeteekend of zij reeds aan eene instelling hier te lande ter uitgave zijn aangeboden (zie Notulen Nov. 1904, VI *d*, pag. 115 en Mei 1905, II *h*).

Informatie.

c. Gouv. Besluit dd°. 21 Juni '05 N°. 11, waarbij het verzoek van den Heer A. Tj. van der Meulen om vergunning tot den uitvoer van eenige door hem bijeengebrachte Hindoebeelden wordt afgewezen (zie Not. Maart '05, II 3° pag. 27 en Not. Mei '05, II *b*).

Ter toelichting diene, dat hij missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 2 Juni '05 N°. 9173, aan het Genootschap waren toegezonden de door den Heer van der Meulen aangeboden fotographische afbeeldingen der bedoelde Hindoebeelden, met verzoek het gevoelen der Directie ter zake te mogen vernemen, waarop spoedshalve bij missive dd°. 13 Juni j.l. N°. 158, geantwoord is dat, aangezien uit de foto's blijkt dat die beelden afkomstig moeten zijn van hindoewerken van groote Archaeologische waarde, zij naar de meening der Directie in geen geval voor uitvoer buiten N. I. in aanmerking mogen komen.

Informatie.

d. Missive van den Gouv. Secretaris, dd°. 24 Mei j.l. N°. 2050, houdende mededeeling dat aan den Civ. en Mil. Gouverneur van Atjeh en Onderhoorigheden is opgedragen, eenige bij de overvalling van een schuilplaats der weduwe van T. Oema onlangs buitgemaakte preciosa, vergezeld van een afschrift van den door den toenmaligen tijdelijken Civielen gezaghebber P. A. H. Heldens daarvan opgemaakten

inventaris, aan het adres der Directie te zenden, met verzoek nopens de aan die voorwerpen te geven bestemming te willen dienen van advies.

Inmiddels zijn bedoelde goederen ontvangen, terwijl de Civ. en Mil. Gouverneur van Atjeh en Onderhoorigheden in zijne missive dd°. 19 Juni '05 N°. 201/K, er de aandacht op vestigt, dat van de in den inventaris vermelde wapens ontbreekt een peudeuëng, welke door zijnen ambtsvoorganger aan den patrouille-commandant, den 1en Luitt. der Artillerie W. L. KRAMERS, is gegeven, terwijl in het overgegeven paket bovendien zijn aangetroffen een ring en twee gouden oorhangers, die mede worden aangeboden.

De Inventaris vermeldt de navolgende sieraden en wapens:

1 tampat sirih besar perak,
1 id. id. ketjil sadoer,
2 moeka pending mas pake mata,
8 boeah geré pake ranté,
1 ikat pinggang sama 2 katjang² mas,
1 tjoetjoe² ramboet mas pake mata,
3 boelan sare pake mata,
1 boenga ramboet,
1 pasang gelang mas,
1 id. id. poetjoek raboeng,
1 sawe Atjèh,
1 pasang sempelah pake mata,
1 ranté boengkoes,
1 kala mas pake mata,
1 pasang poetjoek raboeng,
1 soenting boeah oentoek,
9 boenga tjampaga,
22 boeah aroe,
1 pasang soebang mata selang dan delima,
1 ajam gomba,
1 kerandam soeasa ketjil,
2 keris pake mas sama sekali,
2 id. id. id. di kapala,

2 sewar pake kapala soeasa dan mas,
1 seukin pake sedikit mas en soeasa,
1 id. id. soeasa,
1 id. pandjang kapala soeasa dan tjampoer mas,
1 pedang bertampoe.

Wordt besloten te adviseeren om de voorwerpen aan het Genootschap in bewaring te geven.

e. Missive van den 1^{en} Gouv. Secretaris, dd°. 19 Juni '05 N°. 2292, houdende aanbieding ten geschenke van een ex. van de onlangs verschenen publicatie van het Internationaal Koloniaal Instituut te Brussel, getiteld „Le Régime Foncier aux Colonies, Tome VI".

Bibliotheek.

f. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 28 Juni j.l. N°. 10746, houdende verzoek te willen mededeelen of de Directie ertoe bereid zou zijn om het archief van nu wijlen Dr. J. L. A. Brandes, voor zoover de werkzaamheden der Commissie voor oudheidkundig onderzoek betreft en dat tot nog toe in een der lokalen van het gebouw van het genootschap bewaard is geweest, verder voorloopig onder hare berusting te houden.

Mededeelen dat tegen de inwilliging van het verzoek geen bezwaar bestaat.

g. Renvooi van denzelfden dd°. 8 Juni j.l. N°. 14975, ten geleide der missive van den Resident van Kedoe, dd°. 30 Mei '05 N°. 4388/10, met een gouden ring en veertig zilverstukjes, gevonden door den Inlander Kertodikromo, hoofd der desa *Glapan*, distr. *Sapoeran*, afd. *Wonosobo*, bij het bewerken van zijn tegalveld.

De voorwerpen behouden tegen de getaxeerde waarde van *f* 17.—

h. Renvooi van denzelfden dd°. 13 Juni '05 N°. 15477, ten geleide der missive van den Resident van Kedoe, dd°.

6 Juni j.l. N°. 4554/10, met eén dollar als monster van een twintigtal, gevonden door den Inlander MERTOWIDJOJO van Kampong *Ngadiredjo*, distr. *Paraän*, afd. *Temanggoeng*.

De overige 19 dollars opvragen ter beoordeeling of zij voor aankoop in aanmerking komen.

i. Renvooi van denzelfden dd°. 16 Juni j.l. N°. 15765, ten geleide der missive van den Resident van Kedoe, dd°. 10 Juni j.l. N°. 4701/10, houdende mededeeling dat de vijf beelden aan het Departement zijn opgezonden (zie Notulen Mei '05, II *g*).

De beelden bereids ontvangen zijnde, wordt besloten ze voor de Archaeol. verzameling aan te houden.

j. Missive van den Resident van Kedoe, dd°. 13 Mei '05 N°. 3893/10, waarin wordt medegedeeld, dat volgens van den assistent-resident van Keboemen ontvangen bericht, te *Pringtoetoel*, distr. *Banjoemoedal*, noch in de omgeving van dat dorp fijn besneden Koeḍi's voorkomen, terwijl ouden van dagen verklaren zich niet te herinneren, dat eertijds dergelijke Koeḍi's ter plaatse of ergens anders werden aangetroffen (zie Not. Maart '05 IV, pag. 35).

Wordt besloten den Resident van Kedoe mede te deelen, dat ten zeerste prijs zou worden gesteld op een nader onderzoek in deze, aangezien bij het destijds gedaan-verzoek geen sprake was van *Koeḍi's*, doch van fijn besneden *dragers van Koeḍi's*.

k. Missive van den Resident van Palembang, dd°. 13 Juni '05 N°. 203/D, ten geleide van een afschrift der missive van den assistent-resident van Djambi, dd°. 5 Juni '05 N°. 1653/25, naar aanleiding van het dezerzijdsch gedaan verzoek om nadere inlichtingen nopens sommige der van Djambi afkomstige rijkssieraden en waardigheidsteekenen (zie Notulen Mei '05, II *c*).

Wordt besloten de ontvangen mededeelingen als bijlage achter de Notulen op te nemen.

l. Missive van den assistent-resident van Toeloeng-Agoeng, dd°. 15 Juni j.l. N°. 2291/11, houdende mededeeling dat aan het Genootschap zijn toegezonden eenige koperen en aarden voorwerpen, gevonden in een kali in het djatibosch *Bangoensari*, behoorende tot de desa *Soekoredjo-wetan*, distr. *Ngoenoet* dier afdeeling.

Wordt besloten de voorwerpen te behouden tegen de getaxeerde waarde van *f* 2.50.

m. Missive van den Controleur van Bajan, dd°. 12 Mei '05 N°. 423, waarbij een in de Atjèhsche taal ingevulde blanco-woordenlijst wordt aangeboden.

In de verzameling woordenlijsten.

n. Nader verzoek van Majoor P. R. T. Gurdon, Superintendant of Ethnography, te Shillong, Assam, van 20 April j.l. omtrent inlichtingen betreffende gebruiken in den Indischen Archipel (zie Notulen Maart '05, III 26°, pag. 34 en Mei '05 VI *b*).

Door den Heer Pleijte is inmiddels aan het verzoek voldaan.

o. Schrijven van den Heer G. P. Rouffaer, van 18 April j.l. erkennende de ontvangst van den postwissel à *f* 35.—, waardoor de verrekening der uitgave van Tjandi Djago is afgesloten (zie Not. Maart '05, III 19°, pag. 33).

Informatie.

p. Schrijven van denzelfden, dd°. 2 Mei j.l., houdende verzoek om completeering der Notulen met enkele ontbrekende deelen en afleveringen.

Hieraan voldoen.

q. Schrijven van den Heer E. A. C. F. von Essen, dd°. 15 Juni '05, houdende mededeeling dat hij wegens vertrek

naar Nederland zich verplicht ziet voor het lidmaatschap, tevens als Bestuurslid, te bedanken.

Informatie.

r. Schrijven van „The Lloyd Library" te Cincinnati, van 21 April j.l., verzoekende terugzending der indertijd toegezonden „bulletins" en „Mycological Notes", zoo het Genootschap geen prijs stelt op ruiling van edita.

Aangezien genoemde bibliotheek zich speciaal beweegt op het gebied van *botanie*, *pharmacie*, *materia medica* en aanverwante wetenschappen, wordt besloten tot terugzending van het gevraagde.

s. Schrijven van den Heer H. SUNDERMANN, te Moers a/Rh, van 28 Mei j.l., waarin wordt bericht dat de uitgave van het Niass.-Deutsch. Wörterbuch gereed is. Van de oplaag à 500 ex. zijn 25 ex. door den auteur behouden, terwijl 50 ex. door het missionshaus in Barmen zijn overgenomen. De overige 425 ex. zijn bereids naar Indië gezonden. Bijgevoegd is eene rekening van den drukker J. W. SPAARMANN te Moers, groot 634 mark.

Wordt besloten der Thesaurier op te dragen na ontvangst der boeken de rekening te voldoen. Voorts om zoodra de prijs van het werk zal zijn vastgesteld eene rekening in te dienen aan „das Missions-Comptoir, Auswärtiges, Barmen" voor de overgenomen 50 ex.

t. Schrijven van den Heer Mr. J. W. TH. COHEN STUART, alhier van 30 Juni j.l., waarbij ten geschenke worden aangeboden een Grammatica voor de Javaansche Taal van Roorda voorzien van tal van aanteekeningen van zijnen vader Dr. A. B. COHEN STUART, zoomede eenige handschriften van genoemden geleerde.

Onder dankbetuiging in de handschriften-verzameling.

u. Schrijven van het „Ministry of the Interior" te Bangkok, dd°. 27 April j.l., berichtende dat onlangs voor de boekerij

van dat ministerie is verkregen een boek met den volgenden titel:

Verhaal
Dat de Ambassadeurs van
Siam
Aan haar Koning gedaan hebben, van 't geen zij in
Vrankrijk vernomen hebben van de algemeene
toestant van Europa, van de manier van
regeren en de hoedanigheden van
ijder Christen Vorst, en andere
bijzonderheden rakende
het Christendom.
Uyt het Siams vertaalt.
Gedrukt in Batavia MDCLXXXVIII.

met verzoek te mogen vernemen of alhier iets omtrent dat boek bekend is, aangezien het voorkomt geene vertaling uit het Siameesch te zijn, terwijl in Siam niets bekend is van een geschreven rapport van de ambassadeurs.

Van het bedoelde boek, dat ook in onze bibliotheek aanwezig is, bij geen der directieleden nader iets bekend zijnde, wordt besloten den brief in handen te stellen van Dr. F. DE HAAN, met verzoek zoo mogelijk hieromtrent eenige inlichting te willen verschaffen.

v. Missive van den Directeur van 's Rijks Ethnographisch Museum te Leiden, dd°. 24 Mei j.l. N°. 348, houdende aanbieding namens het „Government of India" van een ex. van de „Ethnographic Appendices of the Census of India. 1901. Vol. I.

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

w. Schrijven van den Heer J. M. H. VAN OOSTERZEE, dd°. 5 Mei j.l., aanbiedende namens den Heer J. DINGER twee schilderijen met afbeeldingen in metaal van oude Japansche gouden en zilveren munten.

Onder dankbetuiging in de muntverzameling.

x. Schrijven van den Britschen Consul te Batavia, dd°. 27 Mei j.l. N°. 188, houdende aanbieding namens de Britsch-Indische regeering van een ex. „The Ajmer Code, Third edition, 1905".

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

ij. Missive van den Directeur der School tot opleiding van Inlandsche Artsen, dd°. 8 Juni '05 N°. 36, dank betuigende voor de toezending van afl. 1 van deel 48 van het Tijdschrift.

Informatie.

z. Schrijven van de Siam Society te Bangkok, dd°. 3 Juni j.l., van Mevrouw M. SERRURIER-TEN KATE, dd°. 27 Juni j.l. en van den Heer Th. VAN ERP te Medan, houdende dankbetuiging voor de toezending van het werk „Tjandi Djago".

Informatie.

IV. Biedt ten geschenke aan

a. een overdruk van zijn opstel in de „Extrait de la Revue Africaine", getiteld: L'interdit séculier (Rifgèh) en Ḥadramôt.

b. „De Eenige Weg; Het economisch klaverblad der Toekomst"; Brief aan Z. E. den Heere J. B. VAN HEUTSZ, Gouv.-Gen. van Nederl.-Indië (niet in den handel), door W. H. J. KEUCHENIUS te Batavia.

c. namens den Heer J. GRONEMAN te Jogjakarta een ex. zijner „Oudheidkundige Aanteekeningen, II".

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

V. Deelt mede dat de bediende SALIOEN, sedert 1890 in dienst bij het Genootschap, op verzoek met 1 Juni j.l. ontslag heeft gekregen en dat in diens plaats is aangesteld de Inlander SIMOEN.

VI. Bericht de ontvangst van een schrijven van den Heer W. BAERTS, off. van administratie, 1e kl. K. N. M., dd°.

Amsterdam, 3 Juni 1905, waarin onder aanbieding van een „Woordenlijst van het Si-Maloersch" het verzoek wordt gedaan te mogen vernemen of het voor publicatie geschikt is.

In rondlezing.

VII. De Heer RIEDEL

biedt ten geschenke aan een knop van een stok, bestaande uit een plat koperen beeldje, dat aan weerszijden dezelfde voorstelling vertoont, afkomstig uit de Minahasa.

Zoodra de Pleiaden op de bepaalde plaats aan den hemel staan, begeeft zich de lēlēen (priester) — na eerst het geschrei van vogels geraadpleegd te hebben — met een tuñgkūl, stok, voorzien van den koperen *olat* of knop, naar het voor den aanplant van padi bestemd terrein, om aldaar een plekje ter grootte van ongeveer twee vierkante meters te ontginnen en schoon te maken, terwijl voorts onder aanroeping der vergoodde vaderen (zooals Mandei e. a.) ter plaatse geofferd wordt. Deze *olat* moet volgens eenige ouden van dagen het beeld van Lingkambene, de echtgenoote van Mainalo, de patrones der vruchtbaarheid voorstellen.

Het beeldje kan echter niet oorspronkelijk uit de Minahasa afkomstig zijn, omdat aldaar nimmer koper gegoten werd.

Onder dankbetuiging in de Ethnogr. verzameling.

VIII. De Heer DEN HAMER

a. Brengt verslag uit omtrent het boek met teekeningen van krissen enz. toebehoorende aan PANGERAN ADIPATI MANGKOE BOEMI te Jogjakarta (zie Notulen Mei '05, II *k*), waarin vele teekeningen voorkomen met Javaansche motieven, maar nog veel meer naar voorbeelden genomen uit een of ander natuurhistorisch werk en stelt voor datgene wat daarvoor in aanmerking komt te doen calqueeren en kleuren en daarvoor een bedrag van *f* 25.— beschikbaar te stellen.

Met het oog op den min gunstigen stand der geldmiddelen wordt besloten het boek onder dankbetuiging aan den Resident van Jogjakarta terug te zenden, onder uitnoodiging den

PANGERAN MANGKOE BOEMI te willen verzoeken, zoo deze daartoe in de gelegenheid is, aan een zijner ondergeschikte teekenaars te willen opdragen om van de teekeningen welke speciaal naar Javaansche motieven gemaakt zijn, gekleurde reproducties te doen vervaardigen.

b. Stelt ter bezichtiging een door den leerling IKO in hout vervaardigd hindoe-beeld, genomen naar een in het Museum voorkomend model.

Met belangstelling hiervan kennisgenomen.

c. Vestigt er de aandacht op, dat in verband met zijn aanstaand vertrek naar Europa, dit tot zijn leedwezen de laatste vergadering is, welke door hem kan bijgewoond worden, en geeft de verzekering, dat wanneer hij in Europa de belangen van het Genootschap zal kunnen behartigen hij zich daartoe gaarne bereid verklaart.

IX. De Heer Dr. HAZEU

a. Brengt ter tafel een van Mevrouw DE STURLER te Tasikmalaja, gekochte gouden oorhanger, van bizonder fraaie bewerking.

b. Biedt ten geschenke aan namens den Heer Dr. W. VAN BEMMELEN eene verzameling photographieën uit het Oosten van den Archipel, voornamelijk van Nieuw-Guinea, met beschrijving.

Onder dankbetuiging in de verzameling foto's en de beschrijving als bijlage achter de Notulen.

X. De Heer PLEIJTE

a. Biedt ten geschenke aan drie mandapoens, waarvan 1 namens den wedono van Timbanganten MAS POERA DI REDJA een 2 namens een schrijver van den Heer DEN HAMER.

Onder dankbetuiging in de Ethnographische verzameling.

b. Stelt voor om voor de Bibliotheek aan te schaffen het „Tijdschrift voor het Zeewezen", omdat daarin veelvuldig

voorkomen reproducties van foto's van weinig bekende streken van den Archipel.

Met het oog op den weinig gunstigen toestand van 's Genootschaps finantiën wordt besloten op het voorstel niet in te gaan, te meer niet daar andere periodieken veel eerder voor aanschaffing in aanmerking zouden komen.

XI. De Heer Dr. VAN RONKEL

deelt mede, dat bij hem het plan is gerezen in de eerstvolgende aflevering van het Tijdschrift een In Memorian aan Dr. BRANDES te wijden en verzoekt der Directie hare adhaesie hieraan te schenken.

Met algemeene instemming vernomen.

XII. De Heer CARPENTIER ALTING

a. Vraagt welke reden er bestaat om de foltervoorstellingen, in de loods achter den noordervleugel van het Museum, te behouden. Spreker acht die verzameling uit een oogpunt van politiek zeer gevaarlijk, daar zij, hoewel een groote attractie voor het inlandsch publiek vormende, niettemin eene geheel verkeerde voorstelling van de werkelijkheid geeft.

Na ampele bespreking, ook in verband met het voorstel van de Heeren VON ESSEN en ZIMMERMANN (zie Not. Maart '05, XI, 2° paragr. pag. 39), wordt besloten bedoelde voorstellingen te verwijderen.

b. Bericht dat hij door zijn aanstaand vertrek naar Europa genoodzaakt is zijn mandaat als Directielid neder te leggen, en geeft de verzekering dat hij gedurende de jaren welke hij die functie bekleed heeft veel heeft genoten, zij het dan ook meer als leerling dan als medewerker.

XIII. De Secretaris

biedt ten geschenke aan namens den Heer D. VAN HINLOOPEN LABBERTON een verguld-koperen penning, gedragen door de in functie zijnde bestuursleden der te Batavia gevestigde vereeniging Tiong Hoa Hwee Kwan.

Onder dankbetuiging in het penning-kabinet.

XIV. Ter vervulling van eene vacature in de Directie wordt benoemd de Heer F. A. LIEFRINCK, lid in den Raad van Nederlandsch-Indië.

XV. De Voorzitter
wijdt enkele woorden ten afscheid aan de vertrekkende Directieleden en beveelt de belangen van het Genootschap ook in patria in hunne voortdurende belangstelling aan.

XVI. Op verzoek worden afgevoerd van de ledenlijst de Heeren: J. W. TAMSON, H. C. KRONOUER, H. P. MENSINGA, J. DUNNEWOLD, K. TINNEVELD, E. J. KERKHOVEN, Mr. C. H. A. BOM, H. CARPENTIER ALTING, J. E. HAGEN en L. A. ARENDS.

Worden wederom op de ledenlijst gebracht de Heeren: W. B. P. H. STORTENBEKER, K. A. JAMES, P. K. W. KERN, M. KNAPPERT, alle Controleurs B. B., H. A. HARTOGH HEIJS VAN DE LIER, ass.-res. van Loeboeq Sikaping en Dr. Ch. M. VAN DEVENTER, leeraar aan het Gymnasium Willem III.

Worden benoemd tot lid de Heeren: P. H. FRÖLICH, J. S. SCHOLTEN, J. H. NIEUWENHUIJS, J. N. SMITH, H. ALTMANN, Jhr. L. DE STUERS, F. H. G. J. VAN LEEUWEN, alle Controleurs B. B. en J. J. VAN EUPEN, Directeur van de Opleidingsschool voor Inlandsche ambtenaren te Magelang.

Niets meer te behandelen zijnde wordt de Vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de Vergadering van den 7en Augustus 1905.

C. SNOUCK HURGRONJE,
President.

H. N. STUART,
Secretaris.

Notulen der zesde Directievergadering, gehouden op Maandag den 7en Augustus 1905.

Tegenwoordig de Heeren: Dr. C. Snouck Hurgronje, President, Dr. G. A. J. Hazeu, Dr. Ph. S. van Ronkel, V. Zimmermann, C. M. Pleijte, F. A. Liefrinck en H. N. Stuart, Secretaris.

De Vergadering wordt op uitnoodiging der Directie mede bijgewoond door de Heeren Alb. C. Kruijt, zendeling-leeraar te Posso en E. W. F. van Walchren, controleur van de onder-afdeeling Beraoe.

De Notulen der vorige Vergadering, zijnde die van 3 Juli j.l., worden goedgekeurd en gearresteerd.

I. Alvorens tot de gewone werkzaamheden over te gaan, richt de Voorzitter een woord van welkomst tot den Heer Liefrinck, die steeds eene actieve belangstelling heeft betoond in de bevordering der wetenschappen in deze Koloniën en thans welwillend aan het verzoek der Directie heeft gehoor gegeven, om het, door het vertrek van den Heer Mr. J. H. Abendanon opengevallen ondervoorzitterschap op zich te nemen en spreekt daarbij de hoop uit, dat de gewaardeerde medewerking van den Heer Liefrinck krachtig moge bijdragen tot den bloei van het Genootschap.

Vervolgens wordt mede het welkom toegeroepen aan de Heeren van Walchren en Kruijt, waarvan de eerste, nu ongeveer een jaar geleden, zulk een belangwekkende en langdurige reis heeft volbracht naar de Boven-Kajan, terwijl laatstgenoemde in dienst van het zendingswerk de ethnographische wetenschap steeds naar zijne beste krachten heeft weten te bevorderen.

II. Brengt ter tafel de uit de rondlezing terug ontvangen „Woordenlijst van het Si Maloersch" door W. BAERTS (zie Not. Juli '05 VI).

Aangezien na vergelijking met Westenenk's woordenlijst, in Bijdragen van het Kon. Instit. v. d. T., L. en Volkenk. 1904, blijkt dat deze te weinig nieuws aanbiedt om eene uitgave wenschelijk te maken, wordt besloten het stuk wederom ter beschikking van den vervaardiger te stellen.

III. Neemt in behandeling de navolgende ingekomen stukken:

a. Gouvernements Besluit dd°. 17 Juli 1905 N°. 26, houdende de bepaling dat ten laste van den Lande komen de kosten der publiceering door het Genootschap van de driemaandelijksche rapporten der Commissie in N. I. voor oudheidkundig onderzoek op Java en Madoera van 1904 en volgende jaren met de bijbehoorende afbeeldingen, onder aanteekening dat die kosten een bedrag van *f* 1500.— 's jaars niet mogen overschrijden (zie Not. Maart, II 1° *c*, pag. 27).

Voor informatie, terwijl de Heer HAZEU, op het desbetreffend verzoek zich bereid verklaart, in de plaats van wijlen Dr. BRANDES, de bezorging van de uitgave der rapporten op zich te nemen.

b. Extract uit de geheime missive van den 1en Gouv. Secretaris, dd°. 22 Juli j.l. N°. 348, aan den Gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden, waarin onder mededeeling eener beslissing van den Landvoogd omtrent de bestemming, te geven aan het van Goa geëischte losgeld en de in beslag genomen goederen, welke dienst hebben gedaan bij de Djampoewa-expeditie, wordt bepaald dat de blanke wapens zullen moeten worden opgezonden aan den Directeur van B. B., ten einde die, voor zoover zij daartoe in aanmerking komen, in bruikleen af te staan aan het Genootschap en c. q. andere musea en de overblijvende publiek te doen verkoopen.

Informatie.

c. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 6 Juli '05 N°. 11217, van den volgenden inhoud:

„Omtrent de vraag voorkomende in de om consideratie en advies in mijne handen gestelde en hierbij aangeboden ministerieele dépêche, dd°. 20 Maart j.l. Litt. A[1] N°. 3/850, werd het advies ingewonnen van nu wijlen den ambtenaar voor de beoefening van Indische talen Dr. J. L. A. Brandes. Door het overlijden van Dr. Brandes bleef de zaak onafgedaan.

Ik heb thans de eer Uwe Directie te verzoeken wel haar gevoelen te willen mededeelen nopens de vraag, of het noodig is de in de dépêche bedoelde handschriften langer in Indië aan te houden en zoo niet of die geschriften nu voor de Leidsche verzameling ware te bestemmen".

De handschriften hier bedoeld zijn die welke bij de Lombok expeditie in 1894 aldaar zijn gevonden en waaromtrent de leidsche hoogleeraar Dr. M. J. de Goeje het verzoek heeft gedaan ze ten behoeve van de onder zijn beheer staande verzameling Oostersche handschriften te mogen ontvangen.

In beginsel had de toenmalige G. G. daartegen geen bezwaar, doch werden de handschriften niettemin in Indië aangehouden, omdat Dr. Brandes ze op dat oogenblik bij zijne studies niet kon missen (zie Not. Oct. 1895, I *q*, pag. 98/99, Not. Jan. 1896, I *b*, pag. 1/2 en Not. Feb. 1896, I *f*, pag. 12).

Thans komt Prof. de Goeje op zijn verzoek terug, in verband met de omstandigheid, dat de Heer Brandes voornemens is in den loop van dit jaar te repatrieeren.

Aangezien door het overlijden van Dr. Brandes het motief voor de aanhouding der handschriften in Indië geheel vervallen is, wordt besloten den Directeur v[d] mede te deelen, dat geen bezwaar meer bestaat aan het verzoek te voldoen.

d. Renvooi van denzelfden dd°. 4 Aug. j.l. N°. 20394[a], ten geleide der missive van den Resident van Kedoe, dd°. 26 Juli j.l. N°. 6120/10, houdende mededeeling dat de vinder

van den gouden ring en veertig zilverstukjes niet genegen is deze voor een bedrag van *f* 17.— af te staan, doch daarvoor *f* 40.— vordert (zie Not. Juli j.l. III *g*).

De Conservator der Archaeologische verzameling deelt hieromtrent mede, dat alle goud- en zilverwerken, welke als gevonden aan het Genootschap ter overneming worden toegezonden, sedert jaren door den Heer Olieslaeger, goudsmid hier ter plaatse, worden getaxeerd welke som alsdan aan den vinder bij wijze van schadeloosstelling wordt aangeboden. Somtijds is die taxatie lager, doch meermalen hooger dan de ter plaatse, meestal door daartoe onbevoegden, aan de vondst toegekende waarde, doch tot dusverre is daartegen nimmer eenige klacht gerezen. Bedoelde ring nu schijnt door den taxateur te Wonosobo op *f* 40.— en de veertig zilverstukjes op *f* 1.— geschat te zijn, terwijl onze taxateur aan den ring geen hooger waarde dan *f* 16.— toekende.

De Regeering heeft indertijd bepaald (zie Bijblad 2831) dat aan den vinder, die aan zekere voorwaarden voldoet, bij overneming van het gevondene de volle waarde als schadeloosstelling zal worden uitgekeerd. De vragen rijzen dus thans: 1° wat dient onder waarde verstaan te worden, de intrinsieke of de archaeologische? 2° wie bepaalt die waarde?

Wordt besloten onder mededeeling van het vorenstaande aan den Directeur van O., E. en N. de vraag te stellen in hoeverre verlangd kan worden dat de vinders het gevondene aan het Genootschap afstaan.

e. Missive van de Weeskamer alhier dd°. 7 Juli '05 N°. 1075/3988ʷ, houdende mededeeling dat wijlen de Heer J. L. Martens aan het Genootschap heeft vermaakt, het door voornoemden overledene eigenhandig geschreven „Beredeneerd Maleisch-Hollandsch Woordenboek" in 4 deelen, ingeval n.l. zijne kinderen bedoeld werk niet zelve wenschen te behouden, zullende de Directie tot erlanging daarvan zich hebben te wenden tot den executeur-testamentair den Heer L. A. Martens alhier.

Op advies van den betrokken conservator der handschriften is aan den Heer L. A. MARTENS v[d], onder mededeeling dat het Genootschap prijs stelt op het bezit daarvan, verzocht geworden te willen berichten of de kinderen tegen de afgifte van bedoeld handschrift al dan niet bezwaar hebben.

f. Missive van den Chef van het Wapen der Artillerie, dd°. 8 Juli '05 N°. 3158/137, meldende dat zich te Djambi onder de in beslag genomen wapens 60 bronzen lila's bevinden, met verzoek te mogen vernemen of ten behoeve van het Genootschap op het bezit van eenige dier lila's wordt prijs gesteld, en zoo ja op hoeveel.

Wordt besloten bedoelden Wapenchef uit te noodigen, alsnog te willen doen onderzoeken of zich onder de bedoelde lila's ook geornamenteerde of met inscripties voorziene exemplaren bevinden, c. q. waaruit die versieringen en afschriften bestaan, aangezien deze alleen voor het Genootschap in aanmerking zouden kunnen komen. Eerst daarna zal de vraag beantwoord kunnen worden of op het bezit van enkelen daarvan prijs wordt gesteld.

g. Schrijven van den Heer F. A. LIEFRINCK, dd°. 15 Juli j.l., houdende mededeeling dat de benoeming tot lid der Directie gaarne door hem wordt aanvaard.

Informatie.

h. Schrijven van den Heer Dr. F. DE HAAN, dd°. 16 Juli j.l., waarin dank wordt betuigd voor de welwillendheid met betrekking tot de voorgenomen uitgave eener Verzameling van officieele stukken uit den Engelschen tijd, onder mededeeling dat de termijn van zes maanden, waartoe een crediet van *f* 40.— 's maands voor schrijfloonen is toegestaan, in geen geval zal overschreven worden (zie Not. Juli '05, II *e*).

Informatie.

i. Schrijven van den Heer Dr. F. DE HAAN, dd°. 16 Juli j.l. van den volgenden inhoud:

In antwoord op het schrijven Uwer Directie, dd. 12 Juli l.l.

N°. 196, inhoudend een verzoek om advies in zake de hiernevens teruggaande missive van het Ministry of the Interior te Bangkok, dd. 27 April 1905, heb ik de eer te berichten:

Dat nadere bizonderheden omtrent het te Batavia in 1688 gedrukte „Verhaal" mij niet bekend zijn.

Dat echter in het Dagregister des Casteels Batavia onder 3 Febr. 1688 de ontvangst wordt genoteerd van een schrijven der Factorij in Siam, dd. 23 Dec. 1687, waarin de terugkeer wordt gemeld van het Siameesche gezantschap aan Lodewijk XIV, terwijl den 9 December een tweede schrijven uit Siam wordt geregistreerd met bericht van het overlijden van den Koning; zoodat dus het bedoelde werkje tusschen 3 Febr. en 9 Dec. 1688 zal zijn gedrukt.

De inhoud van het boekje maakt het hoogst onwaarschijnlijk, dat het zou zijn geschreven door een der Siamsche gezanten, ook afgezien van de omstandigheid dat het Dagreg. niets weet van de overzending naar Batavia van een dergelijk relaas.

Het boekje verraadt eene meer dan oppervlakkige kennis van de Europeesche politiek; een Siameesch gezant zou aan het hof te Versailles zeker zulk een onbevangen oordeel niet hebben vernomen.

Dan is het citaat op blz. 10 van een gezegde van den Bijzantijnschen Keizer Nicephones al even weinig denkbaar in den mond van een Siammer als de opsomming van beroemde namen der oudheid onder op blz. 23.

Voorts is het onaannemelijk dat de onderstelde gezant tegenover den Koning van Siam zou gewagen van de „sonde" om het met meer dan éène vrouw te houden, zooals op blz. 6 wordt gedaan. Eindelijk (misschien bovenal) vertoonen blz. 18 en 19 in de uiteenzetting der praktijk van de Jezuieten eene opmerkzame kennisneming van Pascal's Lettres provinciales; men kan de hoofdstukken aanwijzen die aldaar kortelijk worden geresumeerd.

Om kort te gaan — het werkje is geschreven door een Calvinist. Mocht ik aan een naam denken, het zou die zijn

van den G.-G. CAMPHUIJS, die meer letterkundigen arbeid heeft geleverd en wiens gematigde inzichten wel zouden strooken met de onbevooroordeelde beschouwing van den papistischen Koning Jacobus II van Engeland op blz. 12. Dit auteurschap zou wellicht de anonymiteit van het boekje verklaren (zie Not. Juli '05 III *u*).

Eene engelsche vertaling van bovenstaande toelichting is bereids aan het Ministry of the Interior te Bangkok toegezonden.

j. Missive van den Directeur van 's Rijks Ethnographisch Museum te Leiden, ddº. 5 Juli 1905 Nº. 361, van den volgenden inhoud:

Ik neem de vrijheid mij met een verzoek tot Uw geacht Bestuur te wenden.

Gisteren mocht ik in goede orde ontvangen het Rapport der Commissie voor Oudheidkundig Onderzoek over 1903, waarin op plaat 27 onder Nº. 4281 en 4283 twee voorwerpen zijn afgebeeld, die groote overeenkomst vertoonen met een bronzen voorwerp gevonden aan het Santani-meer, Noordkust van Nieuw-Guinea, gedurende de expeditie onder leiding van Prof. WICHMANN uit Utrecht. De ethnoloog dier expeditie Dr. VAN DER SANDE heeft sedert lang mijne hulp ingeroepen den oorsprong en de beteekenis van dat raadselachtige bronzen voorwerp op te helderen en zal U eene daaromtrent gestelde vraag van genoemden Heer in de laatste aflevering van band XVI van het Intern. Arch. f. Ethn., die binnen eenige dagen verschijnt, vinden. U zou derhalve aan de zaak eenen grooten dienst bewijzen met mij eenige nadere mededeelingen omtrent de beide afgebeelde voorwerpen te doen toekomen.

Ik heb de vervolgen op den catalogus der oudheidkundige verzameling met het oog daarop onderzocht, maar niets daaromtrent kunnen vinden.

Op dezelfde plaat zijn afgebeeld twee schelpen, die bij godsdienstige plechtigheden der Hindoes in gebruik zijn. Naar aanleiding van hetgeen over die schelpen wordt mede-

gedeeld in Notulen 1900 blz. 119 en 142 en onder de aanwinsten der archaeologische verzameling in hetzelfde deel blz. CLX, veroorloof ik mij U te verwijzen naar den catalogus der ethnographische afdeeling der Internationale Koloniale en Uitvoerhandel tentoonstelling te Amsterdam 1883 uitgegeven door Mr. L. SERRURIER, blz. 118 waar alle bij de godsdienstige plechtigheden der Hindoes gebruikte schelpen zijn afgebeeld, en wel is N°. 48 de Turbinella pyrum (Syn. rapa), N°. 49 Cassis cornuta, N°. 50 Cassis rufa, N°. 51 Turbinella napus en N°. 52 Pterocerus gigas; de beide afgebeelde schelpen zijn zonder twijfel de Turbinella pyrum (4286) en de Turbinella napus (4287).

Nadere mededeelingen daaromtrent, als ook over het gebruik en het visschen dezer schelpen, zijn te vinden in het Handwörterbuch der Zoologie, Anthropologie und Ethnologie Band *acht* s. v. Turbinella blz. 240.

Dat de bedoelde schelpen uit Hindostan naar Java werden gebracht, lijkt mij aannemelijk te zijn. Van belang is het echter misschien ook op te merken dat ter weerszijden van den kop van het Ganesa beeld onder N°. 70 in de beschrijving der Indische oudheden van Dr. C. LEEMANS vermeld, een dezer schelpen is voorgesteld. Mocht Uw College zulks wenschen, dan ben ik gaarne bereid eene photographie van het bedoelde beeld te doen vervaardigen en aan Uw Genootschap toe te zenden.

Wordt besloten dit schrijven te stellen in handen van den Heer Dr. HAZEU en t. z. t. bij de beantwoording mede te deelen, dat toezending van de aangeboden photographie zeer gewenscht voorkomt.

k. Schrijven van den Heer J. SEIJNE KOK te 's Gravenhage, dd°. 4 Juli j.l., houdende verzoek om mededeeling hoe het staat met de uitgave der Woordenlijst en Samenspraken in de Halifoersche taal (zie Not. Sept. '04, I 1°, pag. 77 en Oct. '04, I *b*, pag. 89).

De verbeterde manuscripten indertijd door Dr. BRANDES

van den Heer SEIJNE KOK persoonlijk ontvangen zijnde, wordt besloten te antwoorden, dat zij zich thans in handen van den Redacteur der Verhandelingen bevinden, doch dat met de uitgave gewacht wordt, totdat een eerder aan de beurt van publiceeren zijnde stuk der Verhandelingen zal afgedrukt zijn.

l. Dankbetuigingen van de Heeren: A. BARTH te Parijs, ALBERT GRÜNWEDEL te Berlijn, J. BURGESS te Edinburgh en P. J. VAN DER HAM te Delft voor het toegezonden exemplaar van Tjandi Djago.

Informatie.

m. Verzoek van de K. K. Universitäts-Bibliotheek te Weenen, dd°. 7 Juni j.l., om toezending van enkele ontbrekende stukken der Verhandelingen.

Met het oog op het bepaalde bij Notulen Febr. '05, II *m*, pag. 16 wordt besloten te verwijzen naar dezerzijdsche missive dd°. 17 Februari j.l. N°. 50.

n. Verzoek van het Kon. Instituut voor de T., L. en Volkenk. te 's Gravenhage, dd°. 4 Juli j.l. om aanvulling voor de Koloniale Bibliotheek van enkele afleveringen der Notulen.

Hieraan bereids voldaan.

o. Schrijven van het „Canadian Institute" te Toronto, dd°. 9 Juni j.l., waarin om toezending wordt verzocht van de jaren 1635, 1637-39, 1642, 1646, 1649-52, 1654, 1655, 1658-60 en 1662 van het Dagh-Register.

Bereids is medegedeeld, dat van de gevraagde jaren alleen 1637 en 1659 zijn verschenen, terwijl het jaar 1642 begrepen is in het deel 1641/42 en dat de overige jaren nimmer het licht zullen zien, omdat de manuscripten daarvan niet meer aanwezig zijn.

p. Schrijven van den Heer D. VAN HINLOOPEN LABBERTON te Buitenzorg, van 23 Juli j.l., houdende verzoek om toe-

stemming tot het uitgeven van een herdruk van de „Lajang Damar-Woelan, welke is verschenen in Deel XXX der Verhandelingen, doch thans geheel is uitverkocht.

Wordt besloten mede te deelen, dat tegen bedoeld verzoek geen bezwaar bestaat.

q. Missive van den Consul van Groot-Britannië en Ierland te Batavia, ddo. 5 Aug. '05 No. 300, houdende aanbieding namens de Britsch-Indische Regeering van een exemplaar van het boekwerk getiteld „Bengal Code, Vol. II, 3rd Edition 1905".

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

IV. Bericht dat bij het nazien der particuliere correspondentie van wijlen Dr. Brandes zijn aangetroffen enkele brieven betrekking hebbende op de door het Nederlandsch Bijbelgenootschap te Amsterdam in bruikleen afgestane manuscripten (zie Notulen Mei 1898, III 1o, pag, 63), waarin o. a. onder datum van 20 Januari 1903 aan het Bijbelgenootschap door Dr. Brandes wordt medegedeeld, dat het hem door de omstandigheden ondoenlijk is geworden, binnen den bepaalden tijd de beschrijving der manuscripten te voltooien, doch dat zij voor het grootste gedeelte echter reeds gereed ligt, met verzoek om bericht hoe het Bijbelgenootschap wenscht dat verder zal gehandeld worden. Hierop is bij schrijven van 19 Maart 1903 de wedervraag van bedoeld genootschap ingekomen, met welk tijdsverloop de bruikleenovereenkomst zou behooren verlengd te worden, om voltooiïng van het werk binnen den nieuwen termijn met eenigen grond te mogen verwachten.

Of die termijn van bruikleen in werkelijkheid verlengd is, is niet gebleken, aangezien verdere correspondentie ontbreekt, weshalve wordt voorgesteld een schrijven tot het Bijbelgenootschap te richten met de vraag, wat de laatste afspraak is geweest en of het in de bedoeling heeft gelegen dat de beredeneerde catalogus door dat genootschap zou worden uitgegeven, des neen, door wie; voorts om mede te deelen wat

omtrent het werk van Dr. BRANDES alhier aanwezig bevonden is en in uitzicht te stellen, dat de in bruikleen gegeven manuscripten benevens de onvoltooide catalogus thans naar Amsterdam zouden opgezonden kunnen worden, aangezien momenteel hier niemand is die tijd en gelegenheid heeft om het werk voort te zetten of aan wien de afwerking daarvan zou kunnen worden opgedragen.

Conform.

V. Biedt ten geschenke aan een ex. van de brochure van Prof. Dr. A. E. J. HOLWERDA te Leiden. „Wie zijn wij zelf?"

In de Bibliotheek.

VI. Brengt ter tafel het verslag van de reis naar de Boven-Kajan, van den Controleur van Walchren en eenige photographieën op die reis betrekking hebbende.

Wordt besloten de foto's onder dankbetuiging in de verzameling te plaatsen en het verslag in rondlezing te zenden, en indien het geschikt voor uitgave wordt geacht, de toestemming daartoe van de Regeering te vragen.

VII. Vestigt de aandacht op de persoonlijk door den Controleur VAN WALCHREN medegebrachte verzameling ethnographica afkomstig van de Boven-Kajan en waarover handelt Notulen Februari 1905, II *f*, pag. 13.

Wordt besloten te doen nagaan, welke voorwerpen in onze verzameling nog niet aanwezig zijn, ten einde aan de regeering het verzoek te kunnen richten, die aan het Genootschap af te staan, terwijl het overige alsdan naar Leiden zou kunnen opgezonden worden voor 's Rijks Ethnographisch Museum.

VIII. De Heer ZIMMERMANN

brengt wederom ter sprake de contributie-kwestie en vraagt of het geene aanbeveling zoude verdienen, de bestaande verlaagde Contributie voor Controleurs, etc. uit te breiden tot enkele categoriën van personen, welke slechts in het genot van matige inkomens zijn.

In verband met het vroeger reeds herhaaldelijk verhandelde omtrent deze aangelegenheid, en de gewettigde vrees dat de invoering van een dergelijken maatregel niet tot het gewenschte resultaat zou leiden, wenscht de Heer ZIMMERMANN zijn voorstel niet verder tot een punt van discussie te maken.

IX. De Heer Dr. HAZEU

1°. Biedt ten geschenke aan

a. namens den Heer KRUIJT te Modjowarna een ex. van Nini Towong.

b. namens den Naib van Dolopo een toembaq-punt van Semar Loemboe en een Koedie, zooals die voorwerpen in Madioen gevonden zijn.

2°. Brengt namens den Secretaris der RADJA POESTOPO het verzoek over om toezending aan die vereeniging van een exemplaar van ons reglement, omdat het plan bestaat die inrichting te hervormen in den geest van het Genootschap.

Conform.

X. De Heer Dr. VAN RONKEL

vestigt de aandacht op een eigenaardigen toestand in de Bibliotheek, die naar zijne meening voorziening vereischt. Het betreft n.l. dat indertijd door Dr. BRANDES uit de gelden toegestaan voor „Honorarium Directeuren" en welke hij niet persoonlijk toucheerde, is aangeschaft een drukpersje, welk persje bediend wordt door een letterzetter, die op die wijze in dienst van het Genootschap werkzaam is, doch niet officieel onder het dienstpersoneel bekend is; voor dat persje zijn reeds verschillende benoodigdheden aangeschaft, terwijl nu nog eene rekening van ± *f* 168.— bij de firma JOH. ENSCHEDÉ & ZONEN te Haarlem loopende is. Ook met het oog op het feit dat waarschijnlijk een hulp-zetter zal dienen aangesteld te worden, wenscht spreker die bedienden te legitimeeren en hun bestaan in de Notulen vast te leggen.

Naar aanleiding hiervan merkt de president op, dat in vroeger jaren herhaaldelijk door den Bibliothecaris personeel

werd aangenomen om hem in de uitoefening van zijne functie behulpzaam te zijn; die personen werden steeds bezoldigd uit de post „Honorarium Directeuren" zonder dat zij als dienstpersoneel bij de Directie te boek stonden, terwijl het ook geheel van den titularis afhangt of hij dezen toestand wenscht te bestendigen of niet. Om die reden komt het niet gewenscht voor een bepaalde regeling te treffen en wordt voorgesteld de zaak op haar beloop te laten.

Conform.

XI. De Heer PLEIJTE

a. Biedt ten geschenke aan een Iboe-pare of rijstmoeder met pajoeng en kipas.

Onder dankbetuiging in de Ethnographische verzameling.

b. Verzoekt in de Notulen aan de teekenen, dat de mededeeling van den Heer Dr. R. D. M. VERBEEK in zijne „Oudheden van Java" (Verhandelingen, Deel XLVI, pag. 30) voor zooverre deze het ontbreken van de beelden bij Moeara Tji-antèn betreft, onjuist is, aangezien de drie beelden nog steeds op gezegden landtong staan. Alle drie missen echter het hoofd.

Verder dat de bergtop onder N°. 11, genoemd niet heet Oenara, doch Moenara = minaret, welken naam ook de geheele berg draagt. Bedoeld topje was de verblijfplaats van Kjai Tapa, den geestelijken leider van den grooten Bantenschen opstand (1750), totdat de Compagnie's troepen hem van daar verdreven.

Informatie.

XII. De Secretaris

a. Bericht de ontvangst uit Moers a. R. van 425 exemplaren van H. SUNDERMANN'S „Niassisch-Deutsches Wörterbuch" en verzoekt den verkoopprijs daarvoor te bepalen (zie Notulen Juli '05, III *s*).

Na eenige discussie wordt besloten dien te stellen op *f* 2.—

b. Deelt mede dat Mevrouw SERRURIER met de reorganisatie-werkzaamheden zooverre is gevorderd, dat zij thans de rangschikking van den Zuidervleugel kan ter hand nemen, doch dat de teekenaars der Oudheidkundige Commissie, aan welke dat gedeelte van het gebouw indertijd als werkplaats was aangewezen, van daar eerst dienen verwijderd te worden. In overleg met den Heer LEYDIE MELVILLE is gebleken, dat het voorste, afgeschoten gedeelte van de goedang daartoe niet ongeschikt zou zijn, weshalve toestemming wordt gevraagd om bedoelde teekenaars, totdat nader omtrent hen zal worden beschikt, aldaar hunnen arbeid te doen voortzetten.

Conform.

XIII. Ter vervulling eener vacature in de Directie, wordt tot Directielid benoemd de Heer P. DE ROO DE LA FAILLE, adjunct-inspectuur voor agrarische aangelegenheden.

XIV. Worden afgevoerd van de Ledenlijst op verzoek de Heeren: A. J. G. M. GAILLARD, Mr. J. R. VOûTE en G. J. BOS.

Worden wederom op de Ledenlijst gebracht de Heeren: F. FOKKENS, resident van Madoera, A. C. VAN DER HOUT, chef der firma J. PEET & Co., te Batavia, S. COHEN FZN, Controleur B. B. te Djambi, H. VAN SANTWIJK, Controleur B. B. te Buitenzorg en H. A. VAN DRONGELEN, Controleur B. B. te Pekalongan.

Worden benoemd tot lid de Heeren: Dr. E. BONEBAKKER, directeur der H. B. S. te Semarang, H. A. DE SANTIJ, Controleur B. B. te Salaman, D. HEIJTING, id. te Soreang, D. A. N. FISCHER, id. te Koetoardjo, C. A. J. KROESEN, id. te Bandoeng, G. D. VAN RAVENSWAAIJ, id. te Pati, J. H. RERING, id. te Toempang, H. C. A. POUBLON, id. te Brebes, P. A. HIJNEKAMP, id. te Modjosari, J. H. DE SITTER, id. te Modjokerto, I. DE CLERQ ZUBLI, id. te Paseh, J. M.

JORDAAN, Jr., id. te Modjoagoeng, A. DE QUANT, id. te Manondjaja, F. B. VODEGEL, id. te Japara, J. P. DE VRIES, id. te Pasirian, J. B. PRINS, id. te Pandeglang, E. A. MANTZ, id. te Soekaboemi, H. J. HOFMAN, id. te Sangkapoera, A. MULDER, id. te Poespo, M. J. VAN DER PAUWERT, id. te Pasoeroean, A. PECQUEUR, id. te Gading, J. R. F. VERSCHOOR VAN NISSE, asp. Controleur te Tandjong Pinang en P. J. SEELIG, particulier te Soerakarta.

Niets meer te behandelen zijnde wordt de vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 9en October 1905.

C. SNOUCK HURGRONJE,
President.

H. N. STUART,
Secretaris.

MEDEDEELING NAAR AANLEIDING VAN NOTULEN MEI '05, II *c*.

Omtrent de bedoelde rijkssieraden en waardigheidsteekens wordt het volgende medegedeeld:

ad sub 1. De „Kris Madjopahit" werd eertijds door den Penembahan van de Pidjoean geschonken aan den Djenang (belasting inner) van de Ketalo; op vertoon van bedoelde Kris brachten de Koeboes de djadjah (belasting) voor den vorst gewillig op, en droegen die af aan den Djenang.

De Kris Madjopahit was het rijkssieraad van het Ketalogebied en bij de Koeboes in zeer hoog aanzien. De zwaarste eed voor die lieden werd vroeger gezworen op de Kris Madjopahit.

ad sub 2 en 3. De kris „Sarang Lang" en de „Kris pandjang" waren eveneens geschenken van den genoemden Penembahan aan de „Soekoe Radja ampat poeloeh" van Pamoesiran (Koempeh). Het zijn niets als poesaka's en werden als zoodanig bewaard door het sedert verbannen hoofd van de Pamoesiran radens.

ad sub 10. De gele vlag was een der waardigheidsteekens van den PANGERAN RATOE.

De tjelaketi goembag mas is oorspronkelijk een geschenk van de RATOE IBOE (Sulthans familie Palembang) aan de federatie Batin V (Boven Tembesi).

Het voorwerp was in bewaring bij den Djenang, die bij het innen van de djadjah de „tjelaketi" aan de belastingschuldigen moest vertoonen.

BESCHRIJVING PHOTOGRAMMEN GENOMEN OP DE TALAUT EILANDEN EN NIEUW-GUINEA IN 1904

DOOR

W. VAN BEMMELEN.

(Zie Notulen Juli 1905, IX *b*).

---

1. Oud kerkhof te Liroeng (Talaut eilanden) (rechts: liggend beeld van een Kaaiman, links: beeld van een schip met twee masten).

2. Papoea's van Noemfoor te Manokwari voor koelidiensten gekomen.

3. Papoeaasch huis te Jendei, eiland Roon, Geelvinkbaai; zijde van het huis, die naar de zee is gekeerd.

4. Taubadi, Jautefabaai (binnenbaai van de Humboldtsbaai) Noordkust Nieuw-Guinea. Links hoogste huis = tempel of Korrewari, daarnaast het jongelingshuis; het hooge huis rechts daarvan de woning van het hoofd of Korresari. Vóór deze gebouwen de dansvloer.

5. De Korrewari, ettelijke jongelieden voor den ingang staande. Deze jongere Papoea's mochten bij de photographische opneming niet op den dansvloer komen.

6. Het jongelingshuis en de woning van den Korresari.

7. Groep van Papoea's op den dansvloer.

8. Groep op den rand van den dansvloer bij het vertrek van de bezoekers.

9. Vlerkprauw met Papoea's (Humboldtsbaai), die het stoomschip de „Van Goens" komen bezoeken.

10. Eén der Papoea's aan boord van de „Van Goens" gekomen.

11. Twee jonge meisjes (met juist door den 1sten stuurman verbonden been) met hun begeleider aan boord van de „Van Goens". Haar in roode klei, hoog opstaande kunstmatig verwekte lidteekens op den rug. (Humboldtsbaai).

12. Jongens te Meto Debie, Jautefabaai. Hoofdhaar tot een kam geknipt.

LIJST

van ingekomen boekwerken gedurende het 2e en 3e kwartaal 1905.

Abdoel Djoemali (Mas), Madoereesche vertaling van de Hikajat Djabidin van Uilkens. Batavia 1904. 8°.

Aboe Abdallâh Moehammad bin Soelaiman, Dalâ'il. Steendruk, z. pl. en j.

Adriani (N.) en Alb. C. Kruijt, Geklopte boomschors als kleedingstof op Midden-Celebes. Met aanteekeningen, register, aanvullingen en verbeteringen van J. D. E. Schmeltz. (Overg. uit Intern. Archiv für Ethnographie, Band XIV en XVI.) Leiden 1905. 4°.

Allen (R.), The siege of the Peking legations. London 1901. 8°.

The private diary of *Ananda Ranga Pillai*, Durash to J. F. Dupleix. A record of matters political, historical, social, and personal, from 1736 to 1761. Translated from the Tamil by order of the Government of Madras, and edited by J. F. Price, assisted by K. Rangachari. Vol. I. Madras 1904. 8 .

Beccari (O.), Wanderings in the great forests of Borneo. Travels and researches of a naturalist in Serawak. London 1904. 8°.

Beekman (J. W.), Over aromatische fluoorverbindingen. Akademisch proefschrift. Groningen 1903. 8°.

Bertsch (L. G.), Pangrimbaging temboeng, 1e stukje, woordvorming, Javaansche taaloefeningen. Weltevreden 1901. 8°.

Bertsch (L. G.), Javaansch spelboekje, 3e stuk, 5e druk. Batavia 1904. 8°.

Bhashya Charya (*Pandit N.*), The age of Patanjali. New and revised edition. — Adyar library series No. 1. Madras 1905. 8°.

Bienfait (*John*), Eenige aanteekeningen over oudheden in Poeger, gelegen in de residentie Besoeki aan het Zuiderstrand. (Overg. uit de Notulen der vergaderingen van het Bat. Gen. 1905.) Batavia. 8°.

Bingham (*J. Elliot*), Narrative of the expedition to Chine from the commencement of the war to the present period; with sketches of the manners and customs of that singular and hitherto almost unknown country. In two volumes. London 1842. 8°.

Blink (*H.*), Nederlandsch Oost- en West-Indië geographisch, ethnographisch en economisch beschreven. 1e deel. Leiden 1904-1905. 8°.

Boekoe tjerita di negri Tjina tatkala Jo Tjong Po poekoel Lam Tian Boen Tjit Tjap Dji Tin tempo Keizer Song Tjin Tjong merk Taij Song Tiauw, tersalin dari boekoe Tjina oleh Goan Bie Ho, Soekaboemi. Tjitakan jang kedoea. Batavia 1905. 12°.

Boot (*J. C.*), Een nieuw automatisch dekapparaat voor centrifuges. (Alg. syndicaat van Suikerfabrikanten op Java.) Soerabaia z. j. 8°.

Brandenburg (*P. J.*), Commune- en militaire misdrijven en overtredingen. Weltevreden 1905. 8°.

Brandes (*J.*), De Makara als haartressieraad. (Overg. uit het Tijdschr. voor Ind. Taal-, Land- en Volkenk. deel XLVIII.) Batavia 1905. 8°.

Brandes (*J.*), Een Buddhistisch monniksbeeld, en naar aanleiding daarvan het een en ander over eenige der voornaamste mudra's. (Overg. uit het Tijdschr. voor Ind. Taal-, Land- en Vk. deel XLVIII.) Batavia 1905. 8°.

Brandes (*J.*), (Over eene Hollandsche vertaling van een Javaansche babad, vóor den tijd van Raffles.) (Overg. uit de Notulen der vergaderingen van het Bat. Gen. 1904.) 8°.

Brandes (*J.*), Naschrift op het voorafgaande stuk. (Beschuldiging of verdachtmaking van dr. I. Groneman.) (Overg. uit de Notulen van het Bat. Gen. 1904.) 8°.

Brönnle (*P.*), Wisdom of the East. The awakening of the soul. Rendered from the Arabic with introduction by —. Second edition. London 1905. 12°.

Burgess (*J.*), Digambara Jaina iconography. (Reprinted from the „Indian Antiquary" 1903.) Bombay 1904. 4°.

Callery (*J. M.*), The Encyclopedia of the Chinese language. London 1842. 8°.

Catenius-Van der Meijden (*Mevrouw J. M. J.*), De specerijen en ingrediënten der rijsttafel. Herkomst, aankoop, keuren, bereiden en drogen der Indische kruiden en verdere benoodigdheden voor de rijsttafel zoowel voor Oost- en West-Indië als voor Holland. Semarang-Soerabaia 1905. 8°.

Chamberlain (*B. H.*), The Luchu islands and their inhabitants. (From „The Geographical Journal" for April, May, and June, 1895). London. 8°.

Chambers, Dessins des édifices, meubles, habits, machines, et ustenciles des Chinois. Gravés sur les originaux dessinés à la Chine par —. Auxquels est ajoutée une description de leur temples, de leurs maisons, de leurs jardins &c. Londres 1757. fol.

Colenbrander (*H. T.*), Zie Rijks geschiedkundige publicatiën.

Collyn (*I.*), Katalog ofver Västerås läroverksbiblioteks inkunabler. (Utgifven med understöd från Vilhelm Ekmans Universitetsfond. Upsala 1904. 8°.

Daalen (*G. C. E. van*), Maleische, Arabische en Atjehsche Handschriften, in April-Mei 1903 aangetroffen in het Gajōland (Karang Ampar) door luitenant-kolonel —, afkomstig van derwaarts uitgewekene Atjehsche wetgeleerden en hoofden. (Overg. uit de Notulen der vergaderingen van het Bat. Gen. deel XLII, afl. 4.) Batavia 1904. 8°.

Dakâ'ik al achbâr fî dzikr al djannah wa'l nâr, tardjoemah dĕngan bĕhasa Malajoe al djawi. Mekka 1312. fol.

Deventer (*J. G. van*), Eindexamens der Hoogere Burgerscholen in Nederlandsch-Indië 1870-1904. Verzameling der vraagstukken. Soerabaia 1905. 8°.

Deventer (*W. van*), Het aanleggen van proeftuinen op Suikerondernemingen. (Alg. Syndicaat van Suikerfabrikanten op Java.) Soerabaia (1905). 8°.

Dewall (*A. F. von*), Eenige opmerkingen op de Maleische taalstudiën van den heer Ch. A. van Ophuijsen. (Overg. uit het Tijdschr. voor Ind. Taal-, Land- en Volkenk. deel XLVIII.) Batavia 1905. 8°.

Dörpfeld (*W.*), Troja und Ilion. Ergebnisse der Ausgrabungen in den vorhistorischen und historischen Schichten von Ilion 1870-1894. Unter Mitwerkung van A. Brückner, H. von Fritze, A. Götze, H. Schmidt, W. Wilberg, H. Winnefeld. 2 Bde. Athen 1902. 4°.

Douglas (*R. K.*), Society in China. Second edition. London 1894. 8°.

Douglas (*R. K.*), The language and literature of China. Two lectures delivered at the Royal Institution of Great Britain in May and June, 1875. London 1875. 8°.

Douglas (*R. K.*), A Chinese manual comprising a condensed grammar with idiomatic and dialogues. New edition. London 1904. 12°.

Bücherei-Verzeichnis des Vereins für Erdkunde zu *Dresden*. 1905. 8°.

Dumont (*C. F. H.*), Aanteekeningen op de Javaansche samenspraken (1e deel) van C. F. Winter. Semarang-Soerabaia 1905. 8°.

Dyer (*T. H.*), Pompeii. Its history, buildings, and antiquities. An account of the destruction of the city, with a full description of the remains, and of the recent excavations, and also an itinerary for visitors. A new edition, revised and enlarged (1875). London 1898. 8°.

East-India. (Irrigation). Report of the Indian irrigation Commission, 1901-1903. 4 parts. London 1903. fol.

Toelichting der regelen omtrent den afstand van grond en de verschaffing van geldelijken bijstand van staatswege tot uitoefening van den kleinen land- of tuinbouw door minvermogende *Europeanen* en met dezen gelijkgestelden (vastgesteld bij de ordonnantie van 5 Aug. 1904. Staatsblad N°. 326.) Batavia 1904. 8°.

Falkener (*E.*), Games ancient and oriental and how to play them. Being the games of the ancient Egyptians, the hiera gramme of the Greeks, the ludus latrunculorum of the Romans and the oriental games of chess, draughts, backgammon and magic squares. London 1892. 8°.

Beberapa *faṣal* pada menjatakan perihal *penjakit kolera*, dan segala daja oepaja akan memeliharakan toeboeh manoesia dari pada penjakit itoe. Batavia 1905. 8°.

Fausboll (*V.*), Indian mythology according to the Mahābhārata, in outline by —. London 1893. 8°. (Luzac's Oriental religions series vol. I.)

Fonceca (*I. J. da*), Synopse de neologismos admissiveis N°. XX seculo. Rio de Janeiro 1901. 8°.

Frieswijk (*E.*), Vergunningen tot het doen van mijnbouwkundige opsporingen. Verzameling van modellen van rekesten, besluiten en andere stukken ten dienste van ambtenaren en particulieren. Met een voorwoord van Mr. J. G. Pott. Batavia 1905. 8°.

Geer (*P. van*), Memorie betreffende de officieren van het Nederlandsch-Indische leger naar den toestand op 1 Januari 1903 (met 5 staten). ('s Gravenhage 1904.) 4°.

Geerligs (*H. C. Prinsen*), Ultramarijn. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1905.) Soerabaia. 8°.

Geerligs (*H. C. Prinsen*), De bereiding van witte suiker in het gewone fabrieksbedrijf op Java. (Alg. syndicaat van suikerfabrikanten op Java.) Soerabaia (1905). 8°.

Geerligs (*H. C. Prinsen*), De kwaliteit der Java-arak. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1905.) Soerabaia. 8°.

Geerligs (*H. C. Prinsen*), Sulfitatie van suikersappen met zwaveligzuur en met hydrozwaveligzure verbindingen. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1905.) Soerabaia. 8°.

Glover (*A. E.*), A thousand miles of miracle in China; a personal record of God's delivering power from the hands of the imperial boxers of Shan-Si. London 1904. 8°.

G. P., The life of Coxinga. From the China Review. Z. p. en j. 8°.

Graafland (*A. J. N.*), Iets over de fiscale wetgeving in Nederlandsch Oost-Indië. 's Gravenhage 1905. 8°.

Groneman (*I.*), Het njirami of de jaarlijksche reiniging van de erfwapens en andere poesåkå's in Midden-Java. (Separat-Abdruck aus Internationales Archiv für Ethnographie Band XVII, 1904.) 4°.

Groneman (*I.*), Beschuldiging of verdachtmaking? (Overg. uit de Notulen der vergaderingen van het Bat. Gen. 1904.) 8°.

Groneman (*I.*), Een wederoplevende kunst. (Overg. uit „Het daghet", een blad voor kunst en leven 1905.) Bandoeng 1905. 8°.

Hamer (*C. den*), Beschrijving van de twee krissen, als rijkssieraden verbonden aan het Sultansgezag over Djambi en het Pangerang Ratoeschap aldaar. (Notulen Juli 1904, pag. 70 II *e.*) (Overg. uit het Tijdschr. voor Ind. Taal-, Land- en Volkenk. deel XLVIII.) Batavia 1905. 8°.

Hanitsch (*R.*), On a second collection of coins from Malacca. (Reprinted from the Straits Branch, Royal Asiatic Society.) Z. p. en j. 8°.

Harper (*R. F.*), The Code of Ḫammurabi King of Babylon about 2250 B. C. Autographed text transliteration

translation glossary index of subjects lists of proper names signs numerals corrections and erasures with map frontispiece and photograph of text. Chicago-London 1904. 8°.

Hazeu (*G. A. J.*), Een beschreven koperen plaat uit de Lampongs. (Overg. uit het Tijdschr. voor Ind. Taal-, Land- en Volkenk. deel XLVIII.) Batavia 1905. 8°.

Hesseling (*D. C.*), Het Negerhollands der Deense Antillen. Bijdrage tot de geschiedenis der Nederlandse taal in Amerika. Uitgegeven vanwege de „Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde te Leiden." Aldaar 1905. 8°.

Hikajat tĕngkoerak kĕring boleh bĕrkata-kata. Singapoera 1314 H. 4°.

Hilgers (*Th. J. A.*), De Indische lagere school. Toegepaste opvoedkunde en methodeleer. Weltevreden 1905. 8°.

Hoefer (*G. A.*), Onderzoek naar de wet van Weber-Fechner voor geluidsindensiteiten bij psychose, functioneele neurosen en normale toestanden. Akademisch proefschrift. Amsterdam 1904. 8°.

Houwelingen (*P. van*), Over den achteruitgang van rietvariëteiten. (Alg. syndicaat van Suikerfabrikanten op Java.) Soerabaia (1905). 8°.

Houwelingen (*P. van*), Voedselopname bij verschillende rietvariëteiten. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1905.) Soerabaia. 8°.

Hurgronje (*C. Snouck*), Een miskende Arabische palataal. (Overg. uit het Tijdschr. voor Ind. Taal-, Land- en Volkenk. deel XLVIII.) Batavia 1905. 8°.

Hurgronje (*C. Snouck*), L'interdit ségulier (rifgèh) en H'adhramôt. (Extr. de la Revue Africaine 1905.) Alger 1905. 8°.

Hurgronje (*C. Snouck*), Toelichting bij eenige Koedi's, Ketopraks (Korakans) en goloks uit Poerwokerto (Banjoemas). (Overg. uit de Notulen der vergaderingen van het Bat. Gen. 1905.) Batavia. 8°.

Ichtiçâr dari atoeran parĕntah hal orang² bangsa anak nĕgari jang masoek bilangan bala tantĕra hindia. Batavia 1889. 8°.

Indische landbouwbibliotheek.

1. Assam-thee. Haar cultuur en bereiding op Java door Ch. van der Moore. Batavia 1898. 12°.
2. De groentetuin. Handleiding voor de cultuur van Europeesche groenten in Nederlandsch-Indië door E. J. Voûte. Batavia 1899. 12°.
3. De bloementuin. Handleiding voor de cultuur van bloemen in Nederlandsch-Indië door E. J. Voûte. Batavia 1903. 12°.

Intje Nanggoeng, Makassaarsch leesboekje. Batavia 1904. 8°.

'*s Jacob* (*H.*), Problemen van de dessa. Soerabaia 1905. 8°.

Janson (*A. von*), Die Wehrkraft Japans begründet in der Eigenart von Land und Leuten. Berlin 1904. 8°.

Boekoe tjerita perang *Japan* dan Roes. Batavia 1905. 12°.

Jasper (*J. E.*), Van Java's wegen. Amsterdam z. j. 8°.

Concept-voorwaarden, waarop de exploitatie der voorloopig ingerichte bosschen (leegkapperceelen) op *Java* en Madoera wordt aanbesteed en gegund. Batavia 1904. fol.

Concept-voorwaarden, waarop de exploitatie van afbakeningsperceelen op *Java* en Madoera wordt aanbesteed en gegund. Batavia 1904. fol.

Concept-voorwaarden, waarop de exploitatie der voorloopig ingerichte Djatibosschen (leegkapperceelen) op *Java* en Madoera wordt aanbesteed en gegund. Batavia 1904. fol.

Concept-voorwaarden, waarop de zuivering van 's lands Djatibosschen op *Java* en Madoera wordt aanbesteed en gegund. Batavia 1904. fol.

Omschrijving der op *Java* in gebruik zijnde moleninstallaties. Samengesteld door den 1sten secretaris van het algemeen syndicaat van suikerfabrikanten op Java (J. van Moll). Tegal z. j. 8°.

Jochim (*E. F.*), Aanteekeningen naar aanleiding van een bezoek aan den Boroboedoer. (Overg. uit het Tijdschr. voor Ind. Taal-, Land- en Volkenk. deel XLVIII.) Batavia 1905. 8°.

Jongh (*G. de*), Resultaten verkregen met filters in suikerfabrieken op Cuba. (Alg. syndicaat van suikerfabrikanten op Java.) Soerabaia (1905). 8°.

Jongh (*G. de*), Kandijfabricatie zonder draden. (Alg. syndicaat van suikerfabrikanten op Java.) Soerabaia (1905). 8°.

Jonker (*H. G.*), Bijdragen tot de kennis der sedimentaire zwerfsteenen in Nederland. I. De Hondsrug in de provincie Groningen. 1. Inleiding. Cambrische en ondersilurische zwerfsteenen. Akademisch proefschrift. Groningen 1904. 8°.

Julien (*G.*), Précis théorique et pratique de langue Malgache. Préface de M. A. Grandidier. Paris 1904. 8°.

Kamerling (*Z.*), De assimilatie der rietplant. (Overg. uit het Archief der Java-Suikerindustrie 1905.) Soerabaia. 8°.

Kamerling (*Z.*), Over het verband tusschen de ontwikkeling van stengen en wortels bij de rietplant. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1905.) Soerabaia. 8°.

Roepa-roepa katĕrangan noe netelakeun bab *Kasakit kolera* djeung sarat-saratna pikeun ngoeroes awak bisi katĕrap panjakit etc. Batawi 1905. Batavia 1905. 8°.

Hetzelfde werk, met Arabisch karakter.

Kempees (*J. C. J.*), De tocht van Overste Van Daalen door de Gajō, Alas- en Bataklanden, 8 Februari tot 23 Juli 1904. Amsterdam 1905. 8°.

Kent (*W. Saville-*), The great barrier reef of Australia, its products and potentialities. London (1893). 4°.

Kitab pengadjaran. In het Bataksch vertaald door Djaparlindoengan. Batavia 1904. 8°.

Kitab batja djilid jang pertama dan kedoea. O bàtja ma buku, ma hira, ma hinòto. Batavia 1905. 8°.

Kobus (*J. D.*), Achteruitgang in vruchtbaarheid der voor

rietcultuur gebruikte gronden? (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1905.) Soerabaia. 8°.

Kobus (*J. D.*), Vergelijkende proeven omtrent gele-Strepenziekte. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1905.) Soerabaia. 8°.

Kobus (*J. D.*), Cultuur van suikerriet zonder tusschengewassen.) Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1905.) Soerabaia. 8°.

Kohler (*J.*), Aus dem malayischen Recht. (Separatabdruck aus Zeitschrift für vergleichende Rechtswissenschaft XVII. Band.) Nicht im Buchhandel. Z. p. en j. 8°.

Kohler (*J.*), Zum Rechte der Timoresen. (Sonderabdruck aus „Zeitschrift für vergleichende Rechtswissenschaft" Band XVII.) Nicht im Buchhandel. Z. p. en j. 8°.

Kohler (*J.*), Zur Urgeschichte der Ehe. (Separatabdruck aus Zeitschrift für vergleichende Rechtswissenschaft XVII. Band.) Nicht im Buchhandel. Z. p. en j. 8°.

Kohler (*J.*), Zum Islamrecht. (Separatabdruck aus Zeitschrift für vergleichende Rechtswissenschaft XVII. Band.) Nicht im Buchhandel. Z. p. en j. 8°.

Kohler (*J.*), Gemeinderschaft und Familiengut im israelitischen Recht. (Separatabdruck aus Zeitschrift für vergleichende Rechtswissenschaft XVII. Band.) Nicht im Buchhandel. Z. p. en j. 8°.

Kohler (*J.*), Zum Recht der nordaustralischen Stämme. (Sonderabdruck aus „Zeitschrift für vergleichende Rechtswissenschaft" Band XVII.) Nicht im Buchhandel. Z. p. en j. 8°.

Kohler (*J.*), Zum Rechte der Tschinuk. (Sonderabdruck aus „Zeitschrift für vergleichende Rechtswissenschaft" Bd. XVII.) Nicht im Buchhandel. Z. p. en j. 8°.

Kol (*H. van*), De bestuursstelsels der hedendaagsche koloniën. Leiden z. j. 8°.

Kolff & Co. (*G.*), Daglijst van klasse, afdeeling, school. Batavia 1905. fol.

Koot (*W. D.*), Het concubinaat. Soerabaia 1905. 8°.

Koppeschaar (*H.*), Fabriekshygiène. Soerabaia 1905. 8°.
Kruijt (*Alb. C.*), Zie N. Adriani.
Lévi (*Sylvain*), On some terms employed in the inscriptions of the Kshatrapas. Translated, with the author's permission and revision, from the „Journal Asiatique" 1902, under the direction of J. Burgess. (Reprinted from the „Indian Antiquary" 1904.) Bombay 1904. 4°.
Lohmann (*O. L. J. E.*), Resultaten der Fabricatie-contrôle gedurende de laatste twee jaar. (Alg. syndicaat van Suikerfabrikanten op Java.) Soerabaia z. j. 8°.
Macler (*Frédéric*), Zie Évèque Sebèos.
Madrolle, Chine du Sud et de l'Est. Publication du Comité de l'Asie française. Paris 1904. 12°.
Madrolle, Chine du Nord et de l'Ouest, Corée, le Transsibérien. Publication de l'Asie française. Paris 1904. 12°.
Mansholt (*W. H.*), Alcohol en tuberculose. Akademisch proefschrift. Groningen 1903. 8°.
Martin (*R.*), Die Inlandstämme der Malayischen Halbinsel, wissenschaftliche Ergebnisse einer Reise durch die vereinigten Malayischen Staaten. Jena 1905. 4°.
Medhurst (*W. H.*), The foreigner in far Cathay. London 1872. 8°.
Inilah beberapa perkataän dan kalimat dalam bahasa *Melajoe dan Tabèlo.* Oentoek anak-anak Tabèlo jang soeka beladjar bahasa Melajoe. Titel ook in 't Tabeloosch. Batavia 1905. 8°.
Meyers groszes Konversations-Lexikon. Ein Nachschlagewerk des allgemeinen Wissens. Sechste, gänzlich neubearbeitete und vermehrte Auflage. Band I-X. Leipzig und Wien 1902-4. 8°.
Michie (*A.*), The Siberian overland route from Peking to Petersburg, through the deserts and steppes of Mongolia, Tartary &c. London 1864. 8°.
Milloué (*L. de*), How the temporal power of the Dalai Lama was founded. (Reprinted from the „Indian Antiquary" 1904.) Bombay 1905. 4°.

Moehammad (Leven van) (Javaansch met Arab. kar.) Singapoera 1302 H. 8°.

Nkaôelât min risâlah asj sjaich *Moehammad Arsjad al Boechârî* . . . . ᶜan kiblah masâdjidah Batawi. Batawi z. j. fol.

Moeḥammad ᶜAli Al Djoenaidî, Tamvîroe'l koelôeb fî taḥçîli koelli 'l matlôeb. Singapoera z. j. 8°.

Moehammad ibn ᶜAbdoellah, Al foetôeḥat al ilâhijjah fî bajâni kaifijjat aṭ ṭarîkah al grazâlijjah, wa'l maᶜdan al asrâr djalîlat al iᶜtibâr. 2ᵉ druk. Singapoera 1318 H.

Moehammad ibn ᶜAbdoellah, Risâlat al koedsijjah fî maᶜrifah çifât Allâh bi dalâ'il al koerânijjah. Singapoera 1319 H. 4°.

Moore (*Ch. van der*), Zie Indische landbouwbibliotheek.

Moule (*A. E.*), New China and old; personal recollections and observations of thirty years. Third edition revised and enlarged. London 1902. 8°.

Grondslagen voor de samenstelling van begrootingen ten dienste van het Departement der B. O. W. in *Nederlandsch-Indië*. Vastgesteld bij circulaire van den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken van 10 Juni 1905, N°. 8732/A. Weltevreden 1905. 4°.

Neeb (*H. M.*), Lijst van fotogrammen, vervaardigd door den officier van gezondheid der 1ᵉ klasse —, gedurende de excursie naar de Gajō- en Alaslanden van 8 Februari tot 23 Juli 1904. Aangeboden namens overste van Daalen. (Overg. uit de Notulen van de vergaderingen van het Bat. Gen. deel XLII, afl. 4.) Batavia 1904. 8°.

Noordenbos (*W.*), Over de ontwikkeling van het chondrocranium van zoogdieren. Akademisch proefschrift. Groningen 1904. 8°.

Sjaᶜir *Oemm al boerhân*. Z. pl. en j. 4°.

Oloan Soripada (*Gr. Baginda*), Taringot toe kolera dohot manamboes ragam dalan pandja gohomna. Batawi 1905. 8°.

Paedagogium. Carmen Johannis *Pascoli* ex castro sancti mauri in certamine poetico Hoeufftiano praemio aureo ornatum. Amstelodami 1904. 8°.

Pasma (*C.*), Over de wijze van masse-cuit bewerking, zooals die in de campagne 1904 op Sragi is toegepast. (Alg. syndicaat van suikerfabrikanten op Java.) Soerabaia z. j. 8°.

Sasaksche vertaling van de brochure „Beberapa fasal pada menjatakan peri hal *Penjakit kolera*", dan segala daja oepaja akan memeliharakan toeboeh manoesia pada penjakit itoe. Batavia 1905. 8°.

Balineesche vertaling van deze brochure.

Pĕratoeran mĕmboewat soerat kiriman kapada sĕgala radja-radja dan pangkat. Singapoera z. j. 4°.

Phillips (*Geo.*), Notes on the Dutch occupation of Formosa. (From the China Review X.) Z. p. en j. 8°.

Phillips (*Geo.*), Early Portuguese trade in Fuhkien. (Overdruk.) Z. p. en j. 8°.

Piette (*E.*), Conséquences des mouvements sismiques des régions polaires. Anger 1902. 8°.

Piette (*E.*), Sur une gravure du Mas-d'Azil. (Extrait des Comptes rendus des séances de l'académie des sciences.) Paris 1903. 4°.

Piette (*E.*), Gravure du Mas-d'Azil et statuettes de Menton. (Extrait des Bulletins et Mémoires de la Société d'Anthropologie de Paris.) 1902. 8°.

Piette (*E.*), Les causes des grandes extensions glaciaires aux temps pleistocènes. (Extrait des Bulletins et Mémoires de la Société d'Anthropologie de Paris.) 1902. 8°.

Piette (*E.*), Etudes d'Ethnographie préhistorique. VI. Notions complémentaires sur l'Asylien. (Extrait de „L'Anthropologie," tome XIV.) Paris 1904. 8°.

Piette (*E.*), Etudes d'Ethnographie préhistorique. VII. Classification des sédiments formés dans les cavernes pendant l'age du renne. Premier article. (Extrait de „L'Anthropologie", tome XV.) Paris 1904. 8°.

Piette (*E.*), Etudes d'Ethnographie préhistorique. VIII. Les écritures de l'age glyptique. (Extrait de „L'Anthropologie", tome XVI.) Paris 1905. 8°.

Pont (*P. Maclaine*), Welke Regeeringsmaatregelen nopens de nijverheid op Java zijn in het belang der inlandsche bevolking te nemen? (Overdruk uit de Prae-Adviezen 1905 der Vereeniging voor de Staathuishoudkunde en de Statistiek.) Z. p. en j. 8°.

Prell (*A.*), Taptoe! Herinneringen van oud-soldaten en invaliden van het Indische leger te Bronbeek. Amsterdam z. j. 4°.

Hikajat *Radja Handak*. Singapoera 1298 H. 8°.

Ragozin (*Zénaïde A.*), Media Babylon and Persia including a study of the Zend-avesta or religion of Zoroaster, from the fall of Nineveh to the Persian war. Third edition. London 1897. 8°.

Ranitz (*E. J. de*), Vriespuntdaling en electrisch geleidingsvermogen van urine bij den mensch. Akademisch proefschrift. Groningen 1904. 8°.

Reiding (*J.*), Over de nitratie van m. en o. dichloorbenzol. Akademisch proefschrift. Groningen 1904. 8°.

Reilingh (*J. A. de Vries*), De werking van het hydroelectrische bad op den bloedsdruk. Akademisch proefschrift. Groningen 1904. 8°.

Reinach (*S.*), La collection Piette au Musée de Saint-Germain. (Extrait de la Revue Archéologique, tome XLI.) Paris 1902. 8°.

Reinders jr. (*O. J.*), Eenvoudig leerboekje der aardrijkskunde van Ned.-Indië voor de middelste klasse der lagere school. Batavia 1904. 8°.

Reinders jr. (*O. J.*), Schriftelijke opgaven ontleend aan de toelatingsexamens voor de Hoogere Burgerscholen in Ned.-Indië in de jaren 1894-1904, en aan andere examens. (Ned. Taal.) Batavia 1904. 8°.

Reinders jr. (*O. J.*), Schriftelijke opgaven ontleend aan de toelatingsexamens voor de Hoogere Burgerscholen in

Ned.-Indië in de jaren 1894-1904. (Fransch.) Batavia 1904. 8°.

Riemer (*J. D. de*), Ontwerpen van notariëele acten. Soekaboemi 1904. 8°.

Ronkel (*Ph. S. van*), In memoriam. Dr. J. L. A. Brandes. (Overg. uit het Tijdschr. voor Ind. Taal-, Land- en Volkenk. deel XLVIII.) Batavia 1905. 8°.

Roos (*A. G.*), Prolegomena ad Arriani Anabaseos et indicae editionem criticam adiecto Anabaseos libri primi specimine. Akademisch proefschrift. Groningen 1904. 8°.

Rouffaer (*G. P.*), Mededeelingen naar aanleiding van „Over koedjang en badi" van dr. C. Snouck Hurgronje en „Over Koedi en tjoendrik" van dr. G. A. J. Hazeu in Tijdschrift deel XLVII, afl. 5. (Overg. uit de Notulen der vergaderingen van het Bat. Gen. 1905.) Batavia. 8°.

Rijks geschiedkundige publicatiën I. Colenbrander (H. P.), Gedenkstukken der algemeene geschiedenis van Nederland van 1795 tot 1840. Eerste (inleidend) deel. Nederland en de revolutie. 1789-1795. 's Gravenhage 1905. 8°.

Sajjid ᶜOethman bin ᶜAbdallâh bin Jahja, Boekoe kĕtjil boewat mĕngatahoeikĕn ĕrti ṭarîḳat dĕngan pendek bitjaranja. Batawi 1889. 12°.

Sajjid ᶜOethman bin ᶜAbdallâh bin Jahja, Keker boelan boewat mĕmoelakĕn poewasa dan boewat lĕbaran. Betawi 1898. 12°.

Sajjid ᶜOsthman bin ᶜAbdallâh bin Jahja, Boekoe ketjil boewat menjataken pertegahan hoekoem adat nĕgĕri jang bersama-an pada pĕrtĕgahan hoekoem agama islam atas orang jang menoekar pakean bangsanja dengan memake pakean lain bangsanja. Batawi 1904.

Sajjid ᶜOethman bin ᶜAbdallâh bin Jahja, Naçihat datang. Latijnsch kar. Batawi 1900. 12°.

Sajjid ᶜOethman bin ᶜAbdallâh bin Jahja, Naçihat datang. Batawi 1900. 12°.

Sajjid ᶜOethman bin ᶜAbdallâh bin Jahja, Nadjât al achjâr min al indjirâr ilâ 'l igrtérâr. Batawi 1319 H. 12°.

Sajjid ᶜOethman bin ᶜAbdallâh bin Jahja, Miçbâh az ẓoellâm. Batawi 1321 H. 4°.

Sajjid ᶜOethman bin ᶜAbdallâh bin Jahja, Naçihat bapa jang sajang pada anak-anaknja. Batawi z. j. 12°.

Sajjid ᶜOethman bin ᶜAbdallah bin Jahja, Wathîḳah (al) al wafijjah fî ᶜoeloewwi sjân ṭarîḳati 'ç çoefijjah. Batawi 1303 H. 4°.

Sajjid ᶜOethman bin ᶜAbdallâh bin Jahja, Miftâḥ al saᶜâdah. Batawi 1315 H. 12°.

Sajjid ᶜOethman bin ᶜAbdallâh bin Jahja, Tahdzîr al ᶜibâd min at taḥajjoel lifaschi 'l nikâḥ bil irtidâd. Batawi 1316 H. 12°.

Sajjid ᶜOethman bin ᶜAbdallâh bin Jahja, Nadjâtoel ichwân min alwoeḳôeᶜ fî ᶜl ᶜiçjân. Batawi 1309 H. 4°.

Sajjid ᶜOethman bin ᶜAbdallah bin Jahja, Tamjîzoe'l ḥaḳḳ min aḍḍalâl fî mas'alati 'lhilâl. Batawi 1319 H. 4°.

Sajjid ᶜOethman bin ᶜAbdallâh bin Jahja, Al iᶜlân bilnaçîḥaḥ al maṭlôebah. Batawi 1321 H. 4°.

Sajjid ᶜOethman bin ᶜAbdallâh bin Jahja, Ilmoe kamistian dipĕrihal kamatian. Batawi 1322 H. 4°.

Sajjid ᶜOethman bin ᶜAbdallâh bin Jahja, Naçihat datang; (In het Javaansch.) Pandĕglang 1903. 4°.

Sajjid ᶜOethman bin ᶜAbdallâh bin Jahja, Çaun addîn ᶜan nazagrât al moeḍillîn. Batawi 1321 H. fol.

Sajjid ᶜOethman bin ᶜAbdallâh bin Jahja, Taḥrîr aḳwâ 'l adillah fî taḥçîl ᶜain al ḳiblah. Batawi 1320 H. fol.

Sajjid ᶜOethman bin ᶜAbdallâh bin Jahja, ᶜAḳîdat al ᶜawâm win wâdjibin fî'ddîn bittamâm. Batawi 1320 H. 4°.

Sajjid ᶜOethman bin ᶜAbdallâh bin Jahja, Ṭḳâẓ al nijâm fî mâ jataᶜllaḳoe bil'ahlah waççijâm. Batawi 1321 H. 4°.

Sajjid ᶜOethman bin ᶜAbdallâh bin Jahja, Al mîrâth al nabawî. Batawi z. j. 12°.

Sajjid ᶜOethman bin ᶜAbdallâh bin Jahja, Fatḥ al bâb litaḥsîn az ẓann al moethâb. Batawi 1317. 12°.

Sajjid ᶜOethman bin ᶜAbdallâh bin Jahja, Ḥoeçôel al ma'môel bi'lᶜaml binaçîhat ar rasôel. Batawi 1323 H. 12°.

Sajjid ᶜOethman bin ᶜAbdallâh bin Jahja, Al mabâhith al wafijjah. Batawi 1322 H. 4°.

Sajjid ᶜOethman bin ᶜAbdallâh bin Jahja, Taḥrîr aḳwâ 'l adillati fî taḥçîli ᶜaini 'l ḳiblah. Batawi 1320 H. fol.

Sajjid ᶜOethman bin ᶜAbdallâh, al Naçîḥah al anîḳah lilmoetalabbisîna biṭṭarîḳah z. j. 4°.

Sajjid ᶜOethman bin ᶜAbdallâh, al Naçiḥat al marḍijjah fî 'rradd ᶜalâ 'l waçijjahal manâmijjah. Batawi 1309 H. 4°.

Sajjid ᶜOethman bin ᶜAbdallâh, Kitab sifat doewa poeloeh. Batawi 1297 H. 4°.

Sjaᶜir Poejoe dĕngan tĕroeboek. Singapoera 1240 H. 4°.

Toloe *Sampagoel*, soerat tongononkon asa siseon. 3 stukken. Leiden 1904. 8°.

Scheepens (*W. B. J. A.*), Arab. Mal. Atj. Handschriften, aangetroffen in Semelét (Gajōland) en Pameuë, door kapitein —, in September 1902. (Overg. uit de Notulen der vergaderingen van het Bat. Gen. deel XLII, afl. 4.) Batavia 1904. 8°.

Schmeltz (*J. D. E.*), Beiträge zur Ethnographie von Neu-Guinea. Die Stämme an der Südküste von Niederländisch Neu-Guinea. I. Leiden 1905. 4°.

Schmeltz (*J. D. E.*), Zie N. Adriani.

Schönfeld (*G. A.*), De kromme van den vierden graad in de vierdimensionale ruimte. Akademisch proefschrift. Groningen 1904. 8°.

Schotel (*G. D. J.*), Het Oud-Hollandsch huisgezin der zeventiende eeuw. Tweede, verbeterde en geïllustreerde uitgave door Dr. H. C. Rogge. Leiden z. j. 8°.

Schreiner (*A.*), Deux questions sur la guerre. Saigon 1905. 8°.

Sebèos (*Évèque*), Histoire d'Héraclius, traduite de l'Arménien et annotée par Frédéric Macler. Paris 1904. 8°.

De onlusten in *Sidhoardjo*. — Algemeen syndicaat van suikerfabrikanten op Java. Z. p. en j. 8°.

Hikajat *Sjaich Djalâladdîn*. Z. pl. en j.

Sja^cir toewan oelama istĕri bĕrnama Sitti Lela Kajangan. Singapoera 1307 H. 8°.

Sjaᶜir Sjariᶜat dan ṭarîkat. Singapoera 1298 H. 4°.

Sjaᶜir hakîkat al islâm. Singapoera z. j. 4°.

Sjaᶜir majjit. Singapoera 1307 H. 4°.

Sjaᶜir Tjinta Birahi. Singapoera 1301 H. 4°.

Sjaᶜir taᶜbir mimpi. Singapoera 1310 H. 4°.

Sjaᶜir Ḥaris Faḍilah. Singapoera z. j. 4°.

Sjaᶜir Dagang. Singapoera z. j. 4°.

Sjaᶜir Kĕmbang tjĕmboewan. Singapoera 1308 H. 4°.

Sjaᶜir dan oetjapan queen 50 tahoen joebilee. Singapoera 1891. 12°.

Sjaᶜir ᶜibârat manîkam pari di tĕngah laoet. Singapoera 1310 H. 4°.

Smith (*F. P.*), Contributions towards the materia medica and natural history of China, for the use of medical missionaries and native medical students. Shanghae and London 1871. 8°.

Soerat al kahf al moeᶜaẓẓamah wa moeḍâfoen ilaihâ al *kawâkib al moeḍîᶜatoe* fî 'çççalât ᶜâlâ chair al barijjah. Z. pl. 1301 H. 8°.

Spruijt (*C. Bellaar*), Geschiedenis der wijsbegeerte naar de dictaten van wijlen prof. — bewerkt door dr. Ph. Kohnstamm met medewerking van prof. J. D. van der Waals jr. en dr. G. H. Leignes Bakhoven en met een voorbericht van prof. I. J. de Bussy. Haarlem 1905. 8°.

Stenger (*J.*), Een geval van complete obliteratie van het cavum corporis uteri ontstaan in het puerperium. Akademisch proefschrift. Groningen 1904. 8°.

Sundermann (*H.*), Niassisch-Deutsches Wörterbuch. Unter Mitwirkung der Missionare H. Lagemann und W. Frickenschmidt. Mit Anhang: Zur Vergleichung des Niassischen mit andern malaio-polynesischen Sprachen. Zusammengestellt von —. Uitgegeven door het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. Moers 1905. 8°.

Kitab *tĕki-tĕki* jaitoe pada mĕnjatakĕn dari pada pĕrmoela'an bĕladjar alif bata sampej boleh mĕmbatja soerat-soerat Malajoe. Betawi 1871. 8°.

Kanjataän jang pendek deri *titah antara bala-bala* deri tantara peprangan di tanah India jang kinah sebagian deri anak-anak Ambon. Batavia 1889. 8°.

Tresling (*J. H. A. Th.*), Waarnemingen over partus serotinus en de geboorte van groote kinderen. (Uit de verloskundige kliniek te Groningen.) Akademisch proefschrift. Groningen 1904. 8°.

Die Ergebnisse der *Triangulierungen* des K. u. K. Militär-Geographischen Instituts. Band I-III. Wien 1901-1905. 8°.

Venema (*T. A.*), Iets over de techniek der kunstmatige vroeggeboorte. Naar aanleiding van 20 gevallen uit de verloskundige kliniek te Groningen. Akademisch proefschrift. Groningen 1904. 8°.

Voerman (*G. L.*), Quantitatief onderzoek betreffende v. Baeyer's spanningstheorie. Akademisch proefschrift. Groningen 1903. 8°.

Voûte (*E. J.*), Zie Indische landbouwbibliotheek.

Walbeehm (*A. H. J. G.*), Javaansche spraakkunst. (Schrift, uitspraak, taalsoorten en woordafleiding.) Leiden 1905. 8°.

Weber-van Bosse (*Mevr. A.*), Een jaar aan boord H. M. Siboga. Tweede druk. Leiden z. j. 4°.

De eenige *weg*. Het economisch klaverblad der toekomst. Brief aan Zijne Excellentie den Heere J. B. van Heutsz, Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië. — Niet in den handel. — Batavia 1905. 8°.

Welcker (*Adair*), For people who laugh, showing how, through woman, came laughter into the world. San Francisco 1905. 8°.

Wely (*F. P. H. Prick van*), Talks and tales about India. Nieuw Engelsch leesboek voor de Hoogere klassen der middelbare school. Weltevreden 1905. 8°.

Wiggers (F.), Boekoe pengartian hal keterangan dalam perkara hoekoem seksa menoeroet karangan boekoenja Mrs. J. W. S. van der Aa, W. A. P. F. L. Winckel dan C. W. Margadant, terkarang oleh —. Batavia 1905. 12°.

Winter (F. L.), Javaansche gedichten op zang voor schoolgebruik, door wijlen F. W. Winter. 4° druk herzien en verbeterd door —. Eerste deel. Batavia 1905. 8°.

Wit (Augusta de), Java, feiten en fantasiën. In het Nederlandsch overgezet onder toezicht van de schrijfster door Cornelie van Oosterzee. 's Gravenhage 1905. 4°.

Fatah al moeᶜîn (sjarḥ ḳoerrat al ᶜain) taçnif *Zain addîn* bin ᶜAbdalazîz al Malebarî. Z. pl. 1282 H. 8°.

Notulen der zevende Directievergadering, gehouden op Maandag den 9en October 1905.

Tegenwoordig de Heeren: Dr. C. Snouck Hurgronje, President, F. A. Liefrinck, Dr. Ph. S. van Ronkel, Dr. G. A. J. Hazeu, V. Zimmermann, C. M. Pleijte, P. de Roo de la Faille en H. N. Stuart, Secretaris.

De Notulen der vorige vergadering, zijnde die van 7 Augustus j.l. worden goedgekeurd en gearresteerd.

De President

I. Richt een woord van welkom tot den Heer de Roo de la Faille en drukt de hoop uit, dat zijne medewerking moge strekken tot verhooging van den bloei van het Genootschap.

II. Neemt in behandeling de navolgende uit de rondlezing terug ontvangen stukken:

a. Verslag der vierde reis in het binnenland van West Nieuw-Guinea, door J. S. A. van Dissel, aangeboden voor het Tijdschrift door den Directeur van O. E. en N. bij missive dd°. 29 Juli j.l. N°. 12711.

Wordt besloten tot terugzending, omdat dit verslag meer geschikt voorkomt voor publicatie in een aardrijkskundig tijdschrift.

b. Schrijven van den Heer W. H. C. Doorman te Boeding (Billiton) van 17 Juli j.l., houdende aanbieding van een opstel getiteld „(Ber-)maïn beripat, een Billitonsch schermfeest".

Plaatsing in het Tijdschrift.

c. Missive van den Resident van Palembang, dd°. 4 Aug. j.l. N°. 7301/5, houdende aanbieding van een Nota, betreffende

de gebruiken bij Huwelijk en Verloving in de onderafdeeling Ampat-Lawang, opgemaakt door den Controleur L. M. F. PLATE.

Plaatsing in het Tijdschrift.

d. Missive van den 1en Gouv. Secretaris, ddo. 15 Aug. j.l. No. 2871, houdende aanbieding van een album met photografieën van de in Mei j.l. ter hoofdplaats Soerabaja gehouden jaarmarkt.

In de verzameling foto's.

e. Missive van den Directeur van O., E. en N. ddo. 19 Augustus j.l. No. 13780, ten geleide der missive van de Oudheidkundige Commissie, ddo. Batavia 9 Augustus 1905 met bijlagen:

1o een blikken koker, inhoudende 18 bouwkundige teekeningen van Tjandi Singasari,

2o een doos met 50 fotogrammen en teekeningen van do,

3o een cahier, inhoudende de beschrijving van den torentempel van Tj. Singasari, met nota over het beeldwerk in de omgeving daarvan aangetroffen en 2 staten houdende opgave van de aangeboden teekeningen en fotogrammen,

met verzoek te willen mededeelen wat met die bijlagen ware te doen.

Dit werk behoorende tot de Monographieën, welke volgens eene in 1903 getroffen regeling — voor zooverre zij daartoe in aanmerking komen — in Nederland, op gezamenlijke kosten van het Koninklijk Instituut en het Bataviaasch Genootschap, met ondersteuning van het Ministerie van Koloniën, door bemiddeling van de Commissie van Bijstand zullen worden uitgegeven, wordt door Dr. HAZEU voorgesteld, het door tusschenkomst van de Indische Regeering en het Ministerie van Koloniën aan de Commissie van Bijstand aan te bieden, opdat deze over de wijze van uitgaaf beslisse. Aangezien die Commissie ongetwijfeld ook thans, evenals met de „Tjaṇḍi Djago" geschiedde, wel weer voor de publicatie zal zorg-

dragen, kan ook aan haar worden overgelaten hier en daar enkele verbeteringen in den tekst en vooral in de spelling der Sanskṛt-woorden aan te brengen.

Conform.

f. Missive van den resident van Palembang, dd°. 28 Augustus j.l. N°. 296/D, aanbiedende de legende van de Kris „Si Gindjé" zooals die den assistent-resident van Djambi door eenige oude anaq-radja werd medegedeeld, met de vertaling in het Nederlandsch, zoomede als aanhangsel de legende omtrent „Si Gindjé Maboek", zooals die aan den Controleur R. C. van den Bor in het Soeroelangoensche is verhaald (zie Notulen 1904, pag. 70, sub *e*).

Wordt besloten tot plaatsing in het Tijdschrift, na het artikel over hetzelfde onderwerp van den Heer C. den Hamer.

g. Prototype en variant in de Doerga-voorstelling van de Hindoesche beeldtrouwkunst op Java door J. Knebel.

Plaatsing tijdschrift.

III. Brengt ter tafel de navolgende ingekomen stukken:

1°. „Ein Heldensang der Niasser" vertaald door H. Lagemann (zie Notulen Juli 1905, II *f*).

De zang, thans voorzien van eene inleiding, zal in het Tijdschrift geplaatst worden.

2°. Besluit van den G. G. dd°. 12 September j.l. N°. 17, waarbij wordt bepaald, aan Z. E. den Minister van Koloniën mede te deelen, dat aangezien door het overlijden van Dr. J. L. A. Brandes en het niet aanwezig zijn van een opvolger, de reden voor de aanhouding in Indië van de op Lombok gevonden handschriften vervallen is, er thans geen bezwaar meer bestaat te voldoen aan het verzoek van Prof. Dr. M. J. de Goeje om die handschriften aan de Leidsche Universiteitsbibliotheek af te staan (zie Notulen Augustus 1905 III *c*).

Informatie.

3°. Missive van den 1en Gouv. Secretaris, dd°. 18 Sept. j.l. N°. 3262, houdende aanbieding, desgewenscht ter publiceering, van een reisverslag van den, aan de wetenschappelijke expeditie naar het Sneeuwgebergte op Nieuw-Guinea toegevoegd geweest zijnden Controleur B. B. J. SEIJNE KOK, benevens eene daarbij behoorende woordenlijst van de te Mimika en aangrenzende negorijen gesproken Halifoersche taal.

In rondlezing.

4°. Missive van denzelfden, dd°. 19 September 1905 N°. 3269, waarin onder terugaanbieding van het opstel van den Heer J. K. H. DE ROO VAN ALDERWERELT, getiteld „Historische aanteekeningen over Soemba", wordt medegedeeld dat Z. E. de G. G. geen bezwaar tegen de openbaarmaking daarvan heeft, mits onder weglating van enkele bij dat schrijven aangegeven volzinnen (zie Notulen Juli '05, II *a*).

Alsnu te plaatsen in het Tijdschrift.

5°. Missive van denzelfden, dd°. 26 Sept. '05 N°. 3358, houdende aanbieding, desgewenscht ter publiceering in het Tijdschrift, van een door den Controleur B. B. H. C. E. QUAST samengesteld verslag nopens den politieken toestand in de Rokanstreken.

In rondlezing.

6°. Aanbieding door de Alg. Secretarie bij nota van 2 Sept. j.l. van een ex. der Algemeene Rapporten betreffende de Mohamedaansche Bedevaart van 1903-1904, uitgegeven van wege de Turksche Gezondheids-administratie.

Bibliotheek.

7°. Renvooi van den Directeur van O., E. en N. dd°. 3 Aug. j.l. N°. 12855, ten geleide der missive van den Resident van Kedoe, dd°. 24 Juli j.l. N°. 6030/10, met de 19 dollars waarvan sprake is in Notulen Juli '05, III *h*.

Alsnu de 20 dollars aanhouden tegen den daarvoor gevraagden prijs van *f* 25.—

8°. Renvooi van denzelfden dd°. 2 September j.l. N°. 23156, ten geleide der missive van den Assistent-Resident van Malang, dd°. 26 Aug. j.l. N°. 673/44, met een gouden ring, gevonden door den Inlander SOKROMO uit de desa *Watoekidoel* (distr. *Ngantang*), in den grond voor zijn huis.

Dergelijke ringen in de verzameling reeds aanwezig zijnde, wordt besloten tot terugzending.

9°. Missive van denzelfden dd°. 11 Augustus j.l. N°. 13352, ten geleide der missive van de Alg. Rekenkamer, dd°. 21 Juli j.l. N°. 9319/B, omtrent drie steenen beelden van Palembang, welke gebroken te Weltevreden zijn aangebracht. De Rekenkamer wenschte van den Directeur van O., E. en N. gaarne te vernemen, of onderwerpelijk aan het land schade is toegebracht; zoo ja, wie voor die schade aansprakelijk behoort te worden gesteld, tot welk bedrag vergoeding is opgelegd en aan welk Landskantoor de invordering dier vergoeding is opgedragen.

De Directeur van O. E. en N. richt zich in bovengenoemde missive tot de Directie met de vraag of schade is toegebracht, zoo ja, of het breken der steenen beelden aan onvoldoende verpakking moet worden geweten en op hoeveel het schadebedrag kan worden geschat.

De steenen beelden waarvan hier sprake is, zijn die bedoeld bij Notulen Sept. 1904, II 21° pag. 83, terwijl bij de vermelding van de ontvangst in onze aan den Res. van Palembang, gerichte missive van 10 September 1904 N°. 280, er reeds de aandacht op gevestigd werd, dat de toegezonden voorwerpen zeer onvoldoende verpakt waren, zoodat het zich daarbij bevindende beeld in drie stukken is aangekomen.

Niettemin kon gelukkigerwijs het beeld zoodanig opgesteld worden, dat de gebroken plaatsen geen afbreuk deden aan de bestudeering van het geheel.

Wordt besloten onder mededeeling van het bovenstaande den Directeur v^d^. te berichten, dat van eene bepaling van schade moeilijk sprake kan zijn, aangezien het beschadigde

voorwerp geene handelswaarde heeft, terwijl de wetenschappelijke waarde ten slotte wel terecht komt.

10°. Missive van denzelfden, dd°. 23 Aug. j.l. N°. 14120, berichtende dat de Heer Mr. J. G. Pott op dien datum het beheer over het Departement als waarnemend Directeur heeft aanvaard.

Informatie.

11°. Missive van denzelfden, dd°. 18 Sept. j.l. N°. 15493, houdende verzoek om mededeeling, of aan de gewone gouvernements subsidie voor het Genootschap ook in het jaar 1907 werkelijk behoefte zal bestaan.

Bevestigend beantwoorden.

12°. Missive van den Directeur van B. B. dd°. 21 Sept. j.l. N°. 2990, berichtende dat in de Algemeene Pakhuizen alhier worden opbewaard twee kisten, inhoudende verschillende door den Gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden, ingevolge een hem door de regeering gedane opdracht, opgezonden blanke wapens, welke dienst hebben gedaan bij de bekende expeditie der Goareezen naar Djampoewa en door het land in beslag zijn genomen, met verzoek om mededeeling of het Genootschap en prijs op stelt een deel dier wapens — en zoo ja, welke — in bruikleen te ontvangen, zoomede welke daarvan in aanmerking zouden komen voor den afstand aan andere musea (zie Notulen Aug. '05, III *b*).

Wordt besloten de bedoelde wapens op te vragen en de zaak in handen te stellen van den Heer Pleijte.

13°. Missive van den Resident van Kedoe, dd°. 15 Sept. 1905 N°. 7443/10, houdende mededeeling dat volgens bericht van den Ass.-Resident van Keboemen, te Pringtoetoel evenmin dragers van Koedi's worden aangetroffen (zie Not. Juli 1905, III *j*).

Aangezien thans gebleken is, dat men met het oorspronkelijk gedaan verzoek niet verder komt, daar in een streek

waar Koedi's nog in gebruik zijn, natuurlijkerwijs ook dragers daarvan voorkomen, terwijl van onze zijde sprake was van „fijngesneden" dragers, wordt besloten de zaak op haar beloop te laten en het schrijven voor informatie te deponeeren.

14°. Renvooi van den Resident van Cheribon, dd°. 3 October j.l. N°. 7492/62, ten geleide van de missive van den Assistent-Resident van Cheribon, dd°. 29 September j.l. N°. 6692/62, met een gouden ring, door SAMAN, zoon van SARTIDJA, van de desa *Pilangsari No. 25*, onderdistrict *Gegesikwetan*, in de sawah ten noorden dier desa gevonden.

Van dergelijke ringen reeds verscheidene in de verzameling aanwezig zijnde, wordt besloten tot terugzending.

15°. Verzoek van de Commissie van Advies voor 's Rijks Geschiedkundige Publicatiën, bij missive van 21 Juli j.l. N°. 56 om van het Genootschap in ruil te mogen ontvangen zoodanige uitgaven, welke van geschiedkundig belang zijn.

Wordt besloten aan dit verzoek zooveel mogelijk te voldoen, met uitnoodiging aan de respectieve redacteurs om hiervan nota te willen nemen.

16°. Schrijven van de „Ministry of the Interior te Bangkok, van 9 Aug. j.l. waarin, onder betuiging van deelneming bij het overlijden van Dr. BRANDES, het verzoek wordt gedaan om de nota van Dr. F. DE HAAN, bedoeld bij Not. Juli j.l., III *i*, in het Journal of the Siam Society te mogen publiceeren.

Dr. DE HAAN op dit verzoek gehoord zijnde, wordt besloten in bevestigenden zin te antwoorden.

17°. Schrijven van den Heer J. P. MOQUETTE te Buitenzorg, van 17 Aug. j.l., houdende de vraag of het Genootschap plan heeft, zooals hem bij geraakt ter oore kwam, om het werk van NETSCHER en VAN DER CHIJS, over de munten van Ned.-Indië, te herzien; tevens of het juist is dat het in het bezit is van eene *zeer groote* hoeveelheid duiten, die nu worden gesorteerd en beschreven.

Schrijver stelt deze vraag omdat hij reeds jaren met hetzelfde onderwerp bezig is en dat derhalve in het bevestigend geval nutteloos veel werk dubbel zoude gedaan worden, terwijl, tenzij het duiten-materiaal bij het Genootschap in de duizenden loopt, het vrij wel ondoenlijk is eene collectie, compleet als de zijne, bijeen te brengen.

Aangezien het oorspronkelijk in het plan van den Heer Moquette lag, om zijne monografieën aan het Genootschap ter publicatie aan te bieden, zou het nu kunnen zijn dat dit aanbod te laat komt.

Wordt besloten te antwoorden, dat, voor zooverre der Directie bekend, niemand zich onledig houdt met het bezorgen eener nieuwe uitgave van Netscher en van der Chijs „De munten van Ned.-Indië"; dat weliswaar het Genootschap enkele duiten heeft, maar dat het zich niet toelegt op eene verzameling verschillende stempels, terwijl ook monografieën daarover minder eigenaardig in zijne publicaties te huis behooren.

18°. Aanbieding ten geschenke van den Heer J. K. H. de Roo van Alderwerelt, bij schrijven van 22 Augustus j.l. van een ex. Handelingen van de Regeering en der Staten-Generaal over het ontwerp van wet tot vaststelling der grondslagen waarop ondernemingen van landbouw en nijverheid in Nederlandsch-Indië kunnen worden gevestigd. 's Gravenhage 1866, deel I, II en III.

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

19°. Schrijven van den Heer F. A. E. Kläring te Madioen van 21 Aug. j.l., houdende verzoek om te mogen vernemen voor welken prijs indertijd de verzameling Hindoe-oudheden en andere voorwerpen, afkomstig uit den boedel van wijlen zijnen vader A. E. Kläring te Jogjakarta, door de Regeering is aangekocht.

Mededeelen dat zulks geschied is voor eene som van f 2029.63 en dat die voorwerpen gedeeltelijk aan het Genootschap en bewaring zijn afgestaan, gedeeltelijk aan 's Rijks

Museum van oudheden te Leiden zijn gezonden (zie Notulen 1888 pag. 81 en 195, 1889 pag. 21, 52 en 108 en 1890 pag. 19).

20°. Schrijven van The Siam Society te Bangkok van den 22en Augustus j.l., houdende betuiging van deelneming in het overlijden van Dr. J. L. A. BRANDES.

Informatie.

21°. Schrijven van den Heer P. DE ROO DE LA FAILLE van 30 Aug. j.l., houdende mededeeling dat hij de benoeming tot Directielid gaarne aanvaardt.

Informatie.

22°. Schrijven van den Heer Dr. N. ADRIANI te Posso van 30 Augustus j.l., berichtende dat thans bij den Resident van Menado aanwezig is een kist, bevattende ethnografica uit de Minahassa, die de Heer J. A. T. SCHWARZ, nu te Soerabaja verblijvende, aan het Genootschap ten geschenke wenscht aan te bieden.

Wordt besloten 1° het geschenk van den Heer SCHWARZ, onder dankbetuiging te aanvaarden; 2° de opzending van de kist aan den Resident van Menado te verzoeken; 3° de bijgevoegde lijst der ethnografica als bijlage achter de Notulen op te nemen.

23°. Schrijven van den Heer J. BIENFAIT te Soerabaja van 10 September j.l., waarbij, onder toezending van twee daarop betrekking hebbende foto's, ten geschenke worden aangeboden eenige oude Hindoesteenen (graantempeltje, beelden en relief) met verzoek om bericht aan wie deze oudheden te Soerabaia ter hand gesteld kunnen worden.

Wordt besloten de schenking onder dankbetuiging te aanvaarden en den Heer BIENFAIT mede te deelen, dat de Resident van Soerabaia zal uitgenoodigd worden de oudheden in ontvangst te nemen en naar hier over te zenden.

24°. Schrijven van den Consul van Groot-Brittannie en

en Iesland te Batavia, dd°. 4 Sept. j.l. N°. 349, ten geleide van een ex. van „The Bengal Code", 3rd Edition, 1905, Vol. III, namens de Britsch Indische Regeering ten geschenke aangeboden.

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

25°. Schrijven van het Alg. Nederlandsch Verbond, afd. Batavia, van 12 Sept. j.l. N°. 24, waarbij, van het Tijdschrift Neerlandia volledige exemplaren van de jaargangen 1900 t/m 1904, alsmede de reeds verschenen nummers van den loopenden jaargang worden aangeboden, onder mededeeling dat van de volgende nummers geregeld een ex. zal worden toegezonden.

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

26°. Schrijven van den Heer J. H. F. Kohlbrugge te Sidhoardjo, dd°. 12 Sept. van den volgenden inhoud:

„Bij deze heb ik de eer U mede te deelen, dat heden te Soerabaija een vendutie werd gehouden van hoogst merkwaardigen aard, ten huize van Han Siok Hian, naar ik vernam een der afstammelingen van den Chinees, die eenmaal eigenaar van geheel Probolinggo was. Ik vernam het te laat om U tijdig te waarschuwen, of om er photogrammen te laten maken. Zijn groote tuin was een museum van oude steenen beelden; van waar deze allen bijeen werden gebracht is mij ten eenenmale onbekend, maar allen toonden duidelijk van oudheden van Java afkomstig te zijn. Buiten het Bataviaasch Museum zal wel nergens zulk eene verzameling bestaan hebben.

Onder deze was eene reusachtige steenen doodkist (N°. 197), ongeveer 1.70 of 1.80 lang en meer dan een meter hoog.

Naar ik meen zijn zulke doodkisten beschreven door Steinmetz onder de oudheden van Bondowosso en is er ook eene aan het blauwe water te Pasoeroean. Op deze kist was eene inscriptie die ik heb geteekend en U bij deze doe toekomen. Alle negen letters stonden op eene rij; ik teekende

de negende onder de achtste. Wellicht is deze inscriptie voor U van eenige waarde.

Als eigenaardig trof mij nog een groot Ganeça beeld (N°. 227), rustende op vele doodskoppen.

Verder een „wasserspeier" (N°. 91), (ik ken er geen hollandsch woord voor) in den vorm van een voorover gebogen man, terwijl ik tot heden geen andere „wasserspeier" zag dan in diervorm meestal dolfijnen. Verder troffen mij de vele reliefs, die huizen, als warongs enz. voorstelden, huizen zooals men ze nu nog ongeveer op Java vindt, geen huizen dus als de tempels en paleizen op Boroboedoer.

Er was ook nog een monniksbeeld in Boudha houding met baard, en trouwens meer reliefs waarop de mannen lange baarden droegen, ik meen dat dit niet gewoon is op Java.

Behalve deze steenen beelden en reliefs, was er veel oud Chineesch porcelein, zooals men ook te Modjopait en Singosari veel in den grond gevonden heeft (lichtgroen), en eenig oud koperwerk.

Ik meen U eenige jaren geleden gezonden te hebben gipsafgietsels van koperen schalen, vertoonende dezelfde figuren die sommige plaquetten toonen, welnu, hier waren twee zulke schalen, maar met deksels en de deksel met dezelfde figuren en emblema versierd als het schaaltje zelf.

Helaas is deze verzameling nu naar alle windrichtingen verspreid, en het zou veel moeite kosten enkele stukken terug te vinden".

Met belangstelling van dit schrijven kennis genomen zijnde, wordt besloten de Inscriptie te stellen in handen van Dr. Hazeu.

27°. Schrijven van den Algemeenen Rijksarchivaris te 's Gravenhage, dd°. 7 Sept. j.l. van den volgenden inhoud:

„Ik heb de eer U hierbij toe te zenden de bij Uw schrijven van 21 Dec. 1904 aangevraagde afschriften van een vijftal reisjournalen van den Gouverneur-Generaal Abraham van Riebeeck, loopende tusschen de jaren 1703 en 1709.

Ter voldoening aan Uw verzoek om inlichtingen omtrent

de herkomst van het handschrift kan ik U mededeelen, dat het vroeger berustte in het Rijksarchief te Utrecht, maar ingevolge beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken in 1882 overgedragen werd aan het Algemeene Rijksarchief te 's Gravenhage. In het Utrechtsche archief maakte het deel uit van de collectie VAN LIJNDEN VAN LUNENBURG. Mr. JAN HENDRIK baron VAN LIJNDEN VAN LUNENBURG huwde te Delft 30 April 1794 met FRANCINA CHARLOTTE DIDERICA BEATA baronnesse VAN SPAEN, dochter van ALEXANDER DIEDERIK baron VAN SPAEN VAN BILJOEN en ELISABETH ANNA MARIA VAN RIEBEECK, welke laatste een dochter was van Mr. JOHAN VAN RIEBEECK veertigraad van Delft en Zoon van den Gouverneur-Generaal ABRAHAM VAN RIEBEECK.

Het vermoeden ligt dus voor de hand dat het handschrift door vererving in het bezit is gekomen van den Heer VAN LIJNDEN VAN LUNENBURG en nimmer deel heeft uitgemaakt van de verzamelingen van den bekenden Amsterdamschen burgemeester NICOLAAS WITSEN, zooals in Uw schrijven gegist werd" (zie Notulen Dec. 1904, I *f*, pag. 118).

Verder wordt medegedeeld, dat de kosten van afschrijven bedragen *f* 53.—

Wordt besloten den Rijksarchivaris voor zijne verleende medewerking dank te betuigen, het bedrag van *f* 53.— over te maken en de stukken te stellen in handen van Dr. DE HAAN.

28°. Schrijven van het Nederlandsch Bijbelgenootschap te Amsterdam van 11 September j.l., waarin, onder betuiging van leedwezen wegens het overlijden van Dr. J. L. A. BRANDES het verzoek wordt gedaan om de in bruikleen afgestane verzameling Javaansche en Soendaneesche handschriften te willen terugzenden.

Wordt besloten mede te deelen, dat voordat aan het verzoek zal worden voldaan, antwoord zal afgewacht worden op dezerzijdsch schrijven, bedoeld bij Notulen Aug. j.l. IV.

29°. Missive van den Controleur van Batang Alai en Laboean Amas, dd°. Barabei 22 September j.l. N°. 654/23,

houdende aanbieding ter overname van een mariam -ringgit op eene vendutie voor *f* 3.25 ingekocht.

In handen van den conservator der Numismatische verzameling.

30°. Dankbetuiging namens den Heer FINOT voor de toezending van een ex. der Tjandi Djago.

IV. Bericht de ontvangst namens den Bevelhebber der Expeditie naar Zuid-Celebes van een pak schrifturen, welke in het huis van den Vorst van Boni zijn gevonden en biedt deze voor de handschriftenverzameling aan.

In handen van Dr. VAN RONKEL.

V. Biedt ten geschenke aan

a. namens den Adviseur-honorair voor Arabische zaken SEJJID OESMAN BIN ABDALLAH BIN AKIEL BIN JAHJA ALAWI eene brochure over de slachtwet;

b. namens R. T. ACHMAD DJAJADININGRAT, Regent van Serang:

1°. Een stuk *boweh larang*, heilig katoen van de Badoei's. Het wordt door Badoeivrouwen geweven van door Badoei's gekweekt katoen en is geheel van denzelfden aard als dat, hetwelk hun tot kleeding dient. Alleen moet het *heilige* katoen door eene maagd geweven worden, heeft het geene grootere breedte dan die van het hier aangeboden stuk en dient het alleen voor bijzondere doeleinden, als: om een bruidspaar in plaats van hoofdkussen te dienen; om voor de bezoekers der Artja's de functie van bidkleedje te vervullen; om poesaka-voorwerpen erin te bewaren, enz. Zoo brengen Badoei's jaarlijks aan den Regent van Serang een nieuw stuk boweh larang ter inwikkeling eener poesaka-kris van zijne familie, die ook bij de Badoei's in aanzien staat.

2°. Een *Kolendjer*, houten plankje met tabellen en figuren, door de Badoei's gebezigd, om met behulp der naktoe's van maanden en dagen den gunstigen tijd voor verrichtingen en de gunstige richting voor bewegingen uit te rekenen.

In Bantĕn zegt men wel van iemand, die zich onbeleefd of onhandig gedraagt: *teu hade Kolendjerna*, zijn Kolendjer is niet in orde.

Onder dankbetuiging in de respectieve verzamelingen.

VI. De Heer Liefrinck biedt ten geschenke aan een stel ustensiliën in gebruik bij de gebeden der Boeddhapriesters op Lombok.

Onder dankbetuiging in de ethnographische verzameling, terwijl de beschrijving als bijlage achter de Notulen zal worden opgenomen.

VII. De Heer Zimmermann

biedt ten geschenke aan:

a. drie foto's, n.l. eén waarop de oude leenvorstin van Tanette voorkomt en *twee* andere van Watempone met het huis van den radja van Boni en de missigit.

b. een portugeesche zilveren munt (dollar) van het jaar 1810.

In dank in de respectieve verzamelingen.

VIII. De Heer Hazeu

a. deelt in aansluiting aan den brief van den Heer Kohlbrugge (zie deze Notulen III, 26°) mede, dat er toch nog een belangrijk deel van de daarbij genoemde beelden te recht komt. De Heer Mr. A. Paets tot Gansoijen toch, advocaat te Soerabaja, enkele dagen alhier vertoefd hebbende, heeft hem medegedeeld, dat hij op bedoelde vendutie een 25 tal voorwerpen, welke hem voorkwamen de belangrijkste der collectie te zijn, heeft aangekocht en deze nu aan het Genootschap wenscht aan te bieden. Van die voorwerpen is door den schenker eene beschrijving gemaakt, die hierbij wordt overgelegd, en waarin tevens eene poging is gedaan om de herkomst daarvan vast te stellen [1]).

Wordt besloten: 1° de schenking te aanvaarden en den Heer Paets tot Gansoijen den bizonderen dank der Directie

1) Wat de herkomst betreft kan ook nog gewezen worden op het voorkomende in Notulen XXX (1892), pag. 10, 23, 43, 49 en 65 en XXXI (1893) pag. 59 en 70.

te betuigen voor dit blijk zijner groote belangstelling in 's Genootschaps bloei; 2° de hulp van den Resident van Soerabaja in te roepen, ten einde op de minst kostbare wijze die voorwerpen in ontvangst te nemen en ze naar hier te doen overbrengen; 3° de beschrijving als bijlage achter de Notulen op te nemen.

b. stelt voor om den Heer PLEIJTE, die als conservator der ethnographische verzameling bijna dagelijks in 's Genootschaps gebouw aanwezig is, te samen met den tegenwoordigen conservator het beheer van de archaeologische verzameling op te dragen, zullende de werkzaamheden alsdan op die wijze verdeeld worden, dat eerstgenoemde de nieuw ingekomen voorwerpen inschrijft, terwijl de verdere behandeling daarvan gezamenlijk zal geschieden.

Conform.

c. bericht dat de woordenlijst in de Atjèhsche taal van den Kapitein der Infanterie T. J. VELTMAN (zie Notulen Oct. '04, I *e*, pag. 90) thans voor den druk gereed is, doch stelt voor dezelve in plaats van in de Verhandelingen, als afzonderlijk werk uit te geven, om reden deze veel uitvoeriger is dan bij de overige lijsten gebruikelijk is en het derhalve wenschelijk is, dat zij binnen het onmiddellijk bereik gebracht wordt van de vele personen, die zich op de studie van het Atjèhsch toeleggen.

Wordt conform besloten, tevens om de lijst te doen drukken ongeveer in het formaat van SUNDERMANN's Niassisch-Deutsches Wörterbuch en de oplaag te bepalen op 400 exemplaren.

d. brengt het navolgend rapport uit in zake de opdracht bedoeld bij Notulen Aug. 1905, III *j*: N°s. 4281 en 4283 zijn *bellen* in den vorm van een granaatappel (dĕlima), van dezelfde soort als de eveneens op de bedoelde plaat 27 van het Rapport der oudheidkundige Commissie afgebeelde 4282. De laatste is in de verzameling opgenomen onder Catalogusnummer 1017*a* (zie Notulen 1900 pag. CLXIV), de nummers 4281 en 4283 zijn niet opgenomen, omdat zij te zeer beschadigd waren. Wat deze bellen betreft zie Catalogus

Archaeologische verzameling van GROENEVELDT p. 250-251, de nummers 1014-1036, waaruit blijkt, dat zulke bellen door buffels en kleinere dieren om den hals, en grootere door olifanten aan het tuig gedragen werden. Zie ook Beschrijving van de Indische oudheden van het Rijksmuseum van oudheden te Leiden (1885) p. 78 N°. 286-290 (of — 292).

Wordt besloten deze uiteenzetting aan den Directeur van 's Rijks Ethnographisch Museum te Leiden te doen toekomen, onder dankbetuiging voor de mededeeling omtrent de schelpen en onder aanbeveling voor de toezending der beloofde photografie.

IX. De Heer PLEIJTE

a. deelt mede, dat thans zijn aangekomen eenige kisten inhoudende beelden afkomstig van Tjandi Banon, nabij Båråboedoer, en de ontbrekende stukken van een tweetal beelden, hier reeds aanwezig. Dr. BRANDES was indertijd met de ontdekking daarvan ten zeerste ingenomen en stelde zich voor dat die beelden, vijf in getal, in het museum zouden opgesteld worden op dezelfde wijze als zij ter plaatse gestaan moeten hebben. Ten einde aan dezen laatsten wensch van ons verscheiden mede-directielid te kunnen voldoen, stelt spreker voor eene buitengewone post op de begrooting te brengen voor de vervaardiging van vijf voetstukken, waarvan de kosten zijn begroot voor eén op *f* 80.— en voor de vier overigen op *f* 60.— per stuk, en die beelden eene zoodanige plaatsing te geven als het meest gewenscht zal voorkomen.

Conform.

b. legt over het hem tusschentijds in handen gesteld schrijven van den Heer H. J. E. F. SCHWARTZ te Singaradja van 18 Augustus j.l. waarin de afzending geadviseerd wordt van een gedeelte der nog ontbrekende wajangpoppen, terwijl de overige binnen enkele maanden zullen volgen (zie Notulen Mei 1905 II *o*).

De poppen, zooals die in het schrijven zijn opgenoemd, zijn alle in goeden staat aangekomen.

Informatie.

X. De Heer van Ronkel

a. bericht dat het legaat van den Heer J. L. Martens (zie Notulen Augustus 1905, III *e*) bereids is ontvangen.

Informatie.

b. deelt mede van den Heer P. J. van Ravesteijn, onderwijzer te Soerabaja, die eene lezing over Valentijn wenscht te houden, het verzoek te hebben ontvangen, om eenige kaarten, prenten enz. op dat onderwerp betrekking hebbende, gedurende eenigen tijd in bruikleen te mogen hebben.

Aangezien de aangevraagde zaken alle unica zijn en bij teloorgaan bezwaarlijk vervangen zouden kunnen worden, wordt besloten het verzoek niet in te willigen.

XI. De Secretaris

a. vestigt er de aandacht op, dat bij de verzending der beelden bedoeld bij deze Notulen sub IX *a*, door den Heer Leijdie Melville veel medewerking is ondervonden van den Heer D. C. Buurman, afd. Chef N. I. S. te Magelang en stelt voor genoemden Heer den dank der Directie daarvoor te betuigen.

Conform.

b. stelt voor om de prijsbepaling van Verhandelingen 55 N°. 2 (Pĕpakem Tjerbon), d° 56, N°. 1 (Vertellingen, Joustra), benevens die van de Rapporten der Oudheidkundige Commissie over te laten aan den Bibliothecaris in overleg met den Secretaris.

Conform.

c. deelt mede dat de posten op de begrooting: Bibliotheek (aankoop), d° (diversen) en Diverse uitgaven zijn uitgeput en stelt voor deze alsnog te verhoogen met respectievelijk *f* 500.—, *f* 100.— en *f* 100.—

Conform.

XII. Worden afgevoerd van de ledenlijst op verzoek de Heeren: A. J. Knaap, P. M. Adèr, J. F. Phitzinger, G. Schaap, J. P. Boissevain, W. H. Wegener, L. J. Ginjoolen, W. van der Linde en Mr. A. C. H. Graafland.

Worden wederom op de ledenlijst gebracht de Heeren: H. J. Grijzen en W. J. H. van Rijck, Controleurs bij het Binnenl. Bestuur.

Worden benoemd tot lid de Heeren: O. Anton, Consul-generaal van Duitschland te Batavia, J. G. van Heijst, W. C. van der Meulen, H. J. Heijting, Th. A. Meister en J. A. Einthoven, allen Controleur bij het Binnenl. Bestuur.

Niets meer te verhandelen zijnde, wordt de vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 6en November 1905.

C. SNOUCK HURGRONJE,
President.

H. N. STUART,
Secretaris.

Notulen der achtste Directievergadering, gehouden op Maandag den 6en November 1905.

Aanwezig de Heeren: Dr. C. Snouck Hurgronje, President, F. A. Liefrinck, Dr. G. A. J. Hazeu, Dr. Ph. S. van Ronkel, C. M. Pleijte, P. de Roo de la Faille en H. N. Stuart, Secretaris.

Afwezig de Heer V. Zimmermann.

De Notulen der vorige vergadering, zijnde die van 9 Oct. j.l., worden goedgekeurd en gearresteerd.

De President

I. Neemt in behandeling de volgende uit de rondlezing terug ontvangen stukken:

a. Verslag van eene reis naar het Apo-Kajan gebied van 6 October 1903 tot 5 Juli 1904 door den Controleur E. W. F. van Walchren.

Wordt besloten tot plaatsing in de Verhandelingen onder voorbehoud als gemeld in Notulen Augustus '05, VI.

b. Verslag nopens den politieken toestand in de Rokanstaatjes van den Controleur H. C. E. Quast (zie Notulen October '05, III 5°).

Wordt besloten tot plaatsing in het Tijdschrift, met de kaart, terwijl de details der bevolkingsstaten zullen weggelaten worden.

c. Verslag van den Controleur J. Seijne Kok te Merauke (Zuid Nieuw-Guinea), toegevoegd aan de expeditie naar het Sneeuwgebergte (zie Notulen October '05, III 3°).

Het rapport weinig geschikt zijnde om in het Tijdschrift gepubliceerd te worden, wordt besloten het onder dankbetuiging aan de Regeering terug aan te bieden.

d. Schrijven van den Heer J. P. MOQUETTE te Buitenzorg, dd°. 20 October, naar aanleiding van het besluit der Directie, bedoeld bij Notulen October j.l., III 17°, waarin thans wordt uiteengezet, dat het steeds zijne bedoeling is geweest zijne uitgebreide verzameling munten van Indië en die uit andere landen, welke hier vroeger in circulatie waren (i. c. Chineesche), nadat dezelve beschreven zouden zijn, aan het Genootschap af te staan, omdat naar zijne meening het Bataviaasch munten kabinet op dat gebied het meest compleete moest zijn, en om reden hij ongaarne zoude zien, dat hetgeen thans met moeite bijeen was gebracht weder verstrooid werd, dan wel in handen kwam van personen, die er de waarde niet van konden beoordeelen.

De Heer MOQUETTE komt daarop tot het volgend voorstel:

1°. de munten van Ned. Indië (en die van China, voor zooverre zij op Java zijn gevonden) worden door hem beschreven, en voor zooveel noodig afgebeeld, in den vorm van monographieën, welke door het Genootschap zullen gepubliceerd worden;

2°. nadat de munten beschreven zijn, komen deze, voor zooverre nog niet in de Verzameling van het museum aanwezig, in het bezit van het Genootschap;

3°. aangezien het mogelijk is, dat voor de beschrijving eenige exemplaren uit de verzameling van het museum benoodigd zijn, zoo worden deze, op aanvrage, gedurende eenigen tijd te zijner beschikking gesteld;

4°. het aanbod sub 2° blijft van kracht, ook al mocht hij komen te overlijden, voor en aleer de beschrijvingen gereed zijn; zullende de Directie zich moeten verbinden alleen datgene uit de collectie te nemen, wat werkelijk in het museum ontbreekt, blijvende het resteerende eigendom zijner erfgenamen.

Hierop is, na rondlezing, bij dezerzijdsche missive, dd°. 30 October j.l. N°. 332, geantwoord, dat de Directie het ten zeerste zoude waardeeren, de rijke locale muntverzameling van den Heer MOQUETTE, voor zoover de in ons kabinet

ontbrekende exemplaren betreft, eenmaal daarin te mogen plaatsen, alwaar zij zeker voor de wetenschap het meeste nut zal kunnen opleveren. Wordt dus het sub 2° en 4° gedane aanbod dankbaar aanvaard, gaarne zal aan den sub 1° uitgesproken wensch gevolg gegeven worden, en wanneer onder het gereedmaken der beschrijving nu en dan enkele munten uit ons kabinet in bruikleen mochten aangevraagd worden, zal daaraan bereidwillig worden voldaan.

Intusschen maakt de minder gunstige toestand der finantiën van het Genootschap het ons tot een gebiedenden eisch, alvorens eene verbindende belofte betreffende bedoelde publicaties af te leggen, een overzicht te hebben van den vermoedelijken omvang der monographieën en vooral ook van de afbeeldingen, die daarbij uitgegeven zouden moeten worden.

Thans is van den Heer MOQUETTE onder datum van 1 November op bovengenoemde missive ten antwoord ontvangen, dat het hem onmogelijk is eene taxatie te maken betreffende de kosten van uitgave der monographieën en bijbehoorende platen, doch dat uit den aard der zaak die kosten over eenige jaren verdeeld zullen worden, aangezien het uitzoeken, rangschikken, afbeelden en beschrijven der munten zeer tijdroovend is.

Ten einde hiervan eenig denkbeeld te geven wordt bij dat schrijven gevoegd een stuk over de munten van Bandjermasin met 8 platen; verder de teekeningen die eventueel bij eene monographie over de munten van Maloeka zouden behooren, en nog eenige notities met de platen over de halve en heele duiten en de halve stuivers te Soerabaia geslagen van 1818 — 1826.

Het formaat der platen kan gewijzigd worden en gebracht op zoodanig als door de Directie wenschelijk geacht wordt, terwijl voor de reproductie foto-zincographie het best zoude zijn. Mocht het noodig geoordeeld worden over een en ander nog nader te aboucheeren, dan stelt schrijver voor die bespreking te zijnent, te doen plaats hebben, omdat verduide-

lijking zonder bezichtiging der collectie onmogelijk schijnt en het ook niet doenlijk is het noodige materiaal zonder bezwaar naar Batavia over te brengen.

Wordt besloten 1° den Heer MOQUETTE onder dankbetuiging voor de verstrekte inlichtingen mede te deelen, dat gaarne op zijn geheele voorstel zal worden ingegaan en dat op eene taxatie der kosten niet verder zal worden aangedrongen, aangezien, nu blijkt dat deze over eenige jaren verdeeld zullen worden, de Directie de gevolgen daarvan wel durft aanvaarden; 2° den Heer VAN RONKEL, die zich op een desbetreffend verzoek daartoe bereid verklaart, op te dragen, te Buitenzorg de noodige besprekingen met den Heer MOQUETTE te houden.

II. Brengt ter tafel de navolgende ingekomen stukken:

a. Besluit van den G. G. van N.-I., dd°. 18 October '05 N°. 22, waarbij wordt ingetrokken het besluit van 11 Dec. 1904 N°. 11 (zie Notulen Januari 1905, II *a*, pag. 3).

Informatie.

(Volgens mededeeling van den voorzitter zullen bedoelde teksten en woordenboek thans in Holland gedrukt worden).

b. Besluit van den G. G. van N.-I., dd°. 20 October '05 N°. 17, houdende bepaling dat de voorwerpen, buitgemaakt bij de overvalling op 12 October 1904 van T. RAJEU' NANTA in Boven Djamba (Meulabōh) aan het Genootschap in bewaring worden afgestaan (zie Notulen Juli '05, III *d*, pag. 60).

Voor informatie en onder bekendstelling dat bedoelde voorwerpen zijn gecatalogiseerd onder de nummers 11711 tot 11821.

c. Besluit van den G. G. van N.-I., dd°. 22 October '05 N°. 3, waarbij, wordt bepaald dat van de door den Controleur E. W. F. VAN WALCHREN op zijne reis naar het brongebied der Kajanrivier verzamelde ethnographica ter bewaring aan het Genootschap worden afgestaan de voorwerpen genoemd in den aan dit besluit gehechten staat A, en voor rekening

van den lande zullen worden gezonden aan 's Rijks Ethnographisch Museum te Leiden de voorwerpen vermeld in staat B (zie Notulen Febr. '05, II *f*, pag. 13 en Notulen Aug. '05, VII, pag. 82).

Voor informatie en onder bekendstelling dat de voorwerpen vermeld op staat A zijn gecatalogiseerd onder de nummers 11971 — 12055.

d. Missive van den 1en Gouv. Secretaris, ddo. 11 Oct. j.l. No. 3539, waarbij wordt aangeboden een ex. van de onlangs verschenen publicatie van het Internationaal Koloniaal Instituut te Brussel, getiteld „Compte Rendu de la session tenue à Rome au mois d'Avril dernier".

Bibliotheek.

e. Missive van den Directeur van O., E. en N. ddo. 5 October j.l. No. 16548, houdende verzoek om opgave, ten behoeve van den Regeeringsalmanak voor 1906, betreffende de samenstelling van de Directie.

Door den Secretaris is hieraan bereids voldaan.

f. Missive van denzelfden ddo. 10 October j.l. No. 16818, aanbiedende een ex. van het door den Heer Mr. J. G. Pott samengesteld Ontwerp der Mijnordonnantie (Ordonnantie tot uitvoering van de Indische Mijnwet).

Bibliotheek.

g. Missive van denzelfden ddo. 13 Oct. j.l. No. 16971, houdende aanbieding van het 15e en 16e driemaandelijksche rapport (Januari tot en met Juni 1905), der Oudheidkundige Commissie, en de missive dier Commissie van 20 Sept. j.l. met bijlagen (monographie van Tj. Panataran met platenmateriaal) met verzoek de stukken t. z. t. te mogen terug ontvangen ter opzending naar Nederland.

De monographie met bijlagen is bereids teruggezonden, terwijl de rapporten in rondlezing zijn gezonden.

h. Missive van denzelfden dd°. 13 October j.l. N°. 16973, met een ex. van eenige publicaties over de resultaten der bij het Geneeskundig Laboratorium verrichte onderzoekingen.

Bibliotheek.

i. Missive van denzelfden dd°. 16 October j.l. N°. 17198, houdende het verzoek aan de Directie om hare tusschenkomst te willen verleenen voor de verzending der op Lombok gevonden handschriften aan Prof. Dr. M. J. DE GOEJE te Leiden, en te berichten zoodra de verzending heeft plaats gehad, waarbij dan tevens ware op te geven hoeveel de verzendingskosten hebben bedragen (zie Not. Oct. '05, III 2°).

Hieraan voldoen.

j. Missive van denzelfden dd°. 27 October j.l. N°. 17993, aanbiedende het 17° driemaandelijksch rapport van de Oudheidkundige Commissie (Juli tot en met September 1905).

In rondlezing.

k. Renvooi van denzelfden dd°. 26 October j.l. N°. 27773, ten geleide der missive van den Resident van Kedoe, dd°. 18 October j.l. N°. 8330/10, met elf presenteerbladen, gevonden door den Inlander SOTAROENO van het gehucht *Djingkol*, desa *Soerodjojo*, district *Tegalredjo*, afd. *Magelang*, bij het bewerken van zijn tegalveld.

Behouden voor de Archaeol. verzameling tegen de getaxeerde waarde van *f* 2.50.

l. Missive van den Militairen Commandant van Sumatra's Westkust, dd°. 9 October j.l. N°. 2250/46, houdende aanbieding van een in de Niassche taal ingevulde Woordenlijst door den 1en Luitenant der Infanterie, A. F. J. BAPTIST.

In de verzameling woordenlijsten.

m. Missive van den Resident van Menado, dd°. 12 Oct. '05 N°. 5761, met bericht, dat door tusschenkomst van de Algemeene Pakhuismeesters te Menado en Soerabaia, zullen wor-

den toegezonden de door den Heer J. A. T. SCHWARZ bijeengebrachte verzameling ethnographica uit de Minahassa (zie Notulen October '05, III 22°).

Informatie.

n. Missive van de Kon. Natuurk. Vereeniging in N.-I., dd°. 11 October j.l. N°. 111, houdende dankbetuiging voor de toegezonden, wederom in bruikleen afgestame, werken op natuurwetenschappelijk gebied (zie Not. Oct. '04, I *c* en Not. Januari '05, II *l*), met verzoek tevens, om de overige werken op hetzelfde gebied, welke zich, volgens mededeeling van den Bibliothecaris, nog in de bibliotheek van het Genootschap bevinden, op dezelfde voorwaarden in bruikleen te mogen ontvangen.

Nadat door den Bibliothecaris is bericht dat nog 358 nummers op het gebied van de exacte wetenschappen voor afstand in aanmerking komen, wordt besloten het verzoek toe te staan.

o. Schrijven van het Nederlandsch Bijbelgenootschap te Amsterdam van 18 September j.l., waarin onder mededeeling dat volgens Contract de Catalogus der handschriften door en op kosten van het Genootschap zou worden uitgegeven, het verzoek wordt gedaan, met de handschriften ook de aanteekeningen van Dr. BRANDES te willen toezenden, opdat, als eenmaal wellicht een bevoegde hand het werk weder kan aanvatten, deze op het gedane kunne voortbouwen.

Wordt besloten aan het verzoek te voldoen en den onvoltooiden Catalogus met de handschriften thans naar Amsterdam op te zenden (zie Notulen Aug. '05 IV en Notulen Oct. '05, III 28°).

p. Schrijven van den Heer J. C. RIBBERS E. A. W. Ingenieur te Soerabaia, dd°. 28 October j.l., houdende mededeeling namens den Resident van Soerabaia, dat de oudheden van de Heeren BIENFAIT en PAETS TOT GANSOJEN (zie Notulen Oct. '05, III 23° en VIII *a*) bereids naar hier verzonden zijn en dat de kosten aan koelieloonen hebben bedragen *f* 12.50.

De bedoelde voorwerpen bereids aangekomen zijnde, wordt besloten de *f* 12.50 aan den Resident van Soerabaia te restitueeren onder dankbetuiging voor de verleende medewerking.

q. Schrijven van den Heer I. DE CLERCQ ZUBLI, Controleur B. B. te Batoe Radja van 24 October j.l., waarin onder aanbieding eener foto van eene deur met snijwerk, afkomstig van eene oude inlandsche woning, de vraag wordt gedaan of op het bezit van die deur wordt prijs gesteld, in welk geval hij haar gaarne zal afstaan, met verzoek om eenig bericht aangaande de verzendingswijze en de eventueel te maken kosten.

Wordt besloten te antwoorden, dat het bezit van de deur ten zeerste op prijs wordt gesteld, onder mededeeling tevens, dat aan het Genootschap vrij vervoer is toegestaan per K. P. M. en met verzoek het bedrag der onkosten naar Palembang aan den Thesaurier te willen opgeven, die alsdan voor de restitutie daarvan zal zorgdragen.

r. Schrijven van den Heer Dr. F. DE HAAN alhier, van 31 October j.l., waarin wordt medegedeeld dat hij uit dezerzijdsch schrijven van 12 October j.l., meent te mogen opmaken, dat de copieën der Haagsche Archiefstukken (zie Notulen October '05, III 27°), welke het Genootschap heeft laten vervaardigen, zijn eigendom kunnen blijven. Zij zijn echter voor publicatie in haren tegenwoordigen vorm niet geschikt, waarom schrijver er liever een uittreksel van zal maken en daarna de stukken zelve terugzenden ter deponeering in 's Genootschaps manuscripten verzameling.

Wordt besloten mede te deelen, dat de stukken in handen van Dr. DE HAAN zijn gesteld tot het noodige gebruik, doch dat zij het eigendom van het Genootschap blijven.

III. Bericht dat van den Sultan van Siak een uitgebreide verzameling voorwerpen en modellen op ethnographisch gebied, vergezeld van eene lijst met benamingen en toelichting omtrent het gebruik, voor het Genootschap ten geschenke

is ontvangen en stelt voor genoemden Sultan den bizonderen dank der Directie te betuigen voor zijne belangstelling in den bloei van het Genootschap.

Conform.

IV. De Heer Dr. HAZEU

1°. bericht dat van den Heer Mr. A. PAETS TOT GANSOJEN eene tweede schenking is gekomen van een vijftal voorwerpen, gedeeltelijk afkomstig van de vendutie ten huize van HAN SIOK HIAN, gedeeltelijk particulier eigendom en bestaande uit *a* een sigarenkoker van ivoor met en relief uitgesneden wajangfiguren; *b* een zodiak-beker met 13 in stede van 12 figuren; *c* een bronzen bakje met inscriptie; *d* een dito bakje met deksel, waarin op den bodem en op het deksel dezelfde figuren zijn gegraveerd als welke op goboks voorkomen; *e* eén gobok.

De Heer PAETS heeft de vrijheid gelaten om uit deze voorwerpen te kiezen wat het Genootschap belangrijk voorkomt, met verzoek het overige wederom terug te zenden, weshalve besloten wordt, die vermeld onder *c*, *d* en *e* in dank te aanvaarden en die onder *a* en *b* aan den schenker wederom terug aan te bieden.

2°. deelt mede, dat hij tot zijn leedwezen de inscriptie bedoeld bij Notulen October '05, III 26°, niet heeft kunnen ontcijferen, doch dat hij dezelve aan Prof. KERN zal aanbieden, met verzoek te trachten de verklaring daarvan te vinden.

V. De Heer PLEIJTE

a. bericht de ontvangst van de blanke wapens afkomstig van de Djampoewa expeditie, bedoeld bij Notulen Oct. '05, III 13°, en vestigt speciaal de aandacht op een viertal krissen met koranspreuken en voorzien van gordels met kaartweefsel, een procédé waardoor men in staat is alle spreuken weer te geven. Spreker heeft de geheele collectie nauwgezet nagegaan en stelt thans voor om de regeering in overweging te geven een gedeelte daarvan, volgens opgemaakten staat, aan

het Genootschap in bruikleen af te staan en het overige te bestemmen voor 's Rijks Ethnographisch museum te Leiden.

Conform.

b. stelt ter bezichtiging twee steenen beeldjes, voorstellende de PATIH ING NGAWOENGGA en de id. DOROWATI (KRESNA), welke zijn aangekocht van den beeldsnijder Merdjoeki uit de desa Tji-djero (Tjisaät).

c. deelt mede, dat de aankoop van den gouden oorhanger, bedoeld bij Notulen Juli '05, IX *a*, pag. 60, niet is doorgegaan, aangezien men over den prijs niet is eenig kunnen worden.

Informatie.

VI. De Heer Dr. VAN RONKEL

biedt ten geschenke aan namens den Heer P. J. AGERBEEK, mil.-apoth. bediende 2e kl. te Batavia, het boekwerk getiteld „Reizen van den jongen Anacharsis door Griekenland".

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

VII. De Secretaris

deelt mede, dat ingevolge besluit der Directie bedoeld bij Notulen October '05, XI *b*, de navolgende prijsbepalingen zijn gemaakt.

Verhandelingen, Deel 55, 2e stuk (Pĕpakĕm Tjĕrbon) *f* 1.50.

Verhandelingen, Deel 56, 1e stuk (Vertellingen, Joustra) *f* 2.50.

Rapporten van de Oudheidkundige Commissie: 1901 *f* 1.50. 1902 *f* 5.— en 1903 *f* 3.—

Informatie.

VIII. Worden afgevoerd van de ledenlijst op verzoek, de Heeren: J. B. G. VAN SLINGERLANDT, S. W. BAINTS en W. C. VAN DER MEULEN.

wegens vertrek naar Europa de Heeren: H. C. A. MULLER en J. L. H. WATTENDORFF.

Worden wederom op de ledenlijst gebracht de Heeren:

Mr. A. Maclaine Pont, advocaat en Mr. B. H. P. van der Zwaan, Raadsheer in het Hooggerechtshof.

Worden benoemd tot lid de Heeren: L. Berkhout, C. C. Krom, H. J. Bernelot Moens, alle Controleur B. B. en J. de Booij, hoofdingenieur der B. O. W.

Niets meer te behandelen zijnde, wordt de vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de vergadering van den 11den December 1905.

C. SNOUCK HURGRONJE,
President.

H. N. STUART,
Secretaris.

Notulen der negende Directievergadering, gehouden op Maandag den 11en December 1905.

Aanwezig de Heeren: Dr. C. SNOUCK HURGRONJE, President, F. A. LIEFRINCK, Dr. G. A. J. HAZEU, Dr. Ph. S. VAN RONKEL, V. ZIMMERMANN, P. DE ROO DE LA FAILLE en H. N. STUART, Secretaris.

Afwezig de Heer C. M. PLEIJTE.

De Notulen der vorige vergadering, zijnde die van 6 November j.l., worden goedgekeurd en gearresteerd.

De President

I. Neemt in behandeling de navolgende uit de rondlezing terug ontvangen stukken:

a. Het 15e, 16e en 17e driemaandelijksch Rapport der Commissie in N.-I. voor oudheidkundig onderzoek op Java en Madoera, aangeboden bij missives van den Directeur van O., E. en N. respectievelijk, ddo. 13 Oct. j.l. No. 16971 en ddo. 27 Oct. j.l. No. 17993 (zie Notulen Nov. '05, II *g* en *j*).

Wordt besloten de bedoelde rapporten aan den Directeur vd. terug aan te bieden en aan te teekenen dat de vermelding der photo van den Atjèhschen steen, aan het slot van rapport 16, bij de uitgave der rapporten onnoodig voorkomt.

b. Schrijven van den Heer J. P. MOQUETTE te Buitenzorg, ddo. 22 Nov. j.l., houdende bericht met den Heer VAN RONKEL het noodige betreffende de reproductie der platen te zijn overeengekomen en overigens bevestiging van zijn schrijven, ddo. 20 October j.l. (zie Notulen November '05, I *d*).

Informatie.

II. Brengt ter tafel de volgende ingekomen stukken:

a. Aanbieding ter kennisneming, bij missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 11 November j.l. N°. 18947 van de, door de Oudheidkundige Commissie ter opzending naar Nederland aangeboden, teekeningen en plattegronden betrekking hebbende op Tjandi Sedjiwan en Tjandi Boebrah.

De teekeningen, etc. zijn bereids aan den Directeur v[d]. terug aangeboden.

b. Missive van den Directeur van O., E. en N. dd°. 7 November j.l. N°. 18655, houdende verzoek om de voor 's Rijks Ethnographisch Museum te Leiden bestemde ethnographica daarheen te willen doen opzenden en daarna opgave van de verzendingskosten te doen (zie Not. Nov. '05, II *c*).

Aan het verzoek is bereids voldaan en den Directeur v[d]. hiervan mededeeling gedaan.

c. Missive van denzelfden, dd°. 6 Dec. '05 N°. 20338, berichtende, dat door den Resident van Palembang zijne tusschenkomst is ingeroepen voor de terugzending der voorwerpen, bedoeld bij Notulen Juni 1902, I 7°, pag. 53 en met verzoek om inlichting dienaangaande.

Wordt besloten bedoelde voorwerpen rechtstreeks aan den Resident van Palembang terug te zenden, onder mededeeling dat het wijlen Dr. BRANDES aan den noodigen tijd heeft ontbroken om de daarop voorkomende inscripties te ontcijferen en met verzoek tevens om zijne medewerking te willen verleenen om door iemand, bekend met het daarop voorkomend schrift, transcripties en zoo mogelijk vertalingen daarvan te doen maken; voorts om den Directeur v[d]. met het bovenstaande in wetenschap te stellen.

d. Missives van den Directeur van B. B. van 9, 16 en 21 November j.l. N°s. 3558, 3618 en 3663, de eerstgenoemde van den volgenden inhoud:

Door den Gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden, is aan mijn adres toegezonden een kist, moetende inhouden

de in den kopielijk hiernevens aangeboden inventaris omschreven kostbaarheden, waarvan die, vermeld sub 1 tot en met 7, gevonden werden in de woning van den voortvluchtigen Radja van Boni en de overigen zijn aangetroffen bij de in den strijd van 28 Juli j.l. gesneuvelde Boniërs. Het ligt in de bedoeling der Regeering om deze kostbaarheden, evenals die, welke in Boni of andere landschappen eventueel nog mochten zijn of worden buitgemaakt [1]), op dezelfde wijze als zulks indertijd ten aanzien van de Lombokschatten is geschied, door eene daartoe te benoemen commissie te doen taxeeren, welke commissie tevens zou moeten uitmaken, welke voorwerpen van historisch of ethnografisch belang, in aanmerking komen om in de musea hier te lande of in Nederland te worden opgenomen en welke (hier of in Nederland) in het openbaar moeten worden verkocht.

Aangezien de Algemeene Pakhuizen alhier, waarin de hoogerbedoelde kist, evenals die, bevattende de in Gowa aangehaalde artikelen, thans — ongeopend — voorloopig in bewaring genomen zijn, voor het onderzoek door voormelde commissie geen goede gelegenheid aanbieden, heb ik de eer Uwer Directie te verzoeken mij te willen mededeelen, of er bij haar bezwaar tegen bestaat, dat die kisten — en c. q. andere, welke nader nog mochten worden ontvangen — naar het gebouw van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen worden overgebracht, waartoe door mij c. q. de vereischte maatregelen zullen worden getroffen".

Aan den Directeur v^d. is bereids te kennen gegeven, dat tegen de inwilliging van het verzoek geen bezwaar bestaat, waarop zijn ontvangen twee kisten, welke thans voorloopig in de handschriften-kamer in bewaring zijn genomen.

---

1) Sedert zijn nog van den Gouverneur van Celebes ontvangen verschillende in Gowa buitgemaakte kostbaarheden en muntstukken. De betrekkelijke inventaris zal Uwer Directie nader worden toegezonden.

Volgens de bijgevoegde inventarissen moeten de kisten inhouden:

Voorwerpen afkomstig van Boni:

13 Presenteer en schenkbladen, waarvan 5 geschenken van het Gouvernement.

3 Koffiekannen
3 Melkkannen
4 Suikerpotten
2 Theekannen
} allen geschenken van het Gouvernement aan den Radja van Boni.

1 Sambalbak met toebehooren.

4 Sirihdoozen, w. o. 1 kleine zilveren.

1 Gouden pasangtimpo (kris met gouden scheede) en bijbehoorende gouden maili (talisman).

1 Badik met gouden scheede.

1 Gouden tabaksdoos met gouden djaping-djaping.

2 Zilveren tabaksdoozen, aan elkander verbonden.

1 Groen fluweelen paopao met gouden pasimbang en padjempang.

1 Eenvoudige paopao met gouden pasimbangs.

11 Moestikas (talisman) in zilver gevat.

Voorwerpen afkomstig van Gowa:

1 Sabel met scheede en dragon met het opschrift: Aroeng Alita.

1 Sabel met scheede en dragon met het opschrift: Kraëng Biroangin.

1 Gouden kroon bezet met gesteenten.

9 Gouden krissen met hindoe gevest en gouden scheeden, waaronder met gesteenten.

1 Gouden kris met gouden scheede.

3 Zwaarden met scheede met goud bezet.

4 Stuks gouden armbanden, waarvan een met edelgesteenten.

1 Medaille met ketting met opschrift: Voor bewezen diensten aan den Rijksbestuurder, jaartal 1829.

1 Eerepenning aan den Koning der Makassaren, jaartal 1818.

1 Metalen plaat, blijkens opschrift geschenk van het Engelsche Gouvernement aan den vorst van Gowa, jaartal 1811.
6 Gouden armbanden.
13 Halskettingen.
5 Buikbanden, gedeeltelijk van goud.
7 Hoofddeksels voor mannen.
71 Metalen arm- en beenringen.
1 Partij hoofdtooisels voor vrouwen.
6 Metalen presenteerbladen.
2 „ sirihpotten.
1 „ theepot.
1 „ melkkan.
4 „ tabaksdoozen.
10 „ glazenhouders.
10 „ deksels voor idem.
8 „ vingerkommen.
8 „ sigarenhouders.
1 Vaas van paarlmoer met metalen beslag.
10 Potjes met deksel en metalen beslag.
23 Metalen deksels.
67 „ bakjes.
3 „ sirihdoozen.
1 Doosje gedeeltelijk metaal en glas.
3 Vorken.
7 Lepels.
1 Mes met beenen heft.
7 Kinderarmbandjes.
2 Oorknoppen.
3 Houten platen met 89 knoppen.
70 Metalen knoppen.
9 Vingerringen.
6 Oorknoppen.
1 Doos met diversen, onderdeelen verschillende artikelen.
1 Partij band, waarop metalen staatjes gehecht zijn.
50 Gouden dollars.

71 Sovereigus.
23 Gouden muntstukken, ter grootte van een halven gulden, doch ter halve dikte.
4 Dollars.
1 Zakje met kleine metalen stiftjes.

Wordt besloten de benoeming der hoogerbedoelde Commissie af te wachten.

e. Missive van den Chef van het Wapen der Artillerie, dd°. 1 Dec. j.l. N°. 5002/137, houdende aanbieding van den van den Resident van Palembang ontvangen, vervolledigenden staat van in beslag genomen wapens, waaruit kan blijken welke der lila's georнamenteerd of van inscriptie zijn voorzien, benevens en foto van 10 te Djambi buitgemaakte bronzen kanonnen (zie Notulen Aug. '05, III *f*, pag. 76).

In handen van den Heer Pleijte.

f. Schrijven van den Heer J. W. Dornsaft te Padang, van 9 Nov. j.l., aanbiedende een postwissel à *f* 102.—, uitmakende een bedrag van *f* 100.— wegens door het Zendinggenootschap te Barmen overgenomen 50 exemplaren van Sundermann's Niassisch-Deutsches Wörterbuch en *f* 2.— voor een d° ex. met verzoek dit laatste aan schrijver op te zenden (zie Notulen Juli '05, III *s*, pag. 65 en Aug. '05, XII *a*, pag. 84).

Het werk bereids toegezonden zijnde, wordt besloten den Thesaurier op te dragen de ontvangst der *f* 102.— te erkennen.

g. Schrijven van den Heer G. J. Koopman, Controleur B. B. te Rantau, dd°. 9 Nov. j.l., houdende aanbieding ten geschenke van twee doozen met cliché's van op die onderafdeeling betrekking hebbende photo's, benevens enkele van Kendangan.

Wordt besloten den schenker den dank der Directie te betuigen en van de cliché's afdrukken te doen maken voor

het Koninkl. Instituut in den Haag en voor de photographieën-verzameling.

h. Schrijven van den Heer L. CH. M. REVIUS te Modjokerto (s. f. „Dinoyo"), dd°. 15 November j.l., houdende aanbieding ten geschenke van vier photographische afdrukken (in duplo) van eenige oudheden uit het voormalige vorstenrijk „Modjopait".

Onder dankbetuiging in de verzameling photographieën en een stel aan het Konk. Instituut te 's Gravenhage.

i. Aanbieding ten geschenke door den Heer L. A. MARTENS, bij schrijven van 24 Nov. j.l. van 4 boeken, bevattende het Oud- en Nieuw Testament in het Maleisch in Arabisch schrift, afkomstig uit de bibliotheek van wijlen den Heer J. L. MARTENS.

Onder dankbetuiging in de verzameling handschriften.

j. Schrijven van den Heer J. P. MOQUETTE te Buitenzorg, dd°. 6 December '05, waarbij voor het Tijdschrift wordt aangeboden eene Monographie over de munten van Bandjarmasin en Maloeka, vergezeld van een achttal platen (zie deze Notulen, I *b* en Notulen Nov. j.l., I *d*).

In handen van den Redacteur van het Tijdschrift.

III. Deelt mede van den Sultan van Siak te hebben ontvangen, eene lijst in europeesch schrift van de ten geschenke aangeboden ethnographica (zie Not. Nov. '05, IV).

Informatie.

IV. Bericht de ontvangst van een tweetal brieven, welke, hoewel persoonlijk aan hem gericht zijnde, niettemin beschouwd moeten worden als voor het Genootschap bestemd.

a. De eerste is van den Heer Mr. J. C. OVERVOORDE, Secretaris van den Nederlandschen Oudheidkundigen Bond te Leiden, dd°. 15 Oct. j.l. en van den volgenden inhoud:

„Naar aanleiding van het mij eerst uit het Bouwkundig

Weekblad bekend geworden bericht over het inrichten van de Compagnie's Kamer in Uw Museum, neem ik de vrijheid U te verzoeken ons voor het Bulletin van den Bond een artikeltje over deze, ook vóor de lezers van ons Bulletin zeker zeer belangrijke, inrichting te willen zenden. Een of twee foto's zouden hierbij zeer welkom zijn. Mocht U zelf voor het schrijven geen tijd hebben dan wilt gij mijn verzoek wel overbrengen aan een van Uwe medewerkers te Batavia.

Vergun mij tevens Uwe aandacht te vestigen op onzen Bond en het Bulletin. Wij zouden het zeer op prijs stellen, wanneer wij, door geregelde toezending van de door het Genootschap uitgegeven werken op archeologisch gebied, in staat gesteld werden om aan onze legers ook hiervan het genoegen der kennismaking niet te onthouden".

Wordt besloten Mevrouw M. SERRURIER, door wier goede zorgen de totstandkoming der Compagnie's Kamer heeft plaats gevonden, onder aanbieding van bedoeld schrijven, uit te noodigen, zooveel mogelijk aan het daarin vervat verzoek te voldoen; voorts om aan genoemden Bond toe te zenden een ex. van „Tjandi Mendoet vóór de Restauratie", en van de tot dusverre verschenen Rapporten der Oudheidkundige Commissie, terwijl de aandacht zal gevestigd worden op het bestaan van het werk „Tjandi Djago", waarvan exemplaren bij het Konk. Instituut in den Haag te verkrijgen zijn; eindelijk den oudheidkundigen Bond te verzoeken het bovenvermelde „Bulletin" in den vervolge aan ons Genootschap te willen toezenden, zoo mogelijk aangevuld met de reeds verschenen nummers.

b. De tweede is van den Heer Dr. J. WINKLER te Pea-Redja-Taroetoeng, dd°. 2 Nov. j.l. en van den navolgenden inhoud:

„Im April 1903 machte ich im Auftrag der Regierung (Directeur van Onderwijs, E. en N.) eine Reise nach der Insel Engano zur Untersuchung der Ursachen des Aussterbens der enganesischen Bevölkerung. Ich sandte damals der Regierung meinen Bericht über das Resultat meiner Unter-

suchung. Dieser Bericht wurde in der „Tijdschrift van het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen" (deel XLVI aflevering 6) gedruckt.

Im Oktober-November 1904 machte ich eine Zweite Reise nach Engano, und sandte abermals der Regierung meinen Bericht ein, im April 1905. Dieser Bericht ist bisjetzt noch nicht im Druck erschienen.

Da meine erste Reise nur den Charakter einer Orientierungsreise haben kounte, da mein Aufenthalt auf Engano nur kurz war, da ich dem Problem des Aussterbens der Naturvölker als Laie gegenüberstand, so konnte dieser erste Bericht leider nicht genügen. Der Bericht befriedigte mich selbst je länger je weniger, und ich musste bedauern, dass er durch den Druck der Oeffentlichkeit übergeben war.

Nach meiner ersten Reise habe ich mich weiter mit dem Studium des Problems befasst, und da ich bei meiner Zweiten Reise besser vorbereitet war, da ich mich auch länger auf Engano aufgehalten hatte, konnte der zweite, ausführlichere Bericht doch als besser gelungener Versuch einer Lösung des Problems gelten, jedenfalls ist mein erster Bericht durch den zweiten völlig entwertet.

Darum habe ich den Wunsch, dass mein Zweiter Bericht ebenfalls veröffentlicht werden möchte. Der Wunsch ist wohl darum umso natürlicher, als eben mein erster Bericht ohne mein Wissen veröffentlicht ist.

So möchte ich Sie bitten, durch Ihre gütige Vermittlung bewirken zu wollen, dass mein Zweiter Bericht in oben erwähnter Zeitschrift veröffentlicht werde — oder aber, falls dies aus irgendwelchen Gründen nicht möglich sein sollte, mir bei der Regierung die Erlaubnis erwirken zu wollen, dass ich meinen Bericht anderweitig veröffentlichen darf" (zie Notulen Oct. 1903, I 12°, pag. 100).

Wordt besloten tot de Regeering het verzoek te richten, om dit tweede bericht ter inzage te mogen ontvangen en indien het naar de meening der Directie daartoe in aanmerking komt, het in ons Tijdschrift te mogen publiceeren.

V. De Heer van Ronkel

a. bericht de ontvangst van voorstellen tot ruiling van edita van de „Carnegie Institution" te Washington en van de „Ethnological Survey of the Philippine Islands" te Manila.

Wordt besloten wat de eerste instelling betreft, vooraf de informeeren of ook de Kon. Natuurk. Vereeniging een dergelijk voorstel ontvagen heeft, zoo neen, om het verzoek als tot haar gericht te beschouwen; wat het tweede voorstel aangaat, om in de voorgestelde ruiling toe te stemmen.

b. biedt ten geschenke aan namens den Heer J. W. Roessingh van Iterson eene uitgave in steendruk van het Maleische gedicht „Sjair Abdoel Moeloek".

Onder dankbetuiging in de Bibliotheek.

VI. De Secretaris

deelt namens den Heer Pleijte mede, dat de Heer A. Diemont, Directeur van „het Centrum" alhier, het verzoek heeft gedaan, om van alle in het Museum aanwezige, hem als belangrijk aangeduide, voorwerpen photographische opnemingen te mogen vervaardigen, onder gehoudenheid van alle opnamen twee afdrukken aan het Genootschap af te staan.

Wordt besloten den Heer Diemont uit te noodigen, zijn verzoek schriftelijk en omstandig aan de Directie te willen indienen.

VII. Worden benoemd tot lid de Heeren Mr. J. Th. Stok, lid van den R. v. J. te Makasser en R. M. Ario Koesoemo Yoedo Soemijodo, asp. Controleur B. B., toegevoegd aan den Inspecteur van het Inlandsch Landbouwcredietwezen.

Worden afgevoerd van de ledenlijst: op verzoek wegens vertrek de Heeren: D. de Jongh, J. Eschbach, M. van Winsen, C. R. Bakhuizen van den Brink, J. Haga, J. A. van Rijn van Alkemade en J. A. Kroesen.

op verzoek de Heeren: Mr. H. G. J. Boekholdt, J. L. van Gennep, C. J. A. Gokkel, J. G. H. F. Schuller tot

Peursum, J. H. Heckman, C. R. Buss, J. Z. van Dijck en W. F. H. van Amerom.

Niets meer te behandelen zijnde, wordt de vergadering gesloten.

Aldus goedgekeurd en gearresteerd in de Vergadering van den 15en Januari 1906.

C. SNOUCK HURGRONJE,
President.

H. N. STUART,
Secretaris.

LIJST

VAN ETHNOGRAPHICA UIT DE MINAHASSA, TEN GESCHENKE AANGEBODEN DOOR DEN HEER J. ALB. T. SCHWARZ.

(Zie Notulen October 1905, III 22°).

1, 2 en 3. *Sumperang* (groot model).
4 en 5. *id.* (klein model).

De Sumperang is een trechtervormige korf, gemaakt van een bamboe van 3 geledingen, de twee onderste dienen tot steel, de bovenste wordt in latjes gespleten, die door vlechtwerk in trechtervorm worden uiteengehouden. Zie verder Meded. Ned. Zend. Deel XXII, bl. 269.

6. *Kowit*, aldus genaamd naar het schuin afgesneden uiteinde. Dit is het watervat, in hetwelk bij de offers water wordt gehaald (*aasu e mapeli'i*).

7. *Wowong* (twee stuks, klein model), kokers van bamboe, waaruit bij het offeren door de offeraars wordt geschonken. Zie t. a. p. bl. 271.

8. *Kopit* (twee stuks), aldus genoemd naar de twee bamboelatjes die er aan gelaten zijn en die dienen om dit drankoffervat tegen den wand te klemmen. In de *Kopit* wordt bij huisoffers binnenshuis palmwijn geofferd. Zie t. a. p. bl. 273.

9. *Tino'or* (7 stuks), drankoffer-beker die buitenshuis wordt opgericht (vandaar de naam), 't zij op het huiserf, 't zij op het dorpsplein, 't zij in den tuin aan den voet van de *Sumperang*. Zie t. a. p. bl. 269.

10. Stukjes (*lĕntu'*) van *rere wuring* (baleinen van de idjoek), *saraw* (riet) en *pala'pa' in tĕwasĕn* (sagoblad-steel, gabah[2]),

gewikkeld in *la'indong* (foeja, bereide boombast). Deze stukjes geven het aantal gunstige vogelkreten aan, dat vernomen is door degenen die eenig gewichtig werk gaan ondernemen. Bij het stichten van een nieuw dorp werden deze *lĕntu'* begraven in de nabijheid der heilige dorpssteenen (*tumotowa*) op het dorpsplein (*lesar in do'ong*).

11. Stukjes hars van den *wuwuk*-boom, gebrand bij allerlei plechtigheden, om er wapens, kleederen, enz. mede te berooken. Zie t. a. p. bl. 281 en Koorders, Verslag eener Botanische Dienstreis in de Minahassa, bl. 376.

12. Vier *watu-tulus* en een stukje wortel van den heester *se'se'wanua* (Clerodendron sp.), die meestal aan den buitenkant der dorpen werd geplant. *Watu tulus* zijn òf bezoar-steenen, òf harde, ronde steentjes in rivieren of elders gevonden, waaraan tooverkracht werd toegeschreven, daar zij werden beschouwd als gecondenseerde zielestof. De priesteres (*walian*) had ze in haar taschje (*patoka*) en gebruikte ze o. a. bij het *mareideng*. Zie het opstel „Ethnografica uit de Minahassa", in jaargang 1905 van het Int. Archiv f. Ethnographie. Het stukje wortel is een tegengif (*ipawolinsu'*) dat de kracht van iemands toovermiddelen of vergiften op hemzelven doet wederkeeren.

13. Een bundel pijlen (*ĕla'd*) voor het blaasroer (*sengo*).

14. *Sorin*, bamboe-kokertje, om de geluiden op voort te brengen, die men den nacht-orakel-vogel (*wara' wĕngi*) wil doen voortbrengen, lokfluit voor den nacht-geloofsvogel. Zie t. a. p. bl. 282.

15. *Rĕrĕt* (6 stuks), stukken hout, waarop de *tona'as* (priester) kerven heeft gemaakt ter berekening van de offerdagen. Deze strepen of lijnen vormen zekere combinaties die den ingewijde de tijden en de verrichtingen voor de offers in het geheugen terugroepen.

16. *Kakapojaan*, stokje en houtje van den *Kapoja*-boom; het stokje (*kakapoja*) wordt snel in een der gaatjes van

het blok (*pakapojaan*) tusschen de handen heen en weer gedraaid om vuur te maken.

17. *Timbukar*, klein model van een steenen urn, met deksel in dakvorm; daarin werden vroeger de lijken van voornamen in zittende houding begraven. Zie t. a. p. bl. 283.

18. *Kapiring*, strik om *weris* (een loopvogel) mede te vangen. Het stukje bamboe waarop de strik vastzit, heet *Kĕsi*; daarin haakt het baakje dat den strik openhoudt. De strik wordt met de lus (het oog, *wĕrĕn*) gezet op den gewonen weg dien de vogels nemen, op de hoogte van het lichaam der vogels, zonder aas. Een veerkrachtige lat (*woran*), door het touw gespannen, haalt den strik toe, als deze los schiet.

19. Bereide boomschors (*la'indong*) van den boom *mawia'u raindang*.
20. id. 5 stuks van den boom *te'ep*.
21. id. 2 „ „ „ „ *tutumbalĕn*.
22. id. van den boom *makĕlet*.
23. id. 2 stuks van den boom *wolumu*, wit en bruin (jonger).
24. id. van *langusei*.
25. id. 4 stuks van *na'a in tu'a*.
26. id. 2 „ „ *mawia'u kulo'*.
27. id. 4 „ „ *mawiringan*.
28. id. van *mo'mo'*.
29. id. *poporong*.
30. id. van *na'a kulo'*.
31. id. een stuk van echte *la'indong*.
32. id. 3 stuks van *taiapu*.
33. id. een groot stuk van den bast van den boom *wangurer* of *walimpukĕt*.

38. Drie stuks vechtjassen of harnassen (*wateng*), gevlochten van ganemo (*suka*)-touw.

39. Gereedschap voor het opspannen van het weefgetouw (*masangat im ba'u*) beschreven in het boven aangeteekend opstel in Intern. Arch. f. Ethnogr. (nog niet verschenen).

TALAUT-EILANDEN.

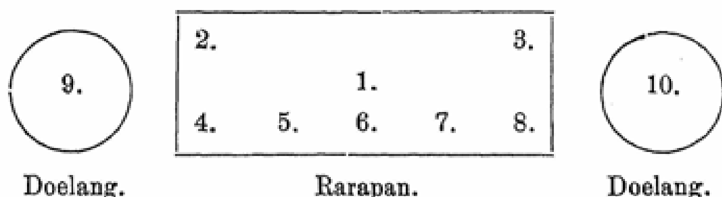
34. Schild (*alunga*).
35. Twee rotan-helmen.
36. Twee-hakige jachtspies (*alai*).
37. Zwaard (*bara'a*).

Voor het gebruik van de voorwerpen N°s. 1—9 kan men nalezen het opstel van den Heer SCHWARZ, in Meded. Ned. Zend. Gen. XLVII, bl. 101-124, getiteld „Manĕwas".

USTENSILIËN IN GEBRUIK BIJ DE GEBEDEN DER BOEDDHAPRIESTERS OP LOMBOK.

(Zie Notulen Oct. 1905 VI).

De officiant maakt front naar het zuiden, gezeten achter de *rarapan*, welke geflankeerd wordt door een *doelang* aan weêrskanten, gelijk hieronder aangegeven.

Rarapan, houten met koper beslagen tafeltje op vier pooten;

Doelang, presenteerblad voor het opdragen van een maaltijd, vruchten of versnaperingen en dan veelal van hout, of wel bestemd om er een ander voorwerp op te plaatsen; die bij de pĕdanda's in gebruik plegen van koper te zijn.

Op de rarapan en de doelangs bevinden zich de volgende voorwerpen, elk eene vaste plaats innemende, zooals op de teekening hierboven met cijfers is aangegeven.

1. *Pamandigangan*, zilveren beker voor het wijwater (toja tirta). Voor dagelijksch gebruik doet gewoonlijk een aarden potje (swamba) dienst. De Siwapriesters bedienen zich uitsluitend van het laatste en plaatsen daarin twee

kwasten van grasssprieten of van aan dunne reepjes gesneden lontarbladen gemaakt, voor het sprenkelen van het wijwater. Zij behooren dus niet bij het gereedschap der Boeddhapriesters, werden echter in den beker geplaatst om het model aan te geven;

2. *Ginitri*, rozenkrans op koperen schaaltje, o. a. gebruikt bij het bereiden van wijwater;

3. *Santi*, koperen vlag die in een dito of een zilveren voetstuk zich bewegend onder het mompelen van het gebed naar de vier windstreken gedraaid wordt;

4. *Gĕnta*, schel;

5. *Pakĕmbang ngoerajan*, koperen vaasje voor welriekende bloembladen;

6. *Pawidjajan*, koperen vaasje voor ontbolsterde rijstkorrels; van den inhoud dier vaasjes wordt onder het bidden nu en dan gestrooid;

7. *Patjanĕjan*, koperen vaasje gevuld met spaandertjes of schraapsel van sandelhout, waarvan af en toe wat in het vuur geworpen wordt voor het verspreiden van een welriekenden geur;

8. *Badjra*, een mijthisch wapen, aan beide uiteinden vijfbladig, overeenkomende met den knop van de priesterschel; deze laatste wordt dan ook wel met hetzelfde woord aangeduid. Onder het gebed exerceert de pĕdanda van tijd tot tijd met dit wapen, het in de rechterhand houdende, de schel wordt met de linkerhand bewogen;

9. *Padipan*, koperen lamp op dito schaal, naast het tafeltje geplaatst aan de linkerhand van den pĕdanda;

10. *Pasĕpan*, koperen test voor het vuur, eveneens op dito schaal maar rechts geplaatst. Daarop bevinden zich nog een ijzeren tang om het vuur te

ordenen en een waaier om het aan te wakkeren, welke laatste aan beide zijden beschilderd is. Op den eenen kant is de beeldtenis van Ardjoena, op de keerzijde die van de widadari Soepraba aangebracht.

Bij sommige passages van het recitatief worden de voorwerpen sub 9 en 10 heen en weer gezwaaid.

BESCHRIJVING

VAN EENIGE STEENEN VOORWERPEN, VOORKOMENDE OP EEN OP 12 SEPTEMBER 1905 TE SOERABAJA GEHOUDEN OPENBARE VERKOOPING EN DOOR DEN HEER MR. A. PAETS TOT GANSOIJEN AAN HET BATAV. GENOOTSCHAP TEN GESCHENKE GEGEVEN.

(Zie Notulen October 1905, VIII *a*).

---

1. Brahma. (Invent. 4804).

Vierhoofdig, vierarmig beeld, zittend op een rond lotuskussen. Achterstuk vierkant, tot aan den hals reikend.

Haar, naar achteren gekamd, in het midden vereenigd in een versiersel (rozet, open lotusbloem?)

Ooren lang uitgerekt, met zware oorhangers.

Diadeem. Halssnoer. Oepawita-lintvormig.

Ringen om bovenarmen en polsen.

Rechter-achterhand met bidsnoer.

Linker-achterhand zeer onduidelijk.

Op de geopende linker-voorhand ligt de gesloten rechter-voorhand, waarin een klein rond voorwerp.

Houding der beenen niet te zien daar het kleed, dat tot op het midden van het kussen afhangt, deze bedekt.

Hoog 51 c.M.

Gaaf — tenzij wellicht het voorwerp in de linker-achterhand afgebroken is.

2. Trimoerti. (Invent. 4805).

Driehoofdig, vierarmig beeld, zittend op een vierkant lotus-kussen. Achterstuk geen glorie.

Het haar der drie hoofden in één hoog tooisel vereenigd, boven eindigend in een knop.

Ooren lang uitgerekt, zonder oorringen.

Halssnoer. Geen oepawita. Versierde buikband.

Linker-achterhand met lotus-bloem.

Rechter-achterhand met vliegenwaaier.

Linker-voorhand ligt, met palm naar boven, op de linkerknie. Rechter-voorhand ligt, met palm naar links, op de rechterknie.

Beide voorhanden houden een lang bidsnoer vast.

Hoog 56 c.M.

Gaaf.

3. Parwati. (Invent. 4806).

Eén-hoofdig, vierarmig beeld, staande op een vierkant lotus-kussen, hetwelk ligt op een vierkant voetstuk met uitstekende pootjes.

Achterstuk met omloopenden stralenkrans. Glorie.

Hooge hoofdtooi. Ornament achter de ooren.

Halssnoer. Geen oepawita.

In de achterhanden rechts een slang, die bij de staart vastgehouden, kop en lijf opheft; links een lotusbloem.

Rechter-voorhand, met lotus-knop, ligt in de geopende linker-voorhand, tegen het lichaam.

Zwaar afhangend kleed, waarover eenige banden.

Het beeld, zonder voeten, staat los op het lotuskussen, in een daartoe bestemde groeve, en past aan de, op het kussen staande voeten.

Bovendien bevat deze groeve een steenen pal, correspondeerende met een gat, onder in het beeld.

Het geheele voetstuk lijkt te zwaar, in evenredigheid tot de hoogte van het beeld, en maakt den indruk er niet bij te hooren.

Hoogte van het beeld alleen 45 c.M.

Hoogte van beeld en voetstuk 62 c.M.

Breedte van het voetstuk 35 c.M.

Behoudens het bovengezegde met betrekking tot de voeten is het beeld gaaf.

4. . . . . . . (Invent. 4807).

Een-hoofdig, vier-armig beeld, staande op een eenvoudige ronde, steenen plaat. Achterstuk en glorie.

Hooge hoofdtooi in hoed-vorm (?) Oorringen. Halssnoer.

Aan het hoofdtooisel, achter de ooren, een ornament.

In rechter-achterhand lotus-bloem; in linkerachterhand vliegenwaaier. Voorhanden, rechter in de linker, gesloten tegen het lichaam.

Zwaar afhangend kleed, waarover eenige banden.

Aan weerskanten op het voetstuk, tegen het achterstuk, een pot met planten, waarboven drie stengels met knop uitsteken (imitatie drietand?) Hoog 55 c.M. Even boven de enkels dwars doorgebroken; overigens gaaf.

5. . . . . . . (Invent. 4808).

Beeld, in alle details geheel gelijk aan het sub 4 vermelde, doch kleiner van afmeting, en alleen met die verschil, dat de pot met planten op het voetstuk ontbreekt.

Hoog 48 c.M.

Van het voetstuk is, links van de voeten, een stuk afgebroken; overigens gaaf.

6. *Ganeça.* (Invent. 4809).

Zittend, met samengevoegde voetzolen, op een lotuskussen, dat ligt op een steenplaat. Achterstuk en glorie.

Hooge hoofdtooi, waarin doodshoofd te gissen.

Halve maan en derde oog niet te onderscheiden.

Ooren met lange oorsieraden.

Banden om boven-arm, pols, en enkel.

Dikbuikig. Vierarmig.

Achterhanden: links bijl, rechts bidsnoer.

Voorhanden: links etensbakje, waarin de snuit steekt; rechts afgebroken olifantstand.

Oepawita, die over den buik, onder de snuit, over linkerborst en linkerschouder doorloopt, en daarboven eindigt in een slangenkop.

Tusschen oepawita en olifantstand is nauwelijks een afscheiding merkbaar, zoodat het schijnt alsof beide voorwerpen één zijn, en de rechter voorhand de slang vasthoudt.

Links en rechts van het lichaam rozetten, met afhangende linten.

Hoog 55 c.M.

Nog al verweerd, doch geheel gaaf.

7. . . . . . . (Invent. 4810).

Een massief steenen beeldje, voorstellende een menschelijke figuur, zittende op een enkelvoudig, dik, lotus-kussen. Overdreven versierd.

Diadeem. Hoofdhaar naar achteren gekamd, eindigend in arabesken, die het geheele achterstuk versieren. Achterstuk vormt eén geheel met de figuur.

Halssnoer. Versiersels om bovenarm en pols.
Handen, met den rug naar boven, op korten afstand van elkander, liggend over de beenen.
Onderste ledematen overdreven zwaar, geheel gehuld in een kleed (sarong?), waaruit alleen de linkervoet te voorschijn komt.
Hoog 23½ c.M.
Zeer poreuze steen (koraalsteen?).

8. . . . . . . (Invent. 4811).
Een massief steenen beeldje, van denzelfden poreuzen steen, in bewerking nagenoeg geheel gelijkende op het sub 7 vermelde, doch met deze verschillen in de voorstelling:
a. 8 heeft geen diadeem, 7 wel;
b. Bij 8 is het achterstuk niet versierd met arabesken, doch met lange, paralel loopende, ellips-vormige lijnen.
c. 8 heeft een versierden buikband; 7 niet.
d. Bij 8 bedekt het kleed de onderste ledematen geheel.
Hoog 21 c.M.

9. . . . . . . (Invent. 4812).
Slecht geproportioneerde menschelijke figuur, staande op een voetstuk. Achterstuk en glorie.
Een-hoofdig; twee-armig; tiara; drievoudige halssnoer.
Handen gevouwen tegen het lichaam.
Gaaf, doch zoodanig verweerd, dat verdere kenmerken niet meer te constateeren zijn.
Hoog 27 c.M.

10. Nandi. (Invent. 4813).
Liggend, met naar binnen gebogen beenen, op een voetstuk.
Bult; staart rechts over het lichaam geslagen.

Geenerlei versiersel.

Voetstuk 45 × 17 c.M. Geheele hoogte 26 c.M.

Gaaf.

11. Rhinoceros. (Invent. 4814).

Los staande, zonder eenig voetstuk.

Staart rechts over het lichaam geslagen.

Dwars over den rug een versierde band, die niet onder den buik doorloopt.

Om de hals een versierd collier met rozet.

Lang 25 c.M.; hoog 12½ c.M.

Gaaf.

12. 13. 14. 15. Vier steenen vogels. (Invent. 4815, 4816, 4817 en 4818).

Zittend op een dik, rond, steenen kussen, hetwelk rondom is versierd met arabesken, zijnde:

12. Haan,	hoog	zonder	voetstuk	47 c.M.,	met	id.	64	c.M.
13. Kip,	„	„	„	38 „	„	„	60	„
14. Pelikaan,	„	„	„	67 „	„	„	82	„
15. Zwaan (?),	„	„	„		„	„		

Laatstgenoemd beest is nog al geschonden; de kop is afgebroken en in twee stukken, terwijl de staart ontbreekt.

14 staat los op zijn kussen; bij 12 en 13 is de bevestiging op het kussen bijgewerkt. Overigens zijn 12, 13 en 14 gaaf.

16. Yoni en *Lingga.* (Invent. 4819).

Yoni: een massief steenblok, lang 75 c.M., breed 65 c.M. en hoog 50 c.M.

Aan achterkant en beide zijkanten vierkante vakken met figuren.

Aan den voorkant een mooi bewerkte 35 c.M. uitstekende leeuwen-kop. Boven over den

kop loopt het afvoerkanaal, met een gleuf in het bovenvlak eindigend, en blijkbaar alleen bestemd om het offerwater van daar af te voeren. Mondholte zonder opening.

Het platte bovenvlak is omringd door een platten vierkanten rand, hoog 2½ c.M. breed 8 c.M.

In het bovenvlak is een gat, diep 25½ c.M., met een middellijn van 22 à 23 c.M., terwijl rondom dat gat een rozet (rand van lotus-bladen) ligt ter hoogte van 1 c.M. en ter breedte van 8 c.M.

Lingga: geheel rond; diameter 21 c.M.

De hoogte wordt in tweeën verdeeld door een uitstekenden rand, waarop een uitstekend, om-loopend rozet (rand van lotus-bladen) staat.

Het rechte gedeelte, beneden den rand, is 25 c.M. hoog; de rand inclusief rozet 10 c.M., en het rechte gedeelte boven den rand 19 c.M.

Overigens geen versiering.

De afmetingen van het beneden gedeelte van den lingga komen vrij wel overeen met die van het gat in de yoni, zoodat de lingga daarin dan ook gemakkelijk past.

Ook de teekening van de rozetten op yoni en lingga vertoont overeenstemming, zoodat het schijnt alsof beide bij elkaar hooren. De kleur van den steen van den lingga, die donkerder is dan die van de yoni, doet echter twijfelen.

17. Graantempeltje. (Invent. 4820).

Gewoon model. Midden op het dak een rozet met afhangende arabesken.

Totale hoogte 46 c.M.

Zeer verweerd.

18. Steen. (Invent. 4821).

Massief, aan de voorzijde breed 45 c.M., hoog 70 c.M. in diep relief een voorstelling, vermoedelijk een berglandschap, waarop o. m.:

a. een grootere pondok, bestaande uit vier stijlen, staande op een plateau; vloer ter halver hoogte van de stijlen, waarop drie (menschelijke (?)) figuurtjes; nok iets langer dan de pondok; vierkant, schuin afloopend dak;

b. een kleinere pondok, met een in een punt eindigend dak; op den vloer een figuurtje.

Deze laatste pondok gelijkt op die voorkomend op plaat 159 Tjandi Djago.

19. 20. Twee steenen voetstukken. (Invent. 4822 en 4823).

Aan de vier zijden een bewerkt vlak. Vóór in basrelief een leeuwen-kop, links en rechts een ornament; achter, een niet duidelijke voorstelling.

Grootte en ornamentatie van beiden is gelijk; echter is 19 massief, en 20 voorzien van een vierkant gat van 15 op 16 c.M. en 27 c.M. diep.

20 bevat op den bovenkant vier kleine groeven, eenigszins correspondeerende met de pootjes van den bloemenbak hierna te vermelden sub 21.

De bovenkant van 19 vertoont niets bijzonders.

Afmetingen 26 × 37 c.M.; hoogte 41 c.M.

21. 22. Twee steenen bloembakken. (Invent. 4824 en 4825).

Bodem rechthoekig, op massieve vierkante pootjes, opstaande vlakken recht, iets naar buiten uitloopend, ieder in het midden een ornament.

Afmetingen: boven 25 × 37 c.M.
beneden 20 × 32 c.M.
hoogte 17 c.M.

23. 24. . . . . (Invent. 4826 en 4827).

Twee voorwerpen, naar de daarvan gegeven beschrijving te oordeelen, eenigszins overeenkomende met de topstukken, welke zich bevinden in de Arch. Verzameling te Djocdja en door den heer KNEBEL o. a. sub N°. 169 zijn beschreven, beide terra-kotta, en hol.

23. roodbruin, basis vierkant, schuin naar boven toeloopend, maakt den indruk van een miniatuur-tempeltje met vier versierde omgangen.

Een los bovenstuk met een gat boven in, van iets lichter kleur.

24. grijsachtig, één geheel, doch ook een gat bovenin, op de hoeken versiersels gelijkende op miniatuur-leeuwenkoppen.

Versiersels bij beiden nog al beschadigd.

Hoogte N°. 23, 49 c.M.
Hoogte N°. 24, 32 c.M.

25. Ganeça. (Invent. 4828).

Steenen plaat, breed 65 c.M. hoog 93 c.M. dik 19 c.M. waarin Ganeça in diep relief uitgebouwen.

De voorstelling komt in hoofdzaak zoozeer overeen met plaat 58 van RAFFLES (Ed. London 1834, derde deel) getiteld Betara Gana or Ganeça, from a subject in stone *brought* from Singosari, dat daarnaar kan verwezen worden.

De *verschillen* zijn de volgende:

1. de voorstelling blijft geheel binnen de grenzen van den stralen krans, terwijl die bij

RAFFLES aan de rechterzijde daarbuiten valt;
2. de rechtervoorhand houdt geen etensbakje vast, zooals RAFFLES aangeeft, doch den gewonen olifantstand;
3. de stralenkrans loopt door, terwijl RAFFLES die alleen aangeeft bij de achterhanden;
4. de door RAFFLES aangegeven zeer in het oog vallende oepawita is niet zoo duidelijk en alleen op den buik te zien;
5. het linkeroor bevat geen oorsieraad (misschien is dit afgebroken); het rechter oor wel, doch daar dit vrij wel samenvalt met de versiersels om den rechter achterarm is dit niet zoo geprononceerd als bij RAFFLES;
6. het onderste deel van den steen heeft den vorm van een kussen, waarop de rij doodshoofden rust, welk kussen niet bij RAFFLES voorkomt;
7. de top van de kroon komt veel dichter bij den bovenrand van den steen en de glorie is veel kleiner dan RAFFLES aangeeft;
8. in de beenbekleeding zijn geen doodshoofden te bekennen.

Is het mogelijk dat de verschillen sub 1, 2, 3, 4 en 7 kunnen verklaard worden, doordat de teekenaar van RAFFLES zich eenige vrijheden veroorloofd heeft of eenige fouten gemaakt heeft,

dat het verschil sub 6 kan verklaard worden, doordat de steen wellicht in den grond stond,

en dat de verschillen sub 5 en 8 zijn te wijten aan slijtage?

Van den steen is aan den rechter bovenhoek een klein stukje afgebroken, overigens gaaf.

N. B. Alle boven beschreven voorwerpen stonden op het erf bewoond door — en eigendom van den Chinees HAN SIOK HIAN, bij de verponding geregistreerd sub N°. 1574, zijnde het overschot van het voormalig land *Petoendjoengan.*

Dit land werd bij koopacte notaris L. TOP alhier, dd°. 25 Augustus 1815 N°. 345, door OMBO SAKIEMA overgedragen aan HAN TIAM PIT.

Bij acte 1829 N°. 91, werd het krachtens testament overgeschreven op zijne weduwe QUEEK TOAM NIO, als zijne universeele erfgename.

Bij acte 29 October 1829 N°. 162, werd het krachtens schenking overgeschreven op HAN KOK PING, zoon van HAN TIAM PIT en QUEEK TOAM NIO.

Bij acte 17 Mei 1892 N°. 254, werd het krachtens testament overgeschreven op den tegenwoordigen eigenaar HAN SIOK HIAN, zoon en universeel erfgenaam van HAN KOK PING.

(Deze overgangen zijn onjuist en onvolledig opgegeven in Bijl. V van het rapport van Mr. VAN DISSEL omtrent de particuliere landerijen beoosten de Tjimanoek).

Verder zij opgemerkt dat RAFFLES blijkens deel II, pagina 45 zijn Ganeça *heeft gezien te Singosari*, terwijl deze, blijkens het onderschrift op de plaat, *vandaar weggehaald is.*

Waar is deze gebleven?

Het is mij niet bekend of deze naar Londen verhuisd is, wat zeker wel na te gaan is.

Mocht vaststaan dat de Ganeça van RAFFLES *niet* te Londen is, zou er dan wellicht iets te zeggen zijn voor de conjectuur, dat die bij HAN TIAM PIT verzeild is geraakt? Dit zou wel overeen te brengen zijn met het feit dat HAN TIAM PIT (o. a. blijkens de schenkingsacte Manoekan) nog al in goede ver-

standhouding tot de Engelsche bestuurders stond, en met de mij door HAN SIOK HIAN gedane mededeeling, dat al deze beelden sedert onheuchelijken tijd op dezelfde plaats hebben gestaan.

Is de sub 25 bedoelde Ganeça niet dezelfde als die door RAFFLES afgebeeld, dan zal toch, op grond der frappante gelijkenis wel mogen aangenomen worden, dat die, evenals die van RAFFLES, uit Singosari afkomstig is.

Daar HAN TIAM PIT landheer was van Probolinggo en Besoeki en wel zal moeten aangenomen worden dat *hij* deze verzameling heeft aangelegd, is het m. i. niet onwaarschijnlijk dat genoemde landstreken als de oorspronkelijke plaats van herkomst moeten worden beschouwd.

LIJST

van ingekomen boekwerken gedurende het 4e kwartaal 1905.

Adams (E. Douglass), The influence of Grenville on Pitt's foreign policy 1787-1798. Washington 1904. 8°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 13).

Verslag van het 14de Internationale *Amerikanisten* Congres te Stuttgart van 18 tot 23 Augustus gehouden. (Bijvoegsel tot de Nederlandsche Staatscourant van Woensdag 13 September 1905, N°. 214.) Paramaribo 1905. 8°.

Amira (K. von), Konrad von Maurer. Gedächtnisrede gehalten in der öffentlichen Sitzung der K. B. Akademie der Wissenschaften zu München am 25. November 1903. München. 4°.

Baird (J. Wallace), The color sensitivity of the peripheral retina. Washington, D. C. 1905. 8°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 29).

Barthélemy, Reize van den jongen Anacharsis in Griekenland. Uit het Fransch van den abt — door M. Stuart. 10 dln. Amsterdam 1794-1801. 8°.

Belsheim (J.), Codex Veronensis quattuor Evangelia ante Hieronymum Latine translata eruta e codice scripto ut videtur saeculo quarto vel quinto in bibliotheca episcopali Veronesi asservato et ex Josephi Blanchini editione principe. Pragae 1904. 8°.

Bor (R. C. van den), Legende van de kris Si Gendje, zooals die den Assistent-Resident van Djambi door eenige oude anaq-radja werd medegedeeld, met, als aanhangsel,

de legende omtrent Si Gendje Maboek, zooals die aan Controleur — in het Soeroelangoensche is verhaald. (Overg. uit het Tijdschr. voor Ind. Taal-, Land- en Volkenk. deel XLVIII.) Batavia 1905. 8°.

Burgess (*J.*), The Ramgarh Hill caves in Sarguja, and Indian caves as pleasure-resorts, by professor Heinrich Lüders. (Reprinted from the „Indian Antiquary vol. XXXV, 1905.) Bombay. 4°.

Carnegie Institution of Washington. Yearbook N°. 1—3, 1902-1904. Washington U. S. A. 8°.

Castle (*W. E.*), Heredity of coat characters in Guinea-pigs and rabbits. Washington, D. C. 1905. 8°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 23).

Conard (*H. S.*), The waterlilies. A monograph of the genus Nymphaea. Washington, D. C. 1905. 4°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 4).

Coville (*F. Vernon*) and D. Trembly Macdougal, Desert botanical laboratory of the Carnegie Institution. Washington, U. S. A. 1903. 8°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 6).

Dorsey (*G. A.*), The mythology of the Wichata. Collected under the auspices of the Carnegie Institution of Washington. Washington, D. C. 1904. 8°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 21).

Duerden (*J. E.*), The Coral siderastrea radians and its postlarval development. Washington, U. S. A. 1904. 4°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 20).

Dumont (*C. F. H.*), De Javaan in de desȃ. (Sĕrat pandjrah ing poespitȃ.) Javaansche samenspraken, behelzende de zeden en gewoonten van den kleinen man. (Bijdrage tot de kennis van taal-, land- en volk.) Weltevreden 1905. 8°.

Dumont (*C. F. H.*), Het Javaansch in de kazerne. Verzameling van woorden en uitdrukkingen, die in den omgang met den Javaanschen militair te pas kunnen komen, ten dienste van officieren en kader. Weltevreden 1905. 8°.

Elsen (*G. van den*) en W. Hoevenaars, Analecta Gysberti Coeverincx. Pars II, bewerkt door —. Uitgave van het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant. 's Hertogenbosch (1905). 8°.

Enteman (*Wilhelmine M.*), Coloration in polistes. Washington D. C. 1904. 8°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 19).

„Mehe Varen" or the Sinna Durai's pocket Sinhalese guide, being a Sinhalese translation of Mr. A. M. *Ferguson's* „Ingē Vā". Colombo 1897. 8°.

Flimmer (*R.*), Ueber Dampfkesselzerstörungen und deren Verhütung. Eine Sammlung practischer Erfahrungen als Leitfaden beim Bau, Anlage und Betrieb von Dampfkesseln. Für Kesselfabrikanten und Besitzer, Ingenieure, Werkführer und Kesselwärter. Leipzig 1884. 8°.

Friedrich (*J.*), Gedächtnisrede auf Karl Adolf von Cornelius gehalten in der öffentlichen Sitzung der K. B. Akademie der Wissenschaften zu München am 12. November 1904. München. 4°.

Geerligs (*H. C. Prinsen*), De samenstelling van Java-suikermelasse. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1905.) Soerabaia. 8°.

Geiger (*W.*), Dîpavaṃsa und Mâhavaṃsa und die geschichtliche Ueberlieferung auf Ceylon. Leipzig 1905. 8°.

Hale (*G. E.*), Contributions from the solar observatory Mt. Wilson, California N°. 1, 2. Washington z. j. 8°.

Halkin (*J.*), En Extrême-Orient 1900-1901. Récit et notes de voyage. Ceylan, Java, Siam, Indo-Chine, Ile de Haï-nan, Chine, Japon, Corée, Sibérie. Bruxelles, Paris 1903. 8°.

Hedin (*Sven*), L'Asie incomme. — Dans les sabres de l'Asie. Paris (1903). 8°.

Heigel (*K. Th. von*), Zum Andenken an Karl von Zittel. Rede in der öffentlichen Festsitzung der K. B. Akademie der Wissenschaften am 14. März 1904. München. 4°.

Hirth (F.), Scraps from a collector's note book being notes on some Chinese painters of the present dynasty with appendices on some old masters and art historians. Leiden, Leipzig, New-York 1905. 8°.

Holwerda (A. E. J.), Wie zijn wij zelf? Een woord tot zijne mede-intellectueelen, ook naar aanleiding van de onderwijs-novelle. Leiden 1905. 8°.

The *Isomorphism* and thermal properties of the feldspars.

Part I. — Thermal study, Arthur L. Day and E. T. Allen.

Part II. — Optical study, J. P. Iddings.

With an introduction by George F. Becker. Washington D. C. 1905. 8°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 31).

Iterson (G. Roessingh van), Waar vele millioenen reeds gebleven zijn en waar vele millioenen nog zullen blijven. — De triomf van onwil en onverschilligheid. Den Haag 1905. 8°.

Iterson (G. Roessingh van), Waar vele millioenen reeds gebleven zijn en waar vele millioenen nog zullen blijven. — Ernstige, onrustbarende feiten. Den Haag 1905. 8°.

Onderzoek naar de mindere welvaart der inlandsche bevolking op *Java* en Madoera.

Overzicht van de uitkomsten der gewestelijke onderzoekingen naar de vischteelt en visscherij en daaruit gemaakte gevolgtrekkingen. 1° deel, tekst. 2° deel, bijlagen. Batavia 1905. fol.

Onderzoek naar de mindere welvaart der inlandsche bevolking op *Java* en Madoera.

Overzicht van de uitkomsten der gewestelijke onderzoekingen naar de pluimveeteelt en daaruit gemaakte gevolgtrekkingen. Batavia 1905. fol.

Algemeene toelichting op het Overzicht van de uitkomsten van 't gewestelijk onderzoek naar de mindere welvaart van den inlander op *Java* en Madoera. (Weltevreden 1905. fol.)

Onderzoek naar de mindere welvaart der inlandsche bevolking op *Java* en Madoera.

Samentrekking van de afdeelingsverslagen over de uitkomsten der onderzoekingen naar de pluimveeteelt. Batavia 1905. fol.

Onderzoek naar de mindere welvaart der inlandsche bevolking op *Java* en Madoera.

Samentrekking van de afdeelingsverslagen over de uitkomsten der onderzoekingen naar de vischteelt en visscherij. Batavia 1905. fol.

Omschrijving der op *Java* in gebruik zijnde molen-installaties. Samengesteld door den 1sten Secretaris van het Algemeen Syndicaat van Suikerfabrikanten op Java. Tegal (1905). 8°.

Jennings (H. S.), Contributions to the study of the behavior of lower organisms. Washington, D. C. 1904. 8°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 16).

Jones (Jas. Ireland), Sinhalese made easy or phrase book of colloquial Sinhalese in Roman & Sinhalese Characters. Fourth edition. Revised. Colombo 1904. 8°.

Kitab al Mokaddas (Bijbel in het Arabisch). London 1831. 8°.

Klerck (E. S. de), De Java-Oorlog van 1825-30. Uitgegeven door het Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen met medewerking van de Nederlandsch-Indische Regeering. 4e deel. Batavia—'s Hage 1905. 8°.

Kobus (J. D.), Diverse Cultuurproeven. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1905.) Soerabaia. 8°.

Koerân (Arabisch). Z. pl. en j. 8°.

Konijnenburg (E. van), Scheiding van Maas en Waal. Beschrijving van den vroegeren waterstaatkundigen toestand in Noordbrabant, alsmede van de werken uitgevoerd voor de verlegging van den Maasmond. Uitgegeven met medewerking van het Provincaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noordbrabant. 's Gravenhage 1905. 8°.

Krumbacher (*K.*), Das Problem der neu-griechischen Schriftsprache. Festrede gehalten in der öffentlichen Sitzung der K. B. Akademie der Wissenschaften am 15 November 1902. München 1903. 4°.

Lepesqueur (*Parfait-Charles*), La France et le Siam. Communication faite à la Société dans sa Séance du 31 Octobre 1897. (Extrait du Bulletin de la Société Académique Indo-Chinoise, 2e série, t. IV.) Paris 1897. 8°.

Lorentz (*H. A.*), Eenige maanden onder de Papoea's. Leiden 1905. 8°.

Lüders (*H.*), Zie J. Burgess.

Macdonell (*A. A.*), The Bṛhad-Devatâ attributed to Saunaka. A summary of the deities and myths of the Rig-Veda critically edited in the original Sanskrit with an introduction and seven appendices, and translated into English with critical and illustrative notes. 2 vols. Cambridge, Massachusetts 1904. 8°. (Deel V en VI van Havard's Oriental Series).

Macdougal (*D. T.*), assisted by A. M. Vail, G. H. Shull and J. K. Small, Mutants and hybrids of the Oenotheras. Washington, D. C. 1905. 8°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 24).

Man (*Mej. M. G. A. de*), Gestempelde Soeratsche ropyen. (Overg. uit het Tijdschr. van het Kon. Ned. Genootschap voor Munt- en Penningkunde 1905.) Amsterdam 1905. 8°.

Marti (*C.*), The weatherforces of the planetary atmospheres. Printed as manuscript. Nidau 1905. 8°.

Morse (*A. Pitts*), Researches on North American Acridiidæ. Washington, D. C. 1904. 8°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 18).

Mottier (*D. M.*), Fecundation in plants. Washington, D. C. 1904. 8°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 15).

Nejedly (*Zdeněk*), Dějiny předhusitského zpěvu v cěchâch. Prâze 1904. 8°.

Newcomb (*S.*), Contributions to stellar statistics. First paper. On the position of the galatic and other principal planes toward which the stars tend to crowd. Washington 1904. 4°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 10).

Newcomb (*S.*), A statistical inquiry into the probability of causes of the production of sex in human offspring. Washington, U. S. A., 1904. 8°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 11).

Nieuwenhuis (*A. W.*), Anthropologische Untersuchungen bei den Dajak. Bearbeitet durch Dr. J. H. F. Kohlbrugge. (Mittheilungen aus dem Niederl. Reichsmuseum für Völkerkunde.) Haarlem 1903. 4°.

Noguchi (*Hideyo*), The action of snake venom upon cold-blooded animals. Washington, U. S. A. 1904. 8°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 12).

Plate (*L. M. F.*), Bijdrage tot de kennis der gebruiken bij verloving en huwelijk in de onderafdeeling Ampat Lawang. (Overg. uit het Tijdschr. voor Ind. taal-, land- en volkenk. deel XLVIII.) Batavia 1905. 8°.

Pott (*J. G.*), Uitvoering van de Indische mijnwet. — Ontwerp eener ordonnantie tot uitvoering van de Indische mijnwet (Indisch Staatsblad 1899, N°. 214), samengesteld door —.

Eerste deel. Ontwerp.

Tweede deel. Toelichting.

Uitgegeven met machtiging der Regeering. Batavia 1905. 8°.

Pringsheim (*A.*), Ueber Wert und angeblichen Unwert der Mathematik. Festrede gehalten in der öffentlichen Sitzung der K. B. Akademie der Wissenschaften zu München am 14. März 1904. München. 4°.

Pumpelly (*R.*), Explorations in Turkestan with an account ot the basin of eastern Persia and Sistan. Expedition

of 1903, under the direction of —. Washington, D. C. 1905. 4°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 26).

Richards (T. W.) and W. Newsome Stull, New method for determining compressibility. Washington U. S. A. 1903. 4°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 7).

Richards (T. W.) and R. Clark Wells, A revision of the atomic weights of sodium and chlorine. Washington, D. C. 1905. 8°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 28).

Richter (P. A.), Litteratur der Landes — und Volkskunde des Konigreichs Sachsen.

Nachtrag 1—4.

Dresden 1892-1903. 8°.

S., Zendeling Krumm en de Iraoeno Hoena. Amsterdam — Pretoria z. j. 8°.

Sajjid ʿOethman bin Abdallah al Alawî, ʿAin al ḥaqq wa façl al chaṭâb (Arabisch). Batavia, 1223 H. 4°.

Sarasin (Paul und Fritz), Reisen in Celebes ausgeführt in den Jahren 1893-1896 und 1902-1903. 2 Bde. Wiesbaden 1905. 8°.

Schoemaker (J. P.), Verhalen uit de Indische Krijgsgeschiedenis (Java — Boni — Bandjermasin). Amersfoort z. j. 8°.

Shull (G. Harrison), Stages in the development of Sium cicutaefolium. Washington, D. C. 1905. 8°. (Carnegie Institution of Washington publication N°. 30).

A full and true relation of the great and wonderful revolution that happened lately in the Kingdom of *Siam* in the East-Indies. Giving a particular account of the seizing and death of the late King, and of the setting up of a new one. As also of the putting to death of the King's only daughter, his adopted son who was a Christian, his two brothers, and of Monsieur Constance, his great minister of state, and favourer of the French. And of the expulsion of all the jesuits, missionary

priests, officers and soldiers of the French nation out of that Kingdom, that endeavoured to bring it under the French domination. (Being the substance of several letters written in October, 1688, and February, 1689. From Siam, and the coast of Cormandel. Never before published in any language, and now translated into English.)

London, printed for Randal Taylor near Stationers-Hall. 1690.

Bangkok, reprinted by order of H. R. H. Prince Damrong Rajanubhab, by Götte & Co. 1905. 4°.

Siebold (*Ph. Fr. von*), Nippon. Archiv zur Beschreibung von Japan und dessen Neben-und Schutzländern Jeso mit den südlichen Kurilen, Sachalin, Korea und den Liukiu-Inseln von —. Herausgegeben von seinen Söhnen. 2 Bde. Würzburg und Leipzig 1897. 8°.

Sjaᶜir ᶜAbdalmoelôek. Steendruk, Singapore 1288 H. 4°.

Smith (*J. J.*), Die Orchideen von Ambon. (Herausgegeben vom Departement für Landwirthschaft.) Batavia 1905. 8°.

Tervooren (*H.*), Defecatie met poedervormige ongebluschte kalk. (Overg. uit het Archief voor de Java-Suikerindustrie 1905.) Soerabaia. 8°.

Ninanga ma djou lahatala ai buk ma djarita. O buk ninanga „perhimponan elkitab" jo hidoaka. (Bijbelsche geschiedenissen in het *Tobeloreesch.*) Leiden 1905. 8°.

Public library, Museums, and national gallery of *Victoria.*

Catalogue of current periodicals received at the public library of Victoria. Melbourne 1905. 8°.

Voigt (*H. G.*), Der Verfasser der römischen vita des heiligen Adalbert. Eine Untersuchung mit Anmerkungen über die andern ältesten Schriften über Adalbert, sowie einige strittige Punkte seiner Geschichte. Prag 1904. 8°.

Waddell (*L. Austine*), Lhasa and its mysteries with a record of the expedition of 1903-1904. London 1905. 8°.

Wely (F. P. H. Prick van), Augusta de Wit's Facts and Fancies in het oorspronkelijke en in de vertaling beoordeeld. Weltevreden 1905. 8°. (Engelsche Studien en Kritieken III.)

Wely (F. P. H. Prick van), Drie proefvertalingen uit Fijn van Draat's „Engelsche schetsen". (Engelsche Studiën en Kritieken II.) Weltevreden 1905. 8°.

Winternitz (M.), Geschichte der Indischen Litteratur. 1. Halbband. Leipzig 1904. 8°.

AANWINSTEN

VAN DE

ETHNOGRAPHISCHE VERZAMELING IN 1905.

Soematra.

UIT KĔRINTJI, vulgo Korintji, gezonden door den heer H. K. MANUPASSA, Controleur van Indrapoera. Not. Nov. 1904, I *c*, blz. 107; Not. Maart 1905, III 23°, blz. 34.

11431. *Taboeng kawa*, zwart aarden kan voor *kopi daon*, aftreksel van koffiebladeren.
11432-41. *Boeloeh kawa*, kan als boven, van bamboe en met snijwerk versierd.
11442-43. *Laboe kĕndi*, zwart aarden waterkruik.
11444-58. *Kampeh sirih*, sirihtasschen van palmblad gevlochten; deels met, deels zonder draagbanden.
11459. *Kampeh roko*, strootjestasch, als boven.
11460-63. *Kampeh tămbakau*, tabakszak, als boven.
11464. *Bakoel*, bamboe mandje om rijst te waschen.
11465-81. *Lapik pandjang*, slaapmatten, dubbel, grove onder- en fijne bovenmat. De laatste in fraai patroon gevlochten en deels met gekleurd katoen omboord.
11482-517. *Lapik pandak*, zitmatten, als boven, doch dikker en ongeboord.
11518. . . . . . , model van een planken woonhuis.
11519-21. *Tanggoek ikan*, rotan vischmanden.
11522. *Toaoeh*, rijstsnijmesje.

11523-28. *Amboeng*, rotan draagmanden, kegelvormig met wijde mazen.

11529-37. *Djangki*, rijstmanden, fijn rotan vlechtwerk, cylindrisch.

11538. *Galeh*, draagmars met draagzeel van boomschors, die om het voorhoofd geslagen wordt.

11539-52. *Tikar sambajang*, bidmatjes op dezelfde wijze vervaardigd als N°. 11465.

11553-56. . . . . . , plankjes met proeven van houtsnijwerk.

11557. *Kintjir*, spinnewiel.

UIT DJAMBI, door bemiddeling van den heer Resident van Palembang. Not. Mei 1905, II *c*, blz. 44 en Bijlage V.

11670. „Modjopahit", ijzeren kris, Modjopahit type, rijkssieraad van het Koeboe-gebied Ketaloe.

11671. „Sarang long", kris, Boegineesch maaksel; rijkssieraad van de soekoe: Radja ampat poeloeh, waarvan de hoofdtak gevestigd was in Pemoesiran, Koempeh.

11672. *Kĕris pandjang*, lange kris, vermoedelijk Riouwsch maaksel; rijkssieraad als voren.

11673. *Bĕdil dewo*, ladinghouder van een achterlaad-lila; gevonden bij den Pangeran ratoe.

11674. . . . . . , vlag van zwart katoen; waardigheidsteeken van den Radja Sahari bij het installeeren van een nieuwen sultan.

11675-76. . . . . . , zonnescherm van gele zijde; waardigheidsteeken van den Pangeran ratoe.

11677. . . . . . , zonnescherm van oranje zijde met gouden passement nabij den top en rond den rand; als boven. Geschenk der Regeering.

11678. . . . . . , zonnescherm van papier met wit zijden overtrek, geborduurd met zilveren sterren en dito passement benevens met zilver beslagen steel; waardigheidsteeken van den Sultan.

11679. . . . . ., vlag van geel dundoek.
11680. „Tjalakati goembaq mas", pinangnootschaar in den vorm van een staand manspersoon, die, opent men de schaar, een sĕmbah maakt. Rijkssieraad der Federatie Batin V, Boven-Tamboesi.

UIT DE RĔDJANGLANDEN, geschenk van den heer D. A. RINKES. Not. Mei 1905, II *n*, blz. 48.

11683-89. *Taboeng*, bamboekokers met houten deksels; beschreven met rentjong-schrift.
11690-92. *Gĕlas sajaq*, koffiekopjes van klapperdop.
11693. . . . . ., zak van donkerblauw katoen, geborduurd en voorzien van schuif en band.

UIT ATJEH, door bemiddeling van den Civielen en Militairen Gouverneur van Atjeh en Onderhoorigheden, de preciosa buitgemaakt bij de overvalling der schuilplaats van de weduwe van TOEKOE OEMAR. Not. Juli 1905, III *d*, blz. 61.

11711. *Kreh meudjambang*, kris met gouden, gedreven scheede en greep van zwarte koraal; afkomstig van TEUKOE NANTA SEUTIA.
11712. *Kreh meudjambang*, kris als boven met ivoren greep.
11713. *Kreh*, kris met houten greep en dito scheede.
11714. . . . . ., kris pandjang, Bataksche toetoe pege, met hershoornen greep.
11715-16. *Seukin*, dolkmessen met goud en soeasa versierd.
11717-18. *Siwah*, dolken, als boven.
11719. *Sikin*, zwaard met goud en soeasa versierd en gegraveerde, houten scheede.
11720. . . . . ., sirihdoos, zilveren, gedreven met goud versierd. Ingevoerd van Poeloe pinang.
11721. . . . . ., sirihdoos, als boven, doch kleiner.
11722-23. *Krandam*, kalkdoosjes van soeasa.

11724. *Taloë krandam*, keten, gouden voor de bevestiging van kalkdoosjes.
11725. *Krandam goetji*, kalkdoosje, messing.
11726-27. *Soebang*, oorschrijven, gouden filigraan.
11728-33. *Keutab*, borstsieraad van drie maansikkelvormige, door kettinkjes verbonden platen.
11734-37. *Keupah*, haarsieraden van platen en kettingen.
11738-40. *Keupah takoeë*, kraaghaken.
11741-42. *Simplah*, rivière van groote 6 kante schijven door kettingen verbonden.
11743-44. *Peundéng*, gordelslot.
11745. . . . . ., gordel van zilveren platen, deels met gouden oplegsels.
11746-48. *Euntoeë'*, halsketenen.
11749. *Ikat sanggoj*, haarwrongsieraad met à jour gewerkte tjampaka-bloemen.
11750. *Soenting*, sieraad voor boven het oor, gouden tjampaka bloem.
11751-52. *Tjeukam sanggoj*, haarnaalden.
11753. *Keutab*, kraagketen.
11754-61. *Sawe' en geulang*, armbanden.
11762-63. *Tampoe koepiah*, kruinversiersel, stervormig voor de koefiah.
11764. *Rindo koepiah*, diadeem voor de koefiah.
11765-66. . . . . ., knoopjes voor jakjes, ingevoerd.
11767-68. . . . . ., broches, ingevoerd.
11769. *Tjoetjo' sanggoj*, haarnaald.
11770-11782. *Euntjiën*, vingerringen.
11783-84. *Adjimat*, geschreven amuletten in doosjes.
11785-86. *Tjoepéng*, schaamplaatje voor kinderen.
11787. *Keupah*, borstsieraad „ „
11788. *Geulang*, armband „ „
11789. *Klah*, gordel van gevlochten zilverdraad. „ „
11790. *Taloeë keu'ieng*, halssnoer „ „
11791. *Euntoeë*, ceintuur „ „

11792. . . . . ., rinkelsnoer voor kinderen.
11793-94. . . . . ., halssieraad met rood steentje " "
11795. . . . . ., belletje " "
11796. . . . . ., talisman " "
11797. . . . . ., armbandjes, paar " "
11798. *Boh roe*, knop en ring voor sirihbuidel.
11799. *Bate pira*, zilveren napje.
11800. . . . . ., kruinversiersel voor koefiah.
11801. . . . . ., hoek voor jakje.
11802-03. . . . . ., kraaghaak.
11804. . . . . ., hangers tot sieraad, paar.
11805. . . . . ., ketting, zilveren met soeasa slot.
11806. . . . . ., ketting met amulet.
11807. . . . . ., amulet.
11808. . . . . ., zilveren knoopen, paar.
11809. . . . . ., doosje, zilver, gedreven.
11810-14. . . . . ., vingerringen.
11815-21. . . . . ., armbanden.

(11800–11821: Vermoedelijk afkomstig van het gevecht waarbij Po Tjoet Mah Tahe sneuvelde.)

Uit Siak Sĕri, Indĕrapoera, geschenk van Z. H. den Sultan, Not. Nov. 1905 III, blz. 112.

a. Nĕgri Siak Sĕri Indĕrapoera.

11829. *Weng*, haspel voor zijde.
11830. *Rahat*, spinnewiel voor zijde.
11831. *Kerek*, toestel om meervoudige draden te maken.
11832. *Rahat pĕnjĕring*, toestel om te tweernen.
11833. *Oenda dan likas*, toestel om cocons af te winden.
11834. *Poengok*, toestel om spoelen te winden.
11835. *Kerek pandjang*, toestel om gekleurde draden te winden.
11836. *Ani*, scheeringspanner voor bont weefsel.
11837. *Papan goelong*, plank om de scheering om te wikkelen, kettingboom.
11838. *Karab dan idjak'*, ophaler met trekkers.
11839. *Sisir dan gĕroep*, kam met slaglade.

11840. *Pesa*, weefboom.
11841. *Torak dan plitingnja*, spoel met klos.
11842. *Kek blira blabas*, sabel met weefspaan.
11843. *Soedji bilang*, monster zijden borduursel.
11844. *Tjoeban*, klosjes voor gouddraad.
11845. *Ambong*, mand voor het inzamelen van boschproducten.
11846. *Boejang*, mand ons rijst te vervoeren.
11847. *Kepok*, rijstbewaarmand.
11848. *Toewai*, rijstsnijmesje.
11849. *Bakol*, groentenmand.
11850. *Djangka*, pandanbladsplijter.
11851. *Tikar bělangkap*, slaapmat.
11852. *Bakol bertoetoep*, bergmand.
11853. *Kangkatang*, tabaks- en gambir mandje.
11854. *Bakol gila*, naaimandje.
11855. *Bakol bětali*, rijstdraagmandje.
11856. *Soempit berkrawang*, geldzakje.
11857. *Sampan*, vischschuit.
11858. *Kaïl*, vischhengel.
11859. *Goentang běranjot*, dobber.

b. Něgri Pakan Baroe.

11860. *Djalor pěndjaring ikan kajangan.* Visschersboot ten gebruike bij het sleepnet tot het vangen van *kajangan*-visch.
11861. *Djaring*, sleepnet voor bovengemeld doel, te gebruiken in riviermondingen.
11862. *Djala ikan*, werpnet om *djoeara*-visch te vangen.
11863. *Djala oedang*, werpnet voor zoetwatergarnalen.
11864. *Oenak*, doornfuik om *klabau*-visschen te vangen; gebruikt in riviermondingen.
11865. *Ambatan*, versperring voor visch, als boven.

c. Něgri Tapong kanan.

11866. *Sampan bloengkang*, handelsvaartuig.
11867. *Djalor*, transportvaartuig.
11868. *Dekot*, lokfluit om duiven te vangen.

11869. *Kaban*, vischfuik voor *klasan's*.
11870. *Sĕmpirai*, vischfuik voor kleine visch.
11871-72. *Loekah*, vischfuiken.
11873. *Pĕngilar*, vischfuik.
11874. *Tengkalak*, vischfuik voor kleine visch.
11875. *Djĕrat roesa*, hertenstrik.
11876. *Djĕrat plandok*, strik voor dwergherten.
11877. *Ketok*, koker voor vogellijm.
11878. *Bĕljong*, bijl (model in hout).

d. Nĕgri Merba.

11879. *Roemah parot*, huismodel.
11880. *Para*, sagowaschtoetsel.
11881. *Pangkor*, sagoklopper.
11882. *Parot*, sagorasp.
11883-84. *Oeba*, sagogoot.

e. Nĕgri Tebing tinggi.

11885. *Pĕngerih*, vischtoestel voor brakwater; wordt tweemaal daags gelicht.
11886. *Rawai*, beug.
11887. *Kisa*, net voor brakwatervisch.
11888. *Togok*, vischfuik.
11889. *Bĕlat*, versperring voor visch.
11890. *Tongkah*, slede voor modderigen grond, gebezigd bij het vangen van *krang*, schelpdieren.
11891. *Raga*, vischmandje.
11892. *Sampan kolek*, vaartuig om levensmiddelen te vervoeren.

f. Nĕgri Koeboe.

11893. *Prahoe pĕlajaran*, zeilvaartuig.
11894. *Prahoe kĕtjil pĕngambai*, garnalenboot tot het plaatsen der *ambai*.
11895. *Prahoe kĕtjil pĕngambar*, boot tot het vangen van garnalen en kleine visch in brakwater.

g. Nĕgri Tanah poetih.

11896. *Prahoe pĕlajaran*, zeilprauw.

11897. *Prahoe kĕtjil*, vaartuig om *ikan koening* in de monding der Tanah poetih-rivier te vangen.

11898. *Klalang*, waterkruik van gebakken aarde.

11899. *Pabara*, potje om wierook te branden ter berooking van kleedingstukken.

11900. *Pĕsalin kanitrap*, boombast kleed, voorheen in gebruik bij de Orang Sakai, boschbewoners.

h. Nĕgri Boekit batoe.

11901-02. *Sampan pĕmoekat troeboek*, vaartuig om *troeboek* te vangen.

11903. *Poekat tarik*, treknet.

11904. *Kisa*, mandje voor garnalen en kleine visch.

Java.

a. West-Java.

Van de Badoej's, geschenk van R. T. Achmad Djajadiningrat, Regent van Serang. Not. Oct. 1905, V *b*, blz. 99.

11827. *Kolendjer*, wicheltabel op een houten plankje gesneden, om met behulp der naptoe's van de maanden en der dagen, gunstige tijdstippen te berekenen.

11828. *Boweh larang*, ongebleekt, grof katoenen weefsel, door een maagd geweven en voor religieuze doeleinden bestemd.

Kampong Tjiteureup, geschenk van den heer C. M. Pleyte. Not. Aug. 1905, XI, blz. 84.

11708. *Iboe-pare*, rijstmoeder, vervaardigd bij het begin van den oogst om als beschermster van het gewas bewaard te worden.

11709. *Pajoeng*, zonnescherm voor de iboe-pare van rijstaren gemaakt.

11710. *Kipas*, waaier; als boven.

Uit Soekaboemi, aangekocht van den beeldsnijder Mĕrdjoeki van Tji-djĕro, Tji-saät.

12060. . . . . ., beeldje van grijzen steen, voorstellende PATIH INGNGAWANGGA.
12061. . . . . ., beeldje, als voren, voorstellende DOROWATI (KRĚSHNA).

UIT BANDOENG, geschenk van R. WIRA DI RĚDJA, Not. Juli 1905, X *a*, blz. 69.
11705. *Mandĕpoen*, lappendekentje, zeer oud, om geschenken te bedekken; van palmblad.
11706. *Mandĕpoen*, lappendekentje nieuwerwetsch met veelkleurige nopjes.

UIT TAROGONG, geschenk van MAS POERA DI RĚDJA, Wadana van Timbanganten, Not. Juli 1905, X *a*, blz. 69.
11558. *Mandĕpoen*, lappendekentje om geschenken te bedekken van *boweh*, eigen weefsel; over de honderd jaren oud.

b. Midden- en Oost-Java.

A. UIT KRAWANG, geschenk van Mr. J. H. ABENDANON, Not. Maart 1905, III 12°, blz. 32.
11417-18. . . . . ., strooboeden van rijststroo, Tji-boengoer.

B. UIT SĚMARANG EN KĚDIRI, als boven.
11419. *Kĕpis*, vischmandje, Salatiga, Loerèn.
11420. *Tĕlik bĕsar*, vischfuikje, „ Giling.
11421. *Tĕlik pandjang*, vischfuik, „ Gading.
11422. *Woewoe*, vischfuik, „ Tjandi redjo.
11423. *Itjir bĕsar*, vischfuik, „ Doeren.
11424. *Itjir*, vischfuik, „ Tjandi redjo.
11425. *Waring*, vischtoestel om garnalen tot trasibereiding te vangen, Salatiga, Soebolilo.
11426. . . . . ., molen om cassave te raspen, Java.
11427. *Oeloeban*, blaasbalg / *Paron* aanbeeld / *Pepitan* hamer en } model Kĕdiri, Ménggiran.

11428. . . . . ., pers voor klapperolie, Kědiri, Ménggiran.
11429. *Gilingan*, pers voor katjangolie, Java.
11430. *Sioeer*, pers voor suikerriet, „

UIT BANGIL EN DĚMAK, geschenk van Dr. J. BRANDES namens de Commissie voor Oudheidkundige onderzoek op Java, Not. Mei 1905, V *a*, blz. 51.
11667. Batara Goeroe, wajangpop, Batara Goeroe met aureool staande op den Nandi. Regent van Bangil.
11668. Råmå, wajangpop (karton). Regent van Děmak.
11669. Dewi Sintå, „ „ „ „ „

UIT TJI-RĚBON, aangekocht van den inlander TROENÅSENTIKÅ, desa Kagoengan, distr. Kaliwirå, afd. Wånåsåbå. Not. Mei 1905, II *d*, blz. 45.
11681. . . . . ., bronzen kanonnetje (model) met ornamentje op den loop.
11682. . . . . ., kanonnetje als voren met handvatsels in den vorm van een visch met afgekapten kop.

UIT BANJOEMAS, geschenk van Dr. C. SNOUCK HURGRONJE; Not. Maart 1905, IV, blz. 35. Zie ook Bijlage III.
11696. *Koeḍi wĕtĕng*, bochtig mes met bruin houten handvat, Poerwokĕrto.
11697. *Koeḍi*, bochtig mes met geel houten handvat, „
11698. *Koeḍi mèlĕm*, bochtig mes, als voren, „
11699. *Golok*, kapmes met houten handvat, „
11700. *Koeḍi sangoet*, bochtig mes met open scheede, „
11701. *Kĕṭoprak koeḍi*, koeḍi-scheede, „
11702. *Korakan koeḍi*, koeḍi-scheede, „
11703. *Kĕṭoprak arit*, grasmes-scheede, „

UIT MÅDJÅWARNÅ, geschenk van den heer ALB. KRUIJT, Not. Augustus 1905, IX 1°, blz. 83.

11822. „Nini ṭowong", popje van rijststroo gemaakt, kinderspeelgoed.

UIT MADIOEN, geschenk van den NAIB van DOLOPO, Not. Augustus 1905, IX 2°, blz. 83.

11823. *Koeḍi bares*, bochtig mes.

11824. „Sĕmar loenggoek" of *damar moeroeb*, lanspunt dus genaamd wegens de gestalte van een zittenden Sĕmar, die aan het ijzer gegeven werd.

Madoera.

Geschenk van Mr. A. PAETS TOT GANSOIJEN, Not. October 1905, VIII *a*, blz. 100.

12093. *Tongtong*, wachthuisklok in den vorm van een *bangkong*, brulvorsch.

Bali.

VAN BANDJAR, aangekocht door bemiddeling van den heer H. J. E. F. SCHWARTZ, Controleur te Singaradja. Not. Mei 1905, II *o*, blz. 48.

11560-11666a. . . . . ., de wajangpoppen vermeld in lijst N°. 3 der Bijlage I, Notulen 1904 vermeerderd met de figuren van:

Bĕgawan Bisma.

Dewi Soebadra.

Sang Prĕtiwindija.

Aankoop.

11694. *Raksasa*, bruin houten raksasa, krishouder.

11695. *Togog*, zittend mansfiguur van grijzen steen houdende een koedi op den rechterschouder.

Lombok.

UIT AMPĔNAN, geschenk van Z. E. den Luitenant-Generaal W. BOETJE. Not. 1904 Juli III, blz. 75.

11704. . . . . ., Lanspunt, den Radja van Lombok toegezonden tijdens zijn verblijf te Ampĕnan, vermoedelijk met de bedoeling hem in de gelegenheid te stellen zelfmoord te plegen.

Geschenk van den heer F. A. LIEFRINCK, Lid van den Raad van Nederl.-Indië, Not. 1905 Oct. VI, blz. 100 en Bijlage IX.

11825. *Ra̩rapan*, huisaldaar voor den Boeddha-priester.
Doelang, presenteerblad.
Gĕnitri, rozenkrans op schaaltje.
Santi, vlag in de gedaante van een Garoeda.
Gĕnta, schel.
Pakĕmbang ngoerajan, kelk voor welriekende bloemen.
Pawidjajan, kelk voor ontbolsterde rijst.
Patjanèjan, reukhout vaasje.
Badjra, Indra's donderkeil.
Padipan, lampje.
Pasĕpan, vuurtest met tang en waaier tot het branden van reukhout.

11826. *Pamandingangan*, zilveren lokaal voor vrijwater en dito vrijwater-kwaststeelen voor den Siwapriester.

Borneo.

KĔNJA, APO KAJAN, krachtens besluit van den G.-G. van Ned.-Indië, dd°. 22 Oct. 1905 N°. 3, de door den Heer E. W. F. VAN WALCHERN op zijn reis naar het brongebied der Kajan verzamelde ethnographica.

11971. *Taä*, vrouwenrokje.
11972-73. *Sapei*, vrouwenzakje.
11974-80. *Tapong*, haarbanden.
11981. *Sapei moet*, kinderjasje van boomschors.

11982. *Tabit*, zitmatje van huid.
11983. *Oedang teboen*, oorsieraad.
11984-86. *Bloekot*, strijdmutsen.
11987. *Soenoeng*, strijdbaadje.
11988. „ strijdbaadje voor knapen.
11990-92. . . . . ., gevlochten tabakskoker.
11993. . . . . ., kalkkoker, dubbele, voor vrouwen.
11994. . . . . ., tabakszak.
11995-98. *Baheng*, zwaarden.
11999. *Sampi*, viool.
12000. *Kĕdiri*, mondorgel.
12001-03. *Klembit*, schilden.
12004. *Bloe-èng*, grasmes.
12005. *Poë*, ijzeren rijstmesje.
12006-11. „ rijstmesjes met beenen heften.
12012-15. . . . . ., mesheftjes van bamboe en been.
12016-20. *Ingan*, rijstmanden.
12021-22. *Sang*, regenschermen.
12023-24. . . . . ., vogelfiguren voor *oebak*, kleefrijst.
12025-27. *Kiöt*, borden van hout en vlechtwerk.
12028. . . . . ., lepel van kalabas.
12029. . . . . ., rijstschepper.
12030. *Kiön*, kam van bamboe.
12031. *Bat*, kinderdraagplank.
12032-35. . . . . ., potjes van gebakken aarde.
12036-40. . . . . ., kalkkokers.
12041. *Blandjat*, reismand.
12042. *Toebang*, korf van boomschors.
12043. *Boengat*, rhinoceroshoorn.
12044. . . . . ., moestika.
12045-47. *Klĕgei batik*, tatoeerpatronen van hout.
12048-49. *Asei*, bijl.
12050-52. . . . . ., Rijgplankje voor kralenwerk.
12053-57. *Boedot*, maskers.
12058. . . . . ., kinderspeelgoed.
12059. . . . . ., flesch olie.

UIT CENTRAAL-BORNEO, geschenk van den heer E. W. F. VAN WALCHERN.

12062-63. . . . . ., huismodellen, Kĕnja-dajaks.

12064-65. . . . . ., prauwmodellen, „ „

12066. . . . . ., vrouwenbaadje, Basap, Orang laboe.

12067. *Hang*, zonnehoed, Moeara Lasan.

12068. „ „ Sĕgai-dajaks.

12069. *Bepit moet*, jas van boombast, „ „

12070. . . . . ., tabakskoker, Basap.

12071. . . . . ., schuitje Chineesch tin voor het gieten van oorbellen, „

12072. *Karoeding*, mondharp, Sĕgai-dajaks.

12073. *Soeda*, voetangels, „ „

12074. *Kapan*, rijstmesje, „ „

12075. . . . . ., koker voor rijst.

12076. . . . . ., rijstkoker met vijf openingen, Harĕlit, Afd. Kendangan.

12077-79. *Loh teh*, bamboekokers met deksel, Sĕgai-dajaks.

12080. *Bat*, draagkorf, „ „

12081. . . . . ., reismand met benoodigdheden. „ „

12082-83. . . . . ., tatoeeermatrijzen, „ „

12084-85. *Boedot*, masker, Kĕnja-dajaks.

12086. *Gasing*, priktol, Sĕgai-dajaks.

12087. *Dan*, fakkel, „ „

12088. *Din*, kaarsen, „ „

12089-90. *Pat*, zitmatje, Poenan apoet.

12091. „ zitmatje, Ma koelit.

12092. „ zitmatje.

Celebes.

Uit de MINAHASA, geschenk van Dr. J. G. F. RIEDEL, Not. Juli 1905, VII, blz. 68.

11707. „Lingkambene", afgodsbeeldje dienend tot *olat*, knop voor een priesterstaf, gebezigd bij het aanleggen van het eerste rijstveld.

UIT DE MINAHASA, geschenk van den heer J. ALB. T. SCHWARZ, Oud-hulpprediker van Sondĕr, Not. Oct. 1905, III 22°, blz. 95 en Bijlage VIII.

12094-96. *Soemperang*, trechtervormige korven op steel, offervoorwerp.
12097-98. *Soemperang*, als boven, kleiner.
12099. *Kowit*, offerwatervat.
12100. *Wowong*, plengkokers.
12101. *Kopit*, klemmen.
12102. *Tino'or*, drankofferbekers.
12103. *Lĕntoe'*, vertegenwoordigers van gunstige vogelkreten.
12104. . . . . ., hars van den *woewoek*-boom, tot wierook gebezigd.
12105. *Watoe toeloes*, talisman's.
12105a. *Se'se'wanoea*, stukje Clerodendron wortel, als tegengif tegen tooverpraeparaten gebruikt.
12106. *Ela'd*, blaasroepijltjes.
12107. *Sorin*, lokfluit voor den nacht-geloofsvogel.
12108. *Rĕrĕt*, houten wicheltabelletjes.
12109. *Kakapojan*, vuurwrijfhoutjes.
12110. *Timboekar*, lijkurn, model.
12111. *Kapiring*, strik tot het vangen van *weris*.
12112. *Laindong*, bereide boomschors.
12113. *Te'ep*, „ „
12114. *Toetoembalen*, „ „
12115. *Makĕlet*, „ „
12116. *Woloemoe*, „ „
12117. *Langoesei*, „ „
12118. *Na'a in toe'a*, „ „
12119. *Mawia'oe koelo'* „ „
12120. *Mawiringan*, „ „

12121. *Mo'mo'*, bereide boomschors.
12122. *Poporong*, „ „
12123. *Na'a koelo'* „ „
12124. *Laindong*, „ „
12125. *Taiapoe*, „ „
12126. *Wangoerer*, „ „
12127. *Wateng*, harnas van gevlochten *ganemo* (*soeka*)-touw.
12128. . . . . ., weefgereedschap.

VAN DE TALAOET-EILANDEN.

12129. *Aloenga*, schild.
12130. . . . . ., rotan helm.
12131. *Alai*, jachtspies.
12132. *Bara'a*, zwaard.

AANWINSTEN VOOR DE HISTORISCHE VERZAMELING.

MENADO, geschenk van den Heer A. L. WAWO-ROENTOE, Not. 1905 Maart III 27°.

11414. . . . . ., Eeresabel den aanvoerder der Minahasische hulptroepen in den Java-oorlog, schenkers overgrootvader, vereerd.
11415. . . . . ., Rood zijden doek met vijf steentjes door denzelfden als talisman gedragen.

AMBON, geschenk van Dr. F. DE HAAN, Not. Maart 1905, III 21°, blz. 33.

11416. . . . . ., Bodeplaat met het opschrift „Officier van Justitie” Amboina.
11416[a]. Idem.

Aankoop.

11558. . . . . ., kroonstuk van een scherm, engeltjes die een dubbel wapenschild vasthouden.

LIJST

der voorwerpen, die in het jaar 1905 voor de Archaeologische Verzameling zijn verkregen.

19de Vervolg van den Catalogus.

A. VOORWERPEN VAN STEEN.

5*b*. (Invent. 4805). **Trimoerti.** Zittend. Driehoofdig. Hoog hoofdtooisel in één knot verzameld, glad achterstuk, halssnoer en gordel. Vierhandig; in de linker achterhand een lotus, in de rechter achterhand een vliegenwaaier; de beide voorhanden steunen op de knieën en houden een bidsnoer vast. Hoog 56. — Not. Oct. 1905, pag. 100 en Bijlage X. Geschenk van Mr. A. PAETS TOT GANSOIJEN, Soerabaja. Uit de collectie HAN KOK PING.

8*a*. (Invent. 4795). **Brahma.** Zittend op zetel. Vierhoofdig. De beide achterarmen afgebroken, de voorhanden op de knieën. Wenkbrauwen, snor en makoeta met teer aangezwart. Op de rugplaat, reikend tot halve hoogte, is aan den achterkant een nis uitgebeiteld met lotusrozet in het midden. Hoog 74. — Not. Juli 1905, pag. 63 en Mei pag. 46. Gevonden in de desa Klateron (Grabak), Kĕḍoe.

8*b*. (Invent. 4804). **Brahma.** Zittend op lotuskussen, vierkant achterstuk tot den hals reikend. Ooren met zware oorhangers, diadeem, halssnoer en ringen om bovenarmen en polsen. Lintvormige oepawita. De rechter achterhand houdt een bidsnoer, de linker is afgebroken; de voorhanden steunen op de knieën en dragen een knopvormig voorwerp. Over

de beenen en voeten afhangend gewaad. Hoog 51. — Not. Oct. 1905, pag. 100 en Bijlage X. Geschenk van Mr. A. Paets tot Gansoijen, Soerabaja. Uit de collectie Han Kok Ping.

40*a*. (Invent. 4834). **Onbekend beeld (Çiwa als Mahâdewa?).** Staand. Het onderstuk tot aan de knieën ontbreekt. De beide voorarmen zijn voor de borst samengevouwen en houden een lotus (?). Hoog hoofdsieraad. Aan weerszijden van het hoofd vleugelvormige sieraden waarvan de uiteinden tot boven de makoeta reiken. Vier armen; de beide achterhanden, langs het hoofd opgeheven, houden een bloemvormig voorwerp. Hoog 43. — Not. Oct. 1905 pag. 95. Vermoedelijk van Modjokĕrto. Geschenk van den heer J. Bienfait te Soerabaja.

41*c*. (Invent. 4833). **Çiwa als Mahâdewa.** Staande op eenvoudige steenplaat. Vierarmig; de voorhanden voor het lichaam in elkaar gelegd. In de rechter achterhand een bidsnoer, in de linker een vliegenwaaier. Laat — Modjopait-type. Hoog 35. — Not. Oct. 1905 p. 95. Vermoedelijk van Modjokĕrto. Geschenk van den heer J. Bienfait te Soerabaja.

97*c*. (Invent. 4836). **Mahâkâla** of **Rakshasa** (?), zeer beschadigd, steunend met de rechterhand op een knots; zware lokken. Hoog 53. — Not. Oct. 1905 p. 95. Vermoedelijk uit Modjokĕrto. Geschenk van den heer J. Bienfait te Soerabaja.

97*d*. (Invent. 4837). **Mahâkâla** of **Rakshasa** (?) kop, met stuk van den romp, met kalk bevestigd op een rond, geornamenteerd kussenvormig voetstuk dat vermoedelijk niet bij het fragment behoort. Hoog 48. — Not. Oct. 1905 p. 95. Vermoedelijk uit Modjokĕrto. Geschenk van den Heer J. Bienfait te Soerabaja.

113*c*. (Invent. 4807). **Oemâ of Pârwati.** Staand tegen een eenvoudige steenplaat, achterstuk met glorie. Vier armen.

In de achterhanden: rechts een lotusknop, links een vliegenwaaier. De voorhanden vóór het lichaam in elkaar gelegd. Op de voetplaat, links en rechts van het beeld, een pot met lotussen. Hoog 59. — Not. Nov. 1905, p. 100, en Bijlage X. Geschenk van Mr. A. PAETS TOT GANSOIJEN, Soerabaja. Uit de collectie HAN KOK PING.

115*a*. (Invent. 4808). **Oemâ of Pârwatî**, als voren, doch zonder bloempotten op het voetstuk. Hoog 48. — Not. Nov. 1905 p. 100 en Bijlage X. Geschenk van Mr. A. PAETS TOT GANSOIJEN, Soerabaja. Uit de collectie HAN KOK PING.

124*a*. (Invent. 4806). **Oemâ of Pârwatî**. Staand op los voetstuk (vermoedelijk later bijgemaakt); tegen den rug een plaat met stralenkrans en glorie. Vier handen. In de achterhanden: rechts een naga met naar voren gerichten kop, links een lotus. De voorhanden vóór het lichaam in elkaar gelegd. Hoog 45 (met voetstuk: 62). — Not. Nov. 1905 p. 100 en Bijlage X. Geschenk van Mr. A. PAETS TOT GANSOIJEN, Soerabaja. Uit de collectie HAN KOK PING.

138*e*. (Invent. 4835). **Doergâ**. Staande op een buffel, die den kop naar links gekeerd heeft. Achtarmig. In de rechterhanden: discus, pijl, zwaard en den staart van den buffel. In den linkerhanden: strijdbijl, boog, pijl en het haar van den mahishâsoera, die in çila-houding gezeten is op den kop van den buffel. Zeer verweerd. Hoog 35. — Not. Oct. 905 p. 95. Geschenk van den Heer J. BIENFAIT te Soerabaja. Vermoedelijk afkomstig van Modjokĕrto.

160*b*. (Invent. 4809). **Ganeça**. Zittend met tegen elkaar gedrukte voetzolen; gewone versierselen. Hoog 55. — Not. Nov. 1905 p. 100 en Bijlage X. Geschenk van Mr. A. PAETS TOT GANSOIJEN, Soerabaja. Uit de collectie HAN KOK PING.

186*a*. (Invent. 4798). **Ganeça**. Zittend op de gewone wijze tegen een rugplaat met onversierde, ellipsvormige glorie.

Vier armen. In de achterhanden: rechts een bijl die *steunt* op de hand instede van dat deze het wapen omvat, links een bidsnoer. Hoog 79. — Not. Juli 1905, p. 63 en Mei 1905 p. 46. Gevonden in de desa Klateron (Grabak) Kĕdoe.

187*b*. (Invent. 4828). **Ganeça,** b a s r e l i e f en van gelijke bewerking als de Oemâ N°. 126*d*. (Invent. 4677, zie Not. Juni 1904 p. 61). Gewone versierselen doch grof bewerkt. Hoog 94. — Not. Nov. 1905, p. 100 en Bijlage X. Geschenk van Mr. A. Paets tot Gansoijen, Soerabaja. Uit de collectie Han Kok Ping.

360*b*. (Invent. 4819). **Lingga in yoni**; de eerste cylindrisch, de laatste vierkant met bloemfiguren op achter — en zijkanten. Het afvoerkanaal (de tuit) der yoni wordt gedragen door een naga, die uit het voetstuk te voorschijn komt. De lingga is bolvormig afgeknot en met een krans van lotusbladeren versierd. Hoog te zamen 104. — Not. Nov. 1905, p. 100 en Bijlage X. Geschenk van Mr. A. Paets tot Gansoijen, Soerabaja.

208*d*. (Invent. 4796). **Nandi.** Zittend op lotuskussen; vrij goed bewerkt doch eenigszins beschadigd. Hoog 68. — Not. Juli 1905, pag. 63 en Mei 1905 p. 46. Gevonden in de desa Klateron (Grabak) Kĕḍoe.

223*d*. (Invent. 4831). **Tempelwachter-** of **Rakshasa-kop,** bij de kin afgebroken. Hoog 9. — Not. Oct. 1905, p. 95. Geschenk van den heer J. Bienfait te Soerabaja. Vermoedelijk afkomstig uit Modjokĕrto.

238*a*. (Invent. 4787). **Boeddha-kop,** gewoon Boro-boedoer-type. Not. Jan. 1905, p. 9. Afkomstig van Boro-boedoer. Geschenk van den heer H. Baumann.

271*c*. (Invent. 4832). **Onbekend beeld** (gewoon type). Zittend op een lotuskussen, met achterstuk en glorie. De

handen liggen op elkaar in den schoot en dragen een juweel of een lotusknop. De slippen van het heupgewaad hangen over de beenen, vóór het lotuskussen; af. Hoog 35. — Not. Oct. 1905, p. 95. Geschenk van den heer J. BIENFAIT te Soerabaja. Vermoedelijk afkomstig uit Modjokĕrto.

271*d*. (Invent. 4810). **Onbekend beeld. Man** van grauwen koraalsteen. Zittend. Zeer grof van bewerking; vorstelijke tooi. Waarschijnlijk recent. Hoog 22. — Not. Nov. 1905, p. 100 en Bijlage X. Geschenk van Mr. A. PAETS TOT GANSOIJEN, Soerabaja. Uit de collectie HAN KOK PING.

271*e*. (Invent. 4811). **Onbekend beeld. Man**; nagenoeg geheel gelijk 271*d*. Hoog 21. — Not. Nov. 1905, p. 100 en Bijlage X. Geschenk van Mr. A. PAETS TOT GANSOIJEN te Soerabaja. Uit de collectie HAN KOK PING.

302*c*. (Invent. 4797). **Onbekend beeld. Vrouw**, staand. Vierarmig. In de achterhanden: rechts een lotus, links een vliegenwaaier; de voorhanden afgebroken. Hoog 66. — Not. Juli 1905, p. 63 en Mei 1905, p. 46. Gevonden in de desa Klateron (Grabak) Kĕḍoe.

309*b*. (Invent 4812). **Garoeḍa.** Staand, met half uitgeslagen vlerken tegen een rugplaat. Spitse tiara; handen voor het lichaam gevouwen. Hoog 27. — Not. Nov. 1905, p. 100 en Bijlage X. Geschenk van Mr. A. PAETS TOT GANSOIJEN, Soerabaja. Uit de collectie HAN KOK PING.

326*i*. (Invent. 4799). **Nandi.** Liggend, kop ontbreekt; zwaar beschadigd en niet afgewerkt. Lang 58. Not. Juli 1905, p. 63 en Mei 1905, p. 46. Gevonden in de desa Klateron (Grabak) Kĕḍoe.

326*k*. (Invent. 4813). **Nandi.** Liggend; roodachtige steen; goed exemplaar; Hoog 26. — Not. Nov. 1905, p. 100 en Bijlage X. Geschenk van Mr. A. PAETS TOT GANSOIJEN, Soerabaja. Uit de collectie HAN KOK PING.

327*a*. (Invent. 4814). **Karbouw.** Staand. Versierde band over den rug en keten met rozet rond den hals. Hoog 12.5. — Not. Nov. 1905, p. 100 en Bijlage X. Geschenk van Mr. A. Paets tot Gansoijen, Soerabaja. Uit de collectie Han Kok Ping.

339*a*. (Invent. 4815). **Haan.** Zittend op een rond kussen, welks opstaande rand met bloemfiguren is versierd. Hoog 47. — Not. Nov. 1905, p. 100 en Bijlage X. Geschenk van Mr. A. Paets tot Gansoijen, Soerabaja. Uit de collectie Han Kok Ping.

339*b*. (Invent. 4816). **Kip**, zittend op een rond kussen, als 339*a*. Hoog 59. — Not. Nov. 1905, p. 100 en Bijlage X. Geschenk van Mr. A. Paets tot Gansoijen, Soerabaja. Uit de collectie Han Kok Ping.

339*c*. (Invent. 4817). **Pauw**, zittend op een rond kussen, als 339*a*. Hoog 55. — Not. Nov. 1905, p. 100 en Bijlage X. Geschenk van Mr. A. Paets tot Gansoijen, Soerabaja. Uit de collectie Han Kok Ping.

339*d*. (Invent. 4818). **Gans**, zittend op een rond kussen, als 339*a*. Hoog 59. Not. Nov. 1905, p. 600 en Bijlage X. Geschenk van Mr. A. Paets tot Gansoijen, Soerabaja. Uit de collectie Han Kok Ping.

370*a*. (Invent. 4829). **Rijstschuur** (zgnd. graantempeltje). Vierkant voetstuk met schuins, binnenwaarts afloopende smalle zijden. Op een der vlakken van het dak een inscriptie van 5 letters (?). Boven, in den driehoekigen dakgevel, een deuropening. Hoog 82. — Not. Oct. 1905, p. 95. Geschenk van den heer J. Bienfait te Soerabaja. Vermoedelijk afkomstig van Modjokĕrto.

371*c*. (Invent. 4820). **Rijstschuur** (zgnd. graantempeltje). Op het midden van den nok een rozet met afhangende bladeren. Hoog 46. — Not. Nov. 1905, p. 100 en Bijlage X.

Geschenk van Mr. A. Paets tot Gansoijen, Soerabaja. Uit de collectie Han Kok Ping.

392*h*. (Invent. 4824). **Bloembak.** Langwerpig vierkant; de lange zijvlakken met bloemornament. Hoog 17. Wellicht recent. — Not. Nov. 1905, p. 100 en Bijlage X. Geschenk van Mr. A. Paets tot Gansoijen, Soerabaja. Uit de collectie Han Kok Ping.

392*i*. (Invent. 4825). **Bloembak** als 392*h*. Hoog 17. — Wellicht recent. Not. Nov. 1905 p. 100 en Bijlage X. Geschenk van Mr. A. Paets tot Gansoijen, Soerabaja. Uit de collectie Han Kok Ping.

433. (Invent. 4830). **Basrelief.** Van links naar rechts: drie personen, een tempeltje in tjandi-vorm verlatend; acht kleine persoonsfiguren (goden?) in twee groepen gaande op wolkenlagen boven een tweede tempeltje drijvend. Een boom als afscheiding tusschen dit tafereel en het volgende. Rechts van dien boom: een pĕṇḍåpå, die verlaten wordt door een man in vorstelijke kleedij, gevolgd door twee vrouwen met twee kinderen. Rechts van den man nog een kind. Zeer verweerd. Lang 125, hoog 50. — Not. Oct. 1905, p. 95. Geschenk van den heer J. Bienfait te Soerabaja. Vermoedelijk afkomstig uit Modjokĕrto.

436*e*. (Invent. 4821). **Basrelief.** Dorpstafereel voorstellend twee open gebouwen, het eerste met drie personen. Hoog 70, breed 45. — Not. Nov. 1905, p. 100 en Bijlage X. Geschenk van Mr. A. Paets tot Gansoijen, Soerabaja. Uit de collectie Han Kok Ping.

449*d*. (Invent. 4822). **Voetstuk.** De zijden met bloemfiguren versierd; het voorvlak vertoont een daemonen (banaspati) kop? Hoog 41. — Not. Nov. 1905, p. 100, en Bijlage X. Geschenk van Mr. A. Paets tot Gansoijen, Soerabaja. Uit de collectie Han Kok Ping.

449*e*. (Invent. 4823). **Voetstuk.** Als N°. 449*d*, doch in het bovenvlak voorzien van een vierkante opening. Hoog 41. — Not. Nov. 1905, p. 100 en Bijlage X. Geschenk van Mr. A. PAETS TOT GANSOIJEN, Soerabaja. Uit de collectie HAN KOK PING.

464*i*. (Invent. 4826). **Relikwiehouder.** *Terra cota.* Eenvoudige, vierzijdige dagob met los bovenstuk, dat tot deksel van de bewaarplaats voor de relikwie daaronder, dient. Hoog 49. — Not. Nov. 1905, p. 100 en Bijlage X. Geschenk van Mr. A. PAETS TOT GANSOIJEN, Soerabaja. Uit de collectie HAN KOK PING.

464*k*. (Invent. 4827). **Relikwiehouder** als 464*i* doch meer versierd. Hoog 32. — Not. Nov. 1905, p. 100 en Bijlage X. Geschenk van Mr. A. PAETS TOT GANSOIJEN, Soerabaja. Uit de collectie HAN KOK PING.

464*l*. (Invent. 4838). **Hoeksteen.** Basrelief, op het voorvlak voorstellend een man met een kind op den schoot en eene vrouw. Hoog en breed 35 — Not. Oct. 1905, p. 95. Vermoedelijk uit Soerabaja. Geschenk van den Heer J. BIENFAIT.

626*e*. (Invent. 4788). **Amoghapâça.** Staand op lotuskussen. Achtarmig. Rechts, van boven naar beneden, houdende handen: 1, een bidsnoer, 2, een wurgkoord, 3, in *abhaya*-houding, 4, in *waraprada*-houding, of een bloem op de vlakke hand; links, in dezelfde orde, 1, zwaardgreep (?), 2, een palmbladboek, 3, een lotusstengel, 4, een wijwaterkruik. Boven, rondom de staande figuur 8 beeldjes, vier Dhyaniboeddha's en vier Târa's, de laatste zonder distinctieven. De vier Dhyani-boeddha's zijn kenbaar aan de moedra's. Rechts boven: Ratnasambhawa (*waraprada*), en Wairotjana (*dharmatjakra*); links boven: Akshobhya (*bhoemisparça*) en Amoghasiddhi (*abhaya*). In den diadeem van het hoofdbeeld zit de 5de Dhyani-boeddha Amitâbha Onder: rechts Çyâma-

târâ en Soedhanakoemâra; links Hayagrîwa en Bhrkoeṭî. — Zie: „Tjandi Djago", p. 112 en 113 met de plaat. Hoog 22. — breed 11.7. — Gipsafgietsel door C. M. PLEYTE vervaardigd. Geschenk van Dr. BRANDES namens de archaeologische Commissie. Het origineel is in het bezit van Dr. WIEDERHOLT te Malang, die het tijdelijk tot 't maken van voornoemd afgietsel afstond.

B. VOORWERPEN VAN METAAL.

1017*b*. (Invent. 4786). **Bel**, *koper*. Gesloten ronde bel, aan den onderkant van uit het middenpunt in 3 richtingen ingesneden; de 3 daardoor gevormden punten loopen uit in breede platte verlengingen, die te zamen een drievoet als voetstuk vormen. De knop bovenop is horizontaal doorboord als om een touw door te laten. Bovenop den knop is een soort prop als afsluitstuk, van koper, aangebracht. Het lichaam der bel is bijzonder fraai versierd met banden en bloemwerk en relief. 't Geheel maakt den indruk van een opengebarsten dalima (granaatappel). Binnenin een kogel als klepel. Hoog 13,8. — Not. Jan. 1905, p. 5. Desa Djăgănajan, distr. Grobog, afd. Magelang, Kĕdoe.

1033*b*. (Invent. 4775, 4776 en 4777). **Belletjes**, 3 stuks *koper*. Geheel gesloten, behalve één lange insnijding onderaan. Binnenin een metalen knikker. Bovenop een kleine ring. Breed 3 — 3,4. — Not. Febr. 1905, p. 18. Herkomst onbekend, waarschijnlijk Madioen.

1119*a*. (Invent. 4774). **Spiegel**, *brons*, met een kegelvormige verhevenheid op het achtervlak. Zwaar beschadigd; handvat los er bij. Diameter 11,4. — Not. Febr. 1905, p. 18. Herkomst onbekend, waarschijnlijk Madioen.

1140*a*. (Invent. 4773). **Spiegel**, *brons*, met los handvat; aan weerszijden glad. Diameter 9,3. Lengte v. h. handvat 5,2. — Not. Febr. 1905, p. 18. Herkomst onbekend, waarschijnlijk Madioen.

C

1325*d*. (Invent. 4790). **Zegelring**, *goud*. Met vierkante, op de kanten eenigszins inloopende facet en het gestyleerde-teeken *çri* op het voorvlak. — Not. Juli 1905, p. 62. Desa Glapan, distr. Sapoeran, afd. Wonosobo Kĕdoe.

1573*a*. (Invent. 4770, 4771 en 4772). **Bijlen**, *ijzer*, in den vorm van beitels, met dunnen, langen steel. Lang 22½, 22½ en 20. — Not. Febr. 1905, p. 18. Herkomst onbekend, waarschijnlijk Madioen.

1583*g*. (Invent. 4769). **IJzeren schoen** (Jav. *landjam*) van een ploeg, waar het houten ploegkouter (*singkal*) in bevestigd moet worden, in den vorm van een wigvormig hol stuk ijzer. Zwaar beschadigd. Lang 13. — Not. Febr. 1905, p. 18. Herkomst onbekend, waarschijnlijk Madioen.

1592*e*. (Invent. 4767 en 4768). **Messen**, *ijzer* (zeer beschadigd), twee stuks. Lang recht lemmet. Lang 32 en 30. — Not. Febr. 1905, p. 18. Herkomst onbekend, waarschijnlijk Madioen.

1608*d*. (Invent. 4766). **Kris**, *ijzer* zwaar beschadigd. Recht lemmet. De angel ter bevestiging in het lemmet is gedeeltelijk nog aanwezig. Lang 28½. — Not. Febr. 1905, p. 18. Herkomst onbekend, waarschijnlijk Madioen.

1620*g*. (Invent. 4800). **Koeḍi**, met hartshoornen greep lederen scheede lang 255. Aangeboden door den heer A. A. DE JONGH, namens den inlander SALIKIN. Afkomstig uit Jogjakarta.

1627*h*. (Invent. 4762). **Koeḍi**, *ijzer* zwaar geschonden. Zonder heft. Lang 26,7. — Not. Febr. 1905, p. 18. Herkomst onbekend, waarschijnlijk Madioen.

1627*i*. (Invent. 4763). **Mes**, *ijzer* met sterk gebogen punt. Het vrij lange heft vormt één geheel met het lemmet. Lang

21. — Not. Febr. 1905, p. 18. Herkomst onbekend, waarschijnlijk Madioen.

1627*k*. (Invent. 4764 en 4765). **Krom Mes** (*arit?*), *ijzer* twee stuks, 't eene grooter dan 't andere. Heft ontbreekt. De punt eenigszins omgebogen. Lang 27,5 en 25,5. — Not. Febr. 1905, p. 18. Herkomst onbekend, waarschijnlijk Madioen.

1818*d*. (Invent. 4801). **Metalen Blad**, *koper*. Binnenvlak plat. Hooge licht buitenwaarts hellende rand. Op het binnenvlak gegraveerde versiering, voorstellend een buikige bloemvaas met bouquet, door een band bijeengehouden. Diameter 50. — Not. Nov. 1905, p. 110. Djingkol, desa Soerodjojo, distr. Tĕgalrĕdjo, afd. Magĕlang, Kĕdoe.

1818*e*. (Invent. 4802). **Metalen Blad**, *koper*. Binnenvlak plat. Hooge, licht buitenwaarts hellende en boven omgebogen rand. Op het binnenvlak gegraveerde versiering, een slanke bloemvaas met bloemen (en çangkha?), omsloten door drie randen. Diameter 41,8. — Not. Nov. 1905, p. 110. Djingkol, desa Soerodjojo, distr. Tĕgalrĕdjo, afd. Magĕlang, Kĕdoe.

1818*f*. (Invent. 4803). **Metalen Blad**, *koper*. Binnenvlak plat. Hooge, licht buitenwaarts hellende en boven omgebogen rand. Op het binnenvlak gegraveerde versiering, een buikige bloemvaas met bloemen, omgeven door een breeden rand. Diameter 43,2. — Not. Nov. 1905, p. 110. Djingkol, desa Soerodjojo, distr. Tĕgalrĕdjo, afd. Magĕlang, Kĕdoe.

C. VOORWERPEN VAN AARDEWERK.

1863*n*. (Invent. 4778). **Tĕmpajan**, groengrijs, verglaasd, met dikken buik en zes horizontale ooren. Hoog 60. — Not. Jan. 1905, p. 5. Desa Djăgănajan, distr. Grabag, afd. Magĕlang, Kĕdoe.

1864*a*. (Invent. 4779). **Tĕmpajan**, geelgrijs, verglaasd, vrij slank van vorm, en 5 horizontale ooren. 't Onderste gedeelte ontbreekt. Hoog 65. — Not. Jan. 1905, p. 5. Desa Djågånajan, distr. Grabag, afd. Magĕlang, Kĕdoe.

1865*a*. (Invent. 4780). **Tĕmpajan**, grijsverglaasd, met dikken buik, 5 horizontale ooren (waarvan één is afgebroken) en één kleine tuit. Hoog 45. — Not. Jan. 1905, p. 5. Desa Djågånajan, distr. Grabag, afd. Magĕlang, Kĕdoe.

1868*a*. (Invent. 4789). **Tĕmpajan**, pot, bruin verglaasd. Kleine bodem; bovenin een smalle opening, geen hals. In den buik is een groot gat. Vier horizontale ooren (waarvan één afgebroken), en tuitgat, doch de tuit ontbreekt. 't Bovendeel versierd met bladornament. Hoog 24½; diameter v. d. bodem: 11½. — Not. Febr. 1905, p. 15 en Maart p. 30-31. Kampoeng Tjibeureum, desa Soekarendih, distr. Indihiang, afd. Soekapoera, Preanger.

1896*i*. (Invent. 4781). **Pot**, grijsgrauw verglaasd, met dikken buik, vier horizontale ooren (waarvan twee afgebroken) en een tuit. Hoog 20. — Not. Jan. 1905, p. 5. Desa Djågånajan, distr. Grabag, afd. Magĕlang, Kĕdoe.

1897*f*. (Invent. 4782). **Potje**, gedeeltelijk grijs verglaasd, van onderen wijd, met 4 horizontale ooren. Hoog ruim 14. — Not. Jan. 1905, p. 5. Desa Djågånajan, distr. Grabag, afd. Magĕlang, Kĕdoe.

1897*g*. (Invent. 4783). **Potje**, gedeeltelijk grijsgrauw verglaasd, met niet wijden buik en vrij wijden hals. Vier horizontale ooren. Hoog 12,5. — Not. Jan. 1905, p. 5. Desa Djågånajan, distr. Grabag, afd. Magĕlang, Kĕdoe.

1897*h*. (Invent. 4784). **Potje**, gedeeltelijk grijsgrauw verglaasd, van onderen buitengewoon wijd. Twee horizontale ooren, waarvan één afgebroken. Hoog 8,8. — Not. Jan. 1905, p. 5. Desa Djågånajan, distr. Grabag, afd. Magĕlang, Kĕdoe.

1897*i*. (Invent. 4785). **Potje**, gedeeltelijk grijsgrauw verglaasd, met niet wijden buik. Vier horizontale ooren, waarvan twee afgebroken. Hoog 10,3. — Not. Jan. 1905, p. 5. Desa Djågånajan, distr. Grabag, afd. Magĕlang, Kĕdoe.

1919*c*. (Invent. 4761). **Potje**, zonder ooren, voor 't grootste gedeelte bruin verglaasd. Kleine bodem, nog af wijde buik en smalle opening boven. Hoog 6. — Not. Febr. 1905, p. 18. Herkomst onbekend, waarschijnlijk Madioen.

1924*b*. (Invent. 4760). **Potje**, zonder ooren grijsgroen, verglaasd, met kleinen bodem, zeer wijden buik en smalle opening boven. Hoog 5,4. — Not. Febr. 1905, p. 18. Herkomst onbekend, waarschijnlijk Madioen.

1980*a*. (Invent. 4792). **Porceleinen schotel**, krakelé met blauwe bloemornamenten. Ongenummerd, zonder opgaaf van herkomst onder de restanten aangetroffen.

2013*e*. (Invent. 4793). **Schotel**, seladon, glad met twee visschen en relief op de binnenzijde van den bodem. Diameter 21,5. — Not. Juli 1905, p. 64. Gevonden in een rivier in het djatibosch Bangoensari, desa Soekorĕdjo-wetan, distr. Ngoenoet, afd. Toeloeng-Agoeng.

2015*a*. (Invent. 4794). **Schoteltje**, Seladon, met geribden binnenrand. Diameter 12,5. Not. Juli 1905, p. 64. Gevonden in een rivier in het djatibosch Bangoensari, desa Soekorĕdjo-wetan, distr. Ngoenoet, afd. Toeloeng-Agoeng.

BIJLAGE XIV.

KORTE INHOUD

VAN HET

BEHANDELDE IN DE NOTULEN VAN HET BATAVIAASCH GENOOTSCHAP VAN K. EN W. OVER HET JAAR 1905.

Archaeologie.

Ethnographie.

Legende van de Kris „Si Gindjé" en „Si Gindjé Maboek", p. 89.
Ethnographica uit de Minahasa van den Heer J. A. T. Schwarz, p.p. 95, 110.
Bowèh larang en Kolendjer van den Regent van Serang, p. 99.
Ustensilieën in gebruik bij de gebeden der Boeddhapriesters op Lombok, p. 100.
Houten deur met snijwerk van Batoe-radja, p. 112.
Ethnographica van den Sultan van Siak, p.p. 112, 122.
Kostbaarheden van Boni en Gowa, p.p. 117/121.
De oorzaken der afneming van de bevolking van het eiland Enggano door Dr. J. Winkler, p.p. 123/124.

Linguistiek.

Woordenlijst der Serawajsche taal, p. 5.
Manuscripten op geitehoorn en bamboe en lontarfragmenten uit Korintji, p. 8.
Koperen plaat met Javaansche inscriptie, uit de Lampongs, p. 10.
Woordenlijst van de taal gesproken in de afd. Belo, p. 13.
Woordenlijsten uit de Lampongs, p.p. 15, 46, 47.
Woordenlijst der taal gesproken in de onder-afdeeling Mokko-Mokko, p. 15.
Woordenlijst in het Passemasch dialect, p. 30.
Woordenlijst in het dialect van Sikka (Midden-Flores), p. 30.
Woordenlijsten uit de residentie Riouw, p. 31.
Woordenlijst omtrent Noord-Nieuw-Guinea, p. 32.
Bataksch tooverboek, p. 50.
Kropak van den Heer Maurenbrecher, p. 53.
Woordenlijst der Atjèhsche taal, p. 64.
Lomboksche handschriften, p.p. 74, 89, 110.
Inscriptie op een steenen doodkist, p.p. 96, 113.
Schrifturen gevonden in het huis van den vorst van Boni, p. 99.
Woordenlijst van de Niassche taal, p. 110.
Koperen bekkens en horens met inscriptie uit Palembang, p. 117.

Historie.

Penningkunde, Sphragistiek.

Bibliotheek, Handschriften, Prenten, Kaarten en Photographische Collectie.

Prof. K. Martin „Beiträge zur Geologie Ost-Asiens and Australiens", p. 13.
Dagh-register 1656-1657, p. 14.
Crania Ethnica Philippinica, p. 16.
Historisch document, aangeboden door Dr. F. de Haan, p. 27.
Portret van Mr. J. A. van der Chijs, p. 29.
J. H. Meerwaldt, Handleiding tot de beoefening der Bataksche taal, p. 31.
H. Bosboom, Nederlandsch beheer over Java gedurende drie eeuwen, p. 33.
Archaeological Survey of India, p. 36.
Ruiling van edita, p.p. 16, 49, 50, 93, 123.
L'interdit séculier (Rifgèh) en Hadramôt, p. 67.
De eenige weg, door W. H. J. Keuchenius, p. 67.
Oudheidkundige aanteekeningen, II, van Dr. I. Groneman, p. 67.
Foto's van Nieuw-Guinea, p. 69.
Tijdschrift voor het Zeewezen, p. 69.
Legaat van wijlen den Heer J. L. Martens, p.p. 75, 103.
Foto's van de jaarmarkt te Soerabaia, p. 88.
Handelingen van de Regeering en der Staten-Generaal over het ontwerp van wet tot vaststelling der grondslagen, waarop ondernemingen van landbouw en nijverheid in N. I. kunnen worden gevestigd, p. 94.
Foto's van Zuid-Celebes, p. 100.
Compte rendu de la session tenue à Rome au mois d'Avril, p. 109.
Mr. J. G. Pott, Ontwerp der Mijnordonnantie, p. 109.
Reizen van den jongen Anacharsis door Griekenland, p. 114.
Cliché's van foto's van den Heer G. J. Koopman, p. 121.
Foto's van den Heer L. Ch. M. Revius, p. 122.
Testament in het maleisch met arabisch schrift, p. 122.
Sjair Abdoel Moeloek, p. 123.
Fotographeering van alle belangrijke zaken in het museum door den Heer Diemont, p. 123.

Financiën.

Rekening en Verantwoording, p. 1.
Begrooting, p. 1.
Beraming van middelen ter bezuiniging, p.p. 1, 21, 24/27.
Verlaging van Contributie, p. 82.
Jaarlijksche subsidie aan het Genootschap, p. 92.
Verhooging van eenige posten op de begrooting, p. 103.

Diversen.

Ter Landsdrukkerij zullen worden gedrukt „Tontemboansche Teksten" en „Tontemboansch-Ned. Woordenboek", p.p. 3, 108.
Ethnographische oudheden tot dusverre bewaard in het Rijksmuseum, overgebracht naar 's Rijks Ethnographisch Museum te Leiden, p. 4.
Afstand in bruikleen van werken aan de Kon. Natuurk. Vereeniging, p.p. 6, 52, 111.
Hollandsche vertaling van een babad, waarin de geschiedenis van Java verhaald wordt, p. 6.
Tjandi Djago, p.p. 6, 33, 34, 52, 64.
Oude woningen te Semarang, p. 7.
Jaarlijksche opneming der verschillende verzamelingen, p.p. 9, 19, 20, 21, 39, 40.
Tentoonstelling der voorwerpen uit de Gajō- en Alaslanden, p.p. 10, 19.
Driemaandelijksche Rapporten der Commissie voor Oudheidkundig Onderzoek, p.p. 12, 43, 73, 109, 110, 116.
Gegevens en mededeelingen ten behoeve van het Koloniaal Verslag, p. 13.
Ruiling van edita, p.p. 16, 49, 50, 93, 123.
Verzameling boeken, historieprenten, carricaturen, enz. van C. Pfoundes, p. 16.
Een ex. van het Tijdschrift toe te zenden aan de school tot opleiding van Inl. Artsen te Weltevreden en aan de drie scholen tot opleiding van Inl. ambtenaren te Bandoeng, Magelang en Probolinggo, p. 17.

Personalia.

Aftreding van den Heer E. A. C. F. von Essen als directielid, p. 64.

Ontslag van den bediende Salioen en aanstelling van Simoen, p. 67.

De Heer C. den Hamer treedt af als directielid, p. 69.

De Heer Ds. A. S. Carpentier Alting treedt af als directielid, p. 70.

De Heer F. A. Fiefrinck benoemd tot directielid, tevens vice-president, p.p. 71, 72, 76.

Benoeming van den Heer P. de Roo de la Faille tot directielid, p.p. 85, 87, 95.

De Heer Pleijte mede-conservator der oudheden, p. 101.

Edita.

E. F. Jochim. Aanteekeningen naar aanleiding van een bezoek aan den Baraboedoer, p. 3.

Tjandi Djago, p.p. 6, 33, 34, 52, 64.

G. P. Rouffaer. Mededeelingen naar aanleiding van „Koedjang en Badi" en „Koedi en Tjoendrik", p. 8/9.

C. den Hamer. Over de Djambische rijkssieraden „Si Gindjé" en „Sĕndja Mĕrdjajo", p.p. 10, 12.

Driemaandelijksche rapporten der Commissie voor Oudheidkundig Onderzoek, p.p. 12, 43, 73, 109, 110, 116.

A. F. von Dewall. Eenige opmerkingen op de Maleische taalstudiën van den Heer C. A. van Ophuijsen, p. 29.

H. Sundermann. Niassisch-Deutsches Wörterbuch, p.p. 34, 65, 84, 121.

Dr. C. Snouck Hurgronje. Toelichting bij eenige koeḍi's, ketopraks en goloks uit Poerwokĕrto, p. 35.

Dr. C. Snouck Hurgronje. Een miskende palataal, p. 43.

J. Seijne Kok. Lijst van woorden behoorende tot het Halifoersch en Samenspraken in het Halifoersch, p.p. 43, 79.

L. A. van Oosterzee. „Aanteekeningen omtrent land en volk in het bereisde gedeelte", uit „Verslag omtrent eene reis in het binnenland van Noord-Nieuw-Guinea", p. 46.

J. H. I. le Cocq d'Armandville. De zeden en gewoonten der voornaamste volkeren van Celebes, enz. p.p. 53, 58.
J. K. H. de Roo van Alderwerelt. Historische aanteekeningen over Soemba, p.p. 58, 90.
R. M. Soetâpâ. Poging tot nadere toelichting van een zinsnede uit den Pararaton, p. 58.
Dr. F. de Haan. Plakaatboek gedurende het engelsch tusschenbestuur, p.p. 59, 76.
H. Lagemann. Ein Heldensang der Niasser, p.p. 59, 89.
W. Baerts. Woordenlijst van het Si-Maloersch, p.p. 67, 68, 73.
Dr. Ph. S. van Ronkel. In Memoriam Dr. J. L. A. Brandes, p. 70.
E. W. F. van Walchren. Verslag eener reis naar de Boven-Kajan, p.p. 82, 105.
J. S. A. van Dissel. Verslag der vierde reis in het binnenland van West-Nieuw-Guinea, p. 87.
W. H. C. Doorman. „Bermain beripat" een Billitonsch schermfeest, p. 87.
L. M. F. Plate. Gebruiken bij huwelijken en verloving in de Onder-afdeeling Ampat-Lawang, p. 87.
O. L. Helfrich en R. C. van den Bor. De legende van de Kris „Si Gindjé" en „Si Gindjé Maboek", p. 89.
J. Knebel. Prototype en variant in de Doerga-voorstelling van de Hindoesche beeldhouwkunst, p. 89.
J. Seijne Kok. Verslag eener reis naar het Sneeuwgebergte, p.p. 90, 105.
H. C. E. Quast. Verslag nopens den politieken toestand in de Rokanstreken, p.p. 90, 105.
T. Veltman. Woordenlijst in de Atjèhsche taal, p. 101.
J. P. Moquette. Monographieën over munten, p.p. 93, 106, 116, 122.

LIJST
DER LEDEN VAN HET BATAVIAASCH GENOOTSCHAP
VAN
KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN.
op 31 December 1905.

Beschermheer.

Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal van Nederl.-Indië
J. B. van Heutsz.

Directie.

Dr. C. Snouck Hurgronje, President.
F. A. Liefrinck, Vice-President.
H. N. Stuart, Secretaris, Thesaurier, Redacteur der Notulen.
Dr. G. A. J. Hazeu, Redacteur der Verhandelingen, Conservator van de Archaeologische verzameling en mede-Conservator der Handschritten-verzameling.
Dr. Ph. S. van Ronkel, Bibliothecaris, Redacteur van het Tijdschrift en mede-Conservator der Handschriften-verzameling.
V. Zimmermann, Conservator van het Numismatisch Kabinet.
C. M. Pleijte, Conservator van het Ethnographisch Museum en van de Historische verzameling en mede-Conservator der Archaeologische verzameling.
P. de Roo de la Faille.

Eereleden.

Mr. J. H. Abendanon, 's Gravenhage.
Z. K. H. Alexis Alexandrovitch, Grootvorst van Rusland.

A. Barth, Parijs.
Mr. N. P. van den Berg, Amsterdam.
Prof. Mr. L. W. C. van den Berg, 's Gravenhage.
H. D. H. Bosboom, 's Gravenhage.
M. J. van Bosse, 's Gravenhage.
G. C. E. van Daalen, Koeta-radja.
W. P. Groeneveldt, 's Gravenhage.
H. Helb, Buitenzorg.
Prof. Dr. J. H. C. Kern, Leiden.
Mr. J. W. van Lansberge, 's Gravenhage.
Dr. B. F. Matthes, 's Gravenhage.
Mr. J. C. Mulock Houwer, Bandoeng.
Dr. A. W. Nieuwenhuis, Leiden.
Dr. J. G. F. Riedel, Batavia.
G. A. Scherer, 's Gravenhage.
Mevrouw M. Serrurier- ten Kate, Batavia.
Z. M. Somdet Phra Paramendr Maha Chalulonkorn, Koning van Siam, Bangkok.
Dr. R. D. M. Verbeek, 's Gravenhage.
W. F. Versteeg, Amsterdam.
J. W. IJzerman, Amsterdam.

Correspondeerende Leden.

Prins Roland Bonaparte, Parijs.
Dr. R. Brandstetter, Luzern.
Dr. J. Burgess, Edinburgh.
J. Chailley-Bert, Parijs.
Dr. Clive Day, Newhaven (Connecticut).
Dr. A. Ehrenfels, Weenen.
A. G. Ellis, Amsterdam.
Prof. Dr. J. M. de Goeje, Leiden.
Prof. Dr. J. J. M. de Groot, Leiden.
Dr. B. Hagen, Domburg (Reinpfalz).
Dr. E. Hultzsch, Halle a. d. Saale.
Prof. Dr. C. M. Kan, Amsterdam.

Dr. H. ten Kate, Yokohama.
Dr. J. Kohler, Berlijn.
G. Lavino, Nederland.
Mr. O. J. W. Graaf van Limburg Stirum, 's Gravenhage.
Aristide Marre, Vaucresson, St. Cloud.
A. Meulemans, Brussel.
Dr. A. B. Meyer, Dresden.
Dr. E. Modigliani, Florence.
Prof. Dr. J. Pijnappel, Gzn. Nijmegen.
Prof. C. Poensen, Delft.
G. P. Rouffaer, 's Gravenhage.
Dr. Hugo Schuchardt, Graz.
Z K. H. Krommun Sommot Amarabandhu, Bangkok.
Rajah Sourindro Mohun Tagore, Calcutta.
Th. Speidel, Parijs.
Mr. S. R. Steinmetz, 's Gravenhage.
Prof. Dr. A. C. Vreede, Leiden.
Alfred Russel Wallace, Londen.

Buitengewone Leden.

Dr. N. Adriani, Posso (Celebes).
K. Cephas, Jogjakarta.
S. Coolsma, Rotterdam.
Dr. I. Groneman, Jogjakarta.
J. G. de Groot, Batavia.
Dr. F. de Haan, Batavia.
O. L. Helfrich, Djambi.
J. Knebel, Batavia.
F. Kramer, Nias.
J. Kreemer, Bandoeng.
A. Kruijt, Modjowarno.
A. C. Kruijt, Posso (Celebes).
H. L. Leydie Melville, Batavia.
Ch. A. van Ophuijsen, Leiden.
Raden Rangga Soeria Nata Legawa, Soekaboemi.

J. A. T. Schwarz, Soerabaja.
W. H. Sundermann, Nias.
Sajjid Oethman bin Abdullah bin Akil bin Jahja Alawi, Batavia.

Gewone Leden.

Raden Toemenggoeng Achmad Djajadiningrat, Serang.
C. J. Adamse, Soepajang (Pad. Bovenlanden).
H. Altmann, Indramajoe.
O. Anton, Batavia.
Mr. N. B. H. F. Arriëns, Batavia.
D. Bakker, Keboemen.
J. Ballot, Medan.
C. L. Barentz, Tewah (Z. en O. afd. van Borneo).
F. H. Barkey, Nanga Pinoeh (W. afd. van Borneo).
Mr. J. Barlage Bussemaker, Soerabaja.
J. P. J. Barth, Long Iram (Z. en O. afd. van Borneo).
J. C. Bedding, Poerwakarta.
S. Bédier de Prairie, Wonosobo.
G. M. Belzer, Semarang.
Dr. W. van Bemmelen, Batavia.
J. J. Benjamin, Soerabaja.
M. W. J. den Berger, Fak-fak (West-Nieuw-Guinea).
E. M. van den Bergh van Heinenoord, Bondowoso.
Mr. J. H. L. Bergsma, Semarang.
L. Berkhout, Djambi.
H. J. Bernelot Moens, Djambi.
L. G. Bertsch, Jogjakarta.
Mr. H. C. Beijerman, Palembang.
J. Bienfait, Soerabaja.
Billiton-Maatschappij (Vertegenwoordiger), Tandjong Pandan.
G. P. A. Bischoff, Batavia.
C. P. J. Blok, Bodjonegoro.
W. F. L. Boissevain, Madioen.
Dr. E. Bonebakker, Semarang.
W. C. Bonebakker, Soerabaja.

Th. L. Boogaardt, Soemenap.
Dr. W. G. Boorsma, Buitenzorg.
J. de Booy, Batavia.
R. C. van den Bor, Moeara Tambesi (Djambi).
Mr. V. A. van den Bossche, Pati.
J. A. Boulet, Cheribon.
D. F. van Braam Morris, Batavia.
D. F. A. Brautigam, Djambi.
J. A. van der Breggen, Soekaboemi.
J. Breukink, 's Gravenhage.
Th. Brouwer, Sedajoe.
J. A. G. Brugman, Makasser.
A. E. J. Bruinsma, Buitenzorg.
Mr. H. J. de Bruijn, Soerabaja.
G. F. de Bruijn Kops, Singaradja.
H. J. G. van der Burch, Palembang.
A. A. Burgdorffer, Djambi.
B. L. van Bijlevelt, Kraksaän.
J. W. Campagne, Smitau.
E. H. Carpentier Alting, Batavia.
J. K. J. Chambrij, Batavia.
H. M. la Chapelle, Batavia.
S. Chavannes, Pajakoemboe.
W. G. A. C. Christan, Batavia.
I. de Clerq Zubli, Soemedang.
A. L. M. Clignett, Boelekomba.
S. Cohen, Fzn., Djember.
F. D. Cochius, Batavia.
W. J. Coenen, Fort van der Capellen.
Secretaris Societeit Concordia, Batavia.
E. Constant, Kediri.
A. Coomans, Bolaäng Mongondou.
B. Coops, Mangoenredjo.
V. C. Coster van Voorhout, Soerabaja.
J. R. Couperus, Jogjakarta.
F. C. H. Cramer, Bandoeng.

F. C. H. Darlang, Mataram.
Mr. J. van Davelaar, Soerabaja.
Dr. Ch. M. van Deventer, Batavia.
Mr. C. Th. van Deventer, 's Gravenhage.
J. A. E. van Deventer, Wlingi.
E. Dhomen, Balangnipa.
L. F. Dingemans, Batavia.
J. Dinger, Batavia.
J. H. Doeve, Keboemen.
L. E. Dom, Buitenzorg.
W. Doornik, Soengei Kakap (W. afd. van Borneo).
H. C. Douwes Dekker, Menado.
H. A. van Drongelen, Pekalongan.
F. van der Dussen, Klaten.
E. J. W. van Dijk, Indramajoe.
R. H. Ebbink, Soerabaja.
H. van Eck, Tandj. Balei (Riouw).
J. A. Einthoven, Sawah Loentoe.
J. Einthoven, Buitenzorg.
W. W. G. A. Elenbaas, Tanah Laoet.
P. S. J. Eman, Buitenzorg.
A. J. N. Engelenberg, Donggala.
W. J. Enger, Tjebongan (Jogjakarta).
Mr. J. J. C. Enschedé, Soerabaja.
J. J. van Eupen, Magelang.
Mr. P. Feenstra, Soerabaja.
J. J. Feijtes, Koedoes.
C. J. Feith, Magelang.
Mr. P. W. Filet, Lawang.
D. A. N. Fischer, Koetoardjo.
F. Fokkens, Pamekasan.
J. C. L. Fonteijn, Tebing Tinggi (Sumatra's Oostkust).
D. D. Fraser, Batavia.
G. C. L. von Freijburg, Bondowoso.
P. H. Frölich, Sidhoardjo.
Mr. A. L. E. Gastmann, Batavia.

Mr. A. van Gennep, Soerabaja.
S. J. M. van Geuns, Menado.
S. G. Ginsel, Karimondjawa.
G. L. Gonggrijp, Salatiga.
K. E. C. Groen, Batavia.
H. J. Grijzen, Taloe (Tapanoeli).
A. M. G. Gijselman, Batavia.
D. Haagmans, Medan.
Mr. W. F. Haase, Probolinggo.
Th. R. Haasmann, Batavia.
J. Haga, Batavia.
H. Halkema, Batavia.
C. H. Hall, Telok Betong.
S. van Hamel, Magetan.
H. A. Hartogh Heijs van de Lier, Loeboeq Sikaping.
F. A. Heckler, Padang.
Mr. C. W. Baron van Heeckeren, Semarang.
Mr. J. J. de Heer, Medan.
W. K. F. Hekmeijer, Koeningan.
Mr. A. C. J. Helfrich, Batavia.
R. L. A. Hellwig, Merauke (Zuid Nieuw-Guinea).
Mr. C. G. J. B. Hennij, Batavia.
A. M. Hens, Djambi.
W. van Heusden, Batavia.
J. G. van Heijst, Selokaton.
D. Heijting, Soreang (Bandoeng).
H. G. Heijting, Telok Betong.
H. J. Heijting, Tangerang.
J. W. van Hille, Z. en O. afd. van Borneo.
D. van Hinloopen Labberton, Batavia.
H. Hissink, Batavia.
J. H. Hissink, Palembang.
J. F. Hoedt, Kediri.
L. F. Hoeke, Kwala Kapoeas.
B. Hoetink, Medan.
H. J. Hofman, Prambon.

H. C. van den Honert, Medan.
Mr. P. R. Hoorweg, Batavia.
D. A. Hooijer, Batavia.
A. C. van der Hout, Batavia.
J. P. W. Houtman, Malang.
P. A. Hijnekamp, Modjosari.
J. G. van Ingen, Batavia.
C. J. de Jaager, Buitenzorg.
K. A. James, Pangkalan Brandan.
J. P. Janette Walen, Batavia.
E. F. Janssen van Raaij, Toeal (Ambon).
H. J. G. Janssen van Raaij, Batavia.
E. F. Jochim, Batavia.
J. M. Jordaan Jr., Amsterdam.
Z. H. Kamerling, Padang.
W. A. de Kanter, Tandj. Pinang (Riouw).
P. F. J. Karthaus, Laboean Roekoe.
J. S. C. Kasteleijn, Padang Boelan.
W. de Keizer, Grisee.
H. Kerbert, Batavia.
P. K. W. Kern, Tjitjalengka.
W. P. A. Kloprogge, Kadjeu (Pekalongan).
M. Knappert, Barabei.
Raden Mas Ario Koesoemo Joedho Soemiodo, Batavia.
D. C. J. Kool, Semarang.
Mr. J. W. Kool, Semarang.
J. F. H. Koopman, Batavia.
J. Kreemer Jr., Indrapoera.
L. Kreischer, Batavia.
C. A. Kroesen, Makasser.
C. A. J. Kroesen, Bandoeng.
C. C. Krom, Djambi.
W. F. J. Kroon, Palembang.
M. J. A. Kruseman, Tasikmalaja.
H. Kuijp, Soemedang.
C. A. M. Laane, Batavia.

Mr. S. J. Lagerweij, Batavia.
Mr. N. M. Lebret, Kedawoeng (Pasoeroean).
J. A. van der Lee, Serang.
F. H. G. J. van Leeuwen, Zuid-Bangkalan.
P. L. Ch. Lesueur, Tandj. Pandan (Billiton).
J. H. Liefrinck, Sidhoardjo.
Lim Liang Boe, Batavia.
D. K. A. van Loghem, Benkoelen.
K. Lorch, Palembang.
Mr. J. Loudon, Batavia.
E. S. Luijpen, Batavia.
Mr. A. Maclaine Pont, Batavia.
E. A. Mantz, Soekaboemi.
H. K. Manupassa, Natal.
Ph. J. van Marle, Tebing Tinggi (Palembang).
J. M. Masset, Padang Sidempoean.
R. A. Maurenbrecher, Bandoeng.
Mr. R. Tj. Mees, Batavia.
Th. A. Meister, Karang Kobar.
A. P. Melchior, Batavia.
J. W. Mesman, Cheribon.
W. C. van der Meulen, Djambi.
J. H. F. ter Meulen, Magelang.
P. J. M. Meyboom, Marabahan.
J. J. Meyer, Banjoemas.
G. H. Mohr, Batavia.
J. F. A. C. van Moll, Pekalongan.
F. R. Monteiro, Boentok.
J. P. Moquette, Buitenzorg.
A. Mulder, Poespo.
F. G. Netscher, Pasoeroean.
F. Neumann, Batavia.
A. J. Ch. de Neve, Pontianak.
Mr. C. H. Nieuwenhuijs, Batavia.
Raden Mas Toemenggoeng Oetoijo, Japara.
L. A. van Oosterzee, Manokwari (Noord Nieuw-Guinea).

G. A. F. J. Oosthout, Bandoeng.
Mr. F. D. E. van Ossenbruggen, Magelang.
G. J. Oudemans, 's Gravenhage.
Mr. A. Paets tot Gansoyen, Soerabaja.
C. L. J. Palmer van den Broek, Solok.
M. J. van der Pauwert, Pasoeroean.
A. Pecqueur, Kraksaän.
Mr. Th. B. Pleyte, Semarang.
Jhr. A. A. A. Ploos van Amstel, Batavia.
W. H. P. du Pon, Samarinda.
Mr. J. G. Pott, Batavia.
H. C. A. Poublon, Brebes.
J. B. Prins, Pandeglang.
A. de Quant, Manondjaja.
R. M. E. Raaff, Jogjakarta.
G. D. van Ravenswaaij, Djombang.
D. F. W. van Rees, Buitenzorg.
J. H. Rering, Toempang.
J. F. P. Richter, Pandeglang.
H. K. F. Roos, Ternate.
M. B. Rost van Tonningen, Batavia.
Mr. Th. A. Ruijs Batavia.
W. J. H. van Rijck, Sampang.
J. A. van Rijn van Alkemade, Palembang.
P. J. van Santen, Soerabaja.
H. van Santwijk, Batavia.
H. A. de Santij, Amsterdam.
Raden Adipati Sasra di Ningrat, Soerakarta.
Raden Toemenggoeng Sasra Negara, Jogjakarta.
S. A. Schaafsma, Batavia.
S. H. Schaank, Sambas.
M. C. Schadee, Ambon.
B. Schagen van Soelen, Jogjakarta.
Mr. W. F. Schimmel, Soerabaja.
J. H. Schmiedell, Batavia.
L. Th. Schneider, Soerakarta.

J. S. Scholten, Batang.
Mr. J. Schoutendorp, Batavia.
Mr. Dr. W. M. G. Schumann, Batavia.
Mr. H. Schuijten, Semarang.
H. J. E. F. Schwartz, Singaradja.
P. J. Seelig, Soerakarta.
J. H. de Sitter, Modjokerto.
J. N. Smith, Padangan (Rembang).
J. G. Snethlage, Batavia.
H. Somermeijer, Toeren.
H. E. Steinmetz, Batavia.
H. F. van Stipriaan Luiscius, Bandoeng.
Mr. J. Th. Stok, Makasser.
J. A. Stoop, Dordrecht.
W. B. P. H. Stortenbeker, Magelang.
N. J. Struick du Moulin, Batavia.
Jhr. L. de Stuers, Karanganjar.
A. F. van Suchtelen, Batavia.
P. F. Sythoff, Batavia.
E. G. Taylor, Batavia.
Mr. Th. Thomas, Batavia.
Prof. Dr. M. Treub, Buitenzorg.
A. C. Veenhuijzen, Makasser.
N. H. Veenstra, Bajan (Riouw).
C. van de Velde, Rengat (Riouw).
A. F. Velders, Pagelarang (Preanger Regentschappen).
Th. J. Veltman, Poelo Raja.
L. P. J. Vermeulen, Batavia.
J. R. F. Verschoor van Nisse, Tandj. Pinang.
J. F. H. de Vignon Vandevelde, Batavia.
B. Vlielander Hein, Batavia.
F. B. Vodegel, Pati.
J. van Vollenhoven, Medan.
H. R. de Vries, Batavia.
T. A. de Vries Reilingh, Batavia.
Dr. H. C. van den Vrijhoef, Batavia.

S. Wächter, Batavia.
A. H. J. G. Walbeehm, Parakan (Kedoe).
J. M. Wassink, Kebajoran (Mr.-Cornelis).
A. van Wetering, Ambon.
G. L. Weijnschenk, Jogjakarta.
A. J. G. A. Wiemans, Batavia.
Dr. C. Winkler, Batavia.
Mr. E. H. Winkelman, Batavia.
H. van der Wolk, Muntok.
Jhr. O. van der Wijck, Batavia.
Mr. H. Zaalberg, Batavia.
E. A. Zeilinga, Batavia.
Mr. B. H. P. van der Zwaan, Batavia.